

Asiakirjatyyppi

Kaavaselostus

Päivämäärä

17.12.2018, tarkistukset 8.1.2019 ja 27.5.2024

Kaavavaihe

Kaavaehdotus 27.5.2024

INARIN KUNTA

IVALON ALUEEN YLEISKAAVA

OSA-ALUEET 1, 2 JA 3

INARIN KUNTA

IVALON ALUEEN YLEISKAAVA, OSA-ALUEET 1, 2, JA 3

Tarkastus **7.1.2019 ja 27.5.2024**
Päivämäärä **27.5.2024**
Laatija **Annukka Rajala, Päivi Märjenjärvi, Tanja Tarkkanen**
Tarkastaja **Juha-Matti Märijärvi**
Hyväksyjä **Inarin kunta**
Kuvaus **Yleiskaavaselostus**

Viite 1510022280

SISÄLTÖ

1.	Ohjelma	1
1.1	Yleiskaavatyön taustaa	1
1.2	Tilastotietoja Inarin kunnasta	1
1.3	Suunnittelualue ja laatimispäätös	2
1.4	Yleiskaavaan liittyvää lainsäädäntöä	3
1.5	Osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS)	5
2.	Lähtökohdat	6
2.1	Selvitysmenetelmät	6
2.2	Suunnittelutilanne	6
2.3	Luonnonympäristö	15
2.4	Maisema ja kulttuuriympäristö	18
2.5	Rakennettu ympäristö	40
2.6	Ympäristön häiriötekijät	42
2.7	Kaavoitukseen vaikuttavat alueelliset erityispiirteet	42
3.	Tavoitteet ja mitoitus	48
3.1	Tavoitteet osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa	48
3.2	Vuonna 2010 hyväksytyn Ivalon alueen yleiskaavan tavoitteet	48
3.3	Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet	52
3.4	Kaavaehdotuksen 17.12.2018 valmisteluvaiheessa tarkistettut suunnittelutavoitteet	53
3.5	Rantarakentamisen mitoitusselvitykset	53
3.6	Rantarakentamisen kiinteistökohtaiset perusselvitykset	54
4.	Yleiskaavaluonnos 7.1.2015	59
4.1	Yleistä	59
4.2	Kokonaisrakenne	59
4.3	Osa-aluekokonaisuudet	59
4.4	Mielipiteen kuuleminen kaavaluonnoksesta ja sidosryhmätyöskentely	68
5.	Osayleiskaavaehdotus I 17.12.2018	72
5.1	Merkittävimmät muutokset luonnosvaiheen jälkeen	72
5.2	Osa-aluekokonaisuudet	73
5.3	Kaavaehdotuksen nähtävillä olo ja sidosryhmätyöskentely	78
6.	Osayleiskaavaehdotus II, 27.5.2024	82
6.1	Muutokset 1. kaavaehdotuksen nähtävilläolon jälkeen	82
6.2	Osa-aluekokonaisuudet	84
6.3	Yleiskaavan kaavamerkinnot	89
7.	Vaikutusten arviointi	101
7.1	Menettely	101
7.2	Kaavan vaikutusten tarkastelu; keskeisiä vaikutuksia	101
7.3	Vaikutukset luonnonympäristöön	109
7.4	Vaikutukset maisemaan, kulttuuriin ja kulttuuriympäristöön	118
7.5	Vaikutukset yhdyskunnan rakenteeseen ja toimintoihin	119
7.6	Vaikutukset kaavoitukseen ja suunnitelmiin	119
7.7	Vaikutukset terveellisyyteen, turvallisuuteen ja viihtyisyyteen	119
7.8	Vaikutukset yhdyskuntatalouteen	120
7.9	Vaikutukset sosiaalisiin oloihin	122

8.	Yleiskaavan suhde valtakunnallisiin alueidenkäyttötavoitteisiin sekä Pohjois-Lapin maakuntakaavaan	124
8.1	Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet	124
8.2	Pohjois-Lapin maakuntakaava	126
9.	Osayleiskaavan toteuttaminen	135
9.1	Oikeusvaikutukset	135
9.2	Toteuttamisen vaiheittaisuus	135
9.3	Detaljikaavoitus ja muut toteuttamistoimenpiteet	135
9.4	Jatkosuunnitelmat	137
9.5	Seuranta ja jälkiarviointi	137
10.	Osayleiskaavan suunnitteluvaiheet ja hyväksyminen	138
10.1	Suunnitteluvaiheet	138
10.2	Sidosryhmätyöskentely	138
10.3	Kunnanhallitus 11.12.2023	139
10.4	Virallisen kaavaehdotuksen hallintokäsittely	139
11.	Lähdeluettelo	140

LIITTEET

[Liite 1 Osallistumis- ja arviointisuunnitelma \(OAS\)](#)

[Liite 2 Matkailurakenne](#)

[Liite 3 Mitoitus, kokonaisrakenne](#)

[Liite 4 Natura-arviointi 2019](#)

[Liite 5 Kulutuskestävyys](#)

[Liite 6 Tulva](#)

[Liite 7 Eroosio](#)

[Liite 8 Porogis](#)

[Liite 9 Päätös rantojen suojeleluohjelmasta](#)

[Liite 10 Kooste kaavaluonnoksesta saaduista lausunnoista ja niihin laaditut vastineet](#)

[Liite 11 Kooste kaavaluonnoksesta saaduista mielipiteistä ja niihin laaditut vastineet](#)

[Liite 12 Kooste kaavaehdotuksesta saaduista lausunnoista ja niihin laaditut vastineet](#)

[Liite 13 Kooste kaavaehdotuksesta saaduista muistutuksista ja niihin laaditut vastineet](#)

ERILLISSELVITYKSET

Maisema- ja kulttuuriympäristöselvitys 2009

Maisema- ja kulttuuriympäristöselvityksen täydennys 2018

Luontoselvitys 2008

Luontoselvityksen täydennys 2015

Luontoselvityksen täydennykset 2017-2018

Luontoselvityksen täydennys 2021

Emätilaselvitys 2015, tarkistukset 2022

Northgrid Oy:n 110 kV voimajohto Kaitakoski-Ivalo ympäristöselvitys, AFRY 2022

1.1.1 Esipuhe

Rovaniemen hallinto-oikeus on kumonnut Inarin kunnanvaltuuston 16.9.2010 hyväksymän Ivalon alueen yleiskaavan karttalehdet 1-3. Inarin kunnanhallitus on päättänyt 5.3.2012 pitämässään kokouksessa (§ 86) uuden Ivalon alueen yleiskaavan laatimisesta kyseisille osa-alueille 1, 2 ja 3. Oikeusvaikutteista yleiskaavaa on tarkoitus käyttää Maankäyttö- ja rakennuslain (MRL) 72 §:n mukaisesti rantarakentamisen perusteena.

Suunnittelukonsulttina toimii Ramboll Finland Oy. Suunnittelutyö käynnistyi Pöyry Finland Oy:ssä (31.12.2009 saakka Pöyry Environment Oy), jossa kaavatyö aloitettiin keväällä 2012. 1.6.2014 voimaantulleen yrityskaupan myötä Pöyryn koko kaavoitusliiketoiminta siirtyi Rambollille. Pöyry Finlandilla /Rambollilla kaavaprojektin projektipäällikkönä 8.1.2017 saakka toiminut Elina Saine on ollut myös hyväksytyn Ivalon alueen yleiskaavan pääsuunnittelija. Inarin kunnan puolesta työtä on johtanut ja valvonut tekninen johtaja Arto Leppälä (02/2023 asti) ja kaavoitusinsinööri Venla Jomppanen. Ramboll Finland Oy:ssä tehtävän johdosta ja suunnittelusta ovat vastanneet 8.1.2017 alkaen Juha-Matti Märijärvi ja Annukka Rajala.

Osayleiskaavas suunnittelussa on hyödynnetty alueelta Ivalon alueen yleiskaavan laatimisen aikana tehtyjä selvityksiä sekä neuvotteluissa ja lupakäsittelyissä saatuja ratkaisuja. Täydentävät selvitykset hankealueella on tehty kesien 2012, 2013, 2017, 2018 ja 2021 aikana.

Kaavaluonnosvaiheen täydentävien selvityksien laatijana on ollut Pöyry Finland Oy:stä FM Mika Welling ja FM Sari Ylitulkkila (luontoselvityksen täydennys ja Natura-arviointi, yhteistyössä Saineen kanssa: arviointi yleiskaavan vaikutuksista Inarijärven rantojensuojeluohjelma-alueeseen) sekä arkkitehti Katri Nuutinen (maisema- ja kulttuuriympäristöselvityksen täydennys yhteistyössä Saineen kanssa). Ehdotusvaiheessa Natura-arviointia, luontoselvitystä sekä maisema- ja kulttuuriympäristöselvitystä on päivitetty. Natura-arvioinnin ja luontoselvityksen päivytyksestä on vastannut FM Ella Kilpeläinen AFRY Finland Oy:stä (25.11.2019 saakka nimellä Pöyry Finland Oy). Lisäksi täydentäviä luontoselvityksiä on tehty vuosina 2017, 2018 ja 2021 kunnan luontoselvittäjä Maire Puikon toimesta sekä täydentäviä kulttuurihistoriallisia selvityksiä vuosina 2017 ja 2018 Saamelaismuseo Siidan arkeologien Eija Ojanlatvan ja Juha-Pekka Joonan ja rakennustutkija Päivi Maggan toimesta.

Selostus koskee 27.5.2024 päivättyä osayleiskaavakarttaa.

RAMBOLL FINLAND OY

Juha-Matti Märijärvi

Yksikönpäällikkö

Annukka Rajala

Projektipäällikkö, YKS 705

Yhteystiedot

Ramboll Finland Oy

Kauppatori 1-3 F

60100 Seinäjoki

www.ramboll.fi

etunimi.sukunimi@ramboll.fi

Copyright © Ramboll Finland Oy

Kaikki oikeudet pidätetään Tätä asiakirjaa tai osaa siitä ei saa kopioida tai jäljentää missään muodossa ilman Ramboll Finland Oy:n antamaa kirjallista lupaa.

Tiivistelmä

Rovaniemen hallinto-oikeus on kumonnut Inarin kunnanvaltuuston 16.9.2010 hyväksymän Ivalon alueen yleiskaavan karttalehdet 1-3. Inarin kunnanhallitus on päättänyt 5.3.2012 pitämässään kokouksessa (§ 86) uuden Ivalon alueen yleiskaavan laatimisesta kyseisille osa-alueille 1, 2 ja 3. Oikeusvaikutteista yleiskaavaa on tarkoitus käyttää Maankäyttö- ja rakennuslain (MRL) 72 §:n mukaisesti rantarakentamisen perusteena.

Ivalon alueen yleiskaavan laatiminen käynnistyi keväällä 2012. Suunnittelualue sijaitsee noin 3 km Ivalon keskustaaajamasta pohjoiseen ja kattaa 701 km² suuruisen alueen (Rovaniemen hallinto-oikeuden syksyllä 2011 kumoamat Ivalon alueen yleiskaavan karttalehdet 1-3). Hankealue rajautuu etelässä Ivalon alueen yleiskaavaan (osa-alueet 4-10), idässä valtakunnan rajaan, pohjoisessa Paatsjokeen/Paatsvuonoon sekä Inarijärveen, lännessä Ivalojokeen. Inarijärven tai Ivalojoen saaret eivät kuulu kaava-alueeseen.

Suunnittelualue on esitetty Kuva 1-2:ssa.

Osayleiskaavan olennaisin sisältö on esitetty yleiskaavakartoilla ja kaavamääräyksissä. Luettelo yleiskaavan laatimiseen liittyvästä muusta materiaalista on esitetty sisällysluettelon yhteydessä.

Yleiskaavan selostus on laadittu vaiheittain eteneväksi. Selostus sisältää seuraavat suunnittelun eri vaiheita kuvaavat osiot:

1. Ohjelmaosioon on koottu yleiskaavatyön taustaa ja alkuvaihetta sekä siihen liittyvää lainsäädäntöä. Työ aloitettiin keväällä 2012 tavoitteena oikeusvaikutteinen yleiskaava.
2. Lähtökohtaosioon on koottu selvitykset suunnittelutilanteesta, luonnonympäristöstä ja rakennetusta ympäristöstä, erityispiirteistä ja suojelukohteista sekä ympäristön häiriötekijöistä.
3. Tavoitteet ja mitoitus -osioon on kirjattu alustavat yleiskaavatyölle asetetut tavoitteet, työn aikana esiin tulleet tavoitteet sekä kaavaehdotuksen tarkistettavat tavoitteet.

Osiossa on esitetty myös rantarakentamisen mitoitusselvitykset ja -periaatteet. Rantavyöhykkeen rakennuspaikkojen mitoitus perustuu vuoden 1969 aikaiseen kiinteistöjakoon (kantatilat/emätilat) sekä emätila- ja tilakohtaiseen rantaviivaselvitykseen. Rantarakentaminen valtionmaalla on huomioitu omana kohtanaan.
4. Osayleiskaavaluonnos 7.1.2015 -osiossa selostetaan valmisteluvaiheessa nähtävillä olleen kaavaluonnoksen keskeinen sisältö, alueiden käyttö ja luonnoksesta saatu palaute.
5. Osayleiskaavaehdotus 17.12.2018 -osiossa selostetaan I kaavaehdotuksen mukainen kaavan sisältö ja alueiden käyttö. Rantaan on erikseen osoitettu rakennuspaikat, joille rakennusluvut voidaan myöntää osayleiskaavan perusteella. Muualla rakentaminen on haja-asutusluonteista rakentamista, jonka ohjaus tapahtuu suunnittelutarveratkaisulla ja rakennusjärjestyksellä.
6. Osayleiskaavaehdotus II -osiossa kuvataan kaavaehdotukseen tehdyt muutokset sekä selostetaan uudelleen nähtäville asetetun kaavaehdotuksen mukainen kaavan sisältö ja alueiden käyttö.
7. Ympäristövaikutusten arviointi -osiossa on arvioitu kaavaratkaisun keskeisiä vaikutuksia ympäristöön, yhdyskuntaan ja ihmisiin. Vaikutusarvioinnissa on käytetty apuna laadittujen suunnitelmien ja selvityksien aineistoa, viranomaisten lausuntoja sekä neuvotteluissa ja kuulemisvaiheessa saatuja kommentteja.

8. Osiossa esitetään yleiskaavan suhde valtakunnallisiin alueidenkäyttötavoitteisiin ja Pohjois-Lapin maakuntakaavaan.
9. Yleiskaavan toteuttaminen -osio sisältää ohjeita jatkosuunnittelulle.
10. Osayleiskaavan suunnitteluvaiheet ja hyväksyminen -osiossa raportoidaan lyhyesti kaavan suunnitteluvaiheet, sidosryhmätyöskentely, hallintokäsittelyt nähtävilläoloihin sekä hyväksymiseen liittyvät vaiheet.
11. Lähdeluettelo -osiossa esitetään kaavaselostuksen laatimisessa käytetyt keskeiset lähdeaineistot

Ivalon alueen yleiskaava; osa-alueet 1, 2 ja 3 on käsitelty seuraavasti:

- Maankäyttö- ja rakennusasetuksen (MRA) 30 pykälän mukainen tilaisuus mielipiteen esittämiseen on järjestetty asettamalla kaavaluonnos julkisesti nähtäville 8.4.-8.5.2015.
- Kaavaehdotus on ollut MRL 65 §:n ja MRA 19 §:n mukaisesti nähtävillä 20.3.-23.4.2019

1. OHJELMA

1.1 Yleiskaavatyön taustaa

Inarin kunta sijaitsee Lapin liiton alueella Pohjois-Lapissa (Kuva 1-1). Kunnan kokonaispinta-ala on 17 334 km², josta kaava-alueen koko on noin 4 %. Suunnittelualueeseen sisältyy mm. Natura 2000 -aluetta, rantojensuojeluohjelma-aluetta, soidensuojeluohjelma-alue, osa Tsarmitunturin erämaa-alueesta, koltta-aluetta, saamelaiden kotiseutualuetta sekä koko suunnittelualue on poronhoitolain mukaista poronhoitoaluetta. Suunnittelualueella on kaksi kylää, Nellim ja Veskonniemi.

Kuva 1-1. Suunnittelualueen sijainti Pohjois-Suomessa. Hankealue on ympyröity punaisella.

1.2 Tilastotietoja Inarin kunnasta

Kunnassa oli vuonna 2021 yhteensä 7008 asukasta. Väestöstä noin 30 % on saamelaisia (vuonna 2019 saamelaisten osuus oli 30,9 % väestöstä, yhteensä 2141 henkilöä). Väestötiheys koko kunnassa on 2,1 asukasta neliökilometrille. Ikärakenteen osalta kunnassa oli 0–14-vuotiaita 12 %, 15–64-vuotiaita 61 % ja yli 64-vuotiaita 27 % (vuonna 2021). Kunnan muuttotase oli vuosina 2017–2021 positiivinen (ka 10,2 %) ja taloudellinen huoltosuhde oli 147,1 sataa asukasta kohden (vuonna 2020). (Lähteet Tilastokeskus ja Inarin kunta, 2022)

31.12.2013 asukkaita kunnassa oli 6797. Tilastokeskuksen väestöennusteen mukaan kunnan asukasmäärän ennustetaan nousevan vuoteen 2030 saakka, jonka jälkeen sen ennustetaan laskevan noin 6170 asukkaaseen. Kuntaliiton ikärakenne-ennusteen mukaan väestönkasvu jatkaa nousuaan vuoteen 2040 saakka (Taulukko 1-1) ja Taulukko 2-1).

Taulukko 1-1. Inarin muuttoliikkeen sisältävä väestöennuste vuoteen 2040 saakka (Tilastokeskus 2022).

Vuosi	2020	2030	2040
Inari	6 599	6 436	6 170

Taulukko 1-2. Kuntaliiton ikärakenne-ennuste Tilastokeskuksen 2021 väestöennusteen pohjalta (Tilastokeskus 2023).

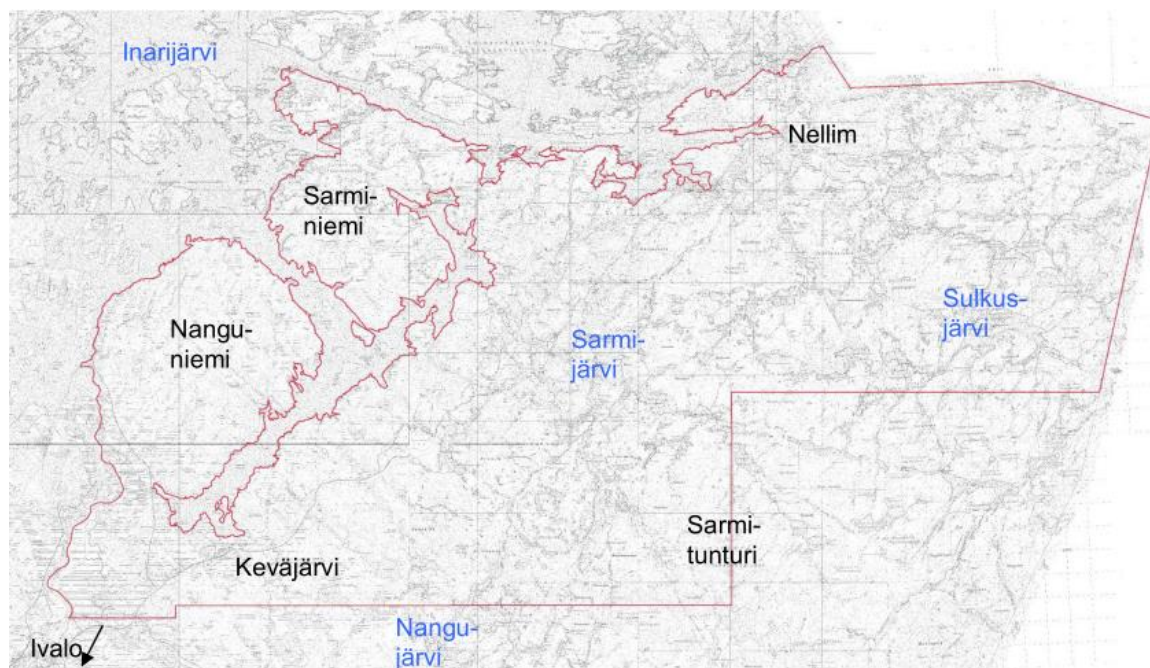
Väestöennuste 2021 ikäluokittain						
Ikäluokat yhteensä	Ikäluokat yhteensä	0 – 14	15 – 24	25 – 44	45 – 64	65 -
2021	6 871	817	481	1 594	2 076	1 903
2030	6 928	699	472	1 530	1 921	2 306
2040	6 965	673	381	1 467	2 080	2 364

Toimialoittain palvelusektori on suurin työllistäjä eli 82,9 %. Alkutuotanto työllistää 6,4 % työikäisistä, jalostus 8,6 % ja muut toimialat 2,1 % (Tilastokeskus, 2020). Kunnan suurimmat työnantajat vuonna 2019 olivat Inarin kunta (581 hlöä), Rajavartiosto, Metsähallitus sekä matkailuelinkeino ja saamelaisorganisaatiot.

1.3 Suunnittelualue ja laatomispäätös

Hankealue rajautuu etelässä Ivalon alueen yleiskaavaan (osa-alueet 4-10), idässä valtakunnan rajaan, pohjoisessa Paatsjokeen/Paatsvuonoon sekä Inarijärveen ja lännessä Ivalojokeen. Inarijärven tai Ivalojoen saaret eivät kuulu kaava-alueeseen. Kaava-alueen koko on n. 701 km².

Rovaniemen hallinto-oikeus on kumonnut Inarin kunnanvaltuuston 16.9.2010 hyväksymän Ivalon alueen yleiskaavan karttalehdet 1-3. Inarin kunnanhallitus on päättänyt 5.3.2012 pitämässään kokouksessa (§ 86) uuden Ivalon alueen yleiskaavan laatimisesta kyseisille osa-alueille 1, 2 ja 3 (Kuva 1-2).

Kuva 1-2. Suunnittelualueen raja.

1.4 Yleiskaavaan liittyvää lainsäädäntöä

1.4.1 Maankäyttö- ja rakennuslaki (1.1.2025 alkaen nimikkeellä Alueidenkäyttölaki)

Maankäyttö- ja rakennuslain 20 §:n mukaan kunnan on huolehdittava alueiden käytön suunnittelusta sekä rakentamisen ohjauksesta ja valvonnasta alueellaan. Yleiskaavan laatimista ja yleiskaavassa annettavia määräyksiä käsitellään 1.1.2000 voimaan tulleen maankäyttö- ja rakennuslain (MRL) luvuissa 1, 5 ja 8 sekä -asetuksen (MRA) luvuissa 1, 3 ja 6.

Kunnan tulee huolehtia tarpeellisesta yleiskaavan laatimisesta ja sen pitämisestä ajan tasalla (MRL 36 §). Yleiskaavan hyväksyy kunnanvaltuusto.

”Yleiskaava ohjaa yhdyskuntarakenteen kehittymistä ja eri toimintojen yhteensovittamista. Se esittää tavoitellun kehityksen periaatteet ja osoittaa yleispiirteisesti tarpeelliset alueet. Yleiskaavoituksessa korostuu yhdyskunnan toiminnallinen rakenne, eri aktiviteettien sijoittaminen ja niiden välisten yhteyksien järjestäminen sekä tämän rakenteen sovittaminen muuhun ympäristöön. Yleiskaava on sekä kunnan strategisen suunnittelun eräs väline että asemakaavoituksen ohjaaja. Se on ennen kaikkea kunnan tahdon ilmaisija ja sen toteuttamisen väline.” *Lähde: Ympäristöministeriö, Yleiskaavamerkinnot ja määräykset*

Maankäyttö- ja rakennuslaki edellyttää suunnittelun avoimuutta ja eri osapuolten vuorovaikutuksen järjestämistä (MRL 62 §). Laki edellyttää selvityksiä suunnitelman toteuttamisen ympäristöllisistä, yhdyskuntataloudellisista, sosiaalisista, kulttuuri- ja muista vaikutuksista (MRL 9 §). Tarvittavat selvitykset esitetään yleiskaavan selostuksessa.

Oikeusvaikutteinen yleiskaava

Yleiskaavan oleelliset oikeusvaikutukset:

- Kun yleiskaavan laatiminen tai muuttaminen on pantu vireille, kunta voi määrätä alueelle rakennuskiellon ja toimenpiderajoituksen (MRL 38 § ja 128 §). Kaavoituspäätöksen yhteydessä tai yleiskaavassa voidaan tehdä myös päätös kehittämisalueesta (MRL 110 § ja 111 §). Oikeusvaikutteisessa yleiskaavassa voidaan osoittaa suunnittelutarvealue, jolla on odotettavissa suunnittelua edellyttävää yhdyskuntakehitystä tai jolla erityisten ympäristöarvojen tai ympäristöhaittojen vuoksi on tarpeen suunnitella maankäyttöä (MRL 16 §).
- Yleiskaava on ohjeena laadittaessa asemakaavaa. Yleiskaava ei ole asemakaava-alueella voimassa muutoin kuin asemakaavan muuttamista koskevan vaikutuksen osalta (MRL 42.3§). Viranomaisen on suunnittellessaan alueiden käyttöä koskevia toimenpiteitä ja päättäessään niiden toteuttamisesta katsottava, ettei toimenpiteellä vaikeuteta yleiskaavan toteuttamista (MRL 42 §).
- Yleiskaava ei saa aiheuttaa maanomistajalle tai muulle oikeuden haltijalle kohtuutonta haittaa (MRL 39 §). Lupaa rakennuksen rakentamiseen ei saa myöntää siten, että vaikeutetaan yleiskaavan toteutumista. Lupa on kuitenkin myönnettävä, jos yleiskaavasta johtuvasta luvan epäämisestä aiheutuisi hakijalle huomattavaa haittaa eikä kunta tai julkisyhteisö lunasta aluetta tai suorita haitasta kohtuullista korvausta (MRL ehdollinen rakentamisrajoitus 43 §). Lunastus- tai korvausvelvollisuus voi koskea maa- ja metsätaloutta varten osoitettua aluetta vain, jos kaavassa on asetettu sen käyttöä koskevia erityisiä rajoituksia (MRL 101 §).
- Yleiskaavassa voidaan erityisellä määräyksellä antaa erilaisia rakentamis- ja toimenpiderajoituksia (MRL 43 §):
 - yleiskaava-alueella tai sen osalla ei saa rakentaa niin, että vaikeutetaan yleiskaavan toteutumista (*rakentamisrajoitus*)

- maisemaa muuttavaa toimenpidettä ei saa suorittaa ilman MRL 128 §:ssä tarkoitettua lupaa (*toimenpiderajoitus*) lukuun ottamatta puiden kaatamista maa- ja metsätalousvaltaiseksi alueeksi osoitetulla alueella
- rakennustoimintaan tarkoitettua aluetta kielletään käyttämästä enintään viiden vuoden aikana muuhun rakentamiseen kuin maatalouden ja muiden siihen verrattavien elinkeinojen tarpeita varten (*määräaikainen rakentamisrajoitus*).
- Jos jotakin aluetta tai rakennusta on maiseman, luonnonarvojen, rakennetun ympäristön, kulttuurihistoriallisten arvojen tai muiden erityisten ympäristöarvojen vuoksi suojeltava, yleiskaavassa voidaan antaa sitä koskevia tarpeellisia määräyksiä (MRL 41 §).
- Rakennuksen tai sen osan purkaminen voidaan määrätä yleiskaava-alueella luvanvaraiseksi (127 §).
- Ministeriö voi yleisen tarpeen vaatiessa myöntää kunnalle luvan lunastaa alueen, joka on yleiskaavassa osoitettu yhdyskuntarakentamiseen ja siihen liittyviin järjestelyihin tai on muutoin tarpeellinen kunnan suunnitelmallista kehittämistä varten (MRL 99 §).
- Yleiskaavan perusteella voidaan 137 § 1 momentissa säädetyn estämättä myöntää rakennuslupa rakennuksen rakentamiseen niillä alueilla, joilla maankäytön ohjaustarve ei edellytä asemakaavan laatimista (MRL 44 §).

Rantarakentamista koskevat erityiset säännökset

- MRL 72 §:ssä määrätään suunnittelutarpeesta ranta-alueella. Meren tai vesistön ranta-alueeseen kuuluvalla rantavyöhykkeelle ei saa rakentaa rakennusta ilman asemakaavaa tai sellaista oikeusvaikutteista yleiskaavaa, jossa on erityisesti määrätty yleiskaavan tai sen osan käyttämisestä rakennusluvan myöntämisen perusteena.
- Rantavyöhykkeen leveys vaihtelee maaston muodoista, kasvillisuudesta ja muista olosuhteista riippuen. Rantavyöhykkeen katsotaan ulottuvan noin 100 metrin etäisyydelle mutta ei kuitenkaan pidemmälle kuin 200 metrin päähän keskivedenkorkeuden mukaisesta rantaviivasta. Jos alueella on odotettavissa rakentamista, kaavoitusvelvollisuus ulotetaan rantavyöhykkeen ulkopuolisillekin alueille.
- MRL 73 §:ssä on esitetty ranta-alueita koskevat erityiset säännökset. Ranta-alueiden loma-asutusta koskevat erityiset sisältövaatimukset, joiden mukaan on katsottava, että suunniteltu rakentaminen ja muu maankäyttö sopeutuu rantamaisemaan ja muuhun ympäristöön. Lisäksi tulee ottaa huomioon luonnonsuojelu, maisema-arvot, virkistystarpeet, vesiensuojelu ja vesihuollon järjestäminen sekä vesistön, maaston ja luonnon ominaispiirteet. Huomioitava on myös, että ranta-alueille jää riittävästi yhtenäistä rakentamatonta aluetta. Vaatimus yhtenäisestä rakentamatta jätettävästä alueesta voi tarkoittaa virkistystarpeita kaava-alueella tai laajemmalti kuntalaisten tarpeita. Myös rantaluonto voi olla perusteena rakentamattomaksi jättämiselle. Alueella, johon kuuluu olemassa olevaa kyläaluetta, rakentamatonta yhtenäistä aluetta ei tarvitse jättää, mikäli huomioidaan että virkistykseen soveltuvaa aluetta jää riittävästi.

1.4.2 Rakentamislaki 751/2023

Rakennusten ja rakennuskohteiden suunnittelusta, rakentamisesta ja käytöstä 21.4.2023 säädetty rakentamislaki tulee voimaan 1.1.2025 korvaten maankäyttö- ja rakennuslain vastaavat säädökset. Rakentamislain voimaan tulon myötä rakennuslupa ja toimenpidelupa korvataan yhdellä lupamuodolla, rakentamisluvalla. Lupaa edellyttävien rakentamishankkeiden kynns

nousee siten, että jatkossa esimerkiksi alle 30 neliön varaston tai pihasaunan voi rakentaa ilman lupaa, kunhan rakentamis- ja kaavamääräykset sekä rantarakentamisen säännökset täyttyvät. Kaikki rakennukset kuluttavat jatkossakin tontin rakennusoikeutta. Rakennuspaikan vähimmäispinta-alavaatimus laskee 2000 neliömetristä 1000 neliömetriin.

Rakentamislaille korvataan mm. seuraavat MRL:n pykälät:

- MRL 116 § Rakennuspaikkaa koskevat vaatimukset > Rakentamislaki 44 § ja 45 §
- MRL 127 § Rakennuksen purkulupa > Rakentamislaki 55 §
- MRL 128 § Maisematyölupa > Rakentamislaki 53 §

1.4.3 Muu lainsäädäntö

Kaavoitus on yhteen sovittavaa suunnittelua, jossa osoitetaan alueita myös sellaisiin tarkoituksiin, joista on voimassa erityislakeja. Keskeisimmät lait ovat seuraavat:

Luonnonsuojelu

- luonnonsuojelulaki (1.6.2023 on tullut voimaan uusi LSL 09/2023, joka on korvannut lain 1096/1996)

Kulttuuriympäristö

- laki rakennusperinnön suojelemisesta (498/2010)
- kirkollisen rakennusten suojelu (kirkkolaki 1054/1993)
- muinaismuistolaki (295/1963)

Muu ympäristönsuojelu

- ympäristönsuojelulaki (527/2014)

Yleiset tiet

- laki liikennejärjestelmästä ja maanteistä (503/2005)

Muu lainsäädäntö

- metsälaki (1093/1996)
- asetus metsien kestävästä hoidosta ja käytöstä (1308/2013)
- maa-aineslaki (555/1981)
- vesilaki (587/2011)
- ulkoilulaki (606/1973)
- maastoliikennelaki (1710/1995)
- lunastuslaki (603/1977)
- sähkömarkkinalaki (588/2013)
- kaivoslaki (621/2011)
- jätelaki (646/2011)
- kemikaalilaki (599/2013)
- ilmailulaki (864/2014)
- poronhoitolaki (848/1990)
- laki saamelaiskäräjistä (974/1995)
- kolttalaki (253/1995)

Oikeusvaikutteisessa yleiskaavassa metsälakia sovelletaan metsän hoitamiseen ja käyttämiseen maa- ja metsätalouteen ja virkistykseen osoitetuilla alueilla. Lisäksi on noudatettava, mitä luonnonsuojelulaissa taikka muussa laissa säädetään.

1.5 Osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS)

Osayleiskaavaa varten on 6.6.2012 laadittu osallistumis- ja arviointisuunnitelma, joka sisältää suunnitelman osallistumisen ja vuorovaikutuksen sekä kaavan vaikutusten arvioinnin järjestämisestä. Suunnitelmassa nimettiin tiedossa olevat osalliset, tiedottamis- ja kuulemistavat sekä yhteyshenkilöt. Osallistumis- ja arviointisuunnitelma oli nähtävillä 6.6.2012 alkaen. Osallistumis- ja arviointisuunnitelma on päivitetty lokakuussa 2014.

Liite 1 Osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS)

2. LÄHTÖKOHDAT

2.1 Selvitysmenetelmät

Suunnitelman alustavat lähtökohdat on koottu olemassa olevista suunnitelmista ja selvityksistä. Suunnittelussa hyödynnetään Ivalon alueen yleiskaavan edellisen vaiheen digitaalista lähtöaineistoa, kuten karttapohjaa, PoroGIS-aineistoa, luonto- ja kulttuuriympäristötietoja jne. Alueella on tehty kesällä 2012-2013 ja 2017-2018 täydentäviä luonto-, maisema- ja muinaisjäännösinventointeja, joiden painopiste on Nellimin ja Nanguniemen matkailupalvelualueilla sekä uusilla suunnitelluilla rakennuspaikoilla. Vuonna 2021 on laadittu vielä täydentäviä luontoselvityksiä valtion maille osoitettujen rakennuspaikkojen alueilla. Lisäksi suunnittelun edetessä on päivitetty olemassa oleva tieto esim. kulttuuriympäristön ja luontotietojen osalta koko kaava-alueelta. Toisessa kaavaehdotusvaiheessa on päivitetty kaavan taustakartta ja kiinteistöraja-aineisto sekä rantarakentamista ohjaava emätila/kantatilaselvitys nykyisen kiinteistöjakotilanteen ja rakennetun tilanteen mukaiseksi.

2.2 Suunnittelutilanne

2.2.1 Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet ovat osa maankäyttö- ja rakennuslain mukaista alueidenkäytön suunnittelujärjestelmää. Valtioneuvosto on päättänyt nykyisistä valtakunnallisista alueidenkäyttötavoitteista 14.12.2017 ja ne ovat tulleet voimaan 1.4.2018. Päätos korvasi valtioneuvoston 30.11.2000 päättämät ja 13.11.2008 tarkistamat tavoitteet.

Maankäyttö- ja rakennuslain 24.2 §:n mukaan maakunnan suunnittelussa ja muussa alueidenkäytön suunnittelussa on huolehdittava valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden huomioon ottamisesta siten, että edistetään niiden toteuttamista. Valtakunnalliset tavoitteet huomioidaan rinnakkain MRL 39 §:ssa yleiskaavalle asetettujen sisältövaatimusten kanssa. Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet välittyvät kuntakaavoitukseen pääasiassa maakuntakaavan kautta. Osa tavoitteista kohdistuu suoraan kuntien kaavoitukseen. Kunnissa yleiskaava on keskeisin väline valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden toteuttamisen edistämiseksi.

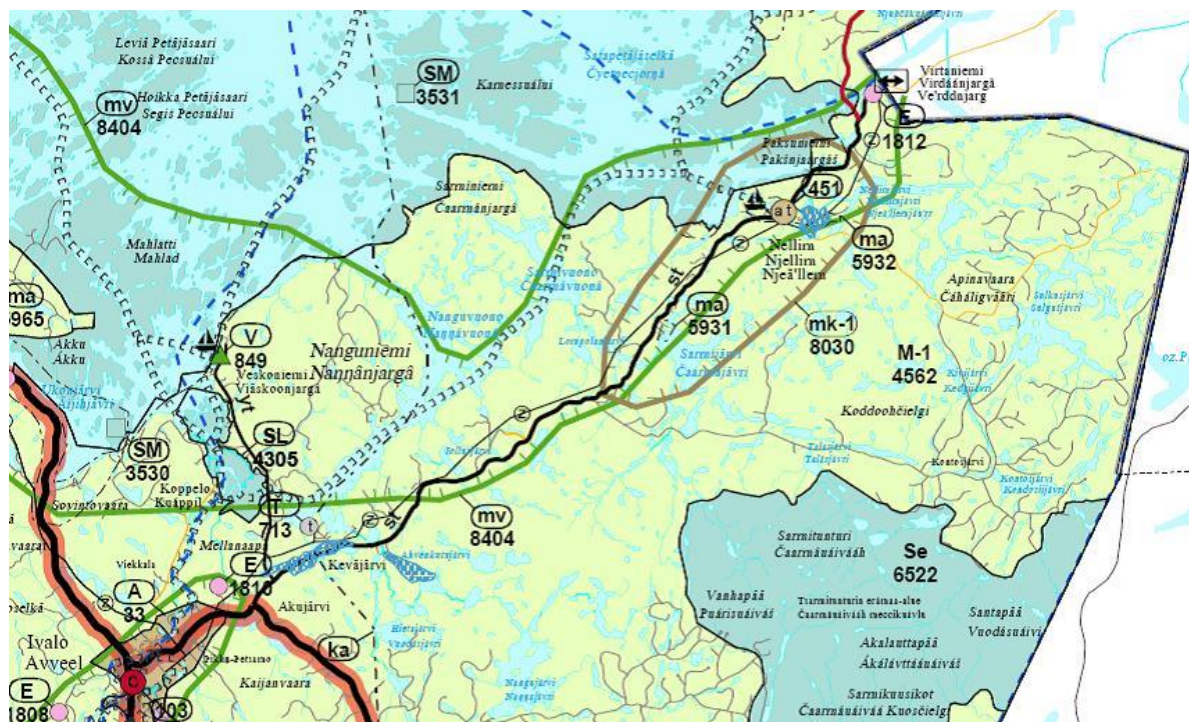
Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet käsittelevät seuraavia kokonaisuuksia:

1. toimivat yhdyskunnat ja kestävä liikkuminen
2. tehokas liikennejärjestelmä
3. terveellinen ja turvallinen elinympäristö
4. elinvoimainen luonto- ja kulttuuriympäristö sekä luonnonvarat
5. uusiutumiskykyinen energianhuolto

Kaavan suhde valtakunnallisiin alueidenkäyttötavoitteisiin käydään läpi vaikutusten arvioinnin yhteydessä.

2.2.2 Maakuntakaava

Voimassa oleva Pohjois-Lapin maakuntakaava on ollut lainvoimainen 28.1.2008 lähtien. Maakuntakaavan uudistaminen on laitettu vireille vuonna 2017. Pohjois-Lapin maakuntakaava 2040 on hyväksytty Lapin liiton valtuustossa 20.5.2024. Tullessaan voimaan Pohjois-Lapin maakuntakaava 2040 kumoaa aiemman maakuntakaavan.

Kuva 2-1. Ote voimassa olevasta Pohjois-Lapin maakuntakaavasta (ei mittakaavassa).

Voimassa olevan maakuntakaavan sisältö

Voimassa olevassa maakuntakaavassa valtaosa suunnittelualueesta on M-1-alueetta eli metsätalous- ja poronhoitovaltaista aluetta. Kaakkoisosa on Tsarmitunturin erämaa-alueetta (Se 6522). Nellimin kylä on osoitettu keskuskyläksi (at 451). Koko alue on saamelaiden kotiseutualuetta (-sa) sekä Nanguniemeä ja Ivalojoen suistoaluetta lukuun ottamatta kolta- aluetta (-ka). Nellimiin ja Veskoniemeeseen on osoitettu venesatama. Virtaniemessä on rajanylityspaikka ja erityisalue (E). Sarminiemessä ja Paksuvuonossa Inarijärven ranta-alueet kuuluvat sekä rantojensuojeluohjelmaan (-rs) että Natura 2000-verkostoon, ja ne on kaavassa osoitettu luonnonsuojelualueena (SL). SL-alueena on myös Ivalojokisuun soidensuojeluohjelma- alue. Keväjärvellä ja Nellimissä on tärkeitä tai vedenhankintaan soveltuvia pohjavesialueita (sininen ruudukko). Sarmijärven luoteisosassa ja Nellimissä on kulttuuriympäristön tai maiseman vaalimisen kannalta tärkeät alueet (-ma). Veskoniemeeseen on osoitettu virkistys- / matkailukohde (vihreä kolmio). Nellimistä länttä kohden kulkee matkailun vetovoima-alue, matkailun ja virkistystyksen kehittämisen kohdealue (-mv 8404). Sarmijärveltä Nellimiin ulottuu maaseudun kehittämisen kohdealue, jolla korostuu saamelaiskulttuuri (-mk-1). Keväjärvän saha-alue on osoitettu teollisuus- ja varastoalueena (-t). Suunnittelualueen päätienä toimii seututie 969 Ivalosta Virtaniemeen. Tielinjausta mukailee sähkölinja (z). Ivalojokisuulta kulkee Nangu- ja Sarmivuonoja pitkin moottorikelkkailureitti edelleen Inarijärvelle ja Nellimiin.

Kuva 2-2. Ote Lapin liiton valtuuston maakuntakaavaehdotuksesta 2040 (ei mittakaavassa).

Maakuntakaavaehdotuksen sisältö

Lapin liiton valtuuston 20.5.2024 hyväksymässä Pohjois-Lapin maakuntakaavassa 2040 on seuraavat yleiskaava-alueita koskevat merkinnät ja määräykset:

Pohjois-Lapin maakuntakaavassa 2040 valtaosa suunnittelualueesta on metsätalous- ja poronhoitovaltaista aluetta (M-1). Kaakkoisosassa on Tsarmitunturin erämaa-aluetta (Se 6522). Nellimin kylä on osoitettu keskuskyläksi (at 451). Koko alue on saamelaiden kotiseutualuetta (sa), luontaiselinkeinoaluetta (lt) sekä Nanguniemeä ja Ivalojoen suistoaluetta lukuun ottamatta koltta-aluetta (-ka). Sarmijärveltä Nellimiin ulottuu maaseudun kehittämisen kohdealue, jolla korostuu saamelaiskulttuuri (-mk-1). Poronhoidon kannalta erityisen tärkeitä kohteita ja aitoja (ph) on osoitettu valtakunnan rajalle ja kiinteiden laidunkierroalueille viiva- ja kohdemerkinnöin. Nellimiin, Nanguniemeen ja Veskonniemeen on osoitettu venesatama (LS). Mellanaavan ajotestausrata on osoitettu erityisalueena E. Suunnittelualueelle on merkitty kolme maa-ainesten ottoaluetta (EO 2713, 2714, 2715). Rajavyöhyke (er1) on merkitty valtakunnan rajaa vasten. Sarminiemessä ja Paksuvuonossa Inarijärven ranta-alueet kuuluvat sekä rantojen suojeluohjelmaan (-rs) että Natura 2000-verkostoon, ja ne on kaavassa osoitettu luonnonsuojelualueena (SL). SL-alueena on myös Ivalojokisuun soidensuojeluohjelma-alue. Kevätjärvellä ja Nellimissä on tärkeitä tai vedenhankintaan soveltuvia pohjavesialueita (sininen piste katkoviiva). Arvokkaina vesistöinä (av) on osoitettu Inarijärven laskevat joet. Ekologisen yhteystarpeen merkintä on osoitettu idästä Nellimiin ja Tsarmitunturin erämaa-alueelle. Nellimistä länttä kohden kulkee matkailun vetovoima-alue (mv). Sarmijärven luoteisosassa ja Nellimissä on saamelaiskulttuurin, kulttuuriympäristön tai maiseman vaalimisen kannalta tärkeitä alueita (Sa-maV). Nellimistä länttä kohden kulkee matkailun vetovoima-alue, matkailun ja virkistystarpeen kehittämisen kohdealue (-mv 8404). Nellimiin ja Veskonniemeen on osoitettu matkailupalvelujen kohde (RM). Ivalonjoen suistoon on osoitettu virkistyskohde (V). Nellimintien varteen on osoitettu ajoneuvotestauksen kehittämiskäytävä (el-1682) ja Könkäänvaaran länsipuolelle kylmätestauksen kehittämisvyöhyke (el 1682). Suunnittelualueen päätienä toimii seututie 969 Ivalosta Virtaniemeen. Tielinjausta mukailee sähkölinja (z). Ivalojokisuulta kulkee Nangu- ja Sarmivuonoja pitkin moottorikelkkailureitti edelleen Inarijärvelle ja Nellimiin. Moottorikelkkailureitin yhteystarve on osoitettu Raja-Joosepista Nellimiin.

2.2.3 Yleiskaavat

Inarijärven ranta-alueella on voimassa oikeusvaikutteinen Inarijärven osayleiskaava, joka on hyväksytty Inarin kunnanvaltuustossa 23.6.1994 (§33) ja vahvistettu ympäristöministeriössä 1.3.1996. Tässä yleiskaavassa osoitetaan Inarijärven yleiskaavan mukaiset rakentamattomat rantarakennuspaikat.

Lisäksi alueelle on laadittu pinta-alaltaan pienehkö, oikeusvaikutukseton Nellimin yleiskaava (hyväksytty 31.5.1984). Oikeusvaikutuksetonta yleiskaavaa ei käytetä suoraan nyt vireillä olevan kaavoituksen lähtötietoina, vaan sen sisällöllisten tavoitteiden mahdollinen ohjausvaikutus selvitetään ja voidaan tarvittaessa huomioida suunnittelutyössä.

Inarijärven osayleiskaava on hyväksytty kunnanvaltuustossa 16.3.2017 (§ 8) ja se on laadittu vuonna 1996 vahvistetun kaavan ja suunnitellun Inarijärven retkeilyalueen rajaamalle alueelle. Kunnanvaltuuston hyväksymispäätöksestä valitettiin Pohjois-Suomen hallinto-oikeuteen ja edelleen korkeimpaan hallinto-oikeuteen. Kaava tuli lainvoimaiseksi korkeimman hallinto-oikeuden päätöksellä 15.6.2020 lukuun ottamatta MP-, MPU- ja MPY-alueille sijoittuvia maisemallisesti arvokkaita aluerajauksia ma-v, ma-1 ja ma-2. Kaava kuulutettiin voimaan 24.6.2020.

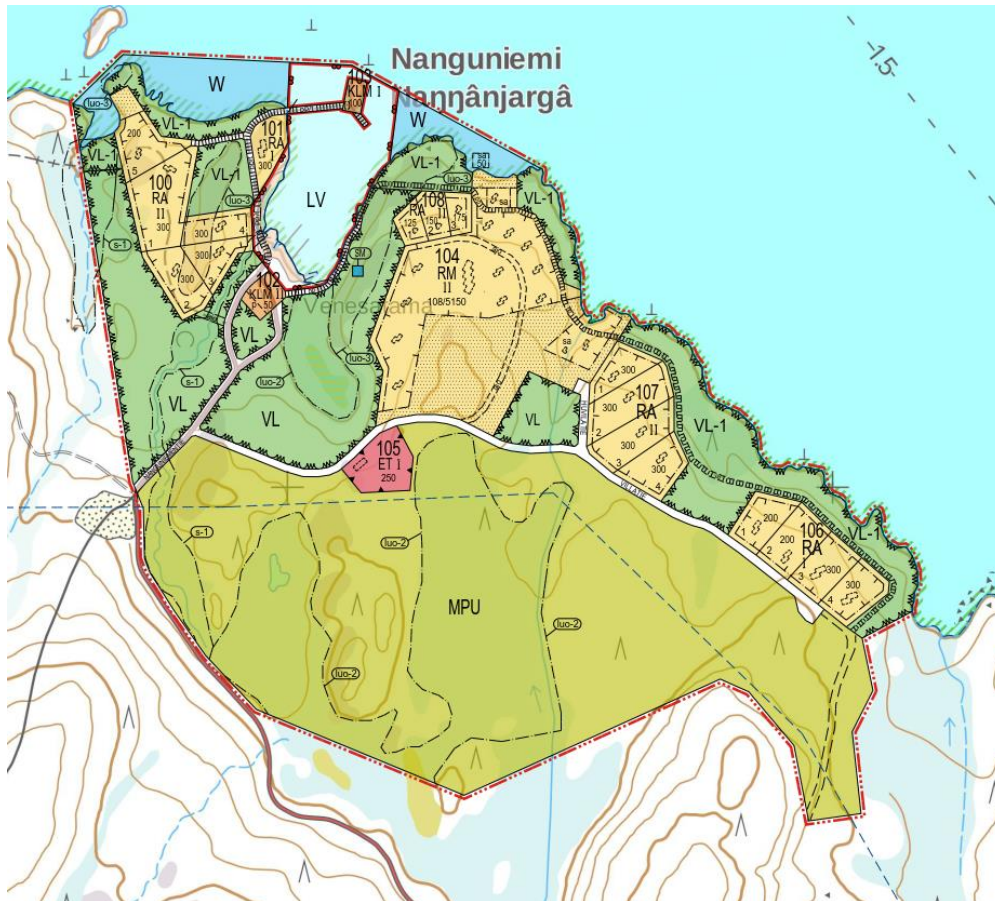
Inarijärven osayleiskaavassa on osoitettu yhteensä 62 asuinrakennuspaikkaa ja 596 loma-asunnon rakennuspaikkaa. Yksityisten toteutettavia matkailupalvelualueita (RM 500) on osoitettu Partakkoon, kirkonkylän liepeelle, Kalkuvaaran rannoille, Miesniemeen, Myössäjärvelle ja Ukonjärvelle. Yksikön rakennusoikeus on 500 tai 300 k-m² ja yksikköön voidaan majoittaa 30-40 matkailijaa. Osoitettuja RM 500-alueita on Inarijärven osayleiskaava-alueella kaikkiaan kolme toista. Omatoimisia matkailijoita palvelevia tukikohtia kaavassa ovat RM/v alueet, joiden rakennusoikeus on 80 k-m². Uusia aluevarauksia on kahdeksan kappaletta. Inarijärven osayleiskaava-alueeseen ei sisälly Kirkonkylän asemakaava-alue, rantakaava-alueet eikä vireillä olevan Ivalon alueen yleiskaavaan sisältyvät osa-alueet.

2.2.4 Ranta-asemakaavat

Suunnittelualueella on voimassa Nellimvuonon Vuopajan (5.11.2003, osittainen muutos 26.2.2020), Nellimön (9.7.1998), Peuravuonon (4.9.1995), Nanguniemen (Ämmänhiekka 6.5.1981, Kenkäniemi 6.2.1981, Menesvaara 6.2.1985, Pahtaniemi 6.5.1985, Vallipahta 6.2.1985, Kortteli 36 27.2.1986, Nanguniemi 22.4.2021), Mielgnjargan (21.8.1995) sekä Sulkusjärven-Piilomajärven (15.6.1990) ranta-asemakaavat. Yleiskaavalla ei muuteta oikeusvaikutteisten ranta-asemakaava-alueiden aluevarauksia.

Nanguniemen ranta-asemakaava, korttelit 100-108

Nanguniemen ranta-asemakaava on hyväksytty valtuustossa 22.4.2021 (**Error! Reference source not found.**) ja se on tullut voimaan 13.9.2023. Ranta-asemakaavassa alueelle on osoitettu matkailupalveluiden alue RM (rakennusoikeus yhteensä 5150 k-m², max 78 vuodepaikkaa), loma-asuntojen alueita RA (17 rakennuspaikkaa, rakennusoikeus yhteensä 4350 k-m²), kauppaa, liikennettä ja matkailua palvelevia alueita KLM (rakennusoikeus yhteensä 150 k-m²) sekä venesatama/venevalkama LV.

Kuva 2-3. Nanguniemen ranta-asetmakaava korttelit 100-108, tullut voimaan 13.9.2023.

2.2.5 Vireillä olevat ranta-asetmakaavat

Suunnittelualueella on vireillä Virtaniemen ranta-asetmakaava.

Virtaniemen ranta-asetmakaava

Virtaniemen ranta-asetmakaava on ollut luonnoksena nähtävillä 2.10.-1.11.2019 (Kuva 2-4). Ranta-asetmakaavan tavoitteena on mahdollistaa Virtaniemen entisen rajavartioaseman alueen kehittäminen matkailutoimintaan.

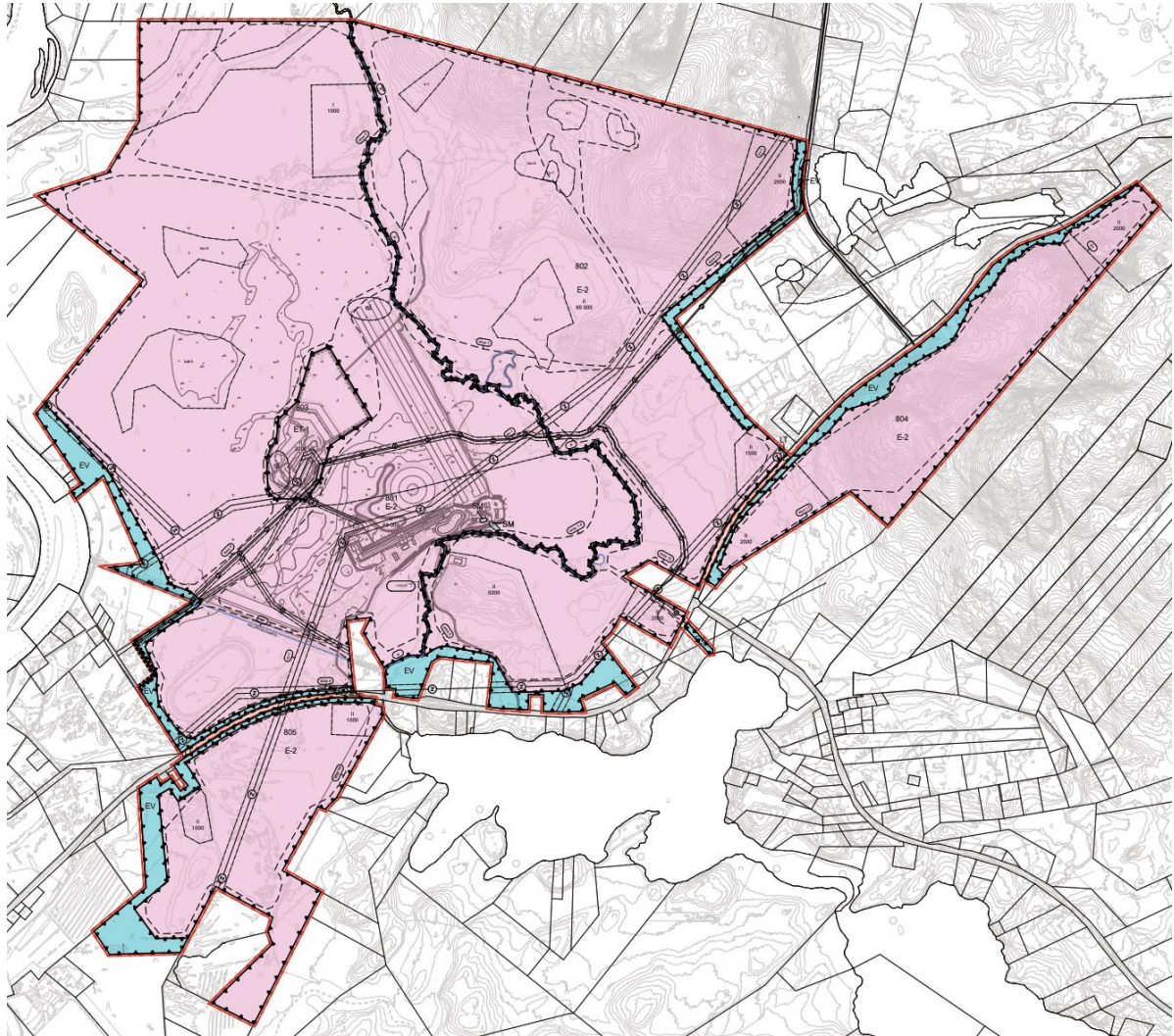

Kuva 2-4. Ote Virtaniemen ranta-asetmakaavaluonnoksesta (2019).

2.2.6 Asemakaavat

Mellanaavan asemakaava on hyväksytty kunnanvaltuustossa 17.6.2021 ja tullut voimaan 15.11.2023 (Kuva 2-5). Asemakaavassa alue on osoitettu kylmätekniikan alueeksi, jolle saa rakentaa kylmätekniikan käyttöön tarkoitettuja rakennuksia ja rakennelmia sekä testiratoja ja muuta tiestöä. Alueella sijaitseva Mellanaavan jätevedenpuhdistamo on merkitty yhdyskuntateknisen huollon alueeksi.

Suunnittelualueella ei ole voimassa muita asemakaavoja.

Kuva 2-5. Mellanaavan asemakaava, tullut voimaan 23.11.2023.

2.2.7 Vireillä olevat asemakaavat

Suunnittelualueella ei ole vireillä asemakaavoja.

2.2.8 Rakennusjärjestys

Asemakaava-alueiden ulkopuolelle sijoittuvaa rakentamista säätelevät yleiskaava ja rakennusjärjestys yhdessä. Inarissa on voimassa kunnanvaltuuston 26.6.2014 hyväksymä rakennusjärjestys, joka on tullut voimaan 5.8.2014.

2.2.9 Ympäristönsuojelumääräykset 2014

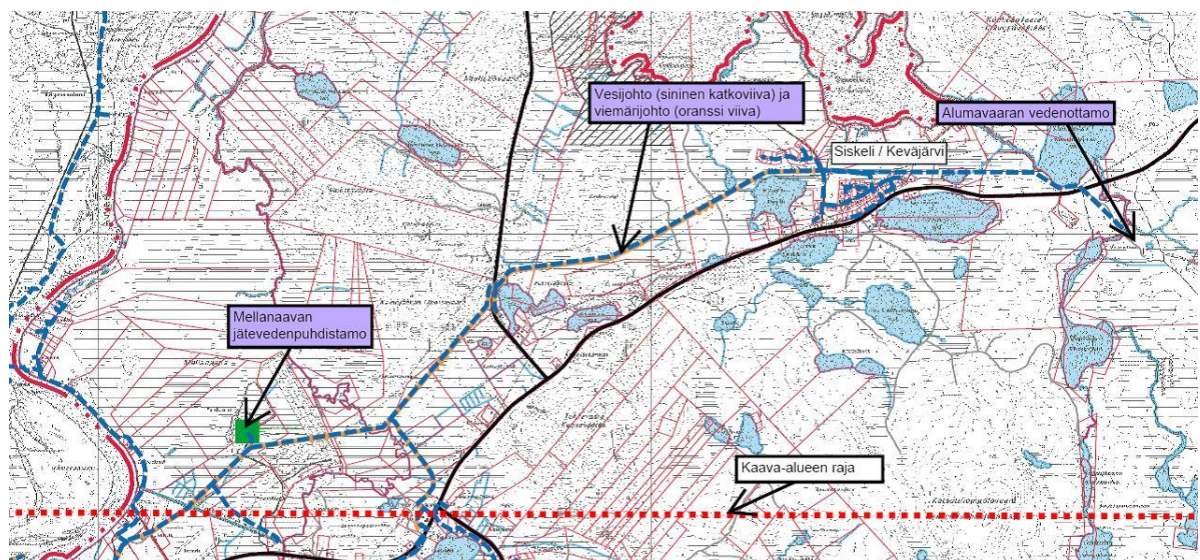
Inarin kunnan ympäristönsuojelumääräykset ovat olleet voimassa vuodesta 2009. Määräyksiä on päivitetty vuonna 2014. Ympäristönsuojelumääräysten tavoitteena on kunnan paikalliset olosuhteet huomioon ottaen turvata viihtyisiä, terveellinen ja turvallinen asuinympäristö ja

ehkäistä ympäristön pilaamista sekä poistaa ja vähentää pilaantumisesta aiheutuvia haittoja siten kuin ympäristönsuojelulaissa on säädetty.

2.2.10 Vesihuollon kehittämissuunnitelma

Inarin kunta ja Inarin Lapin Vesi Oy ovat päivittäneet 17.4.2009 vesihuollon kehittämissuunnitelman, joka käsittää myös suunnittelualueen. Suunnittelualueella on keskitetty viemäriverkosto vain Keväjärvellä, josta jätevedet johdetaan hankealueen lounaisosassa sijaitsevalle Mellanaavan jäteveden puhdistamolle. Mellanaavan jäteveden puhdistamolla käsitellään koko Ivalon keskustaajaman sekä Saariselän matkailualueen jätevedet. Keskitetty vesijohtoverkosto on Keväjärvellä samalla alueella kuin viemäriverkostokin (Kuva 2-6). Puhdas vesi otetaan Alumavaaran vedenottamolta Keväjärven itäpuolelta. Nellimissä on Nellimin vesiosuuskunnan hoitama keskitetty vesijohtoverkosto, ei keskitettyä viemärintä.

Haja-asutusalueella taloudet ottavat pääosin talousveden omasta kaivosta. Jätevedet käsitellään pääasiassa sakokaivoilla. Sakokaivokäsittelyn jälkeen suurin osa imeyttää jätevedet maahan, muutamat johtavat ne suoraan ojaan tai vesistöön.

Kuva 2-6. Inarin Lapin Vesi Oy:n toiminta-alueen vesi- ja viemärijohdot suunnittelualueella.

Kehittämissuunnitelmassa todetaan Nellimin vesihuollosta seuraavaa:

”Nellimissä toimii Nellimin vesiosuuskunta (ei olemassa enää, nykyisin Inarin Lapin Vesi Oy), jonka vesijohtoverkko kattaa kylän asutuksen Ivalo-Nellim tien varrella Nellimvuonon pohjukassa sekä asutusta Nellimjärven länsirannalla. Vesijohtoverkon pituus on 7 km ja liittyjiä on 50 kpl, joista 5 kpl loma-asuntoja. Vedenottamo on siiviläputkikaivo kyläkeskuksen itäpuolella 700 m:n päässä. --- Vedenottamon vesi on laadultaan hyvää pohjavettä ja sitä on riittävästi. Lähialueista Vuopajan eteläpuolinen alue (n. 10 liittyjää) on tarkoitus liittää lähitulevaisuudessa nykyiseen vesijohtoverkoston.

Nellimissä ei ole keskitettyä viemärintä eikä jätevedenpuhdistamoja. Jätevesien käsittelynä on pääasiassa sakokaivo ja kivisilmä. Jätevesien käsittelyä tehostetaan kuitenkin kiinteistökohtaisesti tai useamman kiinteistön yhteisesti täyttämään VNA 542/2003 yleiset puhdistusvaatimukset.” (Inarin kunta 2009)

Yleisesti vesihuollon kehittämistarpeista ja tavoitteista todetaan seuraavaa:

”Suunnitelmaa laadittaessa vedenhankinnan perustavoitteeksi on asetettu mahdollisimman hyvälaatuisen veden toimittaminen kunnan asukkaille, kohtuullisilla kustannuksilla. Vedenlaadun varmistamiseksi haja-asutus pyritään saamaan keskitetyn vedenhankinnan piiriin, missä se kohtuullisin kustannuksin on mahdollista. Vedenhankinta pyritään järjestämään nykyisestä verkostosta.

Harvaan asutut alueet jäävät omien kaivojen varaan, joista osa on huollon ja kunnostuksen tarpeessa. Yksityistalouksien kaivojen veden riittävyyttä ja laatua aletaan selvittämään, jolloin

kartoitetaan ongelmakohtia. Tämä selvitys auttaa myös hahmottamaan nykyisten vesilaitosten laajentamistarvetta ja uusien vesilaitosten perustamista. Inarin kunnassa on vielä arviolta n. 900 asukasta yleisten verkostojen ulkopuolella. Kaivojen vesitilanteen parantamismahdollisuuksia voisi selvittää systemaattisesti esim. kunnassa tehtävien yleisten vedenottopaikkojen pohjavesitutkimusten yhteydessä. Selvitysten jälkeen saneeraustoimenpiteitä voisi harkita myös tehtäväksi keskitetysti, jolloin voitaisiin päästä myös pienempiin yksikkökustannuksiin.” (Inarin kunta 2009)

Inarin Lapin Vesi Oy teki vuonna 2018 esityksen vesihuoltolaitoksen uusiksi toiminta-alueiksi. Ivalon kunnanvaltuusto hyväksyi esityksen 12.12.2019. Hyväksytyt muutokset toiminta-alueisiin eivät sijoitu suunnittelualueelle.

2.2.11 Kansainvälinen maankäytön markkinaselvitys

Inarin kunnan maankäytön markkinaselvityksen (v. 2005) johtopäätökset Ivalon alueen yleiskaavaa varten olivat seuraavat:

Inarin kunnan matkailustrategioissa on määriteltä, että matkailun kasvu haetaan ulkomaisista asiakkaista. Ulkomaiset asiakkaat tulevat alueelle pääosin matkanjärjestäjien kautta.

Kansainvälisessä maankäytön markkinaselvityksessä etsittiin Britanniasta, Ranskasta, Saksasta ja Venäjältä toimijoita, jotka olisivat kiinnostuneita investoimaan tai olisivat kiinnostuneita myymään matkailutuotteita Inarin alueelle. Molempien osalta näkemykset matkailijoiden toiveista ovat tärkeitä.

Markkinaselvitystä koordinoi Maa ja Vesi Oy (Jaakko Pöyry Group), sittemmin nimellä Pöyry Finland Oy ja nykyään AFRY Finland Oy. Markkinaselvityksen suoritti Taloustutkimus Oy. Jokaisessa maassa Taloustutkimuksen yhteistyötutkimuslaitos tai -yritys suoritti haastattelut ja jakoi ennakkomateriaalit kunkin maan omalla kielellä.

Edellä mainittujen maiden lisäksi tehtiin kevyempi selvitys Norjan osalta. Tämän selvityksen teki Sinikka Ruotsalainen.

Selvitys koostui kahdesta vaiheesta. Ensimmäisellä kierroksella kyselyssä oli kymmenen monivalintakysymystä, jotka koskivat Inarin alueen ja sen eri osien tunnettavuutta ja kiinnostavuutta. Otokseen kuului maasta riippuen 60-116 (kaikkiaan 326) matkanjärjestäjää, hotelliketjua tai muuta potentiaalista organisaatiota. Otokset valittiin alan yritysten joukosta (pääosin yrityskatalogeista ja internetistä).

Ensimmäisen kierroksen perusteella löydettiin maasta riippuen toiselle kierrokselle 7-15 kiinnostunutta tahoa. Näille lähetettiin Inarin alueesta kunkin maan omalle kielelle käännetty kaksisivuinen esittely Inarin alueesta. Tämän jälkeen tehtiin henkilökohtaiset syvähaastattelut kasvotusten. Haastattelut olivat luonteeltaan laadullisia. Toisen kierroksen vastaukset ovat maankäyttöön ja kehittämiseen liittyvien johtopäätösten kannalta oleellisia, koska nämä vastaukset on saatu matkanjärjestäjiltä jotka ovat kiinnostuneet yhteistyöstä alueen kanssa.

Jokaisesta maasta on toimitettu englanninkielinen kattava raportti, joita ei kuitenkaan voida julkistaa, koska vastauksista on tunnistettavissa inarilaisia yrityksiä koskevia tietoja. Inarin kunnan luottamushenkilöille on tehty raporteista 13-sivuinen tiivistelmä.

Keskeiset tulokset

Ivalon alueen yleiskaavan suunnittelualueen kehittämiskohteissa tiivis mökkikylä on paras majoitusmuoto. Rakennusten on oltava korkeatasoisia ja alueella on oltava erikokoisia mökkejä. Lisäksi alueella on oltava ravintolapalvelut ja ”aktiviteetti-palvelukeskus”. Perille on päästävä autolla.

Kehitettävillä alueilla on kuitenkin muodostettava jokseenkin suuria tiiviitä yksiköitä, jotka pystyvät kannattavasti tarjoamaan matkailijoiden vaatimat palvelut (ravintola ja ohjatut aktiviteetit on löydyttävä kävelyetäisyydeltä). Luonnon vetovoimatekijöillä on kehitettävien alueiden valinnassa suuri merkitys. (Avautuvat maisemat ja hieno ympäristö aktiviteeteille.) Lisäksi on huomioitava, että erikoispalveluja ollaan valmiita hakemaan jonkin matkan päästä, joten myös etäisyys Saariselkää ja Ivaloon on kehittämisalueiden valinnassa oleellista.

2.2.12 Kaitakoski-Ivalo 110 kV voimajohdon saneeraussuunnitelma

Northgrid Oy on käynnistänyt Kaitakoski-Ivalo 110 kilovoltin voimajohdon saneeraushankkeen. Johtoreitin pituus on noin 34 kilometriä alkaen valtakunnanrajalla sijaitsevasta Virtaniemestä ja päättyen Ivalon kuntakeskuksen koillispuolelle. Voimajohto uusitaan pääosin olemassa olevan johdon rinnalle levennettävään johtokäytävään. Linjaus rakennetaan uuteen maastokäytävään kolmella osuudella: Nellimin pohjoispuolella, Kaitavaarassa ja Könkäänjärven eteläpuolella. Nämä osuudet sijoittuvat pääosin Nellimintien (seututie 969) varteen. Uusien maastokäytävien yhteispituus on noin 14 kilometriä. Voimajohto on jo ehditty uusia Nellimin kylän kohdalla noin 3,4 kilometrin pituisella osuudella. (Lähde: Kaitakoski-Ivalo 110 kV voimajohdon ympäristöselvitys, AFRY 2022) Voimajohdon ympäristöselvitys sisältää mm. tiedot voimajohtolinjan luonto- ja muinaisjäännöskohteista. Selvitys sisällytetään erillisselvityksenä kaavan liiteaineistoon.

2.2.13 Muut suunnitelmat ja selvitykset

Perustietoutta on kerätty mm. seuraavista suunnitelmista, selvityksistä, päätöksistä ja julkaisuista:

- Ivalon alueen yleiskaavan taustaselvitykset ja kaavamateriaali 2006-2010
 - Ivalon poronhoitoalueen toiminnallinen suunnitelma, 2004, Haaga Tutkimus (Inarin kunnanvaltuusto hyväksynyt v. 2004)
 - Lapin linnustoalueiden suojelun ja monikäytön yhteensovittaminen/Ivalojokisuiston virkistyskäyttösuunnitelma, 2002, Lapin ympäristökeskus (opinnäytetyö)
 - Inarin havumetsävyöhyke, luonnonolot ja käyttö, 1999, Metsähallitus
 - Inarin kunnan reitistöselvitys, 2005, Inarin kunta
 - Pohjois-Lapin kaupalliset palvelut, 2005, Ruonakoski, Tainio, (Maakuntakaavan taustaselvitys)
 - Pohjois-Lapin maakuntakaavan liikenneselvitys, 2005, Liidea
 - Arkeologinen selvitys, 2007, Museovirasto
 - Lapin kulttuuriympäristö tutuksi, 2007, Lapin ympäristökeskus
 - Metsähallituksen arkeologiset inventoinnit, kesä 2009.
 - Inarijärven ranta-apajien kunnostus ja rantojen puhdistus –suunnitelma, Lapin ympäristökeskus
 - Valtakunnallisesti arvokas rakennettu kulttuuriympäristö, 1993 ja 2009, Museovirasto
- Lapin liitto, Lapin maakuntasuunnitelma 2030
- Lapin liitto, Lappisopimus -Lapin maakuntaohjelma 2018-2021
- Lapin liitto, Lapin matkailustrategia 2022
- Lapin liitto, Lapin liikennejärjestelmäsuunnitelma 2021
- Lapin liitto, Lapin ilmastostrategia
- Lapin liitto, Lapin maaseutuohjelma
- Metsäkeskus, Lapin metsäohjelma 2021-2025
- Metsähallitus, Tsarmitunturin erämaa-alueen hoito- ja käyttösuunnitelma 2010-2025
- Metsähallitus, Ylä-Lapin luonnonvarasuunnitelmat 2000-2006 ja 2012-2021
- Metsähallitus, Saamelaiden kotiseutualueen luonnonvarasuunnitelma 2022-2027
- Ympäristöhallinnon aineistot
- Inarin kunnan talous- ja toimintasuunnitelma 2011-2013
- Inarin ja Utsjoen kuntien turvallisuussuunnitelma
- Inarin kunnan kaavoituskatsaus 2018
- Inarin kunnan kaavoituskatsaus 2023
- Inarin kunnan elinkeinopoliittinen ohjelma 2010-2012
- Inarin kunnan kansainvälistymisohjelma 2010-2012
- Arktisen Inarin strategia 2030
- Elinkeino-ohjelma 2019-2025
- Inarin kunnan maapoliittinen ohjelma, 2022

- Inarin kunnan viestintäsuunnitelma 2018
- Inarin kunnan yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelma, 2018
- Inarin kunnan osallisuusohjelma, 2022
- Inarin kunnan laaja hyvinvointi- ja turvallisuussuunnitelma 2022-2025
- Inarin ja Utsjoen seudun liikenneturvallisuussuunnitelma
- Muut kunnan strategiat
- Haaga Tutkimus (KV:n hyväksymä v. 2004): Ivalon poronhoitoalueen toiminnallinen suunnitelma
- Paliskuntain yhdistys 2005: PoroGIS-aineisto
- Ramboll 2018. Test World Oy, Mellanaapan testialueen laajennus: Ivalojokisuiston Natura-arviointi 2018
 - Meluselvitys 2016
 - Direktiivilajiselvitys 2017
 - Luontotyyppi- ja kasvillisuusselvitys 2017
 - Linnustoselvitys 2017

2.2.14 Pohjakartat, ilmakuvat

Yleiskaavan taustalla käytetty pohjakartta ja kiinteistörajat on päivitetty kaavaehdotuksen toisessa valmisteluvaiheessa. Uudessa kaavaehdotuksessa pohjakarttana on käytetty Maanmittauslaitoksen vektorimuotoista maastotietokanta-aineistoa mittakaavassa 1:20 000 sekä Maanmittauslaitoksen kiinteistöraja-aineistoa lokakuulta 2022.

2.3 Luonnonympäristö

Luonnonympäristön tiedot ja kohteet on koottu laadituista selvityksistä. Alueelta on laadittu seuraavat luontoselvitykset:

- Ivalon paliskunnan alueen yleiskaavan Natura-arviointi 2006
- Ivalon paliskunnan alueen yleiskaavan luontoselvitys 2008
- Ivalon alueen yleiskaavan täydentävä luontoselvitys 2015
- Luontoselvityksen täydennykset 2017-2018 uusien rakennuspaikkojen osalta
- Natura-arvioinnin päivitys 2018
- Luontoselvityksen täydennys 2021 uusien rakennuspaikkojen osalta

Test Worldin Mellanaavan testialueen laajennushankkeeseen liittyen alueelta on asemakaavoituksen yhteydessä laadittu Ivalojokisuiston Natura-arviointi 2017. Natura-arviointi perustuu seuraaviin laadittuihin selvityksiin:

- Luontotyyppi- ja kasvillisuusselvitys 2017
- Linnustoselvitys 2017
- Direktiivilajiselvitys 2017
- Meluselvitys 2016

Kaavan erillisselvityksinä olevissa luontoselvityksissä on kuvattu luonnon yleispiirteitä ja kerrottu tarkemmin Inarijärven ranta-alueiden sekä muun kaava-alueen tärkeimmistä luontoarvoista. Lisäksi on käsitelty erikseen linnusto ja muuta eläimistöä, uhanalaisia lajeja sekä suojelualueita ja muita luontokohteita. Selvityksissä on myös kerrottu johtopäätökset löydetyistä luontokohteista.

Kaavoituksen aikana luontoselvityksiä on täydennetty uusilla maastoinventoinneilla (kasvillisuusselvitykset) sekä selvitetty kaavaratkaisun vaikutukset Inarijärven rantojensuojeluohjelma-alueeseen sekä laadittu Natura-arvioinnin päivitys. Erilliset täydentävät kasvillisuusselvitykset ovat yleiskaavan erillisliitteenä.

Vuoden 2019 kaavaehdotuksen nähtävillä olon jälkeen on laadittu pinta-alamatarkastelu ja vaikutusarvioinnin täydennys yksityisten maille sijoittuvista Ivalojokisuiston Natura-alueen suojeluperusteena olevista luontotyypeistä. Pinta-alamatarkastelu on esitetty kohdassa 7.3.7.

2.3.1 Luonnon olosuhteet

Ivalon alue kuuluu kallioperältään Pohjois-Lapin granuliittivyöhykkeeseen. Alueen kallioperä on maailman vanhimpia. Ilmasto on suhteellisen leuto verrattuna muihin alueisiin vastaavilla leveysasteilla. Alue kuuluu Paatsjoen vesistöön, jota hallitsee Inarijärvi, sekä osittain Luttojoen vesistöön. Alueen maisemassa näkyvät muinaisen poimuvuoriston jäänteet; pyöreät tunturit, joista merkittävimpiä ovat Saariselän alueen tunturit. Suunnittelualue rajautuu osittain Inarijärveen, joka on Suomen kolmanneksi suurin ja toiseksi syvin järvi. Se on erämainen ja sille ovat tyypillisiä kallioiset, lohkareiset rannat ja vuonomaiset pitkät lahdet. Inarin järivialangon ympäröiviä seutuja rehevämpi kasvillisuus johtuu alavasta sijainnista ja läheisen Jäämeren lauhduttavasta vaikutuksesta.

Alueen yleisin maalaji on moreeni, joka on syntynyt jääkauden sulamisen jäljiltä lajittumattomista maa-aineksista. Monessa paikoin maaperä on niin ohut, että kallioperä yltää pintaan. Noin 4 kilometriä Sarmijärveltä lounaaseen, Sammakkovaaralla sijaitsee valtakunnallisesti arvokas kumpumoreenimuodostuma. Lisäksi kaava-alueella sijaitsee Lapin pohjavesien suojelun ja kiviaineshuollon yhteensovittamishankkeessa (Poski-hanke, 2. vaihe) todetut Nellim-Hirvasmäen, Ahvenkutupjärvenharjun ja Alumavaaran arvokkaat harjualueet, joihin liittyy sekä geologisia että maisemallisia arvoja.

Inarin aluetta hallitsee laaja Inarin allas, jonka suhteelliset korkeuserot ovat varsin pienet. Sen ympäristöön on muodostunut pitkiä ja kapeita murroslinjoja, jotka näkyvät Inarijärvestä vuonoina ja nuorina sekä muualla jokina ja puroina. Alueen korkeimmat kohdat ovat Sarmitunturilla noin 400 metrin korkeudessa (mmpy).

Alue luetaan kasvimaantieteellisesti etupäässä Metsä-Loppiin kuuluvaksi. Metsä-Lapin tyypillisin ominaispiirre on kuusen vähäisyys ja mäntymetsävaltaisuus. Metsissä korostuvat karusta maaperästä ja ankarasta ilmastosta johtuvat piirteet; havumetsä on harvaa ja valoisaa.

Suunnittelualueen pinta-ala on noin 70 100 ha (701 km²) ja siitä 7024 ha (10 %) on erilaisten suojelualueiden piirissä:

- soidensuojelualue Ivalonjokisuisto, 1203 ha
- rantojensuojeluohjelman mukainen Inarijärvi 3479 ha
- Tsarmitunturin erämaa-alue 2342 ha

Kaava-alueen Ivalojokisuiston soidensuojelualueesta 424 ha ja 760 ha rantojensuojeluohjelma-alueesta kuuluu Natura 2000 – verkostoon.

Erämaat on perustettu erämaalaila vuonna 1991. Osassa erämailta on luonnonmukainen metsätalous sallittua. Erämaanlain tärkein sisältö on säilyttää alueet perinteisten luontaiselinkeinojen käytössä sekä pitää alueet tiettöminä. Ivalojoen vesistö on rauhoitettu koskiensuojelulain nojalla voimalaitosrakentamiselta. Linnustoltaan arvokas Ivalojoen suisto on mukana lintuvesityöryhmän mietinnössä.

2.3.2 Vesistöt ja vesitalous

Inarijärvi edustaa maisemallisesti omaleimaista, karua suurjärvityyppiä, joita on vain muutamia subarktisella vyöhykkeellä. Inarijärven kalalajisto on monipuolinen. Alue kuuluu rantojensuojeluohjelmaan (Nanguvuonoa ja Nellimin aluetta lukuun ottamatta) ja alueen suojelu on toteutettu rakennuslain nojalla Inarijärven yleiskaavan mukaisesti. Rantojensuojeluohjelman tarkoituksena Inarijärvellä on säilyttää ranta-alueet rakentamattomina ja luonnontilaisina. Metsien käsittely on mahdollista lukuun ottamatta rantavyöhykettä siten, että suojelu-, maisema- ja virkistyskäyttö huomioidaan. Luonnonarvojen säilyminen turvataan Inarijärven yleiskaavan kaavamääräyksillä ja vesilain säännöksillä.

Inarijärveä on säännöstelty vuodesta 1942 lähtien Paatsjoessa sijaitsevalle Kaitakosken voimalaitoksen padolla. Luvanmukainen säännöstelyväli on 2,36 metriä, mutta toteutunut vaihteluväli vuosina 1956-1999 on ollut 1,45 metriä ja vuosina 2000-2009 1,40 metriä. (Lapin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus 2013).

Inarijärvi ja Ivalojokisuisto kuuluvat Natura 2000 –verkostoon. Natura-alueelle tai sen lähialueille kohdistuvien hankkeiden ja suunnitelmien vaikutukset on arvioitava asianmukaisella tavalla (Luonnonsuojelulaki 09/2023). Natura-arvioinnissa tarkastellaan hankkeen vaikutukset Natura-alueen suojeluperusteina oleviin luontotyyppeihin ja lajeihin. Mikäli hanke heikentää merkittävästi Natura-alueen suojeluperusteina olevia luonnonarvoja, ei lupaa voida hyväksyä tai suunnitelmaa vahvistaa (luonnonsuojelulaki 39 §) kuin poikkeustapauksissa.

Ivalojoki on tulva- ja eroosioherkkää aluetta. Myös osa Inarijärven rannoista on eroosioherkkiä (liitteet 6,7). Vuonna 2005 tapahtunut Ivalojoen suurtulva voidaan luokitella kerran 100 vuodessa tapahtuvaksi tulvaksi. Ivalojoen eroosioherkimpiä rantoja on suojattu.

Pohjavedet

Suunnittelualueella sijaitsee Keväjärven (12148107), Alumavaaran (12148147), Ahvenkutujärven (12148148A ja 12148148B) ja Nellimön (12148108) pohjavesialueet. Alumavaara ja Nellimö on luokiteltu vedenhankintaa varten tärkeäksi 1-luokan pohjavesialueeksi. Lapin ELY-keskus on keväällä 2018 tarkistanut pohjavesialueiden luokituksia ja Keväjärven pohjavesialueen luokitus on muutettu 2-luokkaan, muu vedenhankintakäyttöön soveltuva pohjavesialue. Ahvenkutujärven pohjavesialue kuuluu III-luokkaan, muu pohjavesialue. Inarin pohjavesialueiden luokitustyö jatkuu III luokan pohjavesialueiden osalta tulevina vuosina.

Suunnittelualueella sijaitsee Alumavaaran ja Nellimön vedenottamot.

2.3.3 Kasvillisuus

Inarin kunta sijaitsee pohjoisboreaalisen vyöhykkeen pohjoisosassa Metsä-Lapin kasvimaantieteellisellä alueella. Alueen metsät ovat pääosin kuivia tai kuivahkoja kangasmetsiä. Metsät ovat vahvasti mäntyvaltaisia, kuivilla ja tuoreilla kankailla sekapuuna esiintyy koivua ja vesistöjen varsilla on paikoin myös koivuvaltaisia metsiä. Kuusta esiintyy lähes ainoastaan Ivalojoen ranta-alueilla. Inarijärven itärannalla on mustikka-puolukkatyyppin kallioista mäntyvaltaista metsää ja länsirannalla istutettua koivumetsää. Ranta-alueet ovat kivikkoisia, mutta puustoisia.

Kuva 2-7. Vasemmalla tyypillistä Inarijärven kuivaa kivikkorantaa, oikealla rantasoiden luontotyyppiä.

Karukkokankailla maanpintaa peittävät jäkälät ja kitukasvuinen varvusto (esimerkiksi riekonmarja ja kurjenkanerva). Kuivien kangasmetsien kenttäkerrosta peittää jäkälikkö, ja varvuista esiintyy juolukkaa, puolukkaa ja variksenmarjaa. Kuivahkoilla kankailla esiintyy varvustossa edellisten lisäksi mustikkaa ja suopursua. Pohjakerroksessa esiintyy jäkeliä ja sammalia. Tuoreella kankaalla varvusto on hyvin runsasta. Mustikan lisäksi esiintyy runsaasti suopursua, juolukkaa, puolukkaa ja variksenmarjaa. Sammalikko on hieman jäkäläpeitettä runsaampi.

Lehtomaisia kankaita esiintyy alueella vain vähän, lähinnä viljavimmilla kasvupaikoilla kuten rinteiden alaosissa ja purojen varsilla. Puuston muodostavat lähinnä mänty ja koivu. Pensaskerroksessa on lehtipuun vesoja. Varvusto on korkeaa, mutta aukkoista, runsain laji on mustikka. Lisäksi esiintyy melko runsaasti heiniä ja ruohokasveja.

Metsä-Lapin alueella soita, jotka ovat pääasiassa aapasaita, on noin 20 % maa-alasta. vesistöjen varsilla esiintyy myös keidassaita. Rimpinevojen luonteenomaisena lajina on aapasaita ja soiden reuna-alueilla esiintyy korkeahkoja rahkamättäitä.

Inarijärvi edustaa karua sarajärvityyppiä ja on vedenlaadultaan erinomainen. Inarijärvellä ja myös muilla alueen järvillä vesikasvillisuus on yleensä suhteellisen vähäistä. Vesikasvien menestymistä rajoittavat järvissä paksu jääpeite sekä lyhyt kasvukausi. Inarijärven rantavyöhykkeen elinympäristöihin ja lajistoon vaikuttaa osaltaan järven säännöstely. Inarijärven alue on monien lajien, kuten putkilokasvien ja sammalten osalta verrattain puutteellisesti tunnettu.

Ivalojoen mutkittelee laaksossa, jonka rannoilla on metsämaata ja kosteikkoja. Joen varrella on paikoin jyrkkiä, hiekkaisia rantatörmä ja alavissa joen mutkissa laajoja hietikkoja. Ivalojoen suistoalueella on lehtimetsiä, pensaikkoja, rantasaita ja tulvaniittyjä. Rantavyöhykkeen kasvillisuus on suhteellisen vähälajista, mutta paikoin löytyy myös lehtomaista kasvillisuutta ja osa rantametsistä on soistunut korviksi.

2.3.4 Eläimistö

Inarin alueen nisäkäslajistoon kuuluvat lähes kaikki Suomessa esiintyvät yleisimmät suurnisäkkäät sekä suurikokoiset nisäkäspedot. Suunnittelualue on kokonaisuudessaan poronhoitoaluetta. Voimassa olevan uhanalaisuusluokituksen (2019) mukaan alueella esiintyvistä nisäkkäistä naali on äärimmäisen uhanalainen (CR), ahma ja susi erittäin uhanalaisia (EN), karhu ja saukko silmälläpidettäviä (NT) ja ilves ja saukko elinvoimaisia (LC).

Inarijärven linnustolle on ominaista karujen, kirkasvetisiä ja suurehkoja järviä suosivien lajien esiintyminen. Tällaisia lajeja ovat mm. kuikka ja koskelot. Alueella esiintyvistä lintulajeista kiljuhanhi, tunturipöllö, tunturihaukka ja tunturikiuru ovat äärimmäisen uhanalaisia, mm. maakotka ja muuttohaukka vaarantuneita ja isokoskelo ja tukkakoskelo silmälläpidettäviä.

Inarijärven kalalajistolle on ominaista lohensukuisten kalalajien runsaus sekä särkikalajien puuttuminen mutua lukuun ottamatta. Inarijärven ja sen sivuvesistöjen siikakannat ovat tunnettuja monipuolisuudestaan. Inarijärven on esiintynyt kaikkiaan kuusi alkuperäistä siikamuotoa: pohjasiika, karikutusiika, lehtisiika ja räpys (Coregonus lavaretus pidschian) sekä riika ja reeska (Coregonus lavaretus). Järvitaimenesta Inarijärven on esiintynyt useita eri kantoja (mm. Ivalojoen ja Juutuanjoen kannat). Myös nieriästä Inarijärven on tavattu kahta eri muotoa: isonieriä eli rautua ja pikkunieriä eli paltasautua. Alkuperäisten kalalajien lisäksi Inarijärven on istutettu tai sinne on levinnyt muikku, planktonsiika, järvilohi, harmaanieriä ja satunnaisesti kirjolohi.

2.4 Maisema ja kulttuuriympäristö

2.4.1 Maisema- ja kulttuuriympäristöselvitys

Alueelta on laadittu erillinen maisema- ja kulttuuriympäristöselvitys (Pöyry Finland Oy 2010), joka on yleiskaavan liiteaineistoa. Selvityksen perusteella voidaan tunnistaa eri alueiden maiseman piirteet ja maiseman kannalta erityisen tärkeät kokonaisuudet ja kohteet. Tavoitteena on ollut osoittaa, mitkä eri tekijät ovat vaikuttaneet maiseman muotoutumiseen nykyisenlaiseksi. Lisäksi selvityksen perusteella on voitu osoittaa rakentamiseen hyvin soveltuvia alueita sekä alueita, joilla maiseman aiheuttamat rajoitteet on otettava huomioon sekä alueita, jotka eivät sovellu rakentamiseen.

Tässä kaavaselvityksessä on esitetty tiivistelmä alueen maisema- ja kulttuuriympäristöarvoista sekä kohdeluettelo. Tarkemmat kohdekuvaukset ovat maisema- ja kulttuuriympäristöselvityksessä.

Nellimin, Nanguniemen ja Sieksvuonon alueelle on laadittu tarkentava maisemaselvitys, jonka yhteyteen on päivitetty alueen kulttuurihistorialliset tiedot. Kaavaehdotusvaiheessa selvitystä on täydennetty Metsähallituksen metsätalousalueiden kulttuuriympäristöinventointikohteiden sekä muinaismuistojen osalta.

2.4.2 Maisema-arvot

Suunnittelualueen kuuluu Peräpohjola-Lapin maisemamaakuntaan sekä tarkemmassa seutukuntajaossa osittain Metsä-Lapin tunturiseutuun ja osittain Inarijärven seutuun. Luonnonpiirteet ovat olleet selvästi tärkein maisemamaakuntajaon peruste. Kulttuuripiirteiden ja maankäyttömuotojen erot eri alueilla noudattelevat yleensä luonnonympäristön vyöhykejakoja.

Tarkennetun maisema-aluejaon mukaan yleiskaavan suunnittelualueen eteläisimmät alueet kuuluvat tunturi- ja vaaraylänköön sekä Sarmitunturin seutuun. Alueen läntiset osat kuuluvat Ivalojoen laaksoon. Alueen pohjoiset osat sisältyvät Inarijärven järivialankoon.

Alueen maisemaekologiseen tarkasteluun sisältyy ekologisten ilmiöiden, kuten luonnontoimintakyvyn ja elinvoimaisuuden tarkastelu laajemmassa maiseman ekosysteemin mittakaavassa. Lisäksi siihen sisältyy arvio maankäytön ja muun ihmistoiminnan aiheuttamasta ekologisesta paineesta. Maisemaekologiaan sisältyy kolme keskeistä kohdetta: maiseman rakenne, toiminta eli esimerkiksi lajien siirtyminen ekosysteemien välillä sekä rakenteen ja toiminnan muutos ajassa.

Kaava-alueen suurmaiseman ekologisen tarkastelun pohjan luovat pääosin jokien varsiin muodostuneet ekosysteemit. Ne muodostavat nauhamaisia rakenteita eri vesistöjen välille ja yhdistävät pienempiä laikuttaisia elinympäristöjä yhteneväisiksi ketjuiksi. Vahva itä-länsi -suuntainen vyöhyke muodostuu Sarmitunturin pohjoispuolelle Sarmijärven ympäristöön ja se jatkuu linjauksena pohjoiseen aina Nellimiin asti. Lisäksi maisemassa lintuperspektiivistä tarkasteltuna erottuu selvästi ekologistia vyöhykkeitä Sarmitunturin länsipuolella sekä Nanguniemessä. Ihmisen toiminta maisemassa näkyy näillä alueilla lähinnä erilaisina metsänhoidollisina laikkuina. Kasvillisuus on tyypiltään karua ja erämaista, eikä ihmisen aiheuttama kulutus juurikaan näy maisemassa. Inarijärven rantojen kulutuskestävyyttä on tarkasteltu sekä luontoselvityksessä että kaavaselostuksen liitteessä 5, jossa on luokiteltu eri värein talletusta heikoimmin, keskinkertaisesti sekä parhaiten sietävät alueet. Tätä aineistoa on hyödynnetty rantarakentamisen mitoitusvyöhykekarttojen laadinnassa.

Valtakunnallisesti arvokkaiden maisema-alueiden päivitetty luettelo (VAMA 2021) on tullut voimaan valtioneuvoston päätöksellä 18.11.2021. Luettelo on korvannut edellisen, vuonna 1995 voimaan tulleen luettelon valtakunnallisesti arvokkaista maisema-alueista. Nellimin asutusmaisemat kuuluu uusiin valtakunnallisesti arvokkaisiin maisema-alueisiin (VAMA 2021). *"Nellimin asutusmaisemat muodostavat ainutlaatuisen kokonaisuuden, jossa yhdistyvät asutushistoria, yllärajaisuus, historiallinen monikerroksisuus sekä luontoarvot. Alueella on paljon toisen maailmansodan jälkeen rakennettuja kolttiloja, mutta myös vanhemmasta inarinsaamelaisesta asutus- ja elinkeinohistoriasta kertovia jälkiä. Alueen maiseman kulttuurihistoriaa rikastavat 1920- ja 1930-lukujen suursavottojen sekä toisen maailmansodan aikana syntyneet rakenteet. (VAMA 2021) "*

Kuva 2-8. Nellimin asutusmaisemat on valtakunnallisesti arvokas maisema-alue (VAMA 2021) (Ympäristöministeriö, SYKE 2022).

Nellimin asutusmaisemat -maisema-alue

Luonnonpiirteiltään Nellimin asutusmaisema jäsentyy Inarijärven kaakkoiskulmassa sijaitsevan Paksuvuonon, Sarmijärven ja Keskimöjärven ympäristöön. Näiden pohjoispuolella sijaitsee Paatsvuono ja voimakkaasti säännöstelty Paatsjoki. Nellimvuonoon laskevan Nellimjoen vesistöalueella on lukuisia erikokoisia järviä. Koillisessa alue rajautuu läheltä rajavyöhykettä Paksuniemen ja Nellimvuonon Kenttäsaaren kautta etelälounaaseen. Etelässä maisema-alue ulottuu Sarmijärvelle. Alueen ympäristö on suhteellisen karua ja kivistä moreenimaata, jonka keskellä on satunnaisia avokallioalueita. Nellimvuonon hiekkaisella rantamaalla sijaitsevan Nellimin kylän ympäristössä on runsaasti pieniä lompoloita ja järviä sekä lohkareisia moreenikumpuja. Kylän kaakkoispuolella kulkee lounais-koillisuuntainen harju. Nellimistä Ivalon kautta Kutturaan ulottuva harjujakso kuuluu Lapin suurimpiin. Maisema-alueen korkeimmat kohdat ovat vaaroja ja vaaranselänteitä, jotka ovat paikoin hyvin louhikkoisia. Inarijärven–Paatsjoen ympäristön mäntymetsä on laajan euraasian havumetsävyöhykkeen luoteisin uloke, jonka lajistossa kohtaavat levinneisyytensä pohjoisrajalla olevat eteläiset lajit sekä monet levinneisyytensä länsirajalle juurtuneet itäiset lajit. Nellimin kylällä on muutamia kyläkuvan kannalta tärkeitä niittyjä.

Vuonojen, järvenrantojen ja Inarijärveä reunustavien pienten järvien rannoilta on löytynyt useita muinaisjäännöksiä. Alueen vanhimmat asutusjäljet ulottuvat kivikaudelle ja historiallisen ajan asutuksesta alueella kertovat asuinkentät. Maisema-alueen länsipuolella ja kaava-alueen pohjoispuolella Kaamassaassa sijaitseva Täyssinän rauhan rajakivi vuodelta 1595 jakoi Inarijärven läntiseen ja itäiseen osaan. 1700-luvulla Nellimin alue liitettiin Kemin Lapin Inarin lapinkylään. Nellimin nykyinen kyläkeskus alkoi muotoutua Nellimjärven ja Nellimvuonon välille 1870-luvulla. Nellimin kylä ja Paksuvuono ympäristöineen ovat perinteistä inarinsaamelaiden aluetta. Nellimin ympäristön vanhat kesä- ja talvireitit kulkivat Nellimvuonolta länteen, itään ja lounaaseen. Alueen liikenteelliset yhteydet muuttuivat ensimmäisen maailmansodan aikana, kun Ivalosta Kirkkoniemeen rakennettiin talvitie. Nykyään Nellimin läpi kulkeva tie päättyy Venäjän

rajaan. Liikenteellisesti merkittävä sijainti teki Nellimin alueesta strategisesti merkittävän toisen maailmansodan aikana. Talvisodan yhteydessä Nellimjärven rannalle rakennettiin puolustuslinja turvaamaan Jäämerentietä. Välirauhan aikana alueelle puolustusrakenteita täydennettiin. Erityisesti Jäämerentien ja Rautaportin lahden ympäristöissä on säilynyt lukuisia sotahistoriallisia kohteita. Suomen menetettyä Petsamon toisessa maailmansodassa määriteltiin Inarin kunnan itäosiin kolttala-alue Petsamon alueen kolttasaamelaisia varten. Nellimin maisema ilmentää Suomen teollisuushistorian vaikutuksia erämaaluontoon ja saamelaiseen elinkeinomaisemaan. Alueen metsiä alettiin hakata jo 1600-luvulta veneiden ja talojen rakennusaineeksi sekä polttopuiksi. 1800-luvun lopussa puuvarantoja ryhdyttiin hyödyntämään tehokkaammin ja vuonna 1929 Nellimjärven ja Keskimöjärven väliin on rakennettu 304 metriä pitkä uittoränni. Savottoihin liittyviä kämppien ja muiden rakennelmien jäännöksiä sijaitsee alueella edelleen runsaasti.

Nellimin asutusmaisemat sijaitsevat Inarijärven kaakkoisosien vaihtelevassa maastossa. Maisemaa luonnehtivat rikkonaiset vesialueet. Ranta-alueiden maasto on suhteellisen alavaa, mutta alueella on myös korkeita vaaroja. Alueen kallioperän rikkonaisuus näkyy Inarijärven saarien ja vesialtain suuntautuneisuutena. Nellimjärven Pahtalahden Rautaperällä sijaitsee peruskallion repeämään syntynyt Rautaportin jylhäpiirteinen kalliokapeikko. Nellim on yleisilmeeltään väljä kylä, jonka tihein asutus ympäröi Nellimvuonoa. Rakennuskanta on pienimuotoista. Kolttatilat muodostavat kylän asutusrungon, mutta kylässä on myös inarinsaamelaiden vanhoja asuinkenttiä. Hiekkaisen Santajärven rannalla on vuonna 1988 valmistunut Nellimin ortodoksikirkko hautuumaineen. Kylän tuntumassa on paljon sodanaikaisia jälkiä ja rakenteita sekä vanhan metsätalouden jäänteitä. Keskimöjärven pohjoisrannalla on rajavyöhyke. (Ympäristöministeriö, SYKE, 2022)

Alueella on kaksi valtakunnallisesti arvokasta perinnemaisemakohdetta, yksi maakunnallisesti arvokas maisemakokonaisuus, yksi maisemanähtävyys sekä viisi maakunnallisesti arvokasta perinnemaisemaa. Kohteet on käsitelty Maisema- ja kulttuuriympäristöselvityksen luvussa 5.2. Osa kohteista sisältää sekä maisema että kulttuuriympäristöarvoja.

Sarmijärvi on valtakunnallisesti arvokas perinnemaisemakohde. Paikallisesti arvokas perinnemaisemakohde ja perinnebiotooppi on Nellimin niitty. Perinnemaisemat ovat luonnoiltaan, kulttuurihistoriallisesti tai maisemallisesti arvokkaita alueita ja ne kuvaavat aikansa maankäyttötapoja. Ne ovat alkutuotantoon tai muihin varhaisiin elinkeinoihin liittyvien toimintojen muovaamia; usein alkuperäisessä käytössä olevia tai käytöstä poistumassa olevia maisematyyppejä. Ne ovat yleensä pienialaisia alueita, jotka ovat uhanalaisia, koska alueen entiset maankäyttömuodot loppuvat. Niiden kulttuuriarvokkuudet luonnontyypit edustavat maaseudun arvokkainta ja monimuotoisinta luontoa.

Nellimin kylä lähiympäristöineen muodostaa maakunnallisen arvokkaan maisemakokonaisuuden. Maisemakokonaisuudet ovat alkutuotannon tai muiden varhaisten elinkeinojen muovaamia yhtenäisiä, pinta-alaltaan suurehkoja sekä maisemakuvaltaan ehjiä ja sopusointuisia alueita. Niissä näkyy hyvin maakunnallinen ja paikallinen omaleimaisuus. Ne ovat parhaiten säilyneitä ja tyypillisimpiä esimerkkejä alueen kulttuurimaisemasta. Maisemakokonaisuus pitää sisällään viljelysmaiseman, johon kuuluvat reunametsät, vesistöt ja muut luonnonalueet ja niillä olevat historialliset kohteet sekä asumusmaisemat kyläineen ja yksittäistaloineen.

2.4.3 Kulttuuriympäristöarvot

Kaava-alueella on viisi valtakunnallisesti arvokasta rakennettua kulttuuriympäristöä. Maakunnallisesti merkittäviä kulttuuriympäristöjä on yksi kohde sekä paikallisesti merkittäviä rakennusperintökohteita seitsemän. Kulttuuriympäristöarvot keskittyvät suunnittelualueen pohjoisosaan. Lisäksi alueelta on inventoitu paikallisesti merkittäviä kohteita Lapin kulttuuriympäristöt tutuksi -hankkeessa.

Nellimin kylä on valtakunnallisesti merkittävä kulttuurihistoriallinen ympäristö. Siihen kuuluu yksi paikallisesti merkittävä rakennusperintökohde, Uittoränni. Kylän rakentamisessa on huomioitu jossain määrin kolttasaamelainen rakennusperinne ja paikalliset olosuhteet. Alue on rakentunut väljästi ja sen rakennuskanta on pienimittakaavaista. Nellimin keskusraitti on muinaismuistovyöhykettä (vanha kauppapaikka).

Sarmijärven alueeseen sisältyy yksi valtakunnallisesti arvokas rakennetun kulttuuriympäristön kohde, Sarmijärven asutusryhmä. Asuinkentän rakennukset ovat esimerkki poronhoitoon, kalastukseen, lammastalouteen ja metsätöihin perustuvasta koltta-asutuksesta. Samalla alue on esimerkki asutustilasta, joita valtio rakennutti 1940-luvulla Petsamosta evakoiduille kolttaasamelaisille, jotka toivat rakentamistapaan oman lisänsä. Sarmivuonossa ja Sarmi-Lompolossa sijaitsee kaksi inarinsaamelaisten vuotuismuuton kohdetta, Ala-Mustola ja Keski-Mustola.

Kevärinne sijaitsee Keväjärven kyläalueella Kutujärven rannalla. Pihapiirissä on vanha kolttien asuinrakennus, varasto-lampola ja sauna.

Ivalo-Virtaniemi välillä on sijainnut v. 1931 valmistunut Petsamontie, josta on jäljellä osia nykyisen tien molemmilla puolilla. Lisäksi Nellimin kylän itäpuolelle sijoittuu kaksi arvokasta rakennusperintökohdetta. Kivijärven rannassa sijaitsevat Kivijärven kirkon rauniot sekä kirkon lähellä puron yli johtava silta ja tammirakennelma. Sulkusjärven tila, jonka rakennukset on tehty osin 1800-luvulla samoihin aikoihin kuin Kivijärven kirkko, on toiminut aikoinaan kirkkomatkojen levähdyspaikkana.

Kulttuuriympäristökohteiden tarkemmat kuvaukset on esitetty maisema- ja kulttuuriympäristöselvityksessä ja sen täydennyksessä.

2.4.4 Maisema- ja kulttuuriympäristökohteiden luettelo

Valtakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet

Valtioneuvoston päätös YM/2021/70

Nellimin asutusmaisemat

Valtakunnallisesti arvokkaat rakennetun kulttuuriympäristön kohteet

Rakennettu kulttuuriympäristö

Valtakunnallisesti merkittävät kulttuurihistorialliset ympäristöt

Museoviraston rakennushistorian osaston julkaisuja 16. Helsinki 1993 sekä www.rky.fi RKY-09-inventointi.

Nellimin kylä; kolttaasamelaisten asutuspaikat (RKY-93, kohde 16, RKY-09, kohde 2132)

Kevärinne; kolttaasamelaisten asutuspaikat (RKY-09, kohde 2132)

Nikola/Sarmijärvi; kolttaasamelaisten asutuspaikat (RKY-09, kohde 2132)

Tsarmi-Lompolo; Inarinsaamelaisten vuotuismuuton talvi- ja kesäpaikat (RKY-09, kohde 5216)

Tsarmivuono; Inarinsaamelaisten vuotuismuuton talvi- ja kesäpaikat (RKY-09, kohde 5216)

Valtakunnallisesti arvokkaat perinnemaisemat

Arvokkaat maisema-alueet

Ympäristöministeriö, ympäristönsuojeluosasto, mietintö 66/1992

Sarmijärvi (s. 196)

Maakunnallisesti arvokas maisemakokonaisuus

Arvokkaat maisema-alueet

Ympäristöministeriö, ympäristönsuojeluosasto, mietintö 66/1992

Nellimin kylä ja Nellimjärven koltta-asutus (170), (myös RKY-09, kohde 2132)

Maakunnallisesti arvokkaat kulttuuriympäristökohteet

Lapin kulttuuriympäristöohjelma. Lokio, J. Lapin ympäristökeskus, Rovaniemi. 1996

Sarmijärvi (2)

Nellimön kylä ja Nellimjärven koltta-asutus (3), (myös RKY-09, kohde 2132)

Arvokkaita rakennusperintökohteita

Lapin rakennusperintö.

Lapin läänin rakennusperinne ry. Huusko, J. (toim.) Kirjapaino Oy KALEVA, Oulu 1984.

Ns. Petsamontie (6.26)

Uittoränni (6.30)

Tukkiränni (6.31)
Kaisanranta, Mustola (6.32)
Orttonen, Sarmijärvi (6.33)
Kivijärven kirkon rauniot (6.35)
Sulkusjärvi, Nellimö (6.36)

Arvokkaita perinnemaisemia

Lapin ympäristökeskus ja Metsähallitus 1999. Alueelliset ympäristöjulkaisut 116.

Sarmijärven niitty P (9)
Nellimin niitty P (10)

Lapin kulttuuriympäristöt tutuksi -hankkeen inventoinnit

Neuvostosotilaan hauta (148-006)
Paholaisen kivi, Kivijärvi (148-025)
Paavali Sarren kenttä (148-026)
Tervon tila (148-027)
Mjelknjarga, Sipolan kenttä (148-032)
Nyyssölän kenttä (148-033)
Matti Jefremoffin kolttatila (148-050)
Huikkonen (148-057)
Ent. Nellimin koulu, Hiljaisuuden keskus (148-067)
Junttila (148-080)

Ivalon metsätalousalueiden kulttuuriympäristöinventoinnit 2010-2011

Metsähallituksen metsätalous on kartoittanut valtion metsämailla sijaitsevia sota- ja savottahistoriallisia kohteita vuosina 2010-2011. Inventoiduista kohteista suunnittelualueella sijaitsee 11 muinaisjäännöstä, yksi historiallinen kohde, 28 sotahistoriallista kohdetta, 13 poronhoitoon liittyvää kohdetta, viisi kolttien väliaikaista asuinpaikkaa sekä 45 savottahistoriallista kohdetta. Kohteet on kuvattu maisema- ja kulttuuriympäristöselvityksen täydennysraportissa, joka on yleiskaavan erillisselvityksenä.

Kesän 2012 inventoinnit

Kesällä 2012 kaava-alueella tehtiin täydentäviä arkeologisia inventointeja valtionmaalle osoitetuille alustavan kaavaluonnoksen uusille rakennuspaikoille. Nanguniemessä, Sarmivuonossa ja Nellimissä (Museovirasto, Eeva-Kristiina Harlin 2012). Inventoinnissa löydettiin 10 uutta kohdetta, joista neljä oli kiinteitä muinaisjäännöksiä, kaksi mahdollista muinaisjäännöstä, kolme muuta kohdetta sekä yksi irtolöytökohde. Kohteet on kuvattu maisema- ja kulttuuriympäristöselvityksen täydennysraportissa, joka on yleiskaavan erillisselvityksenä.

Kohteet on huomioitu kaavasunnittelussa ja rakennuspaikkojen sijainteja on tarvittaessa siirretty kulttuurikohteiden kiertämiseksi.

Rakennuspaikkojen tarkistus 2017-2018

Kaavaehdotusvaiheessa kaava-alueelta tehtiin täydentäviä arkeologisia inventointeja saamelaimuseon toimesta lokakuussa 2017 ja kesäkuussa 2018. Inventointi kohdistui uusille suunnitelluille rakennuspaikoille Kynsikoskenjärven ympäristössä, Sarmijärven länsirannalla, Sarmilompolan ja Lompolanjärven kannaksella, Haukkajärvellä sekä Kaitajärvellä. Inventoinnissa löydettiin 12 kohdetta, joista kolme oli uusia kiinteitä muinaisjäännöksiä, yksi ennestään tunnettu kiinteä muinaisjäännös ja loput kulttuuriperintökohteita. Kohteet on kuvattu maisema- ja kulttuuriympäristöselvityksen täydennysraportissa, joka on yleiskaavan erillisselvityksenä.

2.4.5 Muinaismuistot

Kaava-alueella on 63 tunnettua muinaismuistokohdetta ja kaksi mahdollista muinaisjäännöstä, jotka merkitään kaavakartalle (tilanne 10/2020). Inventoinneissa löydetty kohteet keskittyvät Ivalojokivarteen, Nellimin alueelle sekä Virtaniemeen Norjan rajan pintaan. Lisäksi löytöjä on harvakseltaan Ivalon ja Nellimin välillä Inarijärven rannan tuntumassa sekä Raja-Joosepille menevän tien varressa sekä alueen vesistöjen rannoilla. Kohteet on luetteloitu alla sekä maisema- ja kulttuuriympäristöselvityksen täydennysraportissa (2018, tarkistukset 2020) ja sen liitteessä.

Muinaisjäännösten numerointia on muutettu 1. kaavaehdotusvaiheessa. Muinaisjäännöksille on annettu juokseva numerointi, joka on esitetty alla olevassa taulukossa yhdessä muinaisjäännösrekisterinumeron kanssa. Muinaisjäännöksistä osa on alueita, jotka on esitetty 1. kaavaehdotuskartalla kohdemerkinnöillä. Alla olevassa taulukossa on esitetty kohteiden alla karttaotteet kohdemerkintää laajemmista muinaisjäännösalueista. Muinaisjäännösalueiden rajaukset on ladattu Museoviraston muinaismuistorekisteristä. 2. kaavaehdotuksessa muinaisjäännösalueiden rajaukset on lisätty kaavakartalle niiltä osin, kun raja-alue on kohdemerkintää suurempi.

Museoviraston ylläpitämästä kulttuuriympäristön palveluikkunasta (www.kyppi.fi) löytyy ajantasainen tieto alueen muinaisjäännöksistä.

Taulukko 2-1. Suunnittelualueella sijaitsevat muinaismuistokohteet ja -alueet.

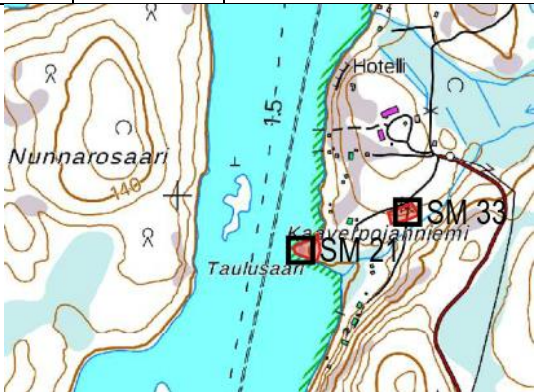
SM-nro	MJ nro	Nimi	Kohdekuvaus	Sijainti
1	148010010	NIRVANMELLA	Kivikautinen asuinpaikka, Kuopanteita	Akujärvi
				
2	148010028	SILTAOJA	Kivikautinen asuinpaikka	Veskoniemi
				
3	148010040	LAHDENMÄKI	Varhaismetallikautinen asuinpaikka	Nellim
4	148010043	HEIKKILÄ	Kivikautinen asuinpaikka	Nellim
				
5	148010055	MARKKINAPAIKAT	Muinaisjäännösrhyhmät	Nellim

SM-nro	MJ nro	Nimi	Kohdekuvaus	Sijainti
				
6	148010084	ALA-MUSTOLA	Kivikautinen asuinpaikka	Paatsjoki
				
7	148010085	VESIPIIRIN KÄMPPIÄ	Kivikautinen asuinpaikka	Koppelo
				
8	148010088	TELJU PEUNA	Kenttiä	Nanguvuono

SM-nro	MJ nro	Nimi	Kohdekuvaus	Sijainti
				
9	148010089	KENKÄNIEMI	Kenttä	Akujärvi
				
10	148010090	SIKASTON KENTTÄ	Kenttä, mahdollinen kivikautinen asuinpaikka	Sarminiemi
				
11	148010093	HIETANIEMI	Pyyntikuoppa	Nanguvuono/Sarmivuono
12	148010094	HANGASLAHTI	Rakennuksensija	Nanguvuono/Sarmivuono

SM-nro	MJ nro	Nimi	Kohdekuvaus	Sijainti
				
13	148000095	KIVIJÄRVI	Kirkonraunio	Kontosjärvi
14	148010109	JOLLUSLAHTI	Kenttä	Nanguvuono
				
15	148010121	YLIMMÄINEN SANTAJÄRVI	Kivikautinen asuinpaikka, pyyntikuoppia	Nellim
				
16	148010122	MUTAJÄRVI/PYHÄJÄRVINEN	Pyyntikuoppia	Nellim

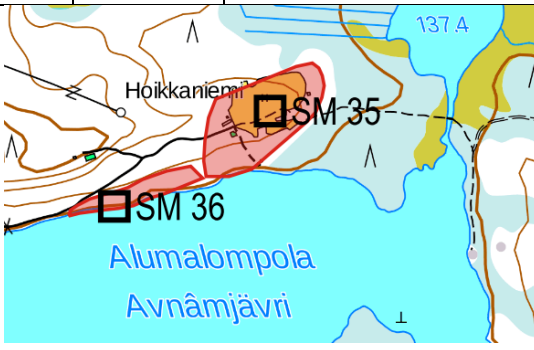
SM-nro	MJ nro	Nimi	Kohdekuvaus	Sijainti
				
17	148010133	KÖNKÄÄNJÄRVI	Kivikautinen asuinpaikka, kenttä	Akujärvi
				
18	148010134	NELLIMÖJOEN SUU POHJOINEN	Kivikautinen asuinpaikka	Nellim
				
19	148010368	VIRTANIEMI, RAJAVARTIOSTO	Kivikautisia asuinpaikkoja, piirroskivi	Nellim

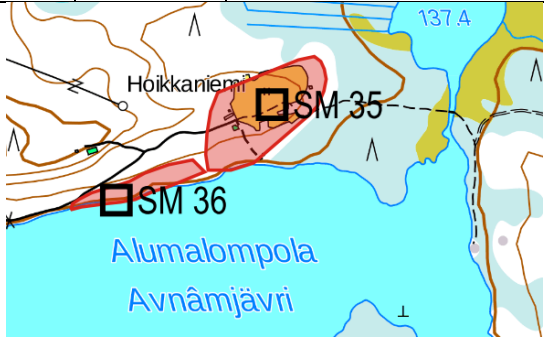
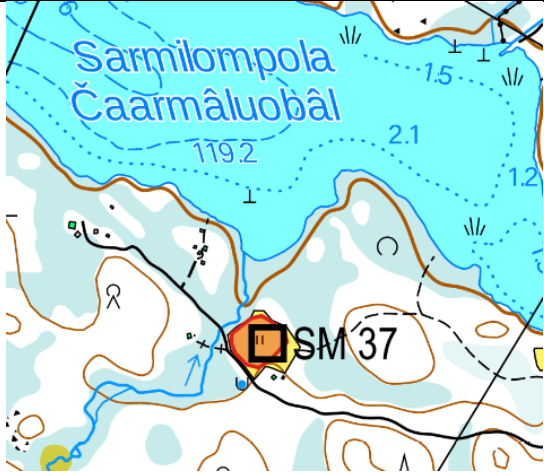
SM-nro	MJ nro	Nimi	Kohdekuvaus	Sijainti
				
20	148010406	NELLIMÖJOEN SUU ETELÄ	Kivikautinen asuinpaikka	Nellim
				
21	148010429	KAAVERPOAN KENTTÄ	Kivikautinen asuinpaikka, kenttä	Veskonieniemi
				
22	148010432	KOTAJÄRVI LUODE	Kivikautinen asuinpaikka	Nanguvuono

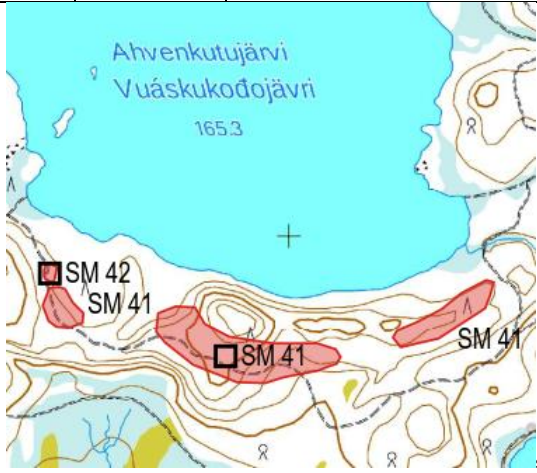
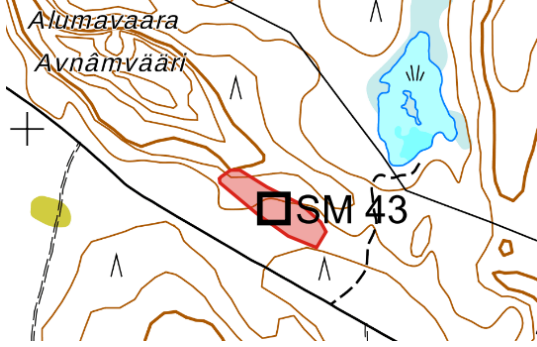
SM-nro	MJ nro	Nimi	Kohdekuvaus	Sijainti
				
23	148010453	SYYRAKKIHARJU LÄNSI	Pyyntikuoppia, kenttä, kivikautinen löytöpaikka	Akujärvi
				
24	148010476	SARMIJOKI	Pyyntikuoppa	Sarmivuono
25	148010477	HAVAINTOASEMA	Pyyntikuoppia	Nellim
				
26	148010479	ANNANLAHTI	Kivikautinen asuinpaikka	Nellim

SM-nro	MJ nro	Nimi	Kohdekuvaus	Sijainti
27	148010605	JOKIMELLA ITÄ	Pyyntikuoppia, kivikautinen löytöpaikka	Akujärvi
28	148010606	HETEENKANGAS	Pyyntikuoppia	Akujärvi
29	148010726	NANGUVUONONPERÄ, VENESATAMA	Kivikautinen asuinpaikka	Nanguvuono

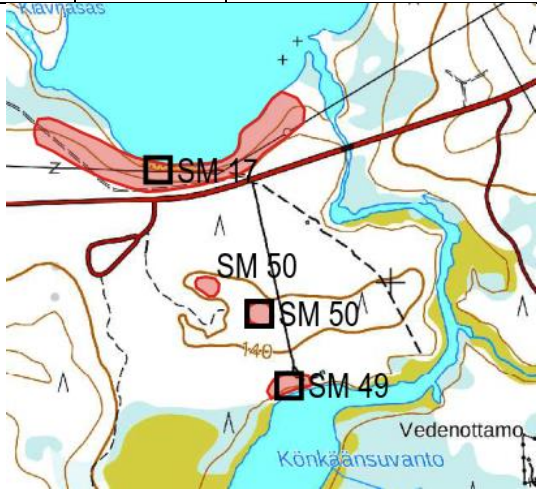
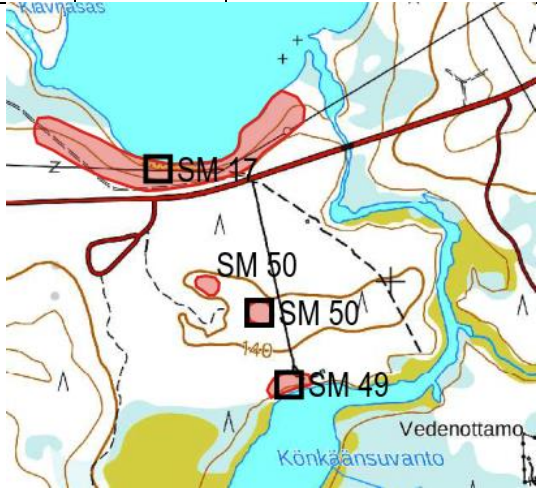
SM-nro	MJ nro	Nimi	Kohdekuvaus	Sijainti
30	148010794	LUOTTOJÄRVI 1	Kivikautinen asuinpaikka	Nellim
31	148010804	ILPISJOKI	Kenttä	Nellim
32	1000002876	KOTAJÄRVI LÄNSI	Kivirakenteet, latomuksia	Kotajärvi

SM-nro	MJ nro	Nimi	Kohdekuvaus	Sijainti
				
33	1000008761	KAAPERPOANOJA	Kivikautinen asuinpaikka	Veskoniemi
				
34	1000008868	KÖNKÄÄNJÄRVEN KANTOLA	Asuinpaikat, lapinkentät, historiallinen	Jollusjärvi
				
35	1000008869	HOIKKANIEMI	Asuinpaikat, lapinkentät, historiallinen	Jollusjärvi
				
36	1000008870	ALUMALOMPOLA	Kivikautinen, pronssikautinen asuinpaikka	Jollusjärvi

SM-nro	MJ nro	Nimi	Kohdekuvaus	Sijainti
				
37	1000008872	KESKI-MUSTOLA	Asuinpaikat, lapinkentät, historiallinen	Sarmijärvi
				
38	1000008873	KITISIJÄNNIEMI LÄNTINEN	Asuinpaikat, lapinkentät, historiallinen	Nellim
39	1000008874	AITTALAHTI	Kivikautinen, pronssikautinen asuinpaikka	Nellim
				
40	1000008916	TIKKINIEMI LÄNSI	Asuinpaikat, lapinkentät, historiallinen	Nanguvuono
				
41	1000013660	AHVENKUTUJÄRVI	Pyyntikuoppia	Ahvenkutu järvi

SM-nro	MJ nro	Nimi	Kohdekuvaus	Sijainti
				
42	1000020473	AHVENKUTUJÄRVI 2	Kivikautinen asuinpaikka	Ahvenkutojärvi
				
43	1000020475	ALUMAVAARA	Työ- ja valmistuspaikat, pyyntikuopat	Alumavaara
				
44	1000020514	TULLAJÄRVI	Asuinpaikat, lapinkentät, historiallinen	Tullajärvi

SM-nro	MJ nro	Nimi	Kohdekuvaus	Sijainti
				
45	1000020515	NANGUVUONO, PONTIKKALAHTI	Rautakautinen ja keskiaikainen kivirakenne	Nanguvuono
				
46	1000020519	Kuadääšluobbâiäs 1 / Tikkijärvi	Kivirakenteet, liesi	Tikkijärvi
47	1000020746	MELLAJÄRVI	Työ- ja valmistuspaikat, pyyntikuopat	Mellajärvi
				
48	1000020747	KUOHANA	Työ- ja valmistuspaikat, pyyntikuopat	Kuohana

SM-nro	MJ nro	Nimi	Kohdekuvaus	Sijainti
				
49	1000020855	KÖNKÄÄNSUVANTO 1	Kivikautinen asuinpaikka	Könkäänjärvi
				
50	1000020856	KÖNKÄÄNSUVANTO 2	Työ- ja valmistuspaikat, pyyntikuopat	Könkäänjärvi
				
51	1000020867	MIELLIJÄRVI	Työ- ja valmistuspaikat, pyyntikuopat	Miellijärvi

SM-nro	MJ nro	Nimi	Kohdekuvaus	Sijainti
				
52	1000023081	Huonäsmyedhivääräs	Työ- ja valmistuspaikat, sudenkuopat	Ilpisjärvi
53	1000023088	Kähteejäävräs	Työ- ja valmistuspaikat, pyyntikuopat	Kaakkurijärvi
				
54	1000023104	LIISANKOSKI	Taide, muistomerkit, kaiverrukset, historiallinen	Sarmijärvi
55	1000023105	LUOTTOJÄRVI 2	Kivikautinen, varhaismetallikautinen asuinpaikka	Luottojärvi
56	1000023107	PESKIMYETKI	Työ- ja valmistuspaikat, pyyntikuopat	Sarmivuono
				
57	1000023106	PESKILÄÄDUUH, PESKALAMMET	Työ- ja valmistuspaikat, pyyntikuopat	Sarmivuono
58	1000024627	SANTAJÄRVI	Työ- ja valmistuspaikat, pyyntikuopat	Santajärvi
59	1000023093	Vuännäziikedgi	Kultti- ja tarinapaikat, seidat	Kivijärvi
60	1000032764	Haukkajärvi	Asuinpaikat, historiallinen 1800-luku/1900-luku	Haukkajärvi

SM-nro	MJ nro	Nimi	Kohdekuvaus	Sijainti
				
61	1000032791	Luobbäljävri	Taide, muistomerkit, kaiverrukset, historiallinen	Lompolanjärvi
62	1000032784	Maddärkuoškä 4	Taide, muistomerkit, kaiverrukset, historiallinen	Mannerkoski, Liisankoski
63	1000034907	Hautalahti	Kivikautinen asuinpaikka	Nanguvuono
				
Mahdolliset kiinteät muinaisjäännökset				
64	1000020516	KODDEVUONA / Peuravuono	Mahdollinen pyyntikuoppa, esihistoriallinen	Peuravuono
65	1000020530	Menisjäävri / Ylimmäinen Menesjärvi	Mahdollinen pyyntikuoppa, esihistoriallinen	Nanguniemi

2.5 Rakennettu ympäristö

2.5.1 Asutuksen kehitys ja rakennuskanta

Suunnittelualueelta on löydetty useita kivikautisten asuinpaikkojen jäännöksiä, metsästyksen liittyviä pyyntikuoppia sekä historialliselta ajalta peräisin olevia liesilatomoja.

Suunnittelualueen rakennuskanta on pääosin toisen maailmasodan jälkeiseltä ajalta. Asutus on keskittynyt Akujärven, Veskonien ja Nellimin kyliin.

2.5.2 Elinkeinot ja työpaikat

Yleiskaava-alueella harjoitettavia elinkeinoja ovat metsätalous, matkailu sekä poronhoito ja muut luontaiselinkeinot. Alueen eteläosassa sijaitsee kylmäteknologia-alue. Alueella sijaitsevalla sahalla ei ole ollut teollista toimintaa enää pitkään aikaan. Virtaniemen rajavartioasema on lakkautettu.

2.5.3 Palvelut

Suunnittelualueella ei ole muita palveluita kuin matkailua tukevia. Lähin koulu ja muut peruspalvelut sijaitsevat Ivalon keskustajamassa. Ivalossa on myös lentokenttä.

2.5.4 Maa- ja metsätalous sekä poronhoito

Suurin osa kaava-alueesta on metsätalouden sekä poronhoidon ja muiden luontaiselinkeinojen käytössä. Ranta-alueet muodostuvat pääasiassa metsäalueista tai loma-asutuksesta.

2.5.5 Tekniset verkostot

Keväjärvellä on Lapin veden omistama keskitetty viemäröinti sekä vesijohtoverkko. Nellimissä on Inarin Lapin Vesi Oy:n vesijohtoverkko. Nellimintien suuntaisesti kulkee 110 kV:n voimajohto.

2.5.6 Liikenne

Keskimääräiset ajoneuvojen liikennemäärät perustuvat Väyläviraston tietoihin vuodelta 2021. Nellimintiellä (seututie 969) henkilöautoliikennettä on suunnittelualueella eniten Keväjärven kohdalla noin 577 ajoneuvoa/vuorokausi ja Nellimin välillä 275-289 ajoneuvoa/vuorokausi. Veskoniementiellä (yhdystie 19891) kulkee keskimäärin 330 henkilöautoa vuorokaudessa. (Kuva 2-9)

Kuva 2-9. Keskimääräinen henkilöajoneuvojen määrä vuorokaudessa 2021 (Väylävirasto 2023).

2.5.7 Luonnon virkistyskäyttö

Virkistys- ja vapaa-ajan toimintoja palvelevia luonnon ympäristöjen käyttömuotoja ovat mm. loma-asuminen, ulkoilu, retkeily, kalastus, metsästys sekä marjojen ja sienten keräily. Inarijärvellä on hyvät mahdollisuudet veneilylle. Luonnon virkistyskäyttö on tärkeä osa matkailutoimintaa, mutta myös paikkakuntalaiset ovat innokkaita retkeilijöitä. Alueen merkittävimmät vetovoimatekijät ovat maisemat, erämainen luonto ja sen läheisyys sekä mahdollisuus kokea hiljaisuutta ja rauhallisuutta. Viime vuosina kehittyvin matkailumuoto on ollut juuri luontomatkailu. Perinteinen retkeily tulee ennusteiden mukaan säilyttämään ainakin nykyisen tasonsa.

Inarijärven loma-asunnot on osoitettu Inarijärven osayleiskaavassa ja alueen ranta-asemakaavoissa. Metsästys on alueen luonnon vanhin käyttömuoto. Varsinainen ammattimainen metsästys alueelta katosi vasta 1900-luvun alussa. Se on kuitenkin edelleen tärkeä sivuelinkeino ja harrastus. Kalastus oli varhaishistoriallisella ajalla alueen merkittävimpiä toimeentulomuotoja ja on ollut myöhemminkin tärkeä elinkeino alueella. Nykyään ammattimaisten kalastajien määrä on vähäinen ja pääosin kalastus on kotitarve- ja harrastajakalastajien varassa. Vesillä liikkuminen, mm. veneily ja melominen ovat tärkeitä virkistyskäytön muotoja. Venelaiturit ja vesillelaskupaikat ja muut rantautumispaikat liittyvät kiinteästi vesillä liikkumiseen. Marjastus on kuulunut osaksi perinteistä elämänmuotoa, kun taas sienestys ei ole ollut niin tavallista. Alueen ongelmana on jatkojalostuksen puute, minkä vuoksi marjojen ja sientenkeräily on harrastepohjalla ja osa luonnon virkistyskäyttöä.

2.5.8 Reitit

Nellimin pohjoispuolella on yksi ulkoilureitti, joka johtaa vanhalle uittorännille. Toinen ulkoilureitti kulkee Keväjärveltä Ivalon keskustaaajamaan.

Suunnittelualueella kulkee useita moottorikelkkauria/reittejä, joista tärkeimpänä reitti Ivalosta Nangu- ja Sarmivuonojen kautta Inarijärvelle. Osa virallisista kelkkaurista kulkee Inarijärven jäällä. Lisäksi alueella on lukuisia, suunnitteilla olevia reittejä.

2.6 Ympäristön häiriötekijät

2.6.1 Eläinsuojat

Yleiskaava-alueella ei sijaitse ympäristöluvan alaisia eläintiloja.

2.6.2 Tulvat

Ivalojoen ranta-alue on tulvaherkkää aluetta eikä sen rakentamista ole ratkaistu tällä yleiskaavalla.

Inarijärveä säännöstellään Paatsjoessa sijaitsevalla Kaitakosken voimalaitoksen padolla. ELY-keskuksen mukaan Inarijärven säännöstelyn yläraja on N60-korkeusjärjestelmässä tasolla N60 +119,78 m (N2000-korkeusjärjestelmässä noin +119,98 m). Nykyään säännöstely pyritään toteuttamaan siten, että vältetään tason N60 +119,63 m (N2000 noin +119,83 m) yläpuolisia korkeuksia (-15 cm ylärajasta). Tällä pyritään vähentämään erityisesti rantaeroosiota sekä ehkäisemään rakennetuille tonteilla ja kalastukselle aiheutuvia vahinkoja.

2.6.3 Melua aiheuttavat kohteet

Meluavaa toimintaa on suunnittelualueella lähinnä Mellanaavan kylmäteknologia-alueella. Lisäksi ajoittaista meluhaittaa saattaa tulla moottorikelkkaurilta sekä koiravaljakkotoiminnoista. Mellanaavan toiminnasta ja sen laajennussuunnitelmista on tehty melumallinnus (Ramboll 2016). Mallinnuksen mukaan Mellanaavan toiminnan laajentumisen jälkeisessä tilanteessa toiminta täyttää nykyisen ympäristöluvan mukaiset raja-arvot. Toiminnan laajenemisesta aiheutuvat melutasot rajoittuvat suurelta osin laajennusalueen sisäpuolelle eikä raja-arvon ylityksiä esiinny ympäristössä.

Valtioneuvoston ohjeen mukaisen asutukselle sallitun keskimääräisen 55 dBA:n ulkomelualueen leveys on laskettu tien keskilinjasta sallittujen ajoneuvonopeuksien perusteella. Meluvyöhykkeen leveys ajoneuvonopeudella 60–80 km/h on tiestöllä noin 8–15 metriä. Alueen tiestön liikenne ei aiheuta melunsuojaustarvetta.

2.7 Kaavoitukseen vaikuttavat alueelliset erityispiirteet

2.7.1 Saamelaisuus

Saamelaiset ovat Euroopan unionin alueen ainoa alkuperäiskansa ja sen asema on vahvistettu perustuslaissa. Suomessa on noin 10000 saamelaista, joista yli 60 % asuu kotiseutualueen ulkopuolella. Saamelaisten perinteisiin elinkeinoihin on kuulunut poronhoito, kalastus, metsästys sekä luonnontuotteiden keräily. Suomen alueella elävät saamelaiset jaetaan puhutun kielen perusteella pohjoissaameen, Inarin saameen sekä kolttasaameen. Lähteinä on käytetty

Saamelaiskäräjien nettisivuja (www.samediggi.fi) ja Inarin historia jääkaudesta nykypäivään – teosta (2003).

2.7.1.1 Saamelaisten historia

Saamelaiset ovat Pohjois-Fennoskandian heti jääkauden jälkeen asuttaneiden ihmisten jälkeläisiä. Etninen saamelaisuus kehittyi, kun saamen kieli syntyi suomalais-saamelaisen kieliyhteyden hajotessa noin 2000 eKr. Syynä oli elinkeinojen erilaistumisesta johtuva kulttuurin muutos.

Saamelaisten asuinalue ja levinneisyys olivat laajimmillaan ajanlaskun alun tienoilta 1000-luvulle. Saamelaisia asui Laatokalta Jäämerelle ja Keski-Skandinaviasta Vienanmerelle. Lounas- ja etelärannikkoa lukuun ottamatta koko nykyisen Suomen alue oli saamelaisten asuinaluetta.

Saamelaisyhteisö joutui erityisesti 1500-luvulta lähtien ulkoisten mullistusten kouriin. Saamelainen yhteiskuntamuoto korvattiin pohjoismaisella hallintojärjestelmällä. Alueet jaettiin lapinkyliin, joita ryhdyttiin verottamaan (1550-1800). Saamelaisalueet jaettiin vähitellen myös rajajärjestelyin nykyaikaisten valtioiden rajoja määriteltäessä. Uudisasutuksen voimistuessa 1800-luvulla valtiot alkoivat tietoisien politiikan avulla vahvistaa pääväestön etuja ja sulauttaa saamelaisia pääväestöön. Saamelaisten yhteys omaan kieleen ja kulttuuriin heikkeni.

Saamelaisesta kulttuurista löytyy arkeologisia löytöjä eri aikakausilta 650 ekr. historialliselle ajalle saakka. Liesilatomusten jäänteitä löytyy suunnittelualueelta Nellimistä.

Inarinsaamelaisten perinteinen asuma-alue on Inarin lapinkylä. Harvalukuisen kyläyhteisön ja sen perheyksiköiden vuotuismuuton reitistöt noudattivat luonnon kiertokulkua. Vakituisen talvipaikan lisäksi inarinsaamelaisilla oli yksi tai useampi kesäpaikka. Maat ja vedet olivat sukujen nautinnassa. 1800-luvulla ja 1900-luvun alussa inarinsaamelaisten asuin- ja elinpiiri muuttui sukualueista uudistiloiksi ja kruununmetsätorpiksi. Suunnittelualueella on Sarmivuonon länsiosassa Ala-Mustola paikalla vuotuismuuton talvi –ja kesäalue.

Kuva 2-10. Inarinsaamelaisten vuotuismuuttoja Inarijärvellä ja sen ympäristössä (Karttakuva Pirinen 2001 teoksessa Jefremoff 2001)

Kolttsaamelaisten perinteiset asuinalueet ovat olleet Suomen ja Norjan Lapin koillisimmissa osissa sekä Venäjällä Kuolan niemimaan luoteisosassa seitsemässä lapinkylässä (Näätämö, Paatsjoki, Petsamo, Muotka, Suonikylä, Nuortijärvi ja Hirvas). Tarton rauhassa vuonna 1920 kolttsaamelaisten asuinalue jakautui kahtia. Tämän myötä myös perinteisten elinkeinojen harjoittaminen vaikeutui vuotuisikiertoreittien katketessa. Toisen maailmansodan jälkeen Suomi menetti Petsamon alueen Neuvostoliitolle, jolloin alueen lapinkyläiset kolttsaamelaisten evakuoitiin Suomeen. Kolttsaamelaisten muuttivat uusille vakinaisille asuinsijoille Nellimin alueelle vuosina 1949–1952. Suunnittelualueella on Museoviraston tiedon mukaan kolttsaamelaisten asutuspaikka Nellimissä ja Kutujärven kaakkoisrannalla Kevätjärvellä. Suunnittelualueen läheisyydessä Sarmijärven pohjoisrannalla on myös kolttsaamelaisten asutuspaikka. Asutukseen ei kuulunut enää yhteistä talvikylää tai vuotuismuuton piirteitä evakuoinnin jälkeen.

(Kolttakulttuurikeskus 2018, Museovirasto 2018)

2.7.1.2 Saamelaiset elinkeinot

Saamelaisten perinteisiä elinkeinoja ovat poronhoito, metsästys, kalastus, pienimuotoinen maatalous ja luonnontuotteiden keräily ja käsityöt. Perinteisiä elinkeinoja harjoitetaan nykyisin myös yhdistelmäelinkeinoina esimerkiksi matkailun ja muiden palvelujen ohella. Luontaiselinkeinojen merkitys liikevaihdon kannalta on rajallinen, eikä niiden harjoittamista voida määrättömästi lisätä, mutta niiden kulttuurinen merkitys on suuri. Toisaalta alueella harjoitettavat saamelaisten perinteiset elinkeinot tukevat myös alueen muuta elinkeinotoimintaa, kuten matkailua tuottaessaan muun muassa paikallista ja laadukasta ravintoa sekä jonkin verran myös muita tuotteita ja palveluita, jotka osaltaan mahdollistavat omaleimaisen matkailuelinkeinon harjoittamisen alueella. Myös näistä syistä saamelaisten perinteisten elinkeinojen harjoittamisedellytysten huomioon ottaminen alueen kaavoituksessa ja maankäyttöratkaisuja tehtäessä on ensiarvoisen tärkeää.

Tänä päivänä saamelaiset ovat sulautuneet osaksi yhteiskuntaa eivätkä saamelaisten elinkeinot poikkea alueellisesti muun väestön elinkeinoista. Osa saamelaisista saa yhä toimeentulonsa perinteisistä elinkeinoista, mutta huomattavan suuri osa työskentelee uudenaikaisissa ammateissa. (Lapin luotsi 2019)

2.7.1.3 Saamelaisuus Suomessa

Saamelaiskäräjien kotisivut määrittelevät Suomen saamelaisuuden seuraavasti: ”Saamelaiset ovat Euroopan unionin alueen ainoa alkuperäiskansa. Itsenäisissä maissa asuvia kansoja pidetään alkuasuperäiskansoina, kun he polveutuvat väestöstä, joka maan valloituksen tai asuttamisen tai nykyisten valtionrajojen muodostumisen aikaan asui maassa tai sillä maantieteellisellä alueella, johon maa kuuluu. Alkuperäiskansa, jonka tulee itse pitää itseään sellaisena, on oikeudellisesta asemastaan huolimatta säilyttänyt kokonaan tai osittain omat sosiaaliset, taloudelliset, kulttuurilliset ja poliittiset instituutionsa.

Saamelaisten asema kirjattiin Suomen perustuslakiin vuonna 1995. Saamelaisilla alkuperäiskansana on oikeus ylläpitää ja kehittää kieltään ja kulttuuriaan sekä siihen kuuluvia perinteisiä elinkeinojaan. Saamen kielen käytöstä viranomaisissa on säädetty oma laki.

Saamelaisilla on ollut vuodesta 1996 lähtien kotiseutualueellaan kieltään ja kulttuuriaan koskeva perustuslain mukainen itsehallinto. Saamelaisten itsehallintoon kuuluvia tehtäviä hoitaa saamelaisten vaaleilla valitsema parlamentti, Saamelaiskäräjät. Kolttasaamelaisten kyläkokous edustaa lisäksi kolttalain mukaan heitä koltta-alueella, joka on osa saamelaisten kotiseutualuetta. Saamelaisten kotiseutualueeseen kuuluvat Enontekiön, Inarin ja Utsjoen kunnat sekä Sodankylän kunnassa sijaitseva Lapin paliskunnan alue.

Suomessa on noin 10 000 saamelaista. Heistä yli 60 prosenttia asuu jo kotiseutualueensa ulkopuolella, mikä asettaa saamenkieliselle opetukselle, palveluille ja tiedonvälitykselle uudenlaisia vaatimuksia. Kaikkiaan saamelaisia arvioidaan olevan eri maissa yhteensä yli 75 000. Eniten saamelaisia on Norjassa.

Suomessa saamelaisuus on määritelty saamelaiskäräjälaissa ja sen pääperusteena on saamen kieli. Lain mukaan saamelainen on henkilö, joka pitää itseään saamelaisena edellyttäen hän itse tai ainakin yksi hänen vanhemmistaan tai isovanhemmistaan taikka isovanhemman vanhemmista on oppinut saamen kielen ensimmäisenä kielenään. ” (Saamelaiskäräjät 2014)

2.7.2 Poronhoito

Ivalon paliskunnan suurin sallittu eloporojen määrä on 6000 eläintä, mutta todellinen poromäärä on jonkin verran sitä vähemmän. Ivalon paliskunnassa poronomistajia on 98 (Paliskuntain yhdistys 2018). Poromiehiä, poronomistajia tai omistajaperheitä on vajaa yhdeksänkymmentä. Heistä viidennekselle poronhoito on pääelinkeino ja kahdelle kolmasosalle poronhoidolla on huomattava osuus tulonmuodostuksessa. Poronhoidolla on myös tärkeä merkitys pitää sivukylät asuttuina.

Poronhoidolla on elinkeinollista merkitystä myös jalostamisessa, kaupassa ja matkailussa. Ivalon paliskunta omistaa Sodankylän puolella toimivan Vuomaselän teurastamon yhdessä Lapin

paliskunnan kanssa. Porot teurastetaan Vuomaselässä ja pääosa jalostetaan Ivalossa Tolosen kylässä sijaitsevassa lihanjalostamossa, jonka omistaa 24 osakkaan yhtiö Ivalojoen Poro Oy.

Porotalouden kannattavuutta tulevaisuudessa puoltavat toiminnalle tarvittavat valmiit rakenteet sekä nykyiselle poromäärälle riittävät laitumet myös talvella. Uhkatekijänä puolestaan on epävakaa hintataso. Poronhoidon säilyminen on tärkeää myös siksi, että poro on arktisen tunturiluonnon ohella pohjoisen Lapin tärkeimpiä mielikuvan luoja ja matkailun vetovoimatekijöitä. Poronhoito on myös tärkeä kulttuurimaiseman ylläpitäjä.

Poronhoidossa laitumet pyritään käyttämään tehokkaasti hyväksi hyvällä laidunkierrolla, jossa paliskunnat jakavat tietyt alueet käytettäväksi tiettynä ajankohtana. Laidunkierto perustuu poron luontaiseen kulkuviettiin. Keväisin tokka siirretään usein vasoma-alueille ja kesälaitumille. Talvella tokka siirtyy vähälumisemmille, ruokaisemmille alueille. Koko kaava-alue on porojen rykimäaluetta, jäkäläaluetta sekä kesä- ja talvilaidunaluetta. Kaava-alueelle sijoittuu yksi vasoma-alue, joka sijaitsee Sarmitunturin pohjoispuolella Nellimin ja Sarmitunturin välissä. Poronhoidolle merkittävät alueet on esitetty liitteessä 8.

Liite 8 Porogis

Poronhoitolaki

Poronhoitolaki (14.9.1990/848) asettaa seuraavia velvoitteita maankäytön suunnittelulle poronhoitoalueella:

2§ Poronhoitoalue

Poronhoitoalue käsittää Lapin läänin alueen Kemin ja Tornion kaupunkeja sekä Keminmaan kuntaa lukuun ottamatta ja Oulun läänistä Hyrynsalmen, Kuivaniemen, Kuusamon, Pudasjärven, Suomussalmen, Taivalkosken ja Yli-Iin kuntien alueet sekä Kiiminkijoen ja Puolanka-Hyrynsalmi maantien pohjoispuolella olevat alueet Puolangan, Utajärven ja Ylikiimingin kunnista.

Tähän lakiin liittyvässä kartassa olevan rajan pohjoispuolella sijaitsevat valtion maat muodostavat erityisesti poronhoitoa varten tarkoitettun alueen. Tällä alueella olevaa maata ei saa käyttää sillä tavoin, että siitä aiheutuu huomattavaa haittaa poronhoidolle. Maan luovuttaminen tai vuokraaminen tällä alueella saa tapahtua vain sillä ehdolla, että maanomistajalla tai vuokramiehellä ei ole oikeutta saada korvausta porojen aiheuttamista vahingoista.

3§ Poronhoidon harjoittamisoikeus

Poronhoitoa saadaan tässä laissa säädetyin rajoituksin harjoittaa poronhoitoalueella maan omistus- tai hallinto-oikeudesta riippumatta.

53 § Neuvotteluvollisuus

Suunnitellessaan valtion maita koskevia, poronhoidon harjoittamiseen olennaisesti vaikuttavia toimenpiteitä valtion viranomaisten on neuvoteltava asianomaisen paliskunnan edustajien kanssa.

Poronhoidon kannalta tärkeitä laidunalueita koskeva neuvottelumenettely ei koske yksityismaita.

2.7.3 Kylmätekniologia/-testaus

Kylmätekniologia ja erityisesti auto- ja rengastestaus on noussut uutena toimialana Inarin perinteisten elinkeinojen joukkoon. Testaustoiminta on laajentunut jatkuvasti ja on esiintynyt tarpeita toiminta-alueiden laajentamiseen. Kylmätestaustoiminnan laajentaminen lisää osaltaan matkailijavirtoja ja palvelujen kysyntää.

Suunnittelualueella on toiminnassa yksi kylmätekniologia-alue, Test World. Test Worldin suurin testialue, Mellanaapa sijaitsee noin 6 kilometriä Ivalon keskustasta itään. Toimintaa on harjoitettu vuodesta 1991 ja aluetta kehitetään voimakkaasti. Alueella on noin 17 erilaista testirataa sekä 5 halli- ja toimistorakennusta. Yritys on keskittynyt lähinnä autojen osien ja renkaiden kylmätestaukseen, alueen halleissa sijaitsevat testiradat ovat käytössä myös kesäaikaan. Lisäksi toimintaan sisältyy ohjelmopalvelua esim. ralliautokyyditystä. Alueella on voimassa oleva ympäristölupa.

Test World suunnittelee Mellanaavan testialueen laajentamista ja laajennusalueelle on suunniteltu uusia ulkotestiratoja ympärivuotiseen käyttöön. Alueelle on hyväksytty asemakaava vuonna 2021, joka on saanut lainvoiman 2023. Laajennushankkeeseen ja asemakaavoitukseen liittyen alueelta on laadittu Ivalojokisuiston Natura-arviointi, jota on käytetty myös yleiskaavan taustaineistona.

Pohjois-Lapin maakuntakaavassa Mellanaavan ajotestirata on osoitettu omalla E 1810 –merkinnällä.

2.7.4 Rantojensuojeluohjelma-alue ja Natura 2000-alue

Suunnittelualan pinta-ala on noin 70 100 ha (701 km²) ja siitä 5967 ha (8,5 %) on erilaisten suojelualueiden piirissä:

- soidensuojelualue Ivalojokisuisto, 318 ha
- rantojensuojeluohjelman mukainen Inarijärvi 3 162 ha
- Tsarmitunturin erämaa-alue 2 487 ha

Ivalojokisuiston soidensuojelualue ja 3 142 ha kaava-alueen rantojensuojeluohjelma-alueesta kuuluu Natura 2000 –verkostoon.

2.7.5 Valtionmaa

Enemmistö suunnittelualueesta on Valtionmaata, jolle rantarakentamista ei osoiteta emätilaselvityksen perusteella.

3. TAVOITTEET JA MITOITUS

Tässä yleiskaavassa on tarkoitus noudattaa voimassa olevan Ivalon alueen yleiskaavan (hyväksytty Inarin kunnanvaltuustossa 16.9.2010) keskeisiä suunnitteluperiaatteita kunnanvaltuuston seminaarin (12.6.2012) päätöksen mukaisesti.

3.1 Tavoitteet osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa

Osayleiskaavatyön alkuvaiheessa työlle asetettiin alustavat tavoitteet, jotka kuvattiin kesä-heinäkuussa 2012 nähtävillä olleessa osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa seuraavasti:

Rovaniemen hallinto-oikeus on kumonnut Inarin kunnanvaltuuston 16.9.2010 hyväksymän Ivalon alueen yleiskaavan karttalehdet 1-3. Inarin kunnanhallitus on päättänyt 5.3.2012 pitämässään kokouksessa (§ 86) uuden Ivalon alueen yleiskaavan laatimisesta kyseisille osa-alueille 1, 2 ja 3. Oikeusvaikutteista yleiskaavaa on tarkoitus käyttää Maankäyttö- ja rakennuslain (MRL) 72 §:n mukaisesti rantarakentamisen perusteena.

3.2 Vuonna 2010 hyväksytyn Ivalon alueen yleiskaavan tavoitteet

Tässä kohdassa esitetään vuonna 2010 hyväksytyn Ivalon alueen yleiskaavan tavoitteet. Kaava tuli vuonna 2010 voimaan karttalehtien 4-10 osalta. Nämä tavoitteet toimivat soveltuvin osin pohjana myös nyt karttalehtien 1-3 alueelle uudelleen laadittavalle kaavalle.

Tämän kaavaprosessin aikana tehdyt tarkistukset suunnittelutavoitteisiin on esitetty kohdassa 3.4.

Yleiskaavoituksen keskeisenä tavoitteena on osoittaa alueelta maankäytöllisiä mahdollisuuksia ja lisätä alueen vetovoimaisuutta varaamalla riittävät aluevaraukset laajenevan ja monipuolistuvan elinkeinoelämän sekä kasvavan asukasmäärän tarpeisiin. Suunnittelun lähtökohtana on huomioida luonto keskeisenä vetovoima- ja imagotekijänä sekä noudattaa kehittämisessä hallittua, paikallisten ihmisten perusoikeuksia ja perinteitä kunnioittavaa lähestymistapaa.

Alueen kehittämisen periaatteet on määritelty Inarin kunnanvaltuuston v. 2004 hyväksymässä Ivalon poronhoitoalueen toiminnallisessa suunnitelmassa.

3.2.1 Ivalon alueen yleiskaavan keskeiset periaatteet

Alueen kehittämisen ja maankäytön periaatteita ovat:

- Kehittämisen lähtökohtana on varmistaa edellytykset jatkaa alueella nykyisten elinkeinojen toiminnan harjoittamista.
- Suunnittelun lähtökohtana on paikallisten ihmisten perusoikeuksien ja perinteen kunnioittaminen.
- Kehittämisessä noudatetaan kestävän kehityksen periaatteita.
- Kehittäminen on hallittua.
- Maankäytöstä sovitaan ja vuorovaikutus on käytännönläheistä ja neuvottelevaa.
- Rakennetun ympäristön viihtyisyyteen kiinnitetään erityistä huomiota.
- Luonto on keskeinen vetovoima- ja imagotekijä.
- Porotalous säilyy nykyisellä tasolla.
- Metsätalous säilyy nykyisellä tasolla.
- Ivalon alueen tulevaisuus rakentuu kasvavalle ja kannattavalle matkailulle.

Matkailun ja palvelutarjonnan pohjana ovat kulttuuri, saamelaisuus, luonto ja luonnonsuojelualueet, metsästys ja kalastus sekä hyvinvointi- ja kokouspalvelut. Matkailun kehittämiskohteita ovat Saariselän lisäksi mm. Ivalon palvelutaajama, Inarijärveen tukeutuvat pienmatkailukeskukset ja vapaa-ajan asutus.

Matkailutavoitteiden toteuttaminen edellyttää matkailurakentamisen lisäksi uusien reittien osoittamista talvi- ja kesäkäyttöön. Reittitarjontaa monipuolistetaan ja luodaan ohjelmanpalveluyrityksille mahdollisuus perustaa uusia tukikohtia. Vapaa-ajan asuntojen

rakentamisessa suositetaan kaupallista toimintaa ja pitkää viipymää. Kasvun turvaamiseksi parannetaan liikenneolosuhteita. Kehittämiskohteita ovat mm. Akujärvi-Nellim -tie ja Ivalo-Nanguniemi- Veskonieni -tie.

3.2.2 Maankäytön keskeiset periaatteet

Ivalon alueen yleiskaavan kaavoituksen ohjausryhmässä hyväksyttiin kaavanlaadinnan aikana (2005-2010) seuraavat päätavoitteet:

1. Kyläkeskusvyöhyke

Osoitetaan Ivalon taajaman laajenemissuunnat Törmäsen ja Akujärven kyliin asti. Mahdollistetaan uuden pysyvän asutuksen ja monipuolisen yritystoiminnan muodostuminen alueella.

Ivalon keskustaajaman ulkopuolella tavoitteena on asukasluvun pitäminen nykyisellään. Kaavassa osoitetaan uusille asuinalueille vain pientalorakentamista.

2. Matkailupalveluiden kehittämisvyöhyke

Veskonien kehittämis-toimissa huomioidaan alueen luonto- ja virkistysarvot sekä kalastajakyläperinne.

Kehitetään Nanguniemeä alueen matkailun ja asukkaiden tarpeisiin. Alueen luonto- ja virkistysarvot huomioidaan ja osoitetaan tarvittavat aluevaraukset, kohteet ja mahdolliset reittisuunnitelman mukaiset reitit.

3. Loma-asutusvyöhyke

Lähtökohtana uuden vapaa-ajan asutuksen osoittamiselle ja ranta-alueiden rakentamisperiaatteille on matkailun kehittäminen ja pysyväisluonteinen vapaa-ajan rakennusten käyttö, eikä harvan loma-asutuksen alueita olennaisesti lisätä valtionmaille.

Suunnitellaan markkinaselvityksen antaman tiedon pohjalta hyvin lomarakentamiseen sopivia alueita.

Määritellään rantarakentamisen mitoitusperiaatteet luonto- ja maisema-arvojen muodostamien vyöhykkeiden perusteella sekä kaikille maanomistajille tasapuolisen kantatilaperiaatteen mukaisesti. Osoitetaan lomarakennuspaikat yksityisten maille Inarijärven rannalle sekä muiden merkittävimpien vesistöjen rannoille.

Valtion omistamille maille osoitetaan rakennuspaikkoja Inarijärven rannalle sekä tarvittaessa suurimpien teiden vaikutusalueelle.

4. Metsätalous- ja poronhoitovyöhyke (haja-asutusalue)

Alueella jatketaan nykyisten elinkeinojen, kuten metsätalouden sekä poronhoidon ja muiden luontaiselinkeinojen harjoittamista. Toimintojen ja aluevarausten osoittamisen lähtökohtana on alueen erämaisuuden säilyttäminen sekä luonto- ja ympäristöarvojen kunnioittaminen.

Metsätalous- ja poronhoitoalueelle osoitetaan rajauksin ja kaavamääräyksiin poronhoidolle ehdottoman tärkeät alueet, kuten erotuspaikat, vasoma-alueet, ja kulkuyhteydet.

5. Arvokas luonto- tai maisemakokonaisuus

Osoitetaan kaavassa Tsarmitunturin erämaa-alue sekä alueen muut arvokkaat luonto- ja maisemakokonaisuudet. Ranta-alueilla laskennalliset rakennusoikeudet siirretään pois arvokkailta luonto- ja maisemakohteilta, mikäli se on maanomistusolosuhteiden puolesta mahdollista.

6. Retkeily- ja ulkoilualueet sekä reitit

Taajamien ympärille osoitetaan riittävät retkeily- ja ulkoilualueet.

Osoitetaan Inarin kunnan reittiselvityksen mukaiset olemassa olevat reitit ja niiden tarvitsemat palveluvarustukset sekä tarvittaessa osoitetaan suunnitellut reitit ohjeellisena aluevarauksena.

3.2.3 Matkailurakentamisen tavoitteet

Tavoitteena on osoittaa riittävät aluevaraukset matkailurakentamiselle ja sen oheistoiminnoille. Mitoitusperiaatteena on matkailu- ja majoitusrakentamisen alueilla vuodepaikkojen lukumäärä. Ohjelmapalvelualueille ei osoiteta majoitusrakentamista ja alueelle saa rakentaa rakenteita ja rakennuksia vain matkailun ohjelmapalvelutoiminnan tarpeisiin tai muuhun kaavassa erikseen osoitettavaan käyttöön.

Ivalon ja Saariselän välinen matkailun kehittämisvyöhyke

Ivalon ja Saariselän välisen matkailun kehittämisvyöhykkeen suunnittelun lähtökohtana on maakuntakaava. Saariselältä alkaa Ivaloon ja Inarin kirkonkylään sekä Inarjärven eteläosien kautta aina Nellimiin asti ulottuva laaja matkailuvyöhyke.

Saamelaiskulttuurin alue, Nellim

Maakuntakaavan kehittämisperiaatteen mukaan alueella säilytetään ja kehitetään monipuolisesti maaseudun elinkeinoja, palveluja, asutusta ja kulttuuriympäristöä. Yleiskaavan tavoitteena on kehittää Nellimin kylää saamelaiskulttuurin ja matkailun näkökulmasta sekä huomioida tieyhteyden kehittämistarve Paatsjoen suuntaan. Inarjärven rannalle Nellimiin varataan paikka pienmatkailukeskukselle, lähinnä tasokkaita peruspalveluja tarjoavalle lomakylälle. Ne toimivat erityisesti metsästyksen- ja kalastuksen sekä perinteen ja erämaan hiljaisuuden tukikohtina. Kaavassa osoitetaan myös paikallista saamelaista kulttuuriperintöä edustavat kohteet, kuten Keväjäjärvi. Alueen mitoituksessa ja rakentamisperiaatteissa huomioidaan mm. matkailun markkinaselvityksen antama tieto.

Virkistys- ja matkailualue, Veskonieni

Maakuntakaavassa Veskonieni on osoitettu seudullisesti merkittäväksi virkistys-/matkailukohteeksi. Yleiskaavan tavoitteena on kehittää Veskoniemeä ja koko Nanguniemeä virkistys- ja matkailualueeksi. Veskonien kehittämis-toimissa huomioidaan alueen luonto- ja virkistysarvot sekä kalastajakyläperinne. Alueen mitoituksessa ja rakentamisperiaatteissa huomioidaan mm. markkinaselvityksen antama tieto.

Ohjelmapalvelureitit

Inarin kunnanvaltuuston hyväksymiskäsittelyyn menevän reittiselvityksen mukaiset olemassa olevat reitit ja niiden tarvitsemat palveluvarustukset osoitetaan kaavaan sekä tarvittaessa osoitetaan suunnitellut reitit ohjeellisenä aluevarauksena. Vyöhykkeelle voidaan osoittaa myös ohjelmapalveluyritysten tukikohtia.

3.2.4 Matkailurakentamisen mitoitusperiaatteet

Matkailun kansainvälisen markkinatutkimuksen perustuen kaava-alueelle sijoitettava matkailurakentaminen keskitetään muutamalle perustellusti valitulle paikalle riittävän suuriin matkailupalveluyksiköihin. Maankäyttöön tarvitaan voimakasta priorisointia. On tehtävä valinta muutamasta harvasta volyymiltään riittävästä matkailukohteesta. Kysyntä edellyttää, että alueella on tarjottavana riittävästi monenkokoista majoitusyksikköä tiiviissä yritysomisteisessa lomakylässä. Mökit/majoitusyksiköt voivat olla pienimmillään noin 30 - 40 m²:n suuruisia. Suurin kysyntä kohdistuu noin 60 m²:n suuruisiin mökkeihin, mutta myös suurempia, noin 100 m²:n suuruisia lomamökkejä on oltava tarjolla. Maankäytöllisesti matkailupalvelujen tarjontaa on keskitettävä; on muodostettava riittävän suuria, taloudellisesti kannattavia yksiköitä, joiden sijoitus on tarkkaan harkittu. Hotellirakentamista voi Inarin kunnan alueella sijoittua lähinnä Ivalon taajama-alueelle ja Saariselälle.

Matkailurakentamisen teoreettisena mitoitusyksikkönä on käytetty 5 vuodepaikkaa / 60 k-m² majoitusyksikkö. Majoitusyksikön käsite pitää sisällään erillisen mökin, kytketyn rakentamisen sekä hotellihuoneen. Kerrosalaneliömetrimäärään 60 m² sisältyy vaihteluväli 25-120 k-m².

Mitoitusyksikkölaskelmissa päädyttiin kaavan alku/luonnosvaiheessa seuraavaan lähtökohtaan:

Teoreettinen mitoitusyksikkö

Yhdessä lomakylässä n. 500 vp/ n. 100 mökkiä (á 60 k-m²) + palvelukeskus (1000 k-m²)

rakennusoikeutta yhteensä 7000 k-m²

Aluetehtokkuus $e=0,04$

Alueen pinta-ala 175 000 m² = 17,5 ha, josta palveluille varataan 2,5 ha ja majoitusyksiköille 15 ha.

Nanguniemeen osoitetaan hyväksytyn Ivalon alueen yleiskaavan kaavaluonnoksen viranomaispalautteen (2006) ja yleiskaavan selvitysten perusteella matkailurakentamiseen 18 000 k-m² sekä lisäksi 5 000 k-m² matkailun palvelurakentamiseen. Tämä vastaa 1500 vuodepaikkaa. **(Kaavaehdotusvaiheessa mitoitustavoitetta on tarkistettu. ks. kohta 3.4)**

Nellimissä käytetään väljempää aluetehtokkuutta kuin muissa matkailun kehittämiskohteissa paikallisten kulttuuriarvojen vuoksi. Nellimiin osoitetaan matkailurakentamiseen 9 000 k-m² sekä lisäksi 3 000 k-m² matkailun palvelurakentamiseen. Tämä vastaa 750 vuodepaikkaa. Matkailualueen perustelut ovat seuraavat:

Kaava-alueen pohjoisosassa sijaitsevan Nellimin kyläaluetta tukemaan, sen pohjoispuolelle, osoitetaan matkailurakentamisen alue (RM-1), johon kuuluu palvelukeskus. Alueelle voidaan rakentaa 9 000 k-m² majoitusrakentamista, mikä vastaa 150 laskennallista majoitusyksikköä ja 750 vuodepaikkaa. Palvelurakentamista voidaan rakentaa 3 000 k-m². Alue tulisi toteuttaa vaiheittain. Kunta voi vaiheistaa rakentamista mm. kunnallistekniikan investointien avulla. Rakentaminen sijoitetaan maastoon huolella huomioiden mm. alueelle osittain rajautuvat Natura-arvot sekä rantojensuojeluohjelman arvot ja saamelaiskulttuurin erityiset arvot. Matkailualueen ja Inarijärven rannan väliin on näillä alueilla osoitettu viheralue V/n. Viheralueelle on sallittua rakentaa rakennelmia (esim. kodat, laavut). Matkailurakentamisen alueen rakentamisessa on huomioitava erityisesti paikallisen kulttuurin arvot. Alue on asemakaavoitettava. Kaavassa osoitetuilla aluevarauksilla on tarkoitus vahvistaa Nellimin kylän keskeistä merkitystä Norjaan ja Venäjälle vievän kehitettävän tieyhteyden varrella.

Veskonien kylän ja Nanguniemen matkailupalvelualueen välille osoitetaan tieliikenteen yhteystarve, jolloin Nanguniemen matkailupalvelualue hyödyttää myös kyläaluetta. Myös Nellimin matkailualue tukee kylän elinvoimaisuutta.

3.2.5 Loma-asutus

Ranta-alueiden rakentamisen mitoituseriaatteen määrittelyä luonto- ja maisema-arvojen sekä toiminnallisten vyöhykkeiden pohjalta kaikille maanomistajille tasapuolisen emätilaperiaatteen mukaisesti. Mitoituseriaatteen pohjaavat luonto- ja maisema-arvojen perusteella määriteltävän vyöhykejakoon. Alueen mitoituksessa ja rakentamisperiaateissa huomioidaan mm. markkinaselvityksen antama tieto.

3.2.6 Metsätalous- ja poronhoitovaltaiset alueet (haja-asutusalueet)

Tavoitteena on, että alueen elinkeinotoiminnot, kuten metsätalous sekä poronhoito ja muut luontaiselinkeinot jatkuvat nykytasollaan. Alueen luonnon ja maiseman arvot otetaan huomioon toiminnan harjoittamisessa. Rakentamiselle ei määritellä yleiskaavassa mitoituseriaatteita, koska lähtökohtaisesti uutta rakentamista ei osoiteta haja-asutusalueille.

3.2.7 Luonto-, kulttuuriympäristö- ja maisema-arvoja omaavat alueet

Tavoitteena on osoittaa kaavassa arvokkaat luonto- ja maisemakokonaisuudet. Luontoarvoiltaan herkille alueille ei osoiteta lähtökohtaisesti uutta rakentamista tai muita toimintoja. Ranta-alueilla laskennalliset rakennusoikeudet siirretään muualle arvokkaita luontokohteita.

Inarijärven osayleiskaavassa Inarijärven ranta-alueilla tehtävät toimenpiteet vaativat maa- ja metsätalousvaltaisilla alueilla RakL 124 a §:n mukaisen toimenpideluvan. Tavoitteena oli säilyttää Inarijärven erämainen luonne. Saman periaatteen mukaisesti Inarijärven rannalle osoitetaan tässä yleiskaavassa maisemallisesti arvokkaat alueet, joilla on voimassa MRL 128 §:n mukainen toimenpiderajoitus. Alueilla ei saa suorittaa maisemaa muuttavaa maanrakennustyötä, puiden kaatamista tai muuta näihin verrattavaa toimenpidettä ilman lupaa.

3.2.8 Virkistyskäyttö

Merkinnällä osoitetaan taajama-alueen ulkopuoliset, ulkoiluun varatut, luonnonmukaiset viheralueet, joilla voi olla ulkoilureittejä ja tukikohtia. Alueelle voidaan antaa hoitotavoitteita koskevia suosituksia. Kaavalla mahdollistetaan retkeilyn tarpeisiin tukeutuva rakentaminen kuten reitit, laavut, kodat, tulentekopaikat, leiriytyminen ja eräkämpät. Retkeily- ja ulkoilualueita osoitetaan Nellimin ja Nanguniemen ympäristöön. Lisäksi kaavassa osoitetaan Inarijärven julkiset pienvenesatamat.

3.2.9 Liikenne ja yhdyskuntatekniikka

Maankäytön keskeinen tavoite alueella on tukeutua olemassa olevaan tieverkostoon ja kehittää erityisesti muutamaa erikseen nimettyä tieyhteyttä, joita ovat Ivalo-Nellim-väli ja yhteys Paatsjoelle. Reittiselvityksen mukaiset olemassa olevat reitit ja niiden tarvitsemat palveluvarustukset osoitetaan kaavaan sekä tarvittaessa osoitetaan suunnitellut reitit ohjeellisena aluevarauksena. Osoitetaan lisäksi vesistöretkeilyreitit. Yhdyskuntatekninen verkosto säilyy nykyisellä pohjalla sijoittuen pääasiassa kunnan kaava-alueille taajamiin. Sähköenergian siirto Venäjältä tarvitsee kapasiteetin nostoa ja siksi yleiskaavassa varaudutaan toisen siirtokaapelin vaatimaan maa-alaan.

3.2.10 Erityiskysymyksiä

Rajavartioston tarvitsema alue. Suunnitelmassa osoitetaan rajavartioston tarvitsemat aluevaraukset.

3.3 Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

3.3.1 Kaavaluonnosvaiheessa voimassa olleet valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

Kaavaluonnosvaiheessa ovat olleet voimassa valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet, jotka Valtioneuvosto päätti 30.11.2000 ja joita täydennettiin 13.11.2008. Nämä tavoitteet on korvattu uusilla, jotka tulivat voimaan 1.4.2018. Voimassa olevat tavoitteet on esitetty kohdassa 3.3.2.

Kaavaluonnosvaiheessa voimassa olleet tavoitteet on ryhmitelty asiasisällön perusteella seuraaviin kokonaisuuksiin:

- Toimiva aluerakenne
- Eheytyvä yhdyskuntarakenne ja elinympäristön laatu
- Kulttuuri- ja luonnonperintö, virkistyskäyttö ja luonnonvarat
- Toimivat yhteysverkot ja energiahuolto
- Helsingin seudun erityiskysymykset
- Luonto- ja kulttuuriympäristöinä erityiset aluekokonaisuudet

Kaavaluonnoksen 7.1.2015 valmistelussa valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet huomioitiin seuraavasti:

Ivalon alueen yleiskaavoituksessa huomioidaan valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden toteutuminen. Suunnittelun tavoitteena on, että aluerakenteen runko säilyy ennallaan ja tieliikenneyhteyksiä Venäjän ja Norjan suuntiin kehitetään. Lähtökohtana uuden asuin- ja matkailurakentamisen sijoittamisessa on yhdyskuntarakenteen eheys ja elinympäristön hyvä laatu. Kulttuuri- ja luonnonperinnön arvot otetaan huomioon eri toimintojen sijoittamisessa ja matkailun vetovoimatekijöinä. Yhteysverkostoa kehitetään eri sidosryhmien ja maanomistajakyselyn sekä muun saadun palautteen pohjalta.

Lapin tunturialueet muodostavat kulttuuri- ja luonnonympäristönä erityisen aluekokonaisuuden, jonka vaaliminen on kansallisen kulttuuriperinnön säilymisen kannalta keskeistä. Saamelaisen kotiseutualueen erityispiirteet tunnistetaan kaavassa ja alueidenkäyttö sovitetaan mahdollisimman tasapainoisesti ja erityisen huolella yhteen alueen poikkeuksellisten luonnon olojen ja kulttuuriarvojen kanssa. Saamelaiskulttuurin ja -elinkeinojen kehittämisedellytykset turvataan ja sovitetaan ne yhteen luonnon kestokyvyn kanssa. Kaavoituksella tuetaan luonnonoloihin sopeutuneiden omaleimaisten kylä- ja kulttuuriympäristöjen säilymistä ehyinä.

Tavoitteiden huomioon ottaminen saattaa edellyttää eri tavoitteiden yhteensovittamista, mikäli ne osoittautuvat suunnittelualueella merkitykseltään ristiriitaisiksi. Yleiskaavaselvityksessä selvitetään suunnitelmien suhde valtakunnallisiin alueidenkäyttötavoitteisiin sekä perustellaan mahdolliset yhteensovittamistarpeet.

Suunnittelussa keskeisiä ovat erityisesti kulttuuri- ja luonnonperintöön, virkistyskäyttöön, luonnonvaroihin sekä luonto- ja kulttuuriympäristöinä erityisiin aluekokonaisuuksiin liittyvät tavoitteet. Myös toimivaan aluerakenteeseen, eheytyvään yhdyskuntarakenteeseen ja elinympäristölaatuun sekä yhteysverkostoihin ja energiahuoltoon liittyvät tavoitteet otetaan tarvittavalla tavalla huomioon.

3.3.2 Kaavaehdotuksen valmisteluvaiheessa voimaan tulleet valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

Valtioneuvosto päätti uusista valtakunnallisista alueidenkäyttötavoitteista 14.12.2017. Päätöksellä korvattiin valtioneuvoston 30.11.2000 tekemä ja 13.11.2008 tarkistama päätös valtakunnallisista alueidenkäyttötavoitteista. Uudet tavoitteet tulivat voimaan 1.4.2018.

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet käsittelevät seuraavia kokonaisuuksia:

1. toimivat yhdyskunnat ja kestävä liikkuminen
2. tehokas liikennejärjestelmä
3. terveellinen ja turvallinen elinympäristö
4. elinvoimainen luonto- ja kulttuuriympäristö sekä luonnonvarat
5. uusiutumiskykyinen energianhuolto

Kaavan suhde valtakunnallisiin alueidenkäyttötavoitteisiin ja maakuntakaavaan käydään läpi kohdassa 7.

3.4 Kaavaehdotuksen 17.12.2018 valmisteluvaiheessa tarkistettut suunnittelutavoitteet

Kunta on sopinut Nanguniemen RM-2-alueen rakennusoikeuden pienentämisestä Metsähallituksen kanssa siten, että rakennusoikeudeksi tulisi 10 000 k-m² luonnoksessa esitetyn 18 000 + 5 000 k-m² sijaan. Alueelle on tämän jälkeen laadittu 23.11.2023 voimaan tullut ranta-asemakaava, jossa kokonaisrakennusoikeus on 9950 k-m².

Kaavaluonnosvaiheen jälkeen voimaan tullut maankäyttö- ja rakennuslain muutos (MRL §128) ei mahdollista enää maisemätyöluvan vaatimista puuston hakkuille yleiskaavan M-alkuisen kaavamerkinnän alueella, minkä johdosta maisemätyölupamääräyksen sisältänyt kaavaluonnoksen ma-2-aluemerkintä on poistettu. Kunnan tavoitteena on turvata voimassa olevan yleiskaavan MU-alueina merkittyjen Inarijärven rantametsien säilyminen siltä osin, kun Inarijärvi-yhdistys esittää niitä hakkuutoiminnan ulkopuolelle jätettäväksi.

Kaavamerkinnät pyritään yhdenmukaistamaan soveltuvien osin hyväksytyn Inarijärven osayleiskaavan kanssa.

3.5 Rantarakentamisen mitoitusselvitykset

3.5.1 Selvitysten alue ja mitoitusperiaatteet

Yleiskaavan rantarakentamisen mitoitusperiaatteet hyväksyttiin kesäkuussa 2012 järjestetyssä valtuustoseminaarissa. Mitoitusperiaatteet koskevat asemakaavoitettujen ja asemakaavoitettavien alueiden ulkopuolisia haja-asutusluonteisia ranta-alueita. Ivalojoenvarsia ja Valtionmaata (893) on jätetty tämän tarkastelun ja emätilaselvityksen ulkopuolelle. Rantarakentamisen mitoitusselvitykset on tehty kaavakartoilla –ran-merkinnöillä osoitetuilta alueilta.

Olemassa olevilla suojelualueilla (Se-erämaa-alue) sijaitsevilta tiloilta ei myöskään lasketa rantarakennusoikeutta eikä niillä sijaitseville tiloille myönnetä korvaavia rakennuspaikkoja, sillä tilat ovat lähtökohtaisesti menettäneet rantarakennusoikeutensa suojelualueen syntymisen myötä. Rantojen suojeluohjelma-alueelle ei pääsääntöisesti osoiteta rakentamista vaan rakennusoikeus siirretään mahdollisuuksien mukaan toisaalle saman maanomistajan maalle.

Rakentamisen osoittaminen Natura-alueelle vaatii lähtökohtaisesti Natura-arvioinnin tarveharkintaa.

Tilojen rantarakennusoikeus pohjautuu kaikille tasapuoliseen emätilatarkasteluun. Emätilatarkastelussa huomioidaan kaikki ranta-alueella olemassa olevat rantarakennuspaikat. Emätilatarkastelun lisäksi lasketaan rantaviivamuunnos ja määritellään mitoitusvyöhykkeet kantatilan teoreettisen mitoitusluvun muodostamiseksi.

Emätilaselvitystä ei ole tehty Ivalojokivarteen, koska alue on kokonaisuudessaan merkitty tulvauhanalaiseksi alueeksi. Samoin emätilaselvityksen ulkopuolelle on jätetty alle 4 ha järvet ja muut joet.

Valtionmaasta lohkottuja tiloja, joiden kantatilana on Valtionmaa 893-1-0, käsitellään emätilatarkastelussa yksittäistapauksina. Toisin sanoen toiset Valtionmaasta lohkotut tilat eivät vaikuta yksittäisen tilan rantarakennusoikeuteen, vaan rakennusoikeuden määrää tilan oman muunnetun rantaviivan pituus ja mitoitusluku. Samalla periaatteella kohdellaan niitä tiloja, joilla ei ole emätilaa.

Mitoituksella osoitetaan, kuinka paljon kaavassa voidaan osoittaa teoreettista rakennusoikeutta erilaisiin maankäyttötarkoituksiin. Jäljempänä olevat periaatteet toimivat osayleiskaavan ranta-alueiden suunnitteluratkaisujen pääsääntöisinä mitoitusperusteina. Mitoitusperusteet ovat tavoitteellisia ja likimääräisiä. Maankäyttöratkaisujen suunnitteluvaiheessa otetaan huomioon paikalliset olosuhteet sekä erityisesti myös maanomistajien kutakin ranta-aluetta koskevat toiveet.

Inarijärven aikaisemmin laaditun osayleiskaavan mukaiset rantarakennuspaikat säilyvät. Rakennuspaikkojen rajoja on tarkistettu vastaamaan toteutunutta rakentamista ja kiinteistörajoja. Rakentamattomat Inarijärven osayleiskaavan mukaiset rakennuspaikat on huomioitu emätilatarkastelussa ja merkitty erikseen emätilataulukkaan. Kaavakartalla nämä rakennuspaikat on osoitettu uuden rakennuspaikan merkinnällä.

Tässä kaavassa ei ole tutkittu eikä rantarakentamista ole ratkaistu ei-omarantaisten kiinteistöjen osalta. Rakentaminen ratkaistaan näillä kiinteistöillä poikkeusluvalla.

Ranta-alueen ulkopuolinen rakentaminen toteutetaan kulloinkin voimassa olevan rakennusjärjestyksen sekä maankäyttö- ja rakennuslain mukaisesti.

3.5.2 Rantavyöhykkeen määrittely

Rantavyöhykkeellä tarkoitetaan sellaista rannanosaa, jolle sijoittuvalla rakentamisella on välittömiä vaikutuksia vesistöön sekä rantaluontoon ja maisemaan. Rantavyöhykkeen leveyteen vaikuttavat alueen maasto, kasvillisuus, maisema, tiestö ja nykyisen asutuksen sijoittuminen. Avoimilla rannoilla ja rinteissä rantavyöhyke ulottuu enimmillään 200 metrin päähän keskivedenkorkeuden määrittelemästä rantaviivasta. Metsäisillä rannanosilla rantavyöhyke on noin 100 metrin laajuinen. Rannan suuntaisesti kulkeva tie rajoittaa rakentamisen vaikutuksia vesistöön ja muodostaa siten monin paikoin luontevan rantavyöhykkeen rajan.

3.6 Rantarakentamisen kiinteistökohtaiset perusselvitykset

Rantarakentamisen mitoitusaulukossa esitetään kiinteistökohtaisesti rantavyöhykkeen kiinteistöjen omistus, kantatilat, rantaviiva, muunnettu rantaviiva ja rakennuskanta.

Erillisselvitys: Emätilatarkastelu

Maankäyttö- ja rakennusasetuksen mukaan rantarakentamista MRL 72 §:n mukaisesti ohjaavan osayleiskaavan nähtäville asettamisesta on tiedotettava henkilökohtaisesti niille maanomistajille, jotka asuvat kunnan ulkopuolella ja joiden osoitetiedot on voitu selvittää.

Kaavaehdotuksen toisessa valmisteluvaiheessa rantarakentamisen mitoitusarkastelu on päivitetty huomioiden lokakuun 2022 kiinteistörajatilanne (MML) sekä poikkeamisluvalla toteutetut rakennuspaikat ja käyttötarkoituksen muutokset.

3.6.1 Emätilatarkastelu

Rantarakennusoikeuden tasapuolisessa määrittämisessä lähdetään ns. emätilaperiaatteesta. Emätilan määrittelyn perusajankohtana käytetään vuotta 1969, jolloin rantakaavaa koskevat säädökset tulivat rakennuslakiin. Emätilatarkastelussa selvitetään ne alkuperäiset tilat, jotka alueella olivat tuona ajankohtana.

Emätilaperiaatetta noudatettaessa jaetaan mitoitusnormituksen mukaan tuleva rakennusoikeus ko. emätilan alkuperäisen rantaviivamäärän perusteella. Emätilan uusien rakennuspaikkojen määrä saadaan vähentämällä ko. emätilan kokonaisrakennusoikeudesta jo rakennetut ja lohkotut sekä rakennusluvan saaneet rakennuspaikat.

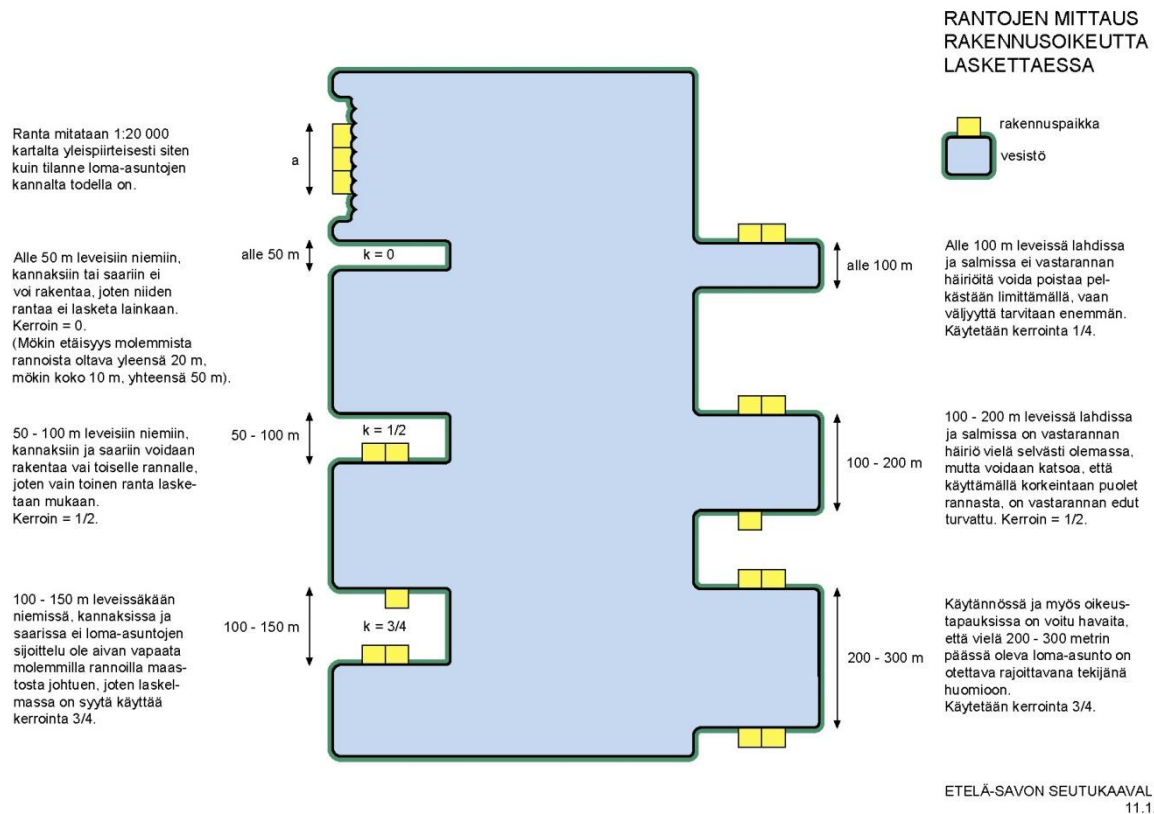
Emätilalle muodostuvat rakennuspaikat, kun emätilan laskennallinen rakentamisoikeus on:

< 0,5	→	1 uusi rakennuspaikka, mikäli tilalla ei ole yhtään rantarakennuspaikkaa ja rantarakentamisen muut edellytykset täyttyvät
0,5...1,49	→	1 uusi rakennuspaikka
1,5...2,49	→	2 uutta rakennuspaikkaa
2,5...3,49	→	3 uutta rakennuspaikkaa

3.6.2 Muunnetun rantaviivan laskentaperiaate

Ranta-alueiden rantaviivan pituus mitataan ajantasaisilta 1:20 000 kiinteistörekisterikartoilta. Rakennusoikeuden määrittelyssä käytettävä ns. muunnettu rantaviiva lasketaan Etelä-Savon seutukaavaliiton kehittämän menetelmän mukaan huomioiden maanomistajien tasapuolinen kohtelu ja paikalliset olosuhteet. Muunnettu rantaviiva huomioi kapeiden lahtien, vastarannan, läheisten (rakentamiskelpoisten) saarien sekä niemien vaikutuksen rakentamiseen.

Muunnettua rantaviivaa laskettaessa rantaviiva jaetaan osiin ja kullekin osalle määrätään kerroin (0, 1/4, 1/2, 3/4 tai 1). Kertoimen suuruuden määrää rannan muoto ja etäisyys vastarannasta. Esimerkiksi alle 50 m leveiden niemien kerroin on 0, koska alle 50 m leveille maa-alueille ei voida sijoittaa rakennusta niin, että rakentamisen minimietäisyysvaatimus rannasta toteutuisi. Muunnetut rantaviivapituudet kultakin tilalta lasketaan tiloittain yhteen. Muunnetun rantaviivan ja ranta-alueille osoitettujen mitoituslukujen avulla lasketaan kullekin kantatilalle ja tilalle teoreettinen mitoitusluku, joka kertoo tilalle kuuluvan rantarakennusoikeuden.

Kuva 3-1. Rantaviivan laskentaperiaate (Kuva: Etelä-Savon seutukaavaliitto)

3.6.3 Mitoitusvyöhykkeet ja mitoitusluvut

Mitoituksella osoitetaan, kuinka paljon kaavassa voidaan osoittaa teoreettista rantarakennusoikeutta. Kaavassa on osoitettu sekä olemassa olevat vakituiset asuinrakennukset (AO, AO-1) että lomarakennukset (RA, RA-2). Kaavassa osoitetaan vain uusia lomarakennuspaikkoja (RA). Yleiskaavan lomarakentamisen mitoituksen lähtökohtana ovat olleet kulutuskestävyystutkimus Liite 5 sekä luontoselvitys, joiden pohjalta on lähdetty tekemään mitoitusvyöhyke- ja kokonaisrakennekarttaa Liite 3. Tavoitteena on ollut luonnonolojen huomioiminen sekä erämaisyyden säilyttäminen taustaselvitysten mukaisesti. Samanlaisia alueita kohdellaan kaavassa samalla tavalla. Rakennuspaikkoja osoitettaessa on huomioitu myös maisemalliset tekijät.

Valtuustoseminaarissa päätettiin, että tässä kaavassa käytetään samoja rantarakentamisen perusteita kuin Ivalon alueen yleiskaavan osa-alueilla 4-10. Yleiskaavassa uutta lomarakentamista voidaan osoittaa yli 4 hehtaarin järvien rannoille. Pienempien järvien (4-35 ha) mitoitusluku on 3-5. Sarmijärven mitoitusluku on 7, paitsi huonosti rakentamiseen soveltuvilla alueilla 3. Inarijärven ja muiden järvien mitoitusluku on 5. Inarijärvellä kyläalueiden välittömässä läheisyydessä mitoitusluku on 7. Saariin ei osoiteta rakentamista. Aikaisemmin laaditun ja voimassa olevan Inarijärven osayleiskaavan mukaisia rakentamattomia rantarakennuspaikkoja ei poisteta, vaikka emätilan teoreettinen rakennusoikeus ylittyisikin.

Uusien rakennuspaikkojen sijoittelussa on huomioitu kulutuskestävyys ja maisematekijät. Ivalojokivarteen ei osoiteta tällä yleiskaavalla uutta rantarakentamista Ivalojoen tulvauhanalaisuuden vuoksi.

3.6.4 Muita mitoitusperiaatteita

Suunnittelu pohjautuu työn aloittamisajankohdan mukaiseen tilattuun lähtöaineistoon (mm. kiinteistöjaotus). Tämän jälkeen tapahtuneet kiinteistöjärjestelyt huomioidaan kaavassa, mikäli ne vaikuttavat maanomistajakohtaiseen mitoitukseen ja rakennusoikeuden määrään.

Tiedot kiinteistöjaotuksesta on päivitetty kaavaehdotuksen toisessa valmisteluvaiheessa lokakuussa 2022.

Itsenäiset, rakennuspaikoiksi muodostetut tilat saavat yleiskaavassa yhden rakennusoikeuden mitoitusten menetelmän tuottamasta rakennusoikeudesta riippumatta, mikäli rakennuspaikka on tilan muodostumishetkellä täyttänyt voimassa olevan rakennusjärjestyksen vaatimukset ja rakennusoikeutta ei ole osoitettu muualle maanomistussyksikön sisällä. Mahdollinen lisärakennusoikeus määräytyy yleiskaavan mitoituseriaa-teen mukaisesti.

Laskennallista rakennusoikeutta kertyy koko kaava-alueelta kylä- ja asemakaavoitettujen alueiden ulkopuolelta em. poikkeukset huomioiden eikä mitoitusten menetelmä huomioi paikallisissa olosuhteissa tapahtuvaa vaihtelua. Mikäli tilalta ei löydy rakentamiskelpoista rakennuspaikkaa, ei rakennuspaikkaa osoiteta yleiskaavassa. Mitoitusluvut kohtelevat tasa-arvoisesti samanlaisia alueita.

Käytetyksi rakennusoikeudeksi kirjataan suunnitteluajankohdan mukainen rakentamistilanne sekä voimassa olevat poikkeamis- ja rakennusluvut. Loma-asunto ja vakituinen asunto ovat mitoituksessa samanarvoisia. Loma-asunnon tai vakituisen asunnon pihapiiriin kuuluvaa saunarakennusta ei lasketa rakennuspaikaksi. Sen sijaan tilalla sijaitseva yksittäinen saunarakennus lasketaan rakennusoikeutta käyttäväksi lomarakennuspaikaksi ja merkitään kaavakartalle RA-merkinnällä.

Olemassa olevan luvallisesti rakennetun rakennuksen voi peruskorjata tai korvata uudella kaavamääräykset huomioon ottaen, mikäli rakennuspaikka on MRL 116 §:n mukaisesti rakennuskelpoinen, vaikka tilan yleiskaavan mukainen rakennusoikeus olisi jo käytetty.

3.6.5 Rantarakentaminen Valtionmaalla (893)

Emätilaselvitys ei koske Valtionmaata (893). Valtionmaalla on Inarijärven rannalla luonnollista rantaviivaa 156 kilometriä Ivalon paliskunnan alueella asemakaavoittamattomilla alueilla. (Koko Inarijärven rantaviivan pituus on 3308 km) Valtionmaan rantaosuudelle sijoittuu 10 olemassa olevaa lomarakennuspaikkaa (RA). Lisäksi Valtionmaalla on kolttalain mukaisia kalakenttiä, joita ei ole kaavaan merkitty. Maanomistajien tasapuolisen kohtelun vuoksi osoitetaan Metsähallitukselle Nanguniemen ja Nellimin RM-alueiden lisäksi Inarijärvelle 44 rantarakennuspaikkaa. Inarijärven rannan Valtionmaalle (893) osoitetaan yhteensä 54 nykyistä ja uutta RA-rakennuspaikkaa. Muuntamatonta rantaviivakilometriä kohden rakennuspaikkoja Inarijärven rannan Valtionmaalla on siten tässä yleiskaavassa 0,35 rakennuspaikkaa/kilometri.

Kaavaehdotusvaiheessa Valtionmaalle osoitettavia rakennuspaikkoja on tarkistettu osana valtion alueiden rakentamista ja metsien käsittelyä koskevaa kaavan kokonaisratkaisua. Nanguniemen ja Nellimin RM-alueiden lisäksi valtion maille on osoitettu RM-alue Lompolanjärvelle. Loma-asunnon rakennuspaikkojen määrää ja sijoitusta on tarkistettu Inarijärvellä ja osoitettu 3 rantarakennuspaikkaa myös Sarmilompolalle. Valtion maille osoitettujen rantarakennuspaikkojen kokonaismäärä Inarijärvellä on kaavaehdotuksessa 57 rakennuspaikkaa. Toisen kaavaehdotuksen mukaisilla valtion rantarakennuspaikoilla laskettu rakentamistiheys Inarijärvellä on 0,38 rakennuspaikkaa/kilometri.

Ivalon alueen yleiskaavassa jätetään Valtionmaahan kuuluvat Ivalo-Nellim tien itäpuoli, Sarminiemi, Paksuniemi, Nanguniemen keskiosat, jokivarret sekä erämaa-alueet täysin rantarakentamisen ulkopuolelle, joten Nanguvuonoon on keskitetysti osoitettu muualta kaava-alueelta kertyvää käyttämätöntä rantarakennusoikeutta. Rakennuspaikkojen sijoittelulla jätetään poronhoidon kannalta keskeiset alueet rantarakentamisen ulkopuolelle.

Yleiskaavaratkaisun perusteet rantojensuojeluohjelma-alueen rakennuspaikkojen osalta esitetään luvussa 4.3.2 samoin valtioneuvoston periaatepäätös valtakunnallisesta rantojensuojeluohjelmasta.

Yleiskaava-alueella olevan Valtionmaan suunnittelu on perustunut Ivalon paliskunnan esittämiin poronhoidon tarpeisiin. Poronhoidon tarpeista johtuen paliskunnan sisäalueille ei ole osoitettu Valtionmaalle rakennusoikeutta Nanguvuonon lähialueita lukuun ottamatta. Paliskunnan toivomuksesta uusi lomarakentaminen ja uudet reitistöt on osoitettu paliskunnan reuna-alueille Inarijärven rannalle. Ratkaisu tukee paikallisia olosuhteita ja kulttuuria.

Valtionmaalle rakennettaessa on huomioitava laki oikeudesta luovuttaa valtion kiinteistövarallisuutta (25.11.2002/973). Laissa säädetään valtion kiinteistövarallisuuden luovuttamisesta ja valtion maaomaisuuden vuokraamisesta sekä erityisien oikeuksien myöntämisestä.

4 § Luovuttamisen edellytykset

Valtion kiinteistövarallisuutta saadaan luovuttaa, jollei 2 tai 4 momentissa toisin säädetä, jos luovuttamista on pidettävä taloudellisesti tarkoituksenmukaisena tai luovuttamiseen on erityinen syy, eikä ole olemassa perusteltua syytä pitää sitä valtion omistuksessa.

Tämän lain nojalla ei saa luovuttaa kiinteistövarallisuutta, jonka:

- 1) käypä hinta on suurempi kuin kymmenen miljoonaa euroa; tai
- 2) merkitys luonnonsuojelun tai kulttuurihistoriallisesti huomattavien rakennusten suojelun taikka kiinteiden muinaisjäännösten rauhoittamisen kannalta on erittäin huomattava.

Ulkomailla olevaa valtion kiinteistövarallisuutta saadaan kuitenkin luovuttaa omaisuuden arvosta riippumatta.

Rantavyöhykkeellä sijaitsevaa kiinteää omaisuutta saadaan luovuttaa yksityistä loma-asutokäyttöä tai lomarakentamista varten vain painavasta syystä.

7 § Vuokraamisen edellytykset

Valtion maaomaisuutta saadaan vuokrata, jos vuokraaminen on taloudellisesti kannattavaa tai muuten omaisuuden käytön kannalta tarkoituksenmukaista. Vuokraaminen ei saa vaikeuttaa 4 §:n 2 momentissa tarkoitetun suojelun ja rauhoituksen toteuttamista.

Rantavyöhykkeellä sijaitsevaa maaomaisuutta saadaan vuokrata käytettäväksi yksityiseen lomarakennustoimintaan, jos alue on hyväksytyssä tai vahvistetussa maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) mukaisessa asema- tai yleiskaavassa osoitettu sanottuun tarkoitukseen tai alueelle on myönnetty poikkeus kaavoitusvaatimusta koskevista säännöksistä ja määräyksistä sen mukaan kuin siitä erikseen säädetään.

Edellä 2 momentissa sanottua maaomaisuutta saadaan myös vuokrata, jos kysymys on rakentamisesta, jota kaavoitusvaatimus ei koske, tai olosuhteet huomioon ottaen vähäisestä rakentamisesta, vuokra-ajan pidentämisestä taikka olennaisesti saman alueen antamisesta uudelleen vuokralle aikaisemmalle vuokramiehelle tai kun muu näihin verrattava erityinen syy edellyttää vuokraamista.

12 § Pyydettävät lausunnot

Ennen valtion kiinteistövarallisuuden luovuttamista tai vuokraamista taikka sitä koskevan erityisen oikeuden myöntämistä asiasta on hankittava ympäristöministeriön lausunto, jos kiinteistövarallisuudella, joka luovutetaan, vuokrataan tai johon erityinen oikeus myönnetään, saattaa olla huomattava merkitys kulttuurihistoriallisesti huomattavien rakennusten suojelun tai luonnonsuojelun kannalta, ja opetusministeriön lausunto, jos kiinteistövarallisuudella saattaa olla huomattava merkitys kiinteiden muinaisjäännösten rauhoittamisen kannalta.

4. YLEISKAVALUONNOS 7.1.2015

Tässä osiossa selostetaan valmisteluvaiheessa vuonna 2015 nähtävillä olleen kaavaluonnoksen keskeinen sisältö ja luonnoksesta saatu palaute. Kaavaratkaisuun luonnoksen nähtävillä olon jälkeen tehdyt muutokset on todettu asiakohdissa erikseen sekä selostettu tarkemmin osiossa 5 *Osayleiskaavaehdotus 14.11.2018*.

4.1 Yleistä

Suunnittelualueen ja sen lähiympäristön kokonaisrakenteessa keskeisimmät maankäytölliset ja ympäristölliset elementit ovat samat kuin ensimmäisen kaavaproessin kaavaehdotuksessa:

- Aluetta pohjoisessa rajaava Inarijärvi
- Aluetta lännessä rajaava Ivalojo
- Kansallispuistot ja erämaa-alueet sekä yleensä alueen luonto
- Olemassa oleva kylärakenne
- Keskeiset liikenne yhteydet
- Paikalliset kulttuuriarvot
- Matkailurakentaminen
- Ohjelmapalvelualueet ja reitit
- Metsätalous ja poronhoito

4.2 Kokonaisrakenne

Kaavaluonnoksen keskeisenä perusteena on ollut tavoiteasettelussa määritellyn toiminnallisen kokonaisrakenteen huomioiminen. Kaavaratkaisun perusteena on toiminut Ivalon alueen nykyinen rakenne. Lisäksi on huomioitu alueen paikalliset ominaispiirteet ja maankäytölliset mahdollisuudet sekä tehtyjen erillisselvitysten antama tieto.

Kaavaluonnos sisälsi seuraavia eriluonteisia osakokonaisuuksia (osa aluemerkinnoista on muutettu kaavaehdotukseen, ks. kohta 5):

- Pysyvän asutuksen alueet (A, AP, AT, AO, AO-1)
- Loma-asutuksen alueet (RA, RA-2)
- Matkailurakentamisen alueet (RM, RM-1, RM-2)
- Matkailuun liittyvät ohjelmapalvelut (RM-o1, -opt)
- Muut elinkeinotoiminnan alueet (T, P, YM, KK)
- Alueen luontoarvot ja suojelualueet (SL-1, SL-2, Se, -luo, -luo-1, -nat, -rs)
- Metsätalous- ja poronhoitovaltaiset alueet (MP, MPU, MPY)
- Maisema-arvot, kulttuurihistorialliset ja muinaismuistoarvot (vky, SR, SM, S, s, s-1, -ma-1, ma-2)
- Liikenne yhteydet (-mk, st, vt, kt, yt, ohjeellinen tai vaihtoehtoinen tielinjaus)
- Venesatamat
- Ulkoilureitit
- Virkistysalueet (V/n, VR/v)
- Erityisalueet (E-1, ET, -EO/MP)
- Koltta-alue (-ka)

4.3 Osa-aluekokonaisuudet

4.3.1 Pysyvä asutus

Kaavaehdotusvaiheissa on tehty Virtaniemen, Nellimin ja Keväjärven alueita sekä pohjavesialueella sijaitsevia AT-alueita koskevia muutoksia. ks. muutokset kohdista 5.2.1 ja 6.2.1.

Ivalojokivarressa sijaitsevat olemassa olevat erillispientalojen asuntoalueet on merkitty omalla AO-1 merkinnällä Ivalojoen tulvauhanalaisuuden vuoksi. AO-1-rakennuspaikoilla on sallittua vain rakennuslupaa vaatimattomat toimenpiteet, ei uudisrakentaminen (sisältäen ns. vähäisen laajennuksen) ilman, että tulva- ja sortumavaaran rakennuspaikalta selvitetään.

Mualla rantavyöhykkeellä sijaitsevat erillispientalot on merkitty AO-merkinnällä.

Virtaniemen vanhan rajavartioaseman alue sekä Ivalon keskustaajaman kaava-alueelle ulottuva pohjoisosa merkittiin kaavaluonnoksessa AP-alueeksi.

Olemassa olevat kylät on merkitty kyläkeskusalueiksi AT.

Nellim

Nellimin kylä sijaitsee suunnittelualueen Koilliskulmassa lähellä Virtaniemen rajavartioasemaa. Nellim on osoitettu kyläalueeksi, jonne voi sijoittua asutusta, poronhoidon tilakeskuksia, palveluja ja työtiloja. Alue on tarkoitettu kylämäisen asutuksen alueeksi, jonne voi rakentaa Nellimin omaperäistä kulttuuriperinnettä kunnioittavalla tavalla uudis- ja täydennysrakentamista. Nellimin kylään halutaan luoda edellytyksiä kehittää matkailua elinkeinona ja turvata siten kylän elinvoimaisuuden säilyminen. Nellimin kehittämisessä on huomioitava sen maakuntakaavan mukainen keskuskyläasema (at 451) ja merkitys kunnanosan keskuksena.

Alue on tarkoitettu maaseutumaiseen rakentamiseen. Kyläkuvaan sopii väljästi rakentuva pienimittakaavainen rakennuskanta. Kyläraitin varteen tulisi jäädä avoimia maisemanäkymiä. Rakentamisen sijoittamisessa tulisi noudattaa perinteisen kolttasaamelaisen pihapiirin mukaista avointa rakennetta, jossa rakennukset ryhmittyvät väljästi asuinkentän ympärille. Pihaa ja siihen liittyvää niittyä voi ympäröidä aita. Rintamamiestalojen tyyppipiirustusten muunnelmien mukaan rakentuneeseen kolttasaamelaiseen rakennusperinteeseen sopivat asuinrakennustyyppit, jotka ovat noppamaisia ja pystylinjaisia massoitteilultaan. Rakennuksissa tulisi olla jälleenrakennuskauden tyyppitalon, ”rintamamiestalon”, piirteitä kuten mm. selkeys, suorakulmaisuus ja pelkistyneisyys. Rakennusten koristelua tulisi välttää.

Veskoniemi

Veskonien kylä sijaitsee Nanguniemen länsilaidalla. Veskoniemi on osoitettu kyläalueeksi, jonne voi sijoittua mm. asutusta, palveluja, matkailutoimintoja ja työtiloja. Alue on tarkoitettu kylämäisen asutuksen alueeksi, jonne voi rakentaa alueen omaperäistä kulttuuriperinnettä kunnioittavalla tavalla uudis- ja täydennysrakentamista. Veskoniemen kylään halutaan luoda edellytyksiä kehittää matkailua elinkeinona ja turvata siten kylän elinvoimaisuuden säilyminen.

Veskonien kylä on rakentunut nauhamaisesti taloryhminä kyläraitin varteen. Kalastajakylän perinteeseen kuuluvat venelaiturit ja sataman laiturirakennelmat. Rakennukset tulee sijoittaa siten, että näkymät kyläraitilta vesistöön säilyvät. Kylärakennetta täydentämään sopii matala ja pienimittakaavainen rakentaminen. Rakennusten tulisi olla suorakaiteen muotoisia, pelkistettyjä rakennuksia, joita ei ole koristeltu. Alueelle sopivat rakennusmassat, joissa on kapea runko, yksinkertainen kattomuoto ja selkeä ikkuna-aukotus.

Lähes kylämäisen rakentamisen kehittämisalue -AT (Ivalon ja Törmäsen kyläkeskusten lievealueet)

Kyläasutuksen laajenemisalue. Ivalo ja Törmäsen on osoitettu kyläalueeksi, jonne voi sijoittua mm. asutusta, palveluja ja työtiloja. Uudisrakentaminen on sovitettava huolellisesti maisemaan ja kyläkuvaan. Osa alueesta on tarkoitettu asemakaavoitettavaksi. Olemassa olevat asemakaavoitetut asuintihentymät on osoitettu AP-merkinnöillä ja uudet asemakaavoitettavat alueet omilla merkinnöillään.

Jäämeren käytävän alue

Ivalon keskustaajama, lähes kylämäisen rakentamisen kehittämisalue ja Ivalo-Saariselkä kehittämisvyöhyke ovat osa Pohjois-Lapin maakuntakaavan mukaista Jäämeren käytävää, joka kulkee nelostien myötäisesti etelästä pohjoiseen. Jäämeren käytävän alueella uudisrakentamisessa ja asemakaavoituksessa on huomioitava kehittyvän liikennekäytävän tuomat rajoitteet, kuten lisääntyvä melu ja liikennesuoritteiden kasvu sekä maa- että

lentoliikenteessä. Uusien liittymien määrä valtatielle 4 on pidettävä vähäisenä ja asuin- ja lomarakentamisessa on pidettävä riittävää etäisyyttä melun lähteisiin.

4.3.2 Loma-asutus

Kaavaehdotusvaiheissa on tehty Valtionmaan rakennuspaikkoja, yksittäisiä yksityisten rantatilojen rakennuspaikkoja, Nanguniemen RM-2-alueen rakennusoikeutta, sekä kalakenttien (kk) ja ranta-asemakaava-alueiden merkitsemistä koskevia muutoksia. Kaavaehdotusvaiheessa on laadittu uusi Natura-arviointi. ks. muutokset kohdasta 5.2.2 ja 6.2.2.

Loma-asuminen rannoilla

Uutta loma-asumista (RA) osoitetaan pääsääntöisesti muille maille kuin Valtionmaalle (893). Poikkeuksen muodostaa Nanguvuonon itäranta, jonne kaavaluonnoksessa osoitettiin Valtionmaalle 32 uutta rakennuspaikkaa ja viereisille Jollusjärvelle ja Tikkijärvelle yhteensä 14 uutta rantarakennuspaikkaa. Valtionmailla sijaitsevat olemassa olevat rakennuspaikat on osoitettu yleiskaavassa.

Yksityisten rantatilojen lomarakennuspaikat määräytyvät rannan mitoitusvyöhykkeiden ja emätilaselvityksen perusteella. Yleiskaavaa voidaan käyttää näillä alueilla (AO, RA, RM) rakennuslupan myöntämisen perusteena. Mitoituksessa on huomioitu alueen luonto- ja maisema-arvot. Alle neljän hehtaarin järviltä tai jokivarsista ei rantarakentamisen mitoitusta ole selvitetty. Ivaloajokivarsi on jätetty yleiskaavassa uudisrakentamisen ulkopuolelle joen tulva- ja eroosioherkkyyden vuoksi (Liite 6 ja 7). Ivalojoen rannalla olevat nykyiset lomarakennuspaikat ovat saaneet oman RA-2 kaavamerkinnän, joka huomioi Ivalojoen erityispiirteet. RA-2-rakennuspaikoilla on sallittua vain rakennuslupaa vaatimattomat toimenpiteet, ei uudisrakentaminen (sisältäen ns. vähäisen laajennuksen) ilman, että tulva- ja sortumavaara rakennuspaikalta selvitetään. Uutta lomarakentamista ei osoiteta poronhoidon kannalta keskeisille alueille.

Voimassa olevat ranta-asemakaavat on osoitettu rasterimerkinnällä. Aikaisemmin laadittuun Inarijärven osayleiskaavaan merkityt rakennuspaikat ja valtion vuokratontit on huomioitu tässä yleiskaavassa ja merkitty RA -merkinnöillä. Kaavoittamattomilla alueilla RA -alueille on osoitettu olemassa olevat lomarakennuspaikat sinisillä ympyrämerkinnöillä ja uudet rakennuspaikat valkoisilla ympyrämerkinnöillä.

Ivalon alueen yleiskaavan osa-alueiden 1, 2 ja 3 kaavaluonnoksessa rakentamista on osoitettu Veskonien, Keväjärven ja Nellimin kyläalueiden (AT) ulkopuolelle seuraavasti:

Taulukko 4-1. Inarijärven rannalla sijaitsevat, emätilaselvityksessä mukana olevat rantarakennuspaikat kaavaluonnoksessa 7.1.2015.

Sijainti	Lomarakennuspaikat (RA)		Pysyvä asuminen AO	Kalakentät KK	Yhteensä
	Rakennettu	Uusi	Rakennettu	Rakennettu	
Nanguniemi	43	22	0	0	65
Nanguvuonon etelä/itäranta	22	41	2	0	65
Sarmivuono	11	40	0	3	54
Sarminiemi	9	4	0	4	17
Kaikunuora/Lusmanuora/Sieksvuono	4	2	0	0	6
Nellim	5	0	4	0	9
Paksuvuono	8	2	5	0	15
Kaikki Inarijärven rantarakennuspaikat yhteensä	102	111	11	7	231

Taulukko 4-2. Muualla kaava-alueella sijaitsevat, emätilaselvityksessä mukana olevat rantarakennuspaikat kaavaluonnoksessa 7.1.2015.

Sijainti	Lomarakennuspaikat RA, RA-2		Pysyvä asuminen AO, AO-1	Yhteensä
	Rakennettu	Uusi	Rakennettu	
Ivalojoki	31	0	9	40
Nanguniemen sisäosat	16	26	2	44
Muottajärvet, Kutu-, Kota-, Pöykkä- ja Könkäänjärvi, Ahvenjärvet, Perätysjärvet, Aluma- ja Kotalompola	18	35	5	58
Tikki- ja Jollusjärvi, Kalaton järvi ja Haukkajärvi	5	16	0	21
Sarmi-, Tullu- ja Livikköjärvi, Sarmi- ja Pikkulompola, Luolajärvi	25	19	12	56
Heinäaronjärvi, Nili-, Nellimö-, Petäjänkuorima-, ja Mutajärvi, Simanlompola	10	15	2	27
Kutu-, Ahven-, Kivi-, Piloma-, Sulkus- ja Yläjärvi, Keskimmäinen Kivijärvi	19	28	1	48
Muualla kuin Inarijärven rannalla sijaitsevat rantarakennuspaikat	124	139	31	294

Luvuissa eivät ole mukana ranta-asemakaavoissa osoitetut rantarakennuspaikat. Lisäksi Nellimissä ja Nanguniemessä on RM-alueet; Nellimin RM-1 -alueen rakennusoikeus oli kaavaluonnoksessa 9000 k-m² + palvelurakentamista 3000 k-m² ja Nanguniemen RM-2-alueella vastaavasti 18000 k-m² ja 5000 k-m².

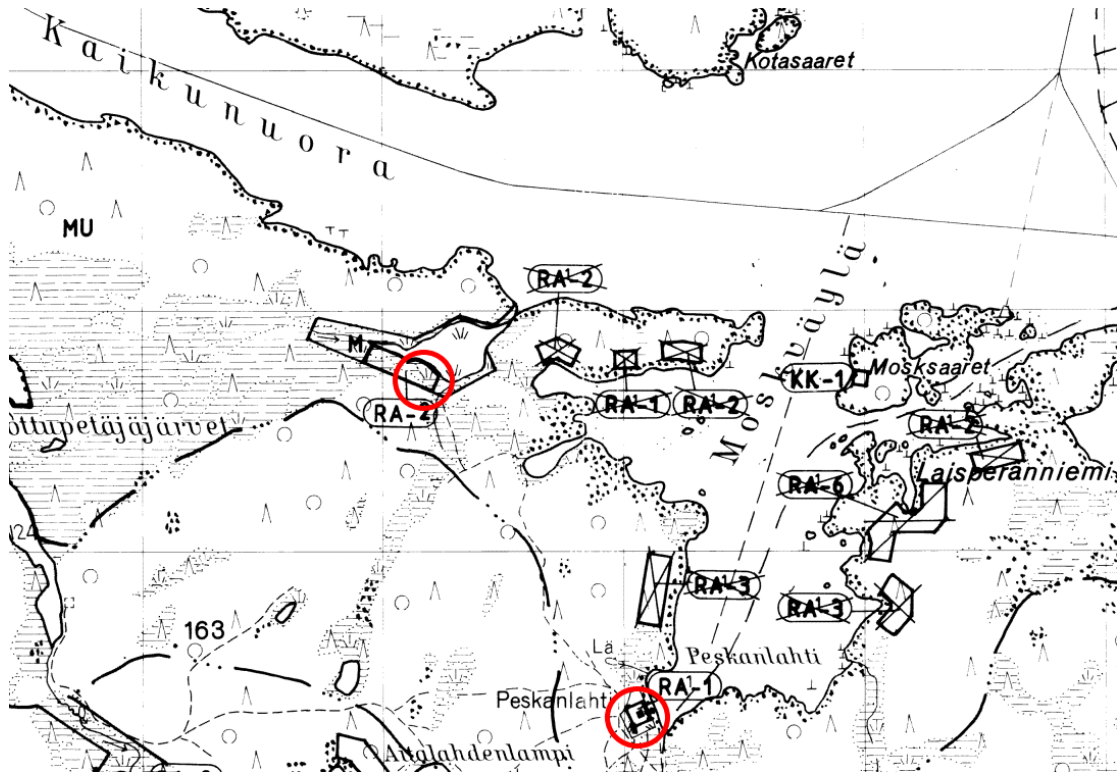
Loma-asuminen rantojensuojeluohjelma-alueella ja Natura 2000 -alueella

Rantojensuojeluohjelma-alueelle sijoittuu 19 rakennettua ja neljä rakentamatonta rakennuspaikkaa, joista 21 on Inarijärven osayleiskaavan mukaisia rakennuspaikkoja. Tässä yleiskaavassa on lisäksi osoitettu kaksi uutta RA-rakennuspaikkaa Paksuvuonoon.

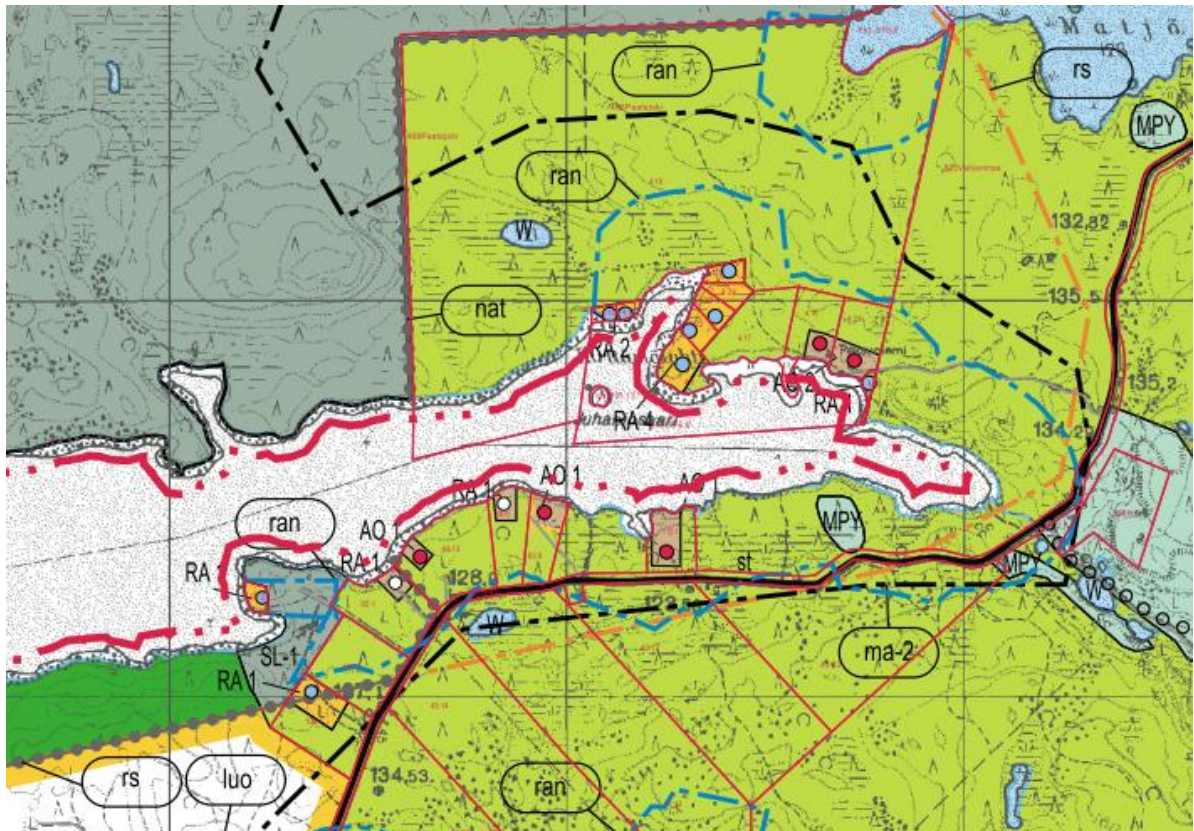
Ivalon alueen yleiskaavan osa-alueilla 1, 2 ja 3 rantarakentamisen sijoittamisessa on noudatettu samoja periaatteita kuin Ivalon alueen yleiskaavan hyväksytyllä lainvoimaisella alueella (osa-alueet 4-10). Siten yleiskaavassa on osoitettu kaikki voimassa olevan Inarijärven osayleiskaavan mukaiset rantarakennuspaikat Inarijärven rannalla maanomistajien tasapuolisen kohtelun vuoksi. Uusista rantojensuojeluohjelma-alueelle sijoittuvista rantarakennuspaikoista kaksi on Inarijärven osayleiskaavan mukaisia rakennuspaikkoja, jotka sijoittuvat Kaikunuoraan ja Peskanlahdelle. Näistä Peskanlahden rakennuspaikka on vanha asuinkenttä (Peskanlahti). Kaikunuorassa toinen Inarijärven osayleiskaavan mukainen rakennuspaikka on jo rakennettu, ja molemmat rakennuspaikat sijaitsevat pienen lahden pohjukassa, josta ei avaudu näkymää Inarijärvelle (Kuva 4-1).

Paksuvuonon etelärannalle on rakennettu viimeisen 50 vuoden aikana useita loma- ja pysyvän rakentamisen rakennuspaikkoja yksityisten maille. Paksuvuonon eteläosaan, Inarijärven osayleiskaavan ulkopuoliselle alueelle on osoitettu olemassa olevan muun pysyvän ja loma-asutuksen keskelle 2 uutta lomarakennuspaikkaa yksityiselle maalle. Paksuvuonossa on rantojensuojeluohjelma-alueella 9 olevaa lomarakennuspaikkaa, joista yksi ei ole omarantainen

vaan sijaitsee 170 m etäisyydellä Inarijärvestä. Lisäksi etelärannalla on kolme pysyvän asumisen rakennuspaikkaa ja pohjoisrannalla Paksuniemessä myös kaksi pysyvän asumisen rakennuspaikkaa. Toinen uusista lomarakennuspaikoista sijoittuu kahden olemassa olevan pysyvän asumisen rakennuspaikan väliin maastonkohtaan, jossa kiinteistöllä on jo olemassa olevia muita rakennuksia. Toinen uusi lomarakennuspaikka sijaitsee 50 metrin etäisyydellä naapurikiinteistön olemassa olevasta lomarakennuksesta, ja sen länsipuolen naapurikiinteistössä sijaitsee vanha lomarakennuspaikka noin 300 metrin etäisyydellä. Molemmille uusille rakennuspaikoille on olemassa oleva tieyhteys (Kuva 4-2).

Kuva 4-1 Lainvoimaisen Inarijärven osayleiskaavan mukaiset rakennuspaikat Kaikunuorassa ja Peskanlahdella. Rakentamattomat paikat on ympyröity punaisella.

Kuva 4-2 Ote Ivalon alueen yleiskaavan osa-alueiden 1, 2 ja 3 kaavaluonnoksesta. Pysyvä asutus on osoitettu punaisilla ympyröillä, loma-asutus sinisillä ja uudet rakennuspaikat valkoisilla ympyröillä.

Kaikkiaan Ivalon alueen yleiskaavassa rantojensuojeluohjelma-alueelle on osoitettu uutta rakentamista 2,8 hehtaarin alueelle, josta voimassa olevan Inarijärven osayleiskaavan mukaista uutta rakentamista on 1,6 ha.

Inarijärven rantojensuojeluohjelma-alueen ja Naturan aluerajat poikkeavat toisistaan erityisesti Paksuvuonossa siten, että rantojensuojeluohjelma-alue on laajempi kuin Natura-alue. Tästä syystä Ivalon alueen yleiskaavassa on osoitettu rantojensuojeluohjelma-alueelle 19 olevaa lomarakennuspaikkaa ja 4 uutta RA:ta. Vastaavasti Natura-alueella sijaitsee 7 olevaa rakennuspaikkaa ja uusia lomarakennuspaikkoja on osoitettu kolme.

Kalakentät

Yleiskaavaluonnoksessa osoitettiin olemassa olevat kalakentät (7 kpl), jotka on muodostettu vuoden 1981 jälkeen erityislilla. Näistä neljä Sikaston alueella sijaitsevaa ovat sekä Natura- että rantojensuojeluohjelma-alueella.

Kolttalainmukaiset kalapirtit

Kaavassa ei osoiteta kolttalain mukaista rakentamista, vaan se määräytyy erityislainsäädännön nojalla. Ranta-alueita koskevia kulutuskestävyys- ja mitoitusvyöhykekartoja tulisi soveltaa myös kolttalain mukaisia hankkeita toteutettaessa (Liite 3, Liite 5). Kulutuskestävyyskartalla heikosti rakentamiseen soveltuvalla vyöhykkeellä ei tulisi lähtökohtaisesti osoittaa rakentamista, sillä vyöhyke soveltuu huonosti rakentamiseen alueen luonto- ja maisema-arvojen vuoksi. Uusien kalakenttien sijoittumisessa on huomioitava alueen kulutuskestävyys, mitoitusvyöhykkeet ja maisematekijät.

4.3.3 Matkailualueet

Kaavaehdotusvaiheissa Nanguniemen RM-2-alueen rakennusoikeutta on pienennetty, Virtaniemen alueen AP-alue muutettu RM-alueeksi ja Nellimin RM-1-reservialue muutettu AT-alueeksi. Lompolanjärvelle valtion maalle on lisätty RM-alue ja Peuravuonon sahan TY-alue on muutettu RM-alueeksi ja opt-kaavamääräystä täydennetty ja opt-rajasta tarkistettu. ks. muutokset kohdista 5.2.3 ja 6.2.3.

Nanguniemi

Kaavoituksen taustaselvitysten perusteella tehdyn analyysin sekä osallistumismenettelyn pohjalta saadun palautteen nojalla Ivalon taajaman pohjoispuolella, Inarijärven rannalla sijaitseva Nanguniemi on kaava-alueen tärkein matkailun kehittämiskohde. Kansainvälisen maankäytön markkinaselvityksen perusteella Nanguniemi on sijaintinsa ja vetovoimatekijöidensä sekä valmiin tieyhteytensä puolesta kohde, jonne on mahdollista sijoittaa toiminnallisesti ja taloudellisesti kannattava, volyymiltaan riittävän suuri matkailupalveluiden alue. Liikenneyhteyksien parantamiseksi ja Veskonien kyläalueen tukemiseksi osoitetaan yhteystarve suoraan Veskonien uudelle matkailualueelle. Nanguniemen pohjoiskärjestä, satama-alueen läheisyydestä on osoitettu kaavaehdotuksessa matkailurakentamiseen parhaiten soveltuva alue. Alue tulisi toteuttaa vaiheittain. Kunta voi vaiheistaa rakentamista mm. kunnallistekniikan investointien avulla. Osayleiskaavaluonnoksessa osoitettiin Nanguniemen majoitusrakentamiselle kerrosalaa yhteensä enintään 18 000 k-m² ja palvelurakentamiselle 5000 k-m². Tämä vastaa 1500 vuodepaikkaa ja 300 laskennallista majoitusyksikköä. Alue on toteutettava asemakaavoituksella. Rakentamisen tulee olla matalaa ja maastoon sopivaa. Kaavaehdotusvaiheessa alueelle osoitettua rakennusoikeutta on vähennetty.

Nellim

Kaava-alueen pohjoisosassa sijaitsevan Nellimin kyläaluetta tukemaan, sen pohjoispuolelle, on osoitettu matkailurakentamisen alue (RM-1), johon kuuluu palvelukeskus. Alueelle voidaan rakentaa 9 000 k-m² majoitusrakentamista, mikä vastaa 300 laskennallista majoitusyksikköä ja 525 vuodepaikkaa. Palvelurakentamista voidaan rakentaa 3 000 k-m². Alue tulisi toteuttaa vaiheittain. Kunta voi vaiheistaa rakentamista mm. kunnallistekniikan investointien avulla. Rakentaminen sijoitetaan maastoon huolella huomioiden mm. alueeseen rajautuvan Natura-alueen sekä rantojensuojeluohjelman arvot ja saamelaiskulttuurin erityiset arvot. RM-1:n itäpuolelle on osoitettu matkailupalvelujen reservialue. Matkailualueen ja Inarijärven rannan väliin on Natura- ja rantojensuojeluohjelma-alueelle osoitettu viheralue V/n, jolle voidaan erillisen suunnitelman mukaan tehdä retkeilyyn liittyviä polkuja, kotia, laavuja ja nuotiopaikkoja. Matkailurakentamisen alueen rakentamisessa on huomioitava erityisesti paikallisen kulttuurin arvot. Alue on asemakaavoitettava. Kaavassa osoitetuilla aluevarauksilla on tarkoitus vahvistaa Nellimin kylän keskeistä merkitystä Norjaan (maisematie kolmen valtakunnan pyykille -hanke) ja Venäjälle vievien kehitettävien tieyhteyksien varrella.

Veskonien

Veskonien on osoitettu olemassa oleva kyläalue. Alue on varattu asumiselle sekä kyläasutusta tukeville elinkeinoille, kuten matkailulle. Rakentamisessa on huomioitava alueen kulttuuriarvot. Alue on käsitelty kohdassa 4.3.1 Pysyvä asutus.

Muut matkailupalveluiden alueet RM

Sarmilompoloon entisen kalanviljelylaitoksen alueelle on osoitettu matkailupalvelualue, jonka kokonaisrakennusoikeus on 4000 k-m². Sarmilompolon alueen asemakaavoitus on käynnistynyt joulukuussa 2013. Nanguvuonossa on kaksi jo rakennettua, yhteisökäytössä olevaa RM-aluetta, joiden kokonaisrakennusoikeus on 500 k-m².

Ohjelmapalvelualueet (RM-o1) sekä ohjelmapalvelutoiminnot (-opt) ja -reitit

Kaavassa on osoitettu ohjelmapalvelualue (RM-o1) Nanguniemen pohjoiskärkeen matkailun kehittämiskohteen läheisyyteen sekä Sarminiemen Sikastovaaran läheisyyteen.

Kotajärveltä Nanguniemeen ulottuvalle ohjelmapalveluvyöhykkeelle (-opt) on mahdollisuus myöntää lupia koiravaljakkoreiteille.

4.3.4 Maa- ja metsätalous- sekä poronhoitovaltaiset alueet

Kaavaehdotusvaiheissa on tarkistettu Nanguvuonon rantametsäalueiden ja Sarminiemen sisäosien kaavamerkintöjä Metsähallituksen metsäalueiden osalta. ks. muutokset kohdista 5.2.4 ja 6.2.4.

Suurin osa kaava-alueesta on osoitettu maa- ja metsätalouden sekä poronhoidon tarpeisiin merkinnällä MP. Kaavamääräyksellä on varmistettu alueen nykyisten elinkeinojen harjoittamismahdollisuudet. Maa- ja metsätalous- sekä poronhoitovaltaisista alueista osa on osoitettu metsähallituksen ekologisen vyöhykkeen pohjalta erityisesti ulkoiluun soveltuviksi alueiksi merkinnällä MPU. MPU-alueet toimivat samalla ekologisina käytävinä tai astinkivinä. Erityisiä luontoarvoja omaavan alueet on osoitettu merkinnällä MPY.

Maa- ja metsätalous- sekä poronhoitovaltaisille alueille rantojensuojeluohjelma-alueen ulkopuolella voidaan osoittaa rakennuslupia poronhoidon ja luontaiselinkeinojen tarpeisiin (enintään 40 k-m²). Rakennuslupia voidaan myöntää esim. talous- ja apurakennuksille, joissa voidaan esim. säilyttää elinkeinon harjoittamiseen tarvittavia työvälineitä/tarvikkeita. Määräys mahdollistaa elinkeinoihin liittyvän rakentamisen niilläkin alueilla, joissa rantarakentamista ei ole selvitetty tässä yleiskaavassa (alle 4 ha järvet, valtionmaa, joka ei ollut mukana emätilatarkastelussa). Ko. rakennukset ovat tarpeellisia ympäristössä, jossa tieverkko on harvassa ja etäisyydet pitkiä. Määräys parantaa saamelaisten mahdollisuuksia harjoittaa perinteisiä ammattejaan. Rakennusten sijoittamisessa on huomioitava järvimaiseman säilyminen, ja rakennusten tulee olla matalia ja väreiltään ympäristöön sulautuvia.

4.3.5 Muut elinkeinotoiminnan alueet

Kaavaehdotusvaiheissa on tarkistettu Peuravuonon entisen sahan alueen kaavamerkintöjä. ks. muutokset kohdista 5.2.5 ja 6.2.5.

Yleiskaavaluonnoksessa osoitettiin aluevaraukset alueelle osittain sijoittuvalle palveluiden ja hallinnon alueelle sekä teollisuusaluevaraus Peuravuonon sahan alueelle.

4.3.6 Erityisalueet

Ensimmäisessä kaavaehdotusvaiheessa on tehty muutoksia koskien kylmätekniikan aluetta (E-1), maa-ainestenottoalueiden merkintöjä (EO(MP) ja täydennetty vedenottamomerkintöjä. ks. muutokset kohdasta 5.2.6.

Kaavaluonnoksessa on osoitettu kaava-alueelle osittain sijoittuva Mellanaavan ajotestirata kylmätekniikka-aluemerkinnällä E-1. Mellanaavan ajotestiradan laajennusalueen meluselvitykset ovat olleet kaavan tausta-aineistona.

Kylmätekniikan alueilla toimitaan pääasiassa marraskuusta toukokuuhun ja siellä testataan talviautoilun ääritilanteita. Alueella on erilaisia jää- ja lumiratoja, joiden pituus vaihtelee aina 500 metristä yli kahteen kilometriin. Testiratoiminnan vaatima tilavaraus voi olla useita satoja hehtaareja. Kylmätekniikka ja erityisesti auto- ja rengastestaus on noussut uutena toimialana Inarin perinteisten elinkeinojen joukkoon ja toimintaa halutaan kehittää. Tutkimus- ja testaustoiminta on kuitenkin tällä hetkellä kapean kärjen varassa ja elinkeinon kilpailukykyyn ylläpidon ja kasvun turvaamisen kannalta ovat mittavat investoinnit alueelle välttämättömiä, minkä vuoksi kaavassa on osoitettu toiminnalle riittävät aluevaraukset.

Alumavaaran ja Keväjärven soranottoalueet on merkitty EO/MP -merkinnällä, jolloin kauttaviivan jälkeinen merkintä osoittaa alueen pääkäyttötarkoituksen soranoton päättymisen jälkeen. Tärkeimmät vedenottamot on merkitty ET-merkinnöillä (yhdyskuntateknisen huollon alue).

4.3.7 Suojelualueet ja luontoarvot

Kaavaehdotusvaiheissa on päivitetty uhanalaiskohteiden tiedot ja kaavamerkinnot sekä Ivalojokisuiston Natura-alueen suojelualuemerkinnät. ks. muutokset kohdista 5.2.7 ja 6.2.7.

Yleiskaavassa on osoitettu SL-merkinnöillä Inarijärven ja Ivalojoen Natura-alueet. Tsarmitunturien erämaa-alue on merkitty Se-merkinnällä. Natura-alueet on merkitty myös omalla erikoismerkinnällään -nat ja rantojensuojeluohjelma-alueet -rs. Muut luontoarvot on osoitettu erityisiä ympäristöarvoja omaaviksi maa- ja metsätalous- sekä poronhoitovaltaisiksi alueiksi MPY -merkinnällä tai luontoarvoja omaaviksi alueiksi -luo tai luo-1 -merkinnöillä. Metsähallituksen omalla päätöksellään suojelamat aarniometsät on osoitettu MPY-alueiksi. Uhanalaiskohteet on selvitetty ja merkitty sekä luontoselvitykseen pistemerkinnöillä liitekartalle.

4.1 että kaavakarttaan luo- tai luo-1-merkinnällä. Kohdetiedot ovat luontoselvityksen liitteenä
4.2. Maa- ja metsätalous- sekä poronhoitovaltaiset alueet, joilla on erityistä ulkoilun ohjaamistarvetta (MPU) ovat samalla Metsähallituksen arvottamia ekologisia käytäviä. Metsänhoidolliset toimenpiteet MPU- ja MPY-alueilla on suoritettava metsälainsäädännön mukaisesti siten, että maisemalliset ja ympäristölliset arvot säilyvät.

4.3.8 Maisema- ja kulttuuriympäristöarvot

Kaavaehdotusvaiheissa on tehty muutoksia muinaismuisto- ja kulttuuriympäristökohteiden, maisema-alueiden ja maisemallisesti arvokkaiden valtion rantametsien kaavamerkintöihin. ks. muutokset kohdista 5.2.8 ja 6.2.8.

Yleiskaavaluonnoksessa maisema- ja kulttuuriympäristöarvot on osoitettu kohdemerkinnöin (SR). Valtakunnallisesti arvokkaat rakennetun kulttuuriympäristön kohteet on merkitty vk-merkinnällä. Lapin kulttuuriympäristöt tutuiksi -hankkeen tuomat merkittävimmät uudet inventointikohteet, joilla ei ole muuta kaavamerkintää, on esitetty kartalla S-merkinnällä. Näiden kohteiden arvotus perustuu käytettävissä olevaan inventointitietoon sekä inventointihankkeelta saatuun konsultaatioon. Muinaismuistot on esitetty kaavassa SM-merkinnällä. Tarkemmat aluerajaukset ja yksittäisten kohteiden sijainnit on esitetty kaavakartalla sekä maisema- ja kulttuuriympäristöselvityksessä ja sen liiteaineistossa. Maisema- ja kulttuuriympäristöselvityksessä on myös tarkat kohdekuvaukset. Maisemallisesti tärkeille alueille, jotka näkyvät Inarijärvelle, osoitettiin kaavaluonnoksessa MRL 128 §:n mukainen toimenpiderajoitus (maisematyölupa). Määräyksellä pyrittiin varmistamaan Inarijärven erämaisen luonteen säilyminen.

Kaavassa on lisäksi osoitettu maakuntakaavan mukainen koltta-alueen rajaus.

4.3.9 Virkistysalueet

Kaavaehdotusvaiheissa on muutettu valtion alueita virkistysaluemerkinnöille Nanguvuonon, Sarminiemen ja Nellimin alueilla. ks. muutokset kohdista 5.2.9 ja 6.2.9.

Yleiskaavassa on osoitettu metsähallituksen nykyiset autiotupa/luontomatkailukohteet Sikastossa ja Lusmanuorassa sekä Nellimin uittorännin lähialue. Nellimin matkailualueen pohjoispuolinen rantojensuojeluohjelma-alue on osoitettu omalla erityismerkinnällään V/n. Alueen rantaviivan pituus on 3275 metriä. Tällä alueella on sallittua tehdä retkeilyä tukevaa varustusta, kuten polkuja, kotia tai laavuja erillisen suunnitelman mukaisesti. Konkelonien Natura-alueen ulkopuolinen kärki on osoitettu virkistysalueena V.

4.3.10 Muut alueet ja kohteet

Kaavaehdotusvaiheissa on tehty muutoksia koskien venesatamamerkintöjä, tulvakorkeutta ja alinta rakentamiskorkeutta koskevia kaavamääräyksiä, tulvauhanalaista aluetta sekä Veskonien ja Nanguniemen välistä tieyhteyttä. ks. muutokset kohdista 5.2.9 ja 6.2.9.

Venesatamat

Kaavassa on osoitettu Nanguniemen yleinen venesatama sekä Veskoniemessä oleva kunnan omistama venesatama. Veskonien ja Ämmänhiekan väliselle alueelle on luonnoksessa osoitettu Valtionmaalle paikka uudelle venesatamalle. Uusi satama toimii sekä Veskonien sataman laajennusalueena, että tarvittaessa Nanguniemen yleisen venesataman korvaajana, mikäli Nanguniemen matkailupalvelualueen toiminnot vaativat nykyistä satama-aluetta omaan käyttöön.

Tulva-alueet

Kaavaselvityksen liitteessä (**Liite 6**) ovat Lapin ympäristökeskuksen toimittamat aineistot alueen tulvakorkeuksista vuosina 2000 ja 2005. Rakennusten vesivahingolle alttiit rakennusosat on sijoitettava vähintään 1 metrin suurimman havaitun tulvakorkeuden yläpuolelle.

Sortuma- ja vyörymäuhanalaiset alueet

Alueet on osoitettu kaavaselostuksen liitteenä (**Liite 7**) olevilla kartoilla. Suurin uhka on Ivalojokivarressa, jonne tässä kaavassa ei osoiteta suoraan uutta rakentamista. Inarijärvellä sortuma- ja vyörymävaara on pieni, mutta kartoilla on osoitettu seurantalinjat, joilta viiden vuoden välein mitataan säännöstelyn aiheuttama eroosio. Verhotuilla alueilla on tehty toimenpiteitä sortuma- ja vyörymävaaran ehkäisemiseksi.

Liikenne ja reitistöt

Kaavaluonnoksessa on osoitettu nykyinen tiestö, ohjeellinen tielinjaus Veskonien ja Nanguniemen välillä, vaihtoehtoinen tielinjaus Veskonien kylään, reitistösuunnitelman mukaiset moottorikelkkailureitit/urat ja keskeiset ulkoilureitit.

Veskonien ja Nanguniemen välinen uusi tieyhteys lyhentäisi matkaa Nanguniemen uuden matkailualueen ja Veskonien kylän välillä. Nanguniemeen suuntautuvan liikenteen ohjaaminen Veskonien kylän kautta tukisi kylän elinvoimaisuutta ja olevia palveluita. Tieyhteys voisi palvella myös Inarijärven rannan olemassa olevaa loma-asutusta, jolle ei nykyisellään ole kunnollista pääsyä maanteitse. Veskonien kylän vaihtoehtoisella tielinjauksella voitaisiin mahdollistaa kylän monipuolisempi kehittäminen. Ohjeellisten ja vaihtoehtoisten tielinjausten ympäristön luonnonarvot ja kulttuurihistorialliset arvot on selvitetty muun kaavoituksen kuluessa.

4.4 Mielipiteen kuuleminen kaavaluonnoksesta ja sidosryhmätyöskentely

4.4.1 Osayleiskaavaluonnoksen nähtävilläolo 8.4.-8.5.2015

Osayleiskaavaluunnos ja kaavan valmisteluaineisto pidettiin nähtävillä 8.4.-8.5.2015 välisen ajan. Kaavaluonnoksesta saatiin 12 lausuntoa ja 24 mielipidettä. Yhteenveto kaavaluonnoksesta saaduista lausunnoista ja mielipiteistä sekä niihin laaditut vastineet on esitetty liitteissä 10 ja 11.

Liite 10 Kooste luonnoksesta saaduista lausunnoista ja niihin laaditut vastineet

Liite 11 Kooste luonnoksesta saaduista mielipiteistä ja niihin laaditut vastineet

4.4.2 Saadut lausunnot

Saaduissa lausunnoissa Senaatti-kiinteistöillä eikä Kitisijäniemen tiekunnalla ei ollut huomautettavaa kaavaluonnoksesta.

Lapin ELY-keskus

Lapin ELY-keskuksen lausunnossa esitettiin rantojensuojeluohjelma-alueen rajauksen tarkistamista, Natura-arvioinnin päivitystä ehdotusvaiheessa luontotyyppi- ja lajikohtaisesti, kylmäteknologia/testirata-alueen toiminnan tarkempaa kuvausta sekä soidensuojeluohjelma-alueen tarkempaa huomioimista, valtakunnallisesti arvokkaan moreenimuodostuman lisäämistä kaavakartalle, vaikutusarvioinnin täydentämistä pohjavesialueiden osalta, porotalouden kuvauksen täydennystä, alimman sallitun rakentamiskorkeuden tarkistamista sekä Nellimintien osoittamista merkittävästi parannettavana tienä.

Lapin liitto

Lapin liitto esitti lausunnossaan tarkistamaan tausta-aineistojen ajantasaisuuden. Maakuntasuunnitelma ja -ohjelma ovat korvautuneet vuonna 2014 Lappisopimuksella ja -strategialla.

Saamelaismuseumo Siida

Saamelaismuseumo Siidan lausunnossa esitettiin muinaisjäänneiden merkitsemistä kaavakarttaan aluerajauksina tai lisäämään kaavamääräykseen maininta muinaisjäänneiden laajuuden selvittämisestä museoviranomaiselta. Lisäksi esitettiin kuva- ja tekstiviittausten tarkistamista, saamelaisten historiaa käsittelevän tekstin päivittämistä, maisema- ja kulttuuriympäristökohteiden ja muinaismuistokohteiden luettelon päivittämistä sekä muinaismuistokohteiden numeroinnin muuttamista juokseväksi.

Museovirasto

Museoviraston lausunnossa esitettiin metsähallituksen kulttuuriperintöinventointien ja arkeologisen täydennysinventoinnin huomioimista sekä ko. kohteiden merkitsemis- ja suojelutarpeen arvioimista, rakennetun kulttuuriympäristön suojelumerkintöjen kehittämistä ja tarkentamista, kaavamääräyksen lisäämistä museorakennusten alueen kaavamerkintään sekä vaikutusarvioinnin lisäämistä valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden osalta.

Metsähallitus

Metsähallitus esitti lausunnossaan kalakenttäaluemerkintään lisättäväksi maininnan, että alue on tarkoitettu käytettäväksi myös kolttalain mukaisille kotitarvekalastajille. Lisäksi Metsähallitus esitti rakennuspaikkamerkinnän poistamista Ivalojoen suistosta, uuden muinaismuistokohteen merkitsemistä kaavakartalle, muinaismuistokohteiden läheisyydessä sijaitsevien tonttien siirtämistä tai poistamista, uhanalaisten /silmiä pidettävien tai luontodirektiivin liitteen II ja IV lajien esiintymätietojen päivittämistä, rantavyöhykkeelle osoitetun ma-2 -aluevarauksen huomattavaa pienentämistä, Metsähallituksen luontokohdetiedoista johdettujen MPU- ja MPY - alueiden tarkistamista, uusien rakennuspaikkojen lisäämistä sekä Natura-alueita koskevan kaavamääräyksen tarkentamista.

Puolustusvoimat

Puolustusvoimat esitti lausunnossaan tuulivoimarakentamista koskevien lauseiden lisäämistä kaavamääräyksiin.

Paliskuntain yhdistys

Paliskuntain yhdistys esitti porotaloutta koskevan yleismääräyksen lisäämistä kaavamääräyksiin sekä moottorikelkkailu-uran / -reitien merkinnän ja ohjelmapalvelutoimintojen aluumerkinnän täydentämistä poronhoidon alueidenkäyttöisten edellytysten turvaamista koskevalla määräyksellä.

Ivalon paliskunta

Ivalon paliskunta huomautti lausunnossaan, etteivät koiravaljakkoreitit saa ylittää Nellimintietä eikä Tsarmitunturin erämaa-alueelle tule perustaa yleisiä moottorikelkka- tai koiravaljakkoreittejä.

Inarin luonnonystävät ry

Inarin luonnonystävät ry esitti lausunnossaan mielipiteensä yksityisten maille merkittyihin rakennuspaikkoihin rantojensuojeluohjelman alueella, voimassaolevan Inarijärven yleiskaavan mukaisten rantavyöhykkeen MU-merkintöjen katoamisesta, matkailurakentamisen mitoituksen suuruudesta sekä Sikaston ohjelmapalvelualueen sijoittumisesta lähelle perinteistä Punaista tupaa. Lisäksi Inarin luonnonystävät ry esitti lausunnossaan loma-asuntopaikkamerkintöjen poistamista MPY- ja MPU-alueilta, Inarijärven Natura-arvioinnin tekemistä, yhteisvaikutusten arvioinnin laatimista muiden Inarijärven kaavojen osalta sekä valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden huomioimista.

Inarin kunnan ympäristöyksikkö

Inarin kunnan ympäristöyksikkö esitti lausunnossaan melua koskevan yleisen määräyksen muokkaamista sekä Inarin kunnan ympäristönsuojelumääräysten lisäämistä kaavaselostukseen.

4.4.3 Saadut mielipiteet

Osayleiskaavaluonnoksesta saadut mielipiteet koskivat pääsääntöisesti rantarakennusoikeuksia ja rakennuspaikkojen sijaintia. Lisäksi mielipiteissä esitettiin Siskelijärven venesatamamerkinnän poistamista kaavakartalta, rakennussuojelumerkinnän poistamista, tulvauhanalaisen alueen tarkistamista Oukosessa, Nanguniemen uuden tielinjauksen siirtämistä, Konkeliemiemen matkailualueen varauksen poistamista kaavakartalta sekä Natura-alueella sijaitsevien yksityisten maiden merkitsemistä muuna kuin luonnonsuojelualueena.

4.4.4 Sidosryhmätyöskentely

Viranomaistyöneuvottelu 12.5.2017

Kaavaehdotuksen valmisteluvaiheessa järjestettiin kunnan, kaavan laatijan ja ELY-keskuksen välinen työneuvottelu 12.5.2017. Neuvottelussa keskusteltiin kaavan nykytilanteesta ja käytiin läpi kaavaluonnoksesta saatuja lausuntoja ja mielipiteitä sekä kaavan laatijan niihin valmistelemia alustavia vastineita. Lisäksi keskusteltiin mahdollisista kaavaehdotukseen tehtävistä tarkistuksista ja jatkotoimista. Päätettiin tehdä seuraavat tarkistukset kaava-aineistoihin:

- Huomioidaan Nellimin tiesuunnitelma Natura-arvioinnissa ja kaavaehdotuksessa. Merkitään Nellimintie kaavassa merkittävästi parannettavaksi tieksi.
- Laaditaan arkeologiset selvitykset Valtionmaalle osoitetuilta rakennuspaikoilta
- Huomioidaan Natura-arvioinnin yhteisvaikutusarvioinnissa Inarijärven osayleiskaavan Natura-arviointi
- täydennetään Natura-arviointia rakentamisen ja matkailun oletetusta kasvusta Natura-alueilla sekä lisätään suojeluperusteina olevien alueiden ja niille sijoittuvien uusien rakentamisalueiden pinta-ala- ja prosenttiosuuslaskelmat suojeltua luontotyyppiä kohden.
- Huomioidaan kylmäteknologia-alueen Natura-arviointi yleiskaavassa
- Huomioidaan kaavassa maankäyttö- ja rakennuslain muutokset
- Muutetaan ma-2 -alue V-alkuiseksi alueeksi, yksityismailla MPY-alueeksi
- Lisätään Inarijärven tulvakorkeus määräyksiin
- Poistetaan tulvarasteri järveltä (Oukasenperä)
- Tarkistetaan ja täydennetään kaavamerkintöjä kalakenttiä, pohjavesialueita, suojelukohteita sekä AO-1 ja RA-2 -merkintöjä koskien
- yhdenmukaistetaan kaavamerkinnät juuri valmistuneen Inarijärven osayleiskaavan mukaisiksi soveltuvin osin

Viranomaistyöneuvottelu 3.5.2018

Kaavaehdotuksen valmisteluvaiheessa järjestettiin kunnan, kaavan laatijan ja ELY-keskuksen välinen työneuvottelu 3.5.2018. Neuvottelussa esiteltiin kaavahankkeen tilanne sekä kaavaluonnosvaiheen jälkeen laadittuja täydennyksiä selvityksiin ja Natura-arviointiin. Lisäksi keskusteltiin kaavakarttaan ja -määräyksiin tehdyistä tarkistuksista sekä jatkotoimenpiteistä. Kaava-aineistoa päätettiin tarkistaa ja täydentää seuraavasti ennen kaavaehdotuksen nähtäville asettamista:

- Päivitetään uhanalaisrekisteritiedot kaavaan
- Huomioidaan Test World-alueen Natura-arviointi ja sen selvitykset yleiskaavassa soveltuvin osin
- Huomioidaan kaavassa Ivalojoen suistoalue ja arvioidaan mahdolliset yhteisvaikutukset ko. natura-alueelle
- Poistetaan vanhentunut soidensuojeluohjelman raja-alue yleiskaavasta ja lisätään perustelut kaavaselostukseen
- Lisätään kaavamääräyksiin alin rakentamiskorkeus säännöstellyillä järvillä
- Rajataan ranta-asemakaava-alueet yleiskaava-alueen ulkopuolelle
- Merkitään valtion rantametsäalueet kaavaan VR-1/v -merkinnällä
- Muokataan pohjavesialueiden merkintätapaa lisäämällä alueille aaltorasteri
- Huomioidaan Akujärven poistaminen pohjavesiluokituksesta
- Täydennetään pohjavesien vaikutusarviointia mm. Alumavaaran pohjavesialueen osalta
- Huomioidaan Nellimin vedenottamo jättämällä arvioitu lähisuojavaikute rakentamisen ulkopuolelle
- Lisätään kaavaan pohjavesialueita koskevia kaavamääräyksiä ohjaamaan asemakaavoitusta ja rakentamista
- Muutetaan kaavassa Ahvenkujärven mahdollisen pohjavesialueen merkintää
- Merkitään Nellimintie hyväksytyn tiesuunnitelman mukaisesti

- Osoitetaan Siskelijärvelle mitoitusluvun korotuksen myötä syntyneet uudet rakennuspaikat
- Huomioidaan kaavassa uudet 1.4.2018 voimaan tulleet valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet
- Lisätään kaavaan Test Worldin alueelta selvityksissä havaitut luontoarvot
- Poistetaan Nanguniemen ohjeellinen tievaraus ja osoitetaan tie kaavassa yhteystarpeena
- Tarkistetaan museokohteet yhdessä museon kanssa

Saamelaiskäräjälain 9 §:n mukainen neuvottelu 3.12.2018

Saamelaiskäräjälain 9 §:n mukainen neuvottelu on pidetty 3.12.2018. Neuvotteluun osallistui saamelaiskäräjien, kolttien kyläkokouksen ja kunnan edustajat sekä kaavan laatija. Neuvottelussa esiteltiin kaavaan luonnosvaiheen jälkeen tehdyt muutokset ja keskusteltiin muun muassa Nellimin matkailupalvelualueista ja Nellimin matkailun kasvamisesta sekä paikallisten asukkaiden huomioimisesta, Könkäänjärven virkistyskäytöstä, Keväjärven maa-ainesten otosta ja sen vaikutuksista rakennushankkeisiin sekä opt-merkinnän käytännön merkityksestä.

Saamelaiskäräjät totesivat kaavakartan kokonaissisällön hahmottamisen olevan vaikeaa sähköisenä ja neuvottelussa sovittiin kaavakarttojen ja selostuksen postittamisesta osallistujille paperisina. Samalla neuvottelu päätettiin keskeyttää ja jatkaa 8.1.2019, jotta osallistujat voivat tutustua kaavamateriaaliin. Saamelaiskäräjät totesivat lisäksi, että yleiskaavaan tulisi avata paikallista kulttuuria enemmän ja täydentää selostusta ja merkintöjä saamelaiskulttuurin näkökulmasta.

Neuvottelu Metsähallituksen kanssa 4.12.2018

Inarin kunnan edustajilla ja Metsähallituksen Laatumaan edustajilla oli tapaaminen 4.12.2018. Tapaamisessa Metsähallitus Laatumaan edustajat esittivät, että alustavassa kaavaehdotuksessa Metsähallitukselle osoitetut lomarakennuspaikat Tikkijärvellä ja Hangasjärvellä (6 kpl) siirretään kahdeksi matkailupalvelutontiksi (RM) Lompolonjärvelle ja Kynsikoskenjärvelle.

Kunnanhallitus hyväksyi Metsähallituksen esityksen kokouksessaan 17.12.2018 § 311.

Saamelaiskäräjälain 9 §:n mukainen neuvottelu 8.1.2019

Saamelaiskäräjälain 9 §:n mukaista neuvottelua jatkettiin 8.1.2019. Neuvottelussa esitettiin muutoksia saamelaisten elinkeinoja kuvaavaan kappaleeseen. Lisäksi kärjäedustaja esitti, että valtion lisärakentamisen osalta noudatettaisiin paliskunnan kanssa sovittua menettelyä, jossa valtion lisärakentamista ei osoitettaisi Nellimintien itäpuolelle. Täten kaavaehdotuksessa Kynsikoskenjärven rannalle osoitettu RM-alue tulisi siirtää tien länsipuolelle. Metsähallitukselta on kysytty RM-alueen siirrosta ja suostumus siihen on saatu 14.1.2019. RM-alue on siirretty Lompolanjärven rannalle. Lisäksi neuvottelussa sovittiin Nellimin Mutajärven eteläpuolen MPU-alueen tarkistamista vähäisesti siten, että alueella sijaitseva erotusaita lähiympäristöineen rajataan sen ulkopuolelle.

5. OSAYLEISKAVAEHDOTUS I 17.12.2018

Tässä osiossa selostetaan vuonna 2019 nähtävillä olleen kaavaehdotuksen keskeinen sisältö ja siitä saatu palaute. Kaavaratkaisuun vuoden 2019 nähtävillä olon jälkeen tehdyt muutokset on todettu asiakohdissa erikseen sekä selostettu tarkemmin osiossa 6 *Osayleiskaavaehdotus II 4.12.2023*.

Osayleiskaavaehdotus I (17.12.2018) laadittiin 7.1.2015 päivätyn osayleiskaavaluonnoksen ja siitä saatujen lausuntojen ja mielipiteiden ja neuvottelujen pohjalta. Osayleiskaavaehdotuksen laadinnassa huomioitiin myös maankäyttö- ja rakennuslakiin tehdyt muutokset ja tarkistukset kaavan lähtötietoihin sekä kunnanhallituksen 21.9.2015, 18.6.2018, 3.12.2018 ja 17.12.2018 tekemät päätökset kaavan tavoitteisiin ja sisältöön.

Kunnanhallitus 3.12.2018 § 297

Kunnanhallitus käsitteli kokouksessaan Ivalon alueen osayleiskaavaehdotusta ja päätti asettaa kaavaehdotuksen julkisesti nähtäville sillä muutoksella, että koiravaljakkoreittialuetta muutetaan siten, että Keväjärven kohdalla reittialue ei ylitä Nellimintietä.

Kunnanhallitus 17.12.2018 § 311

Kunnanhallitus käsitteli kokouksessaan Inarin kunnan edustajien ja Metsähallitus Laatumaan 4.12.2018 käymässä neuvottelussa käsiteltyä Metsähallituksen esitystä, jossa Metsähallitukselle Tikkijärvelle ja Hangasjärvelle esitetyt lomarakennuspaikat siirrettäisiin kahdeksi matkailupalvelutontiksi (RM) Lompolonjärvelle ja Kynsikoskenjärvelle. Kunnanhallitus päätti, että Metsähallitus Laatumaan esitys huomioidaan nähtäville asetettavassa kaavaehdotuksessa.

5.1 Merkittävimmät muutokset luonnosvaiheen jälkeen

Yleiskaavaluonnos oli julkisesti nähtävillä 8.4.-8.5.2015 välisen ajan. Kaavaluonnoksesta saatiin 12 lausuntoa ja 24 mielipidettä. Palautteen huomioimiseksi täydennettiin kaavan selvityksiä ja kaavaselistusta sekä tehtiin kaavakarttaan ja -määräyksiin seuraavat muutokset:

Kaavakartta

- Kaavasisältö poistettiin ranta-asemakaava-alueilta ja ranta-asemakaava-alueet rajattiin yleiskaava-alueen ulkopuolelle
- Nellimintien linjaus osoitettiin uuden tiesuunnitelman mukaisesti
- Veskonien ja Nanguniemen matkailualueen yhdistävä ohjeellinen tielinja-merkintä korvattiin tieliikenteen yhteystarve-merkinnällä
- ma-2-merkintä poistettiin ja valtion rantametsät merkittiin VR-1/v alueeksi
- Rakentamattomat yksityisten maat Natura-alueella muutettiin MPY-alueena
- Nanguniemen RM-2 matkailualueen rakennusoikeus muutettiin 10 000 k-m²:ksi
- Virtaniemen alueen AP-aluemerkintä muutettiin matkailupalveluiden alueeksi RM
- Kiinteät muinaisjäännökset tarkistettiin ja kohteiden numerointi muutettiin juoksevaksi
- Uhanalaisten lajien esiintymistiedot tarkistettiin ja uhanalaiset ja vaarantuneet lajit ja luontotyypit muutettiin kartalla
- Pohjavesialueiden luokitus ja kaavamääräykset tarkistettiin ja merkintätapaa muutettiin paremmin erottuvaksi
- Nellimön vedenottamo osoitettiin et -kohdamerkinnällä
- Nellimön vedenottamon arvioitu lähisuojavyöhyke jätettiin osoittamatta rakentamiseen
- Test Worldin testausalue laajennusalueineen osoitettiin kylmätekniikan alueena E-1
- Soidensuojeluohjelma-alueen vanhentunut rajausta poistettiin
- Oukosenperän alue ei ole tulvauhanalaista aluetta ja sitä kuvaava rasteri poistettiin ko. alueelta
- Valtakunnallisesti arvokas Sammakkovaaran moreenimuodostuma lisättiin kaavakartalle ge-merkinnällä
- Alumavaaran pohjavesialueelta poistettiin maa-ainesten ottoalueen merkintä EO/MP ja Keväjärven pohjavesialueen EO/MP-aluerajausta tarkistettiin

- Tikkijärven rakennuspaikat poistettiin Metsähallituksen esityksen mukaisesti
- Jollusjärveltä poistettiin 11 uutta rakennuspaikkaa
- Kaavakartalle osoitettiin uusia rakennuspaikkoja:
 - Siskelijärvelle 7 rp
- Kaavakartalle osoitettiin Metsähallituksen esityksestä uusia matkailupalvelujen alueita RM:
 - Lompolanjärvelle 2 kpl, molempien rakennusoikeus 500 k-m²
- Yksittäisiä rakennuspaikkoja tarkistettiin nykytilanteen mukaisiksi sekä joitain rakennuspaikkoja siirrettiin esitettyjen toivomusten mukaisesti.
- Nilijärven ja Ahvenjärven lähellä sijainneet ran-vyöhykkeen ulkopuoliset rantaan rajoittumattomat rakennuspaikkamerkinnot poistettiin
- Kolttalain mukaiset kalakentät poistettiin kaavakartalta
- Luonto- ja kulttuuriympäristökohteiden kaavamerkintöjä ja määräyksiä tarkistettiin
- opt-kaavamerkinnän määräystä täydennettiin ja sen rajausta tarkistettiin siten, ettei rajausta ylitä Nellimintietä Keväjäjärven kohdalla
- Kaavamerkintöjä ja määräyksiä muokattiin vastaamaan Inarijärven osayleiskaavaa
- ran-vyöhykkeen rajauksia tarkistettiin ja ran-merkintään lisättiin rantoja rajaavan puuston käsittelyä koskeva määräys

5.2 Osa-aluekokonaisuudet

Osa-aluekokonaisuuksien kuvaukset on esitetty kaavaluonnoksen kuvauksessa kohdassa 4.3. Tässä kohdassa on esitetty kaavaluonnosvaiheen jälkeen tehdyt muutokset.

5.2.1 Pysyvä asutus

Pysyvää asutusta koskevat kaavamerkinnot ja -määräykset on määritelty pääosin kaavaluonnosvaiheessa. ks. kohta 4.3.1

Luonnosvaiheen AT-alueista poistettiin ensimmäisessä ehdotusvaiheessa valtion maille osoitettuja kyläasutuksen laajentumisalueita Keväjäjärven pohjavesialueelta ja Nellimin pohjavesialueelta vedenottamon läheisyydestä. Lisäksi Virtaniemen AP-alue muutettiin RM-alueeksi.

Toisessa kaavaehdotusvaiheessa on tehty Nellimin ja Keväjäjärven alueita sekä pohjavesialueella sijaitsevia AT-alueita koskevia muutoksia. ks. muutokset kohdasta 6.2.1.

5.2.2 Loma-asutus

Loma-asutusta koskevat kaavamerkinnot ja -määräykset on määritelty pääosin kaavaluonnosvaiheessa. ks. kohta 4.3.2

Ensimmäisessä ehdotusvaiheessa Valtionmaalle osoitettuja uusia rakennuspaikkoja tarkistettiin poistamalla luonnoksessa Jollusjärvelle osoitetut 11 rakennuspaikkaa ja Tikkijärvelle osoitetut 3 rakennuspaikkaa.

Nykyiset ranta-asemakaava-alueet rajattiin yleiskaava-alueen ulkopuolelle. Yleiskaavakartalla näytetään informatiivisilla yleiskaavatasoisilla rajauksilla ranta-asemakaavojen rakentamisalueet ja niille ranta-asemakaavassa osoitettujen rakennuspaikkojen määrät.

Nanguniemen RM-2-alueen rakennusoikeudeksi muutettiin 10 000 k-m².

Kaavaratkaisusta laadittiin uusi Natura-arviointi (edellinen vuodelta 2008) sekä siihen sisältyvä selvitys kaavaratkaisun vaikutuksesta Inarijärven rantojensuojeluohjelma-alueeseen. ks. liite 4.

Luonnoksessa esitetyt olemassa olevien kalakenttien merkinnot poistettiin. Metsähallituksen kaavaluonnoksesta antamansa lausunnon mukaan kaikki kaavaluonnoksessa esitetyt kalakentät ovat rakennettuja vanhoja kolttalain mukaisia tukikohtia. Kalakenttien poisto kaavakartalta noudattaa samaa periaatetta Inarijärven osayleiskaavan kanssa, jossa kolttalain mukaisia kalakenttiä ei ole merkitty.

Toisessa kaavaehdotusvaiheessa on tehty loma-asutuksen kaavamerkintöjä koskevia muutoksia valtion alueiden osalta. ks. muutokset kohdasta 6.2.2.

Ensimmäisessä kaavaehdotuksessa rakentamista osoitettiin Veskonien, Keväjärven ja Nellimin kyläalueiden (AT) ulkopuolelle seuraavasti:

Taulukko 5-1. Inarijärven rannalla sijaitsevat, emätilaselvityksessä mukana olevat rantarakennuspaikat ehdotusvaiheessa.

Sijainti	Lomaraken­nuspaikat (RA)		Pysyvä asuminen AO	Yhteensä
	Rakennettu	Uusi	Rakennettu	
Nanguniemi	46	21	0	67
Nanguvuonon etelä/itäranta	23	48	2	73
Sarmivuono	12	35	0	47
Sarminiemi	10	3	0	13
Kaikunuora/Lusmanuora/Sieksvuono	4	2	0	6
Nellim	5	0	3	8
Paksuvuono	8	2	5	15
Kaikki Inarijärven rantarakennuspaikat yhteensä	108	111	10	229

Taulukko 5-2. Muualla kaava-alueella sijaitsevat, emätilaselvityksessä mukana olevat rantarakennuspaikat.

Sijainti	Lomaraken­nuspaikat RA, RA-2		Pysyvä asuminen AO, AO-1	Yhteensä
	Rakennettu	Uusi	Rakennettu	
Ivalojoki	31	0	9	40
Nanguniemen sisäosat	16	26	2	44
Muottajärvet, Muokkajärvi, Syyrakkijärvi, Kutu-, Kota-, Pöykkä- ja Könkäänjärvi, Ahvenjärvet, Aluma- ja Kotalompola	18	35	5	58
Tikki-, Jollus-, Hangas-, Haukka- ja Kalaton järvi ja Perätysjärvet	7	4	0	11
Sarmi-, Tullu- ja Livikköjärvi, Sarmi- ja Pikkulompola, Nuottamojärvi, Lompolanjärvi, Kaitajärvi	28	18	12	58
Luolajärvi, Heinäaronjärvi, Nilijärvi, Santajärvet, Nellimö-, Petäjänkuorima- ja Mutajärvi, Simanlompola	10	15	2	27
Kutu-, Ahven-, Kivi-, Ilpis-, Piloma-, Sulkus- ja Yläjärvi, Keskimmäinen Kivijärvi	18	28	1	47
Muualla kuin Inarijärven rannalla sijaitsevat rantarakennuspaikat	128	126	31	285

Liite 4 Natura-arviointi 2019

Liite 9 Päättös rantojensuojeluohjelmasta

5.2.3 Matkailualueet

Matkailualueita koskevat kaavamerkinnot ja -määräykset on määritelty pääosin kaavaluonnosvaiheessa. ks. kohta 4.3.3

Ensimmäisessä kaavaehdotusvaiheessa pienennettiin Nanguniemen matkailupalvelualueelle (RM-2) luonnosvaiheessa osoitettua rakennusoikeutta. Kaavaehdotuksessa RM-2-alueen rakennusoikeus on yhteensä enintään 10 000 k-m², mikä vastaa 830 vuodepaikkaa ja 166 laskennallista majoitusyksikköä.

Virtaniemen lakkautetun rajavartioaseman alueelle lisättiin maanomistajien toiveesta uusi matkailupalveluiden alue (RM), jonka kokonaisrakennusoikeus on 500 k-m².

Lompolanjärvelle lisättiin Metsähallituksen alueille kaksi uutta matkailupalvelujen aluetta (RM), joilla molemmille osoitettiin kokonaisrakennusoikeus 500 k-m². Vastaavasti Metsähallitukselle kaavaluonnoksessa Jollusjärvelle ja Tikkijärvelle osoitetut rakennuspaikat poistettiin.

Ohjelmapalvelutoimintojen (-opt) kaavamääräystä täydennettiin ja sen rajausta tarkistettiin niin, ettei se ylitä Nellimintietä Keväjärvien kohdalla. Alueen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on turvattava poronhoidon alueidenkäytölliset edellytykset. Alueen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa ja koiratarhojen sijoittelussa on huomioitava koiravaljakkotarhojen meluhaitat.

Toisessa kaavaehdotusvaiheessa on tehty matkailualueiden kaavamerkintöjä koskevia muutoksia. ks. muutokset kohdasta 6.2.3.

5.2.4 Maa- ja metsätalous- sekä poronhoitovaltaiset alueet

Maa- ja metsätalous- sekä poronhoitovaltaiset alueet ja niitä koskevat kaavamääräykset on määritelty pääosin kaavaluonnosvaiheessa. ks. kohta 4.3.4

Ensimmäisessä kaavaehdotusvaiheessa esitettiin Nanguvuonon valtion rantametsiä metsätaloushakkuiden ulkopuolelle jätettäväksi virkistysalueiksi niiltä osin, kuin ne kuuluvat voimassa olevan yleiskaavan MU-alueisiin ja Metsähallituksen Inarijärven rannat-virkistysmetsien rajauksiin. ks. kohta 5.2.9.

Toisessa kaavaehdotusvaiheessa on edelleen muokattu valtion metsäalueita koskevia kaavamääräyksiä Nanguvuonon rantojen ja Sarminiemen sisäosien metsäalueiden osalta. ks. kohta 6.2.9.

Lisäksi toisessa kaavaehdotusvaiheessa on tarkistettu Ivalojokisuiston Natura-alueen yksityismaille osoitettujen maa- ja metsätalousalueiden kaavamerkintöjä. ks. muutokset kohdasta 6.2.4.

5.2.5 Muut elinkeinotoiminnan alueet

Muut elinkeinotoiminnan alueet on osoitettu kaavaluonnosvaiheessa. ks. kohta 4.3.5

Toisessa kaavaehdotusvaiheessa on muutettu Peuravuonon entisen sahan alueen kaavamerkintää. ks. muutokset kohdasta 6.2.5.

5.2.6 Erityisalueet

Erityisalueet ja niitä koskevat kaavamääräykset on määritelty pääosin kaavaluonnosvaiheessa. ks. kohta 4.3.6

Ensimmäisessä kaavaehdotuksessa huomioitiin Mellanaavan ajotestiradan laajennussuunnitelmat ja laajennettiin kaavaan osoitettua kylmätekniikan aluetta (E-1). Laajennussuunnitelmiin liittyvä Natura-arviointi sekä sen yhteydessä laaditut luontotyyppi- ja kasvillisuus selvitys, linnustoselvitys, direktiivilakiselvitys sekä meluselvitys ovat olleet kaavan tausta-aineistona.

Kaavaehdotuksesta poistettiin Alumavaaran pohjavesialueelle sijoittunut EO/MP-merkintä. Maa-ainesten ottotoiminta voi jatkua alueella voimassa olevan luvan päättymiseen asti. Keväjärven EO/MP -aluerajausta tarkistettiin voimassa olevien maa-aineslupien mukaiseksi. Kaavakartalle lisättiin Nellimin vedenottamolle Yhdyskuntateknisen huollon kohdemarkintä et.

5.2.7 Suojelualueet ja luontoarvot

Luonnonsuojelualueita koskevat kaavamerkinnot ja -määräykset on määritelty pääosin kaavaluonnosvaiheessa. ks. kohta 4.3.7

Ensimmäisessä kaavaehdotusvaiheessa tarkistettiin luonnon uhanalaisten lajien elinympäristöt. Uhanalaiskohteet lisättiin kaavakartalle Inarijärven osayleiskaavamerkintöjä vastaavasti sl-1- ja luo-3 -merkinnöillä.

Kaavaehdotukseen lisättiin ge-merkinnät arvokkaille harjualueille ja muille geologisille muodostumille.

Pohjavesialueiden merkintöjä ja määräyksiä täydennettiin.

Toisessa kaavaehdotusvaiheessa on tarkennettu suojelualueita ja luontoarvoja koskevia kaavamerkintöjä. ks. muutokset kohdasta 6.2.7.

5.2.8 Maisema- ja kulttuuriympäristöarvot

Kaavaluonnosvaiheessa maisema- ja kulttuuriympäristöarvojen huomioimiseksi annetut kaavamerkinnot ja -määräykset on kuvattu kohdassa 4.3.8.

Ensimmäisessä kaavaehdotusvaiheessa tarkistettiin kaavaan merkittävät maisema- ja kulttuuriympäristökohteet sekä niiden kaavamerkinnot ja -määräykset yhteistyössä saamelaismuseon kanssa.

Valtakunnallisesti arvokkaat rakennetun kulttuuriympäristön kohteet merkittiin rky-merkinnällä. Kohdenumero on esitetty rky-merkinnän jälkeen.

1. Nellimin kylä / Koltasaamelaisten asutuspaikat
2. Kevärinne / Koltasaamelaisten asutuspaikat
3. Nikola (Sarmijärvi) / Koltasaamelaisten asutuspaikat
4. Tsarmi-Lompolo / Inarinsaamelaisten vuotuismuuton talvi- ja kesäpaikat
5. Tsarmivuono / Inarinsaamelaisten vuotuismuuton talvi- ja kesäpaikat

Lapin rakennusperintökohteet sekä Lapin kulttuuriympäristöt tutuiksi -hankkeen merkittävimmät rakennuskulttuurikohteet merkittiin sr-kohdemarkinnalla. Maakunnallisesti arvokas Sarmijärven kulttuuriympäristökohteet merkittiin sr-alueena. Kohdenumero on esitetty sr-merkinnän jälkeen. Kohteen perässä on selvityksessä käytetty tunnusnumero, ks. kaavaselostuksen kohta 2.4.4.

1. Kaisanranta, Mustola (6.32)
2. Orttonen, Sarmijärvi (6.33)
3. Sulkusjärvi, Nellimö (6.36)
4. Nellimin uittoränni (6.30)
5. Tervon tila (148-027)
6. Nyyssölän kenttä (148-033)
7. Sarmijärvi (2)

Petsamon vanha tielinjaus merkittiin kohdemarkinnalla s. Kohteen perässä on selvityksessä käytetty tunnusnumero, ks. kaavaselostuksen kohta 2.4.4.

1. Ns. Petsamontie (6.26)

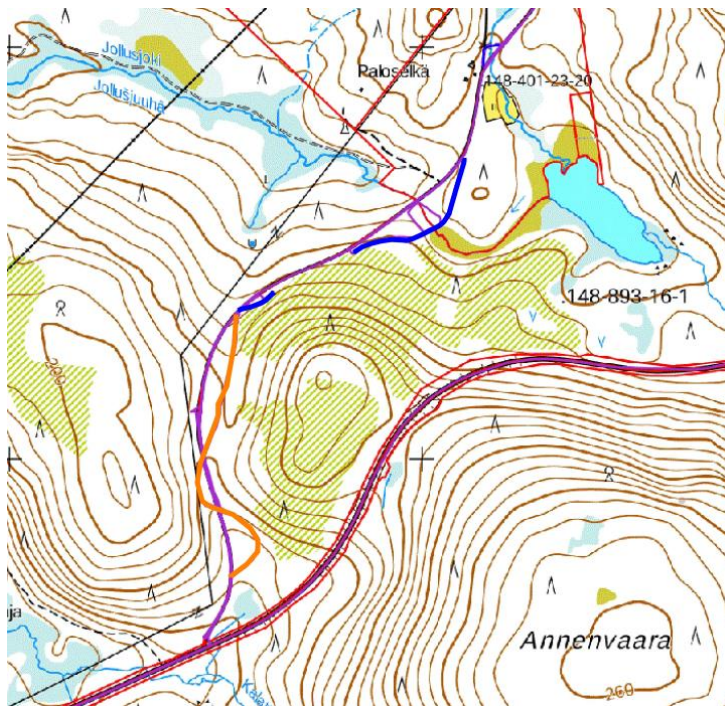
Nykyinen Paloseläntie on ollut osa Petsamontietä. Saamelaismuseolta saadun tiedon mukaan (sähköpostitiedonanto Juha-Pekka Joona 7.11.2018) tie Petsamoon saakka on valmistunut 1931, mutta tien osuus Ivalosta Virtaniemeen on valmistunut ilmeisesti jo 1922. Tien rakentaminen on alkanut vuonna 1916.

Paloseläntien varrella on lyhyitä osuuksia vanhempaa tieuraa, jotka ovat säilyneet varsin hyvin ja osin metsittyneet. Seuraavassa kuvassa (Kuva 4-2) on esitetty oranssilla värillä parhaiten säilyneet tieosuudet ja sinisellä värillä metsittyneet tieosuudet. Saamelaimuseon mukaan Petsamontien vanhemmat osuudet ovat ainoat jäljellä olevat osuudet tielinjasta, jolla on suuri historiallinen merkitys, ja siksi niiden säilymistä edes nykyisessä kunnossa pidetään tärkeänä.

Muinaismuistokohteiden tietoja päivitettiin ja täydennettiin kaavakartalle, selostukseen ja maisema- ja kulttuuriympäristöselvityksen täydennysraporttiin (2018). Lisäksi täydennettiin muinaismuistokohteen kaavamääräyksiä.

Kaavaluonnoksessa Inarijärven läheisille metsäalueille osoitettu ma-2-merkintä ja siihen sisältynyt maisematyölupavaatimus poistettiin. Inarijärven ranta- ja lakimetsäalueiden maisema- ja virkistysarvojen turvaamiseksi osoitettiin valtion tarpeisiin tarkoitettuja alueita retkeily-, ulkoilu- ja poronhoitovaltaisen alueen merkinnällä (VR-1/v). Kaavamääräykseen esitettiin suojelumääräystä (MRL 41.2 §), jonka mukaan VR-1/v-alueella ei saa suorittaa metsätaloushakkuita.

Toisessa kaavaehdotusvaiheessa on edelleen tehty muutoksia muinaismuisto- ja kulttuuriympäristökohteiden, maisema-alueiden ja maisemallisesti arvokkaiden valtion metsien kaavamerkintöihin. ks. muutokset kohdista 6.2.8 ja 6.2.9.

Kuva 5-1. Petsamontien säilyneet tieosuudet. Oranssilla värillä on merkitty parhaiten säilyneet tieosuudet ja sinisellä värillä metsittyneet tieosuudet.

5.2.9 Virkistysalueet

Virkistysaluemerkinnot V , V/n ja VR/v on määritelty kaavaluonnosvaiheessa. ks. kohta 4.3.9.

Ensimmäisessä kaavaehdotusvaiheessa poistettiin kaavaluonnoksessa Inarijärven läheisille metsäalueille osoitettu ma-2-merkintä ja siihen sisältynyt maisematyölupavaatimus. Inarijärven ranta- ja lakimetsäalueiden maisema- ja virkistysarvojen turvaamiseksi kaavaehdotuksessa osoitettiin valtion alueille retkeily-, ulkoilu- ja poronhoitovaltaisia alueita (VR-1/v), joille esitettiin metsätaloushakkuut kieltävä suojelumääräys (MRL 41.2 §). VR-1/v-alueiksi osoitettiin valtion metsäalueet niiltä osin, kuin ne kuuluvat voimassa olevan yleiskaavan MU-alueisiin ja Metsähallituksen Inarijärven rannat-virkistysmetsien rajauksiin.

Toisessa kaavaehdotusvaiheessa on edelleen muokattu valtion maisemallisesti ja virkistysarvoiltaan arvokkaita metsäalueita koskevia kaavamääräyksiä. ks. kohta 6.2.8. ja kohta 6.2.9.

5.2.10 Muut alueet ja kohteet

Muita alueita ja kohteita koskevat kaavamerkinnot ja -määräykset on määritelty pääosin kaavaluonnosvaiheessa. ks. kohta 4.3.10

Ensimmäisessä kaavaehdotusvaiheessa poistettiin venesatamamerkintä Peuraniemen itärannalta. Lisäksi poistettiin ranta-asemakaava-alueelle luonnoksessa osoitettu venesatamamerkintä Veskonien ja Ämmänhiekkan väliseltä alueelta alueen jäädessä yleiskaava-alueen ulkopuolelle.

Kaavaehdotuksessa täydennettiin tulvauhanalaisuutta koskevaa kaavamääräystä alimman rakentamiskorkeuden osalta ja poistettiin tulvauhanalaista aluetta koskeva rasterimerkintä Oukosenperän alueelta.

Veskonien ja Nanguniemen välille kaavaluonnoksessa osoitettu ohjeellinen tielinjaus ja Veskonien osoitettu vaihtoehtoinen linjaus poistettiin ja osoitettiin Veskonien ja Nanguniemen välille tieliikenteen yhteystarve-merkintä.

Nellimintien linjaus muutettiin kaavakartalle hyväksytyn tiesuunnitelman mukaiseksi.

Kaavaan merkittyjä rantavyöhykerajauksia (ran) tarkistettiin.

Toisessa kaavaehdotusvaiheessa on tehty vähäisiä tarkennuksia ja tarkistuksia muita alueita ja kohteita koskeviin merkintöihin. ks. kohta 6.2.10.

5.3 Kaavaehdotuksen nähtävillä olo ja sidosryhmätyöskentely

5.3.1 Osayleiskaavaehdotuksen nähtävilläolo 20.3.-23.4.2019

Osayleiskaavaehdotus pidettiin nähtävillä 20.3.-23.4.2019 välisen ajan. Kaavaehdotuksesta saatiin 12 lausuntoa ja 30 muistutusta. Yhteenveto kaavaehdotuksesta saaduista lausunnoista ja muistutuksista sekä niihin laaditut vastineet on esitetty liitteissä 12 ja 13.

Liite 12 Kooste kaavaehdotuksesta saaduista lausunnoista ja niihin laaditut vastineet

Liite 13 Kooste kaavaehdotuksesta saaduista muistutuksista ja niihin laaditut vastineet

5.3.2 Saadut lausunnot

Saaduissa lausunnoissa Lapin liitolla ja Puolustusvoimilla ei ollut huomautettavaa kaavaehdotuksesta.

Lapin ELY-keskus

Lapin ELY-keskuksen lausunnossa esitettiin Nellimin RM-1 -alueen mitoituksen tarkistamista, Mellanaavan viitasammakoesiintymän merkitsemistä kaavakartalle, arviointia metsänkäyttöä säätelevien kaavamerkintöjen riittävyydestä, pohjavesien huomioimista kaavassa pohjavesialueille osoitetuilla kyläalueilla ja uusilla rakennuspaikoilla, arvokkaiden harjualueiden merkitsemistä kaavakartalle, poikkeamispäätöksiä ja suunnittelutarveratkaisuja koskevan yleismääräyksen tarkistamista, asemakaavoitusta koskevan määräyksen lisäämistä AT-alueille geologisten muodostumien ja pohjavesin turvaamiseksi, pohjavesiä ja luonnonsuojelu- ja Natura-alueita koskevien kaavamerkintöjen tarkistamista sekä alimman rakentamiskorkeuden tarkistamista.

Saamelaismuseum Siida

Saamelaismuseum Siidan lausunnossa esitettiin karttaotteiden lisäämistä kaavaselvityksen taulukkoon eräiden alueen rajattujen muinaisjäännösten osalta, Museoviraston ylläpitämän kulttuuriympäristön palveluikkunan mainitsemista kaavaselvityksessä, uuden aiemmin tuntemattoman kiinteän muinaisjäännöksen lisäämistä kaavakartalle, valtakunnallisesti arvokkaaksi maisema-alueeksi ehdotetun alueen (Paatsjoen ja Nellimin vesistö- ja asutusmaisemat) lisäämistä kaavakartalle sekä rky-kohteita koskevan kaavamerkinnot muuttamista Inarijärven osayleiskaavaa vastaavaksi.

Metsähallitus

Metsähallitus esitti lausunnossaan poistettujen rakennuspaikkojen palauttamista sekä uusien rakennuspaikkojen osoittamista, Speinniemeen merkityn VR/v-alueen siirtämistä, valtionmaita sekä metsätaloustoimenpiteitä rajoittavan kaavamääräyksen tarkistamista kohtuulliseksi sekä rantametsävyöhykkeen laajuuden tarkistamista.

Nellim-Keväjärven ja Näämön alueiden koltaneuvostot

Nellim-Keväjärven ja Näämön alueiden koltaneuvostot esitti lausunnossaan koiravaljakoille erityisesti soveltuvan vyöhykemerkinnän poistamista Keväjärven alueelta ja merkinnän poistamista Nellimintien eteläpuolelta, koltta-alueen rajan tarkistamista kolttalain mukaiseksi, suunniteltujen matkailupalvelujen alueiden yhteisvaikutusten arviointia, kolttalain mukaisten soranottoalueiden lisäämistä kaavakartalle, saamelaisten elinkeinoja koskevan selostusosan poistamista sekä kalamajan nimityksen muuttamista kalapirtiksi.

Paliskuntain yhdistys

Paliskuntain yhdistys esitti MP-alueen kaavamääräyksen tarkistamista, valtionmaita koskevan maininnan poistamista MPU- ja MPY-kaavamääräyksistä, reitistöjen ja muiden matkailupalveluiden määräysten täydentämistä poronhoidon alueidenkäytöllisten edellytysten turvaamista koskevalla määräyksellä, porotaloutta koskevan yleismääräyksen lisäämistä kaavamääräyksiin sekä poronhoitolain 53 §:n mukaisen neuvottelun tarpeen selvittämistä paliskunnalta.

Ivalon paliskunta

Ivalon paliskunta esitti valtionmaita koskevan maininnan poistamista MP-, MPU- ja MPY-alueiden kaavamääräyksistä, koiravaljakkovyöhykkeen osoittamista Nangunniemeen sekä kaavaselostuksen tarkistamista Tolosen kylän teurastamon osalta.

Inarin luonnonystävät ry

Inarin luonnonystävät ry esitti lausunnossaan Nangunniemen RM-alueen poistamista, muinaismuistojen huomioimista 50 metrin etäisyydeltä Virtaniemen RM-alueella, Lusmanuoraan ja Peskanlahdenperään osoitettujen rakennuspaikkojen poistamista rantojensuojeluohjelma-alueen huomioimiseksi, rakennuspaikkojen poistamista Kirvesvarsiniemestä, Mustavaaralta Kivijärveltä ja Keskimmaiselta Kivijärveltä, sekä VR-1/v merkinnän alueiden tarkistamista siten, että alueet vastaavat täsmällisesti vanhoja rantasuojelumetsiä.

Inarin kunnan ympäristöyksikkö

Inarin kunnan ympäristöyksikkö esitti lausunnossaan koiravaljakkotarhojen aiheuttaman meluhaitan huomioimista osoittamalla koiravaljakkotarhoille soveltuva alue riittävän etäälle häiriintyvistä kiinteistöistä tai lisäämällä määräys meluhaitan huomioimisesta.

Inarijärvi-yhdistys ry

Inarijärvi-yhdistys ry esitti lausunnossaan virkistysmetsärajausten palauttamista nykyiselleen sekä matkailupalveluiden suuntaamista olemassa oleviin taajamiin.

Kitisijäniemen tiekunta

Kitisijäniemen tiekunta esitti Kitisijäniemen yksityistien merkitsemistä kaavakartalle, Konkiloniemeen osoitettujen aluevarausten yhteystarpeiden osoittamista Ivalon-Virtaniemen tielle omalla valtionmaalla osoitetulla tieyhteydellä, matkailualueen tiestön osoittamista riittävän etäälle lahden pohjukan loma-asunnoista sekä neuvottelun järjestämistä tiekunnan kanssa Konkiloniemen kaavoitukseen liittyviä liikenneyhteyksiä suunniteltaessa.

5.3.3 Saadut muistutukset

Osayleiskaavaluonnoksesta saadut mielipiteet koskivat pääsääntöisesti rantarakennusoikeuksia ja rakennuspaikkojen sijaintia. Lisäksi mielipiteissä esitettiin Peuravuonon sahan alueen kaavamerkinnän muuttamista, Virtaniemen RM-alueen rakennusoikeuden nostamista, ohjelmapalvelut (opt) -vyöhykemerkinnän muuttamista, virkistysmetsien rajauksen säilyttämistä

ennallaan, Konkiloniemen matkailualueen varauksen poistamista kaavakartalta, tieliikenteen yhteystarvemerkinnän siirtämistä, rakentamisen sallimista Tahkotörmän alueella, tielinjausten merkitsemistä kaavakartalle, ran- vyöhykkeen tarkistusta sekä tuulivoimatuotannon aluevarauksen lisäämistä kartalle.

5.3.4 Sidosryhmätyöskentely

Viranomaistyöneuvottelu 15.1.2020

Kaavaehdotuksen valmisteluvaiheessa järjestettiin kunnan, kaavan laatijan, ELY-keskuksen ja Metsähallituksen välinen työneuvottelu 5.1.2020. Neuvottelussa käytiin läpi yleiskaavan tilanne ja kaavaneuvottelun tarve. Tarve neuvottelulle nousi ELY-keskuksen ja Metsähallituksen kaavaehdotuksesta antamien lausuntojen pohjalta, mm. Natura-arvioinnin täydennystarve, pohjavesialueiden AT-alueet, Inarijärven rantametsien merkintä ja laajuus sekä Metsähallituksen rakennuspaikkojen sijoittelu. Neuvottelussa käytiin läpi lausunnoissa esiin nostetut kaava-asiakirjojen korjaus- ja täydennystarpeet sekä pyrittiin löytämään ratkaisu Inarijärven rantametsien merkintöihin, joiden osalta ELY-keskuksen ja Metsähallituksen lausunnoissa esitetyt tavoitteet olivat keskenään ristiriidassa. Neuvottelussa esiin nousseita asioita:

- Nellimin RM-1 alueen toteuttaminen vaatii asemakaavoituksen, jossa alueen mahdollinen matkailutoiminta ja -määrä ratkaistaan. Yleiskaavoissa kerrosneliömäärät eivät suoraan kerro matkailijoiden määrää, vaan yleiskaavatasolla voisi pelata myös vuodepaikkamäärällä, kuten esimerkiksi Saariselän yleiskaavoissa on tehty.
- Inarijärveä ympäröivien rantametsien osalta Metsähallituksen metsätalouspuoli pitää kiinni lausunnostaan, jonka mukaan rantametsäalueet tulisi muuttaa MP- ja MPY-alueiksi tai vaihtoehtoisesti VR-1/v metsätaloushakkuut kieltävä merkintä tulee poistaa. ELY-keskuksen mukaan ehdotettu raja on onnistunut kompromissi ja vaikutustenarvioinniltaan perusteltu. V-alkuiseen alueeseen on mahdollista osoittaa maisematyölupavelvoite, jolloin se kontrolloisi myös alueelle rakennettavia teitä. Todettiin, että mikäli rajausta muutetaan, täytyy kaavaehdotus laittaa uudelleen nähtäville. Jos muutokset koskevat vain kaavamerkinnän täydentämistä, ei nähtävilläoloa tarvita rantametsien osalta.
- Pohjavesien ja arvokkaiden geologisten muodostumien osalta ehdotettiin, että näillä alueilla sijaitsevat AT-alueet merkittäisiin asemakaavoitettaviksi alueiksi omalla indeksillään AT-1 ja kaavamerkintään lisättäisiin suunnittelumääräys, joka velvoittaa selvittämään alueen pohjavesiolosuhteet ja rakentamisen pohjavesivaikutukset alueen asemakaavoituksen yhteydessä. Todettiin, että merkittävintä harjualueen kannalta on, ettei muokata suunnittele mattomasti ympäristöä, esim. kaivaminen. Alumalompolan uudet lomarakennuspaikat eivät aiheuta suurta riskiä pohjavesialueelle, jos noudatetaan määräyksiä. Kaavaselostukseen lisätään arviointia näiden osalta.
- Natura-alueiden osalta Metsähallitus ja ELY-keskus nostivat Natura-alueilla oleelliseksi luonnonsuojelulain mukaisen toimenpiteestä vastaavan ilmoitusvelvollisuuden, jota tulisi avata enemmän yleiskaavassa, kaavamääräyksissä ja selostuksessa. Natura-alueella sijaitsevat yksityiset kiinteistöt on merkitty MPY-merkinnällä. Metsähallitus huomautti, ettei vastineluonnoksessa esitettyä uutta kaavamerkintää SL-3 ole tarpeen ottaa käyttöön, koska myös Inarijärven osayleiskaavassa Ivalojokisuiston yksityiset suojelualueet on merkitty SL-2 -merkinnällä. Luonnonsuojelulain 65 b § (uudessa laissa 37 §) on luonnonsuojeluviranomaiselle keino tietää, mitä toimenpiteitä alueelle kohdistuu, ja kaavamerkinnöissä ja selostuksessa tulee korostaa ko. lain kohtaa, jotta ilmoitusvelvollisuus toteutuu myös käytännössä ja luonnonsuojeluviranomaisen on mahdollisuus puuttua toimintaan, mikäli suunnitellut toimenpiteet heikentävät merkittävästi luontoarvoja. Metsähallitus totesi, että mikäli Natura-arviointia täydennetään esimerkiksi erillisellä liitteellä MPY-merkinnän osalta ja kaava-asiakirjoissa tuodaan esille Natura-alueille kohdistuvien toimenpiteiden ilmoitusvelvollisuus ja yksityisille suojelualueille

kohdistuvat MPY-merkinnät korjataan, ELY-keskuksen ja Metsähallituksen lausunnoissa mainittu Naturan täydennystarve voidaan katsoa olevan kunnossa eikä kaavaratkaisu ole luonnonsuojelulain vastainen.

- Metsähallituksen uusista rakennuspaikoista Metsähallitus totesi edelleen, että uudet rakennuspaikat siirrettäisiin takaisin Jollusjärvelle, Sarmilompolalle ja Haukkajärvelle. Kunta totesi, että rakennuspaikkojen osoittaminen, varsinkin Jollusjärven ympäristöön on poliittinen linjaus. Tavoitteena on saada yleiskaava hyväksytyksi. Mikäli tontit palautetaan, voi se aiheuttaa kaavan uudelleen nähtäville asettamisen tarpeen, joka taas pitkittää kaavaprosessia.
- Muita neuvottelussa sovittuja tarkistuksia oli luonnonsuojelualueiden ja Natura-alueiden merkintöjen tarkistus (SCI -> SAC), Mellanaavan viitasammakoesiintymän lisääminen kartalle, Peskanlahden kentän merkitseminen luo-merkinnällä sekä Speinniemen kärjen VR/v -alueen siirtäminen oikealle kohdalle, jossa olemassa olevat rakenteet sijaitsivat.

Kunnan neuvottelut Metsähallituksen kanssa 2020-2024

Inarin kunta ja Metsähallitus ovat vuosien 2020-2024 aikana käyneet useita neuvotteluita Inarijärven rantametsiä koskevista kaavamääräyksistä ja Metsähallitukselle osoitettavista rantarakennuspaikoista ja matkailupalvelualueista.

6. OSAYLEISKAVAEHDOTUS II, 27.5.2024

6.1 Muutokset 1. kaavaehdotuksen nähtävilläolon jälkeen

Osayleiskaavaehdotus II on laadittu 17.12.2018 päivätyn osayleiskaavaehdotuksen pohjalta huomioiden siitä saatu palaute ja käydyt neuvottelut sekä lähtöaineistojen ja selvitysten täydennykset. Kaavakarttaan ja -määräyksiin on tehty seuraavat muutokset:

Kaavakartta

- Ivalojokisuiston Natura-alueelle muodostettujen yksityisten suojelualueiden kaavamerkintä MPY- on muutettu SL-2-merkinnäksi
- Mellanaavan E-1 -alueelle on lisätty alueen asemakaavoituksen yhteydessä kartoitettu viitasammakkoesiintymä kaavamerkinnällä sl-1
- Nellimin ja Keväjärven pohjavesialueelle osoitetut kyläalueet on osoitettu asemakaavoitettaviksi alueiksi AT-1
- Keväjärven AT-aluetta on laajennettu vähäisesti Peuravuontien varressa ja ohjelmapalvelutoimintojen alue (opt) on rajattu pois laajennetun AT-alueen osalta
- Opt-alueen kaavamerkintään on lisätty määräys koiravaljakkotarhojen meluhaittojen huomioimisesta yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa ja koiratarhojen sijoittelussa
- Virheellisesti kaavakartalle jääneet opt-litteramerkinnot on poistettu
- Kaavakartalle on lisätty Nellim-Hirvasmäen, Ahvenkujärvenharjun ja Alumavaaran arvokkaiden harjualueiden rajaukset ge-merkinnällä ja ge-merkinnän määräystä on tarkistettu
- Natura-alueita koskevien aluemarkintöjen (SL-1, SL-2, MPY, nat) kaavamääräyksiin on lisätty ilmoitusvelvoite ELY-keskukselle Natura-alueelle suunnitellusta toimenpiteestä
- Pohjavesialueen kaavamerkintää pv on tarkistettu
- SL-1, SL-2 ja nat-määräyksiin on korjattu SCI-määritelmän tilalle SAC
- Kaavamääräyksiin on korjattu Inarijärven alimmaksi rakentamiskorkeudeksi N2000 +121,48 m (N60 +121,28 m)
- Kaavakartalle on lisätty yksi muinaisjäännöskohde, Hautalahti
- Kaavakartalle on lisätty Nellimin asutusmaisemat -aluerajaus valtakunnallisesti arvokkaana maisema-alueena -ma, ja sille on lisätty saamelaismuseon esittämä kaavamääräys
- Maisema-aluemerkintä ma-1 on muutettu ma-3-merkinnäksi, jolla osoitetaan valtakunnallisesti arvokas Sarminiemen perinnemaisema-alue. Merkintä on poistettu Nellimin kylä ja Nellimjärven koltta-asutus-kohteelta, joka on huomioitu samalla rajauksella rky-kaavamerkinnällä.
- RKY- kaavamääräystä on tarkistettu saamelaismuseon esityksen mukaisesti
- Speinniemen kärkeen osoitettu VR/v-alue on siirretty viereisen niemen kärkeen, jossa olemassa olevat rakenteet sijaitsevat
- Peuravuonon entisen sahan alue on osoitettu matkailupalveluiden alueeksi RM/saa, jolle rakennusoikeudeksi on osoitettu 6000 k-m² ja jolla maaperän pilaantuneisuus tulee selvittää
- Kaavakartalle on osoitettu uusia rakennuspaikkoja:
 - Ylimmäiselle Menesjärvelle 1 rp
 - Nanguvuonon Meneslahdelle 2 rp
 - Nanguvuonon kaakkoisrannalle 3 rp
 - Sarmilompolan koillisrannalle 3 rp
- Yksittäisten rakennuspaikkojen kaavamerkintöjä on tarkistettu toteutuneen tilanteen mukaisiksi sekä joitain rakennuspaikkoja siirretty/poistettu esitettyjen toivomusten mukaisesti
- Virtaniemen RM-alueen kokonaisrakennusoikeus on muutettu 4000 k-m²:ksi
- Lompolanjärven länsirannalle osoitettu RM-alue on poistettu

- Konkiloniemen RM-1 -aluetta on laajennettu itäsuuntaan ja sen eteläreunaan on lisätty kapea V-alue Aittalahteen RA-2- ja AT-aluetta vasten. Matkailupalveluiden reservialue (RM-1) on poistettu ja osoitettu sen tilalle kyläaluetta (AT) ja virkistysaluetta (V).
- Yksityisen maa-alueelle osoitettu valtionmaita koskeva VR-1/v -merkintä on muutettu MP-merkinnäksi ja kiinteistön ympärille on lisätty ran-vyöhykemarkintä
- VR-1/v-alueen kaavamääräystä on tarkistettu sallimaan metsätaloushakkuut maisematyöluvalla peitteisen metsätalouden menetelmin. Määräykseen on tarkennettu myös, että hakkuita ei sallita, jos ne näkyisivät selkeästi Inarijärvelle eikä vesistöjen rannoilla vähintään 100 metrin laajuusella suojavyöhykkeellä. Hakkuiden sallittavuuden arvioimiseksi maisematyölupahakemukseen edellytetään selvitystä suunniteltujen hakkuiden näkyvyysalueesta ja vaikutuksista Inarijärven rantamaisemaan. Kaavamääräystä on lisäksi täydennetty tien rakentamista ohjaavilla määräyksillä.
- Sarminiemen sisäosien valtion metsäalueet on osoitettu virkistys- ja maisema-arvojen turvaamiseksi Retkeily-, ulkoilu- ja poronhoitovaltaiseksi alueeksi VR-2/v, jolla metsätaloushakkuut sallitaan vain maisematyöluvalla peitteisen metsätalouden menetelmin. Hakkuita ei kuitenkaan sallita, jos ne näkyisivät selkeästi Inarijärvelle eikä vesistöjen rannoilla vähintään 100 metrin laajuusella suojavyöhykkeellä. Hakkuiden sallittavuuden arvioimiseksi maisematyölupahakemukseen edellytetään selvitystä suunniteltujen hakkuiden näkyvyysalueesta ja vaikutuksista Inarijärven rantamaisemaan.
- Muinaisjäännösalueet on lisätty kaavakartalle niiltä osin, kun alueet ovat suurempia kuin kiinteään muinaisjäännöksen kohdemerkintä
- Tiemerkinnot on tarkistettu merkitsemällä kaavakartalle tieluokittain valtion seututiet ja yhdystiet sekä pääkokoojaluonteiset tiet, joiden kautta on kulkuyhteys ranta-asemakaavoitetuille alueille tai laajoille alueille
- Kaavakartan taustakartta ja kiinteistörajat on päivitetty lokakuussa 2022 Maanmittauslaitoksen avoimista aineistoista
- Kaavakartalle on lisätty Kaitakoski-Ivalo 110 kilovoltin voimajohdon uusi linjaus ohjeellisena voimajohtolinjauksena
- Nanguniemen vuonna 2023 voimaantulleen ranta-asemakaavan alue on rajattu pois yleiskaava-alueesta ja tarkennettu yleiskaava-alueen rajausta Nanguniemen ranta-asemakaava-alueen rajaan Ämmänhiekkan ja Pahtaniemen alueilla
- Koltta-alueen rajausta (ka) on tarkistettu Keväjäjärven kohdalla valmisteilla olevan Pohjois-Lapin maakuntakaavaehdotuksen 2040 (Lapin liitto 30.10.2023) mukaiseksi
- Kaavamääräysten viittaukset luonnonsuojelulain pykäliin on päivitetty uuden lain mukaisiksi
- Täydennetty kaavakartan luo-, luo-3- ja sl-1 kohteisiin Kaitakoski-Ivalo 110 kV voimajohdon ympäristöselvityksessä (AFRY 2022) todetut kohteet ja päivitetty rekisteritiedot uhanalaislajiston esiintymistä (laji.fi)
- Mellanaavan jätevedenpuhdistamon alue on osoitettu kaavaan asemakaavan mukaisella rajauksella yhdyskuntateknisen huollon alueeksi ET-1

Kaavaselostus

- Täydennetty arvokkaiisiin harjua-alueisiin kohdistuvien vaikutusten osalta
- Tarkistettu AT-alueiden asemakaavoitustarpeiden määrittelyiden osalta
- Muinaisjäännösten luetteloon on lisätty karttaotteita pienialaisista muinaisjäännöksistä
- Tarkistettu muinaisjäännöskohteiden nimien tarkennusosien osalta
- Lisätty maininta Museoviraston ylläpitämästä kulttuuriympäristön palveluikkunasta www.kyppi.fi.
- Muinaisjäännösluetteloon on lisätty yksi muinaisjäännöskohde, Hautalahti
- Vaikutusarviointia on täydennetty matkailupalvelujen alueiden yhteisvaikutusten osalta
- Vaikutusarviointia on täydennetty Ivalojokisuiston Natura-alueelle sijoittuvien yksityisten MPY-alueiden osalta
- Korjattu kalamajan nimitys kalapirtiksi
- Korjattu Tolosen teurastamon tiedot

- Päivitetty tiedot kaavoitustilanteesta ja kaavoituksessa huomioitavasta lainsäädännöstä
- Täydennetty tiedot kaavaehdotukseen tehdyistä tarkistuksista

6.2 Osa-aluekokonaisuudet

Osa-aluekokonaisuuksien kuvaukset on esitetty kaavaluonnoksen kuvauksessa kohdassa 4.3. sekä I kaavaehdotuksen kuvauksessa kohdassa 5.2.

Tässä kohdassa on esitetty 1. kaavaehdotusvaiheen jälkeen tehdyt muutokset.

6.2.1 Pysyvä asutus

ks. kohta 4.3.1 ja kohta 5.2.1.

Nellimin matkailupalvelujen alueen mahdollinen laajentumisalue (RM-1) on muutettu 2. kaavaehdotuksessa AT-alueeksi. Keväjäjärven AT-aluetta on laajennettu vähäisesti Peuravuontien varressa. Yksittäisten rantarakennuspaikkojen kaavamerkintöjä on tarkistettu toteutuneen tilanteen perusteella AO-merkinnäksi.

Nellimin ja Keväjäjärven pohjavesialueelle osoitetut kyläalueet on osoitettu asemakaavoitettaviksi alueiksi AT-1.

6.2.2 Loma-asutus

ks. kohta 4.3.2 ja kohta 5.2.2.

Toisessa kaavaehdotusvaiheessa valtionmaalle on osoitettu uusia rakennuspaikkoja Nanguvuonon Meneslahdelle 2 rakennuspaikkaa sekä Nanguvuonon kaakkoisrannalle 3 rakennuspaikkaa sekä Sarmilompolan koillisrannalle 3 rakennuspaikkaa. Uusien rakennuspaikkojen alueet on osoitettu loma-asuntoalueina RA. Muinaisjäännökset tulee selvittää ennen rakentamiseen ryhtymistä.

Ylimmäiselle Menesjärvelle on osoitettu yksi uusi loma-asunnon rakennuspaikka, joka perustuu rantarakentamisen mitoitustarkasteluun.

Yksittäisiä rakennuspaikkamerkintöjä on korjattu toteutuneen tilanteen mukaisiksi. Lisäksi on siirretty muutamia rakennuspaikkoja maanomistajien toivomusten mukaisesti.

Toisessa kaavaehdotuksessa osoitetaan rakentamista Veskonien, Keväjäjärven ja Nellimin kyläalueiden (AT) ulkopuolelle seuraavasti:

Taulukko 6-1. Inarijärven rannalla sijaitsevat, emätilaselvityksessä mukana olevat rantarakennuspaikat.

Sijainti	Lomarakennuspaikat RA		Pysyvä asuminen AO	Yhteensä
	Rakennettu	Uusi	Rakennettu	
Nanguniemi	43	20	0	63
Nanguvuonon etelä/itäranta	14	24	3	41
Sarmivuono	9	17	0	26
Sarminiemi	0	0	0	0
Kaikunuora/Lusmanuora/Sieksvuono	4	1	0	5
Nellim	5	0	3	8
Paksuvuono	7	1	6	14
Inarijärven rantarakennuspaikat yhteensä, jotka ovat mukana emätilaselvityksessä	82	63	12	157

Taulukko 6-2. Inarijärven rannalla sijaitsevat rakennuspaikat, jotka eivät ole mukana emätilaselvityksessä (valtionmaalla tai valtionmaasta rakennuspaikoiksi erotettuja).

Sijainti	Lomarakennuspaikat RA		Pysyvä asuminen AO	Yhteensä
	Rakennettu	Uusi	Rakennettu	
Nanguniemi	2	3	0	5
Nanguvuonon etelä/itäranta	7	27	0	34
Sarmivuono	2	18	0	20
Sarminiemi	10	3	0	13
Kaikunuora/Lusmanuora/Sieksvuono	0	1	0	1
Nellim	0	0	0	0
Paksuvuono	1	0	1	2
Inarijärven rantarakennuspaikat yhteensä, jotka eivät ole mukana emätilaselvityksessä	22	52	1	75

Taulukko 6-3. Muualla kaava-alueella sijaitsevat, emätilaselvityksessä mukana olevat rantarakennuspaikat.

Sijainti	Lomarakennuspaikat RA		Pysyvä asuminen AO	Yhteensä
	Rakennettu	Uusi	Rakennettu	
Nanguniemen sisäosat	17	24	3	44
Muottajärvet, Mukka- ja Syyrakkijärvi, Korte- ja Ahvenjärvet, Könkäänjärvi ja -suvanto, Pöykkä- ja Ruskiajärvi, Aluma- ja Kotalompola	15	29	7	51
Jollus- ja Haukkajärvi ja Perätysjärvet	4	4	2	10
Sarmi-, Tullu- ja Livikköjärvi, Haarateema, Nuottamojärvi, Kaitajärvi, Kynsikoskenjärvi, Sarmi- ja Pikkulompola	24	18	11	53
Luola-, Heinäaron-, Nili-, Muta-, Petäjänkuorima- ja Nellimjärvi, Siman- ja Kahlomalompolat	9	12	2	23
Kutu-, Ahven-, Anni-, Kivi-, Ilpis-, Sulkus-, Palo- ja Yläjärvi, Keskimmäinen Kivijärvi	16	28	1	45
Muualla kuin Inarijärven rannalla sijaitsevat rantarakennuspaikat, jotka ovat mukana emätilaselvityksessä	85	115	26	226

Taulukko 6-4. Muualla kaava-alueella sijaitsevat rantarakennuspaikat, jotka eivät ole mukana emätilaselvityksessä. (Ivalojoen tulvavaara-alueella, valtionmaalla tai vesistö pieni, alle 4 ha).

Sijainti	Lomarakenuspaikat RA, RA-2		Pysyvä asuminen AO, AO-1	Yhteensä
	Rakennettu	Uusi	Rakennettu	
Ivalojoen (tulvavaara-alue)	29	0	11	40
Nanguniemen sisäosat (alle 4 ha)	2	0	0	2
Hevosjärvi (alle 4 ha)	2	0	0	2
Könkäänjärvi (valtio)	1	0	0	1
Kalatonjärvi (valtio)	1	0	0	1
Kotajärvi ja lampi (alle 4 ha)	2	0	0	2
Kaitajärvenlompola	1	0	0	1
Sarmilompola (valtio)	0	3	0	3
Sarmijärvi (valtio)	2	0	0	2
Ylimmäinen Santajärvi (alle 4 ha)	2	0	0	2
Kalliolompola (valtio)	1	0	0	1
Kaakkurilampi ja lampi (alle 4 ha)	2	0	0	2
Muualla kuin Inarijärven rannalla sijaitsevat rantarakennuspaikat, jotka eivät ole mukana emätilaselvityksessä	45	3	11	59

Taulukko 6-5. Kaavaehdotuksessa osoitetut rantarakennuspaikat yhteensä.

Sijainti	Lomarakenuspaikat RA, RA-2		Pysyvä asuminen AO, AO-1	Yhteensä
	Rakennettu	Uusi	Rakennettu	
Inarijärvi, mukana emätilaselvityksessä	82	63	12	157
Inarijärvi, ei emätilaselvityksessä	22	52	1	75
Muualla, mukana emätilaselvityksessä	85	115	26	226
Muualla, ei emätilaselvityksessä	45	3	11	59
Rantarakenuspaikat yhteensä	234	233	50	517

6.2.3 Matkailualueet

ks. kohta 4.3.3 ja kohta 5.2.3

Nanguniemen matkailupalvelualueelle 23.11.2023 voimaan tulleen ranta-asemakaavan alue on rajattu pois yleiskaavan alueesta.

Nellimin RM-1-alueen loma-asutukseen rajoittuva osa (n. 4 ha) on muutettu virkistysalueeksi (V) ja laajennettu RM-1-aluetta n. 14 ha itään RM-1-reservialueeksi osoitetulle alueelle. Muilta osin (n.50 ha) RM-1-reservialueen merkintä on poistettu ja alue osoitettu kyläalueeksi (AT) ja virkistysalueeksi (V).

Virtaniemen lakkautetun rajavartioaseman alueelle osoitetun matkailupalvelujen alueen (RM) kokonaisrakennusoikeutta on nostettu 500 k-m²:sta 4000 k-m²:iin.

Lompolanjärvellä 1. kaavaehdotuksessa osoitetuista Metsähallituksen alueille lisätyistä kahdesta uudesta matkailupalvelujen alueesta (RM) länsirannalle osoitettu alue on poistettu kaavaehdotuksesta.

Peuravuonon entisen sahan alue on osoitettu matkailupalveluiden alueeksi RM/saa, jolle rakennusoikeudeksi on osoitettu 6000 m² ja jolla maaperän pilaantuneisuus tulee selvittää.

Ohjelmapalvelutoimintojen alue (opt) on rajattu pois laajennetun AT-alueen osalta. Opt-alueen kaavamerkintään on lisätty määräys koiravaljakkotarhojen meluhaittojen huomioimisesta yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa ja koiratarhojen sijoittelussa. Virheellisesti kaavakartalle jääneet opt-litteramerkinnot on poistettu.

6.2.4 Maa- ja metsätalous- sekä poronhoitovaltaiset alueet

ks. kohta 4.3.4 ja kohta 5.2.4

Kaavaratkaisusta on laadittu 1. kaavaehdotusvaiheessa laadittua Natura-arviointia täydentävä vaikutusarviointi koskien Ivalojokisuiston Natura-alueelle sijoittuvia yksityisiä MPY-alueita, ks. kohta 7.3.7.

Toisessa kaavaehdotusvaiheessa on tarkistettu Nanguvuonon rantametsäalueiden ja Sarminiemen sisäosien kaavamerkintöjä Metsähallituksen metsäalueiden osalta virkistysalueiksi. Lisäksi on tarkistettu Ivalojokisuiston Natura-alueen yksityismaille osoitettujen maa- ja metsätalousalueiden kaavamerkintöjä. ks. muutokset kohdasta 6.2.4.

Yksityisen maa-alueelle osoitettu valtionmaille tarkoitettu VR-1/v -merkintä on muutettu MP-merkinnäksi.

6.2.5 Muut elinkeinotoiminnan alueet

ks. kohta 4.3.5 ja kohta 5.2.5

6.2.6 Erityisalueet

ks. kohta 4.3.6 ja kohta 5.2.6

Mellanaavan jätevedenpuhdistamon alue on osoitettu kaavaan asemakaavan mukaisella rajauksella yhdyskuntateknisen huollon alueeksi ET-1.

6.2.7 Suojelualueet ja luontoarvot

ks. kohta 4.3.7 ja kohta 5.2.7

Toisessa kaavaehdotusvaiheessa Mellanaavan E-1 -alueelle on lisätty alueen asemakaavoituksen yhteydessä kartoitettu viitasammakkoesiintymä kaavamerkinnällä sl-1.

Kaavakartalle on lisätty Nellim-Hirvasmäen, Ahvenkujärvenharjun ja Alumavaaran arvokkaiden harjualueiden rajaukset ge-merkinnällä. Arvokkaiden harjualueiden ja muiden geologisten muodostumien ge-merkintää on täydennetty niiden huomioimista velvoittavalla määräyksellä.

Pohjavesialueiden merkintöjä (pv, pv-1) ja määräyksiä on tarkennettu. Nellimin ja Keväjärven pohjavesialueelle osoitetut kyläalueet on osoitettu asemakaavoitettaviksi alueiksi AT-1.

Natura-alueita koskeviin kaavamääräyksiin (nat, SL-1, SL-2, MPY) on lisätty informaatioluonteinen määräys, jossa todetaan LSL 37 §:n mukainen ilmoitusvelvollisuus ELY-keskukselle alueelle suunnitellusta toimenpiteestä.

Ivalojokisuiston Natura-alueelle muodostettujen yksityisten suojelualueiden kaavamerkintä MPY- on muutettu SL-2-merkinnäksi.

Natura-alueita koskevien aluemarkintöjen (SL-1, SL-2, MPY, nat) kaavamääräyksiin on lisätty ilmoitusvelvoite ELY-keskukselle Natura-alueelle suunnitellusta toimenpiteestä. SL-1, SL-2 ja nat-määräyksiin on korjattu SCI-määritelmän tilalle SAC.

Kaavamääräysten viittaukset luonnonsuojelulain pykäliin on päivitetty uuden lain mukaisiksi.

6.2.8 Maisema- ja kulttuuriympäristöarvot

ks. kohta 4.3.8 ja kohta 5.2.8.

Valtakunnallisesti arvokas maisema-alue, Nellimin asutusmaisemat on merkitty kaavakartalle ma-aluemerkinnällä ja sille on annettu Saamelaismuseon esityksen mukainen kaavamääräys. Maisema-alueen kuvaus on päivitetty ja täydennetty selostukseen ja maisema- ja kulttuuriympäristöselvityksen täydennysraporttiin (2018).

Maisema-aluemerkintä ma-1 on muutettu ma-3-merkinnäksi, jolla osoitetaan valtakunnallisesti arvokas Sarminiemen perinnemaisema-alue. Merkintä on poistettu Nellimin kylä ja Nellimjärven koltta-asutus-kohteelta, joka on huomioitu samalla rajauksella rky-kaavamerkinnällä.

RKY- kaavamääräystä on tarkistettu saamelaismuseon esityksen mukaisesti.

Muinaismuistokohteiden tietoja on päivitetty ja täydennetty kaavakartalle, selostukseen ja maisema- ja kulttuuriympäristöselvityksen täydennysraporttiin (2018). Kaavakartalle on lisätty yksi muinaisjäännöskohde, Hautalahti. Muinaisjäännöskohteiden aluerajaukset on lisätty kaavakartalle niiltä osin, kun alueet ovat suurempia kuin kiinteän muinaisjäännöksen kohdemerkintä. Lisäksi on täydennetty muinaismuistokohteen kaavamääräyksiä.

Valtion omistamille maisemallisesti ja virkistysarvoiltaan merkittävälle Inarijärven rantametsät-alueille osoitetun VR-1/v-alueen määräystä on tarkistettu sallimaan metsätaloushakkuut maisematyöluvalla peitteisen metsätalouden menetelmin. Määräykseen on tarkennettu myös, että hakkuita ei sallita, jos ne näkyisivät selkeästi Inarijärvelle eikä vesistöjen rannoilla vähintään 100 metrin laajuusella suojavyöhykkeellä. Lisäksi kaavamääräystä on täydennetty tien rakentamista ohjaavilla määräyksillä. VR-1/v-alueiden laajuus on yhteensä 2267 ha, josta metsänhakkuiden ulkopuolelle jäävien vesistöjen suojavyöhykkeiden laajuus on 778 ha.

Sarminiemen sisäosien valtion metsäalueet on osoitettu virkistys- ja maisema-arvojen turvaamiseksi Retkeily-, ulkoilu- ja poronhoitovaltaiseksi alueeksi VR-2/v, jolla metsätaloushakkuut sallitaan vain maisematyöluvalla peitteisen metsätalouden menetelmin. Hakkuita ei kuitenkaan sallita, jos ne näkyisivät selkeästi Inarijärvelle eikä vesistöjen rannoilla vähintään 100 metrin laajuusella suojavyöhykkeellä. VR-2/v-alueiden laajuus on yhteensä 2729 ha, josta metsänhakkuiden ulkopuolelle jäävien vesistöjen suojavyöhykkeiden laajuus on 620 ha.

Kolтта-alueen kaavamääräyksen sanamuotoa on tarkennettu. Kaavassa osoitettu kolttalain mukainen koltta-alue (ka) on tarkistettu Keväjärvien kohdalla valmisteilla olevan Pohjois-Lapin maakuntakaavaehdotuksen mukaiseksi.

6.2.9 Virkistysalueet

ks. kohta 4.3.9, kohta 5.2.9 ja kohta 6.2.8.

Nellimin RM-1-alueen loma-asutukseen rajoittuva osa (n. 4 ha) ja RM-1-reservialueen osa (n. 4 ha) on muutettu virkistysalueeksi (V).

Speinniemen kärkeen osoitettu VR/v-alue on korjattu oikeaan kohtaan viereisen niemen kärkeen, jossa olemassa olevat rakenteet sijaitsevat.

Yksityisen maa-alueelle osoitettu valtionmaille tarkoitettu VR-1/v -merkintä on muutettu MP-merkinnäksi.

Valtion omistamille maisemallisesti ja virkistysarvoiltaan merkittävälle Inarijärven rantametsät-alueille osoitetun VR-1/v-alueen määräystä on tarkistettu sallimaan metsätaloushakkuut maisematyöluvalla peitteisen metsätalouden menetelmin. Määräykseen on tarkennettu myös, että hakkuita ei sallita, jos ne näkyisivät selkeästi Inarijärvelle eikä vesistöjen rannoilla vähintään 100 metrin laajuusella suojavyöhykkeellä. Kaavamääräystä on lisäksi täydennetty tien rakentamista ohjaavilla määräyksillä. VR-1/v-alueiden laajuus on yhteensä 2267 ha, josta metsänhakkuiden ulkopuolelle jäävien vesistöjen suojavyöhykkeiden laajuus on 778 ha.

Sarminiemen sisäosien valtion metsäalueet on osoitettu virkistys- ja maisema-arvojen turvaamiseksi Retkeily-, ulkoilu- ja poronhoitovaltaiseksi alueeksi VR-2/v, jolla metsätaloushakkuut sallitaan vain maisematyöluvalla peitteisen metsätalouden menetelmin.

Hakkuita ei kuitenkaan sallita, jos ne näkyisivät selkeästi Inarijärvelle eikä vesistöjen rannoilla vähintään 100 metrin laajuisella suojavyöhykkeellä. VR-2/v-alueiden laajuus on yhteensä 2729 ha, josta metsänhakkuiden ulkopuolelle jäävien vesistöjen suojavyöhykkeiden laajuus on 620 ha.

6.2.10 Muut alueet ja kohteet

ks. kohta 4.3.10 ja kohta 5.2.10

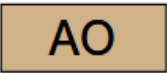
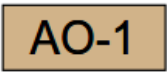
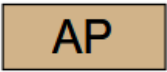
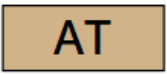
Toisessa kaavaehdotusvaiheessa kaavamääräyksiin on korjattu Inarijärven alimmaksi rakentamiskorkeudeksi N2000 +121,48 m (N60 +121,28 m)

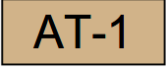
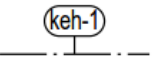
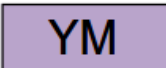
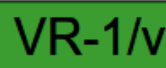
Kaavaan merkittyihin rantavyöhykerajauksiin (ran) on tehty yksittäisiä korjauksia.

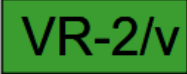
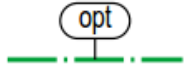
Tiimerkinnät on tarkistettu merkitsemällä kaavakartalle tieluokittain valtion seututiet ja yhdystiet sekä pääkokoojaluonteiset tiet, joiden kautta on kulkuyhteys ranta-asemakaavoitetuille alueille tai laajoille alueille

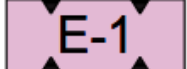
Kaavakartan taustakartta ja kiinteistörajat on päivitetty lokakuussa 2022 Maanmittauslaitoksen avoimista aineistoista.

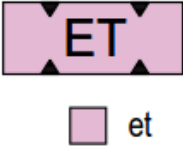
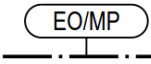
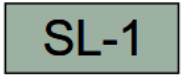
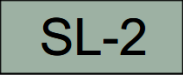
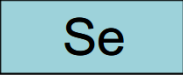
6.3 Yleiskaavan kaavamerkinnät

	ERILLISPIENTALOJEN ASUNTOALUE AO Rakennuspaikan rakennusoikeus on enintään 300 k-m² ja rakennusten suurin sallittu kerrosluku on II. Rakennuspaikan vähimmäiskoko on 2000 m². Muutoin rakentamisessa noudatetaan voimassa olevan rakennusjärjestyksen määräyksiä.
	ERILLISPIENTALOJEN ASUNTOALUE AO-1 (Ivalojokivarsi) Olemassa oleva erillispientalojen asuntoalue. Alueelle voidaan rakentaa yksi- tai kaksiasuntoisia pientaloja asumistarkoitukseen. Rakennuspaikan rakennusoikeus on enintään 300 k-m² ja rakennusten suurin sallittu kerrosluku on II. Rakennuspaikan vähimmäiskoko on 2000 m². Näillä tulvanuhanalaisilla alueilla olevilla rakennuspaikoilla ei sallita uusia rakennuslupia edellyttäviä toimenpiteitä (kuten esim. uudisrakentaminen ja siihen verrattavat toimenpiteet, vähäiset laajennukset) ilman, että alueen tulvauhkaan liittyvät riskit on yksiselitteisesti selvitetty. Muilta osin rakentamisessa noudatetaan voimassa olevan rakennusjärjestyksen määräyksiä.
	PIENTALOVALTAINEN ASUNTOALUE AP Alue varataan pääasiassa asuinpientaloille, kuten 1–2-asuntoisille erillispientaloille, kytketyille pientaloille ja rivitaloille. Rakentamisen suurin sallittu kerrosluku on II. Alueella varaudutaan keskitetyn kunnallistekniikan rakentamiseen. Asemakaavoittamattomilla alueilla tulee rakennuspaikan olla vähintään 2000 m² suuruinen. Rakentamisessa noudatetaan voimassa olevan rakennusjärjestyksen määräyksiä.
	KYLÄALUE AT Alue varataan kyläasutukselle sekä kylää tukeville elinkeinoille, kuten matkailulle ja palveluille. Uudisrakentaminen on sovitettava huolellisesti maisemaan ja kyläkuvaan. Rakennuspaikan on oltava vähintään 2000 m² suuruinen ja rakentamisen suurin sallittu kerrosluku on II. Muutoin rakentamisessa noudatetaan voimassa olevan rakennusjärjestyksen määräyksiä.

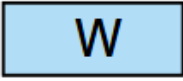
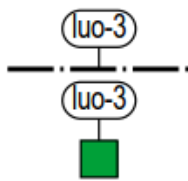
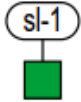
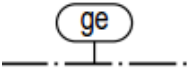
	KYLÄALUE AT-1 Alueelle rakentaminen edellyttää asemakaavoitusta, jonka yhteydessä tulee selvittää alueen pohjavesiolosuhteet ja rakentamisen pohjavesivaikutukset.
	LÄHES KYLÄMÄISEN RAKENTAMISEN ALUE -AT (IVALON JA TÖRMÄSEN KYLÄKESKUSTEN LIEVEALUEET). Aluetta voidaan maankäytöllisesti kehittää Ivalon ja Törmäsen keskuksiin tukeutuvana kylämäisenä alueena. Maankäytön toteutumisessa tulee huomioida, ettei sillä vaaranneta Ivalon asemakaavoitettavan kyläkeskusalueen suunnitelmallista kehittymistä. Tarvittaessa AT-alueen rakentamista tulee ohjata laadittavilla asemakaavoilla. Uudisrakentaminen on sovitettava huolellisesti maisemaan ja kyläkuvaan. Rakennuspaikan on oltava vähintään 2000 m² suuruinen ja rakentamisen suurin sallittu kerrosluku on II. Muilta osin rakentamisessa noudatetaan voimassa olevan rakennusjärjestyksen määräyksiä.
	ALUE, JOLLE SAATTA TULEVAISUUDESSA KOHDISTUA MAANKÄYTÖN KEHITTÄMISTARPEITA -keh-1
	PALVELUJEN JA HALLINNON ALUE P Alueelle voidaan osoittaa julkisia tai yksityisiä palveluita.
	MUSEORAKENNUSTEN ALUE YM
	VIIRISTYSALUE V Alueelle voidaan yksityiskohtaisemman suunnittelun pohjalta toteuttaa virkistystä palvelevia rakennuksia ja rakenteita.
	YMPÄRISTÖLLISESTI ARALLE ALUEELLE SIJOITTUVA VIRKISTYSALUE V/n Alue kuuluu Natura 2000 -verkostoon ja rantojensuojeluohjelmaan. Alueelle voidaan sijoittaa erillisen suunnitelman mukaisesti retkeilyyn liittyviä polkuja ja rakennelmia (esim. kodat, laavut).
	RETKEILY- JA ULKOILUALUE VR/v Retkeily- ja ulkoilualue, joka on varattu valtion tarpeisiin. Muu kuin yleistä virkistystä sekä alueen hoitoa ja valvontaa palveleva rakentaminen on kielletty. Vesistöä rajaavaa puustoa ei saa poistaa.
	RETKEILY-, ULKOILU- JA PORONHOITOVALTAINEN ALUE VR-1/v Maisemallisesti ja virkistysarvoltaan merkittävä Inarijärven rantametsäalue, joka on varattu valtion tarpeisiin. Maiseman ja virkistysarvojen turvaamiseksi alueella ei saa suorittaa metsätaloushakkuita, muutoin kuin MRL 128§ mukaisella kunnan maisematyöluvalla peitteisen metsätalouden menetelmin. Maisematyölupahakemuksessa tulee esittää selvitys suunniteltujen hakuiden näkyvyysalueesta ja vaikutuksista Inarijärven rantamaisemaan. Alueella ei saa suorittaa Inarijärvelle selkeästi nähtävissä olevia hakkuita. Inarijärven ja muiden vesistöjen rantaan tulee jättää rantojen luonto-,

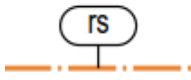
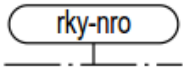
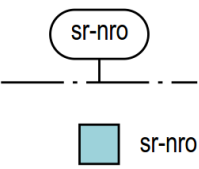
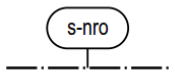
	maisema- ja virkistyskäyttöarvojen turvaamiseksi riittävän leveät (vähintään 100 m) suojavyöhykkeet, joilla ei tehdä metsätaloushakkuita. Alueelle ei saa rakentaa teitä, muutoin kuin kaavassa osoitetuille rakennuspaikoille sekä yleiseen käyttöön tarkoitettujen retkeilykohteiden tarpeisiin. Tien rakentaminen edellyttää MRL 128 §:n mukaista maisematyölupaa. Alueelle rakennettavien teiden tulee perustua alueelliseen kokonaissuunnitelmaan, jolla pyritään minimoimaan tien rakentamisen kokonaistarve ja luonnolle ja maisemaan aiheutuvat vaikutukset. Tielinjalta tulee laatia arkeologinen selvitys, luontoselvitys ja maisemaselvitys, jotka tulee huomioida tien suunnittelussa ja rakentamisessa. <i>Ohje: Peitteisen metsätalouden menetelmiin kuuluvat tässä vain harvennus- ja poimintahakkuut.</i>
	RETKEILY-, ULKOILU- JA PORONHOITOVALTAINEN ALUE VR-2/v Maisemallisesti ja virkistysarvoltaan merkittävä Sarminiemen sisäosien metsäalue, joka on varattu valtion tarpeisiin. Maiseman ja virkistysarvojen turvaamiseksi alueella ei saa suorittaa metsätaloushakkuita, muutoin kuin MRL 128§ mukaisella kunnan maisematyöluvalla peitteisen metsätalouden menetelmin. Maisematyölupahakemuksessa tulee esittää selvitys suunniteltujen hakkuiden näkyvyysalueesta ja vaikutuksista Inarijärven rantamaisemaan. Alueella ei saa suorittaa Inarijärvelle selkeästi nähtävissä olevia hakkuita. Vesistöjen rantaan tulee jättää rantojen luonto-, maisema- ja virkistyskäyttöarvojen turvaamiseksi riittävän leveät (vähintään 100 m) suojavyöhykkeet, joilla ei tehdä metsätaloushakkuita. <i>Ohje: Peitteisen metsätalouden menetelmiin kuuluvat tässä vain harvennus- ja poimintahakkuut.</i>
	VIRKISTYS/MATKAILUKOHDE Lintutorni.
	OHJELMAPALVELUTOIMINNOT -opt Koiravaljakoille erityisesti soveltuva vyöhyke. Alueen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on turvattava poronhoidon alueidenkäytölliset edellytykset. Alueen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa ja koiratarhojen sijoittelussa on huomioitava koiravaljakotarhojen meluhaitat.
	LOMA-ASUNTOALUE RA Rakennuspaikalle saa sijoittaa päärakennuksen, vierasmajan, aitan, erillisen enintään 30 k-m² saunan ja tarvittavia talousrakennuksia samaan pihapiiriin kokonaisrakennusoikeuden puitteissa. Rakennuspaikan kokonaisrakennusoikeus on 200 k-m² ja vähimmäiskoko 2000 m². Muilta osin rakentamisessa noudatetaan voimassa olevan rakennusjärjestyksen määräyksiä.
	LOMA-ASUNTOALUE RA-2 (IVALONJOKIVARSI) Olemassa oleva loma-asuntoalue. Rakennuspaikalle saa sijoittaa

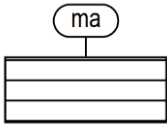
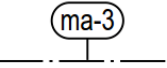
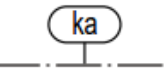
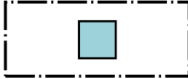
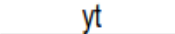
	päärakennuksen, vierasmajan, aitan, erillisen enintään 30 k-m² saunan ja tarvittavia talousrakennuksia samaan pihapiiriin kokonaisrakennusoikeuden puitteissa. Rakennuspaikan kokonaisrakennusoikeus on 200 k-m² ja vähimmäiskoko 2000 m². Näillä tulvauhanalaisilla alueilla olevilla rakennuspaikoilla ei sallita uusia rakennuslupia edellyttäviä toimenpiteitä (kuten esim. uudisrakentaminen ja siihen verrattavat toimenpiteet, vähäiset laajennukset) ilman, että alueen tulvauhkaan liittyvät riskit on yksiselitteisesti selvitetty. Muilta osin rakentamisessa noudatetaan voimassa olevan rakennusjärjestyksen määräyksiä.
	MATKAILUPALVELUJEN ALUE RM Alue on varattu matkailu- ja lomakeskuksille sekä lomakylille. Kun aluevarauksen toteutettava rakennusoikeus ylittää 500 k-m², on alue asemakaavoitettava. Rakentamisen tulee olla matalaa, enintään II-kerroksista ja ympäristöön sopivaa.
	MATKAILUPALVELUJEN ALUE RM/saa Alue on varattu matkailu- ja lomakeskuksille sekä lomakylille. Kun aluevarauksen toteutettava rakennusoikeus ylittää 500 k-m², on alue asemakaavoitettava. Rakentamisen tulee olla matalaa, enintään II-kerroksista ja ympäristöön sopivaa. Aluetta on käytetty sahatoimintaan ja alueen maaperässä voi olla toiminnasta peräisin olevia haitta-aineita. Alueen maaperän pilaantuneisuus on selvitettävä viimeistään rakennuslupaa haettaessa. Maaperä on puhdistettava viimeistään rakentamisen aikana ympäristöviranomaisen hyväksymällä tavalla.
	MATKAILUPALVELUJEN ALUE RM-1 (NELLIM) Alue on varattu paikallisen kulttuurin säilymistä ja edistämistä tukevalle matkailupalvelurakentamiselle. Matkailupalvelujen toteuttamisessa ja rakentamisessa on huomioitava erityisesti paikallisen kulttuurin arvot. Aluevarauksen toteuttaminen edellyttää asemakaavan laadintaa. Alue voidaan rakentaa vaiheittain, jolloin kussakin vaiheessa tulee huomioida riittävien palveluiden toteuttaminen. Rakentamisen tulee olla matalaa, enintään II-kerroksista ja ympäristöön sopivaa. Alueen maankäytön yksityiskohtaisessa suunnittelussa ja toteuttamisessa tulee huomioida aluevarauksen rajautuminen rantojensuojeluohjelma-alueeseen ja Natura 2000 -verkostoon. Rakentaminen ei saa vaarantaa em. ohjelmissa todettujen luonto- ja maisema-arvojen säilymistä.
	MATKAILUN OHJELMAPALVELUALUE RM-o1 Alueelle saa rakentaa ohjelmapalvelutoimintaan liittyviä rakennelmia, esim. katoksia ja telineitä. Alueella sallitaan retkeilyä ja matkailua tukeva palveluvarustus sekä luontaiselinkeinojen vaatimat rakennelmat.
	KYLMÄTEKNOLOGIAN ALUE E-1 Merkinnällä osoitetaan olemassa olevat tai suunnitellut kylmäteknologian alueet. Alue on tarkoitettu asemakaavoitettavaksi.

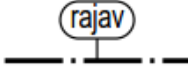
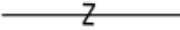
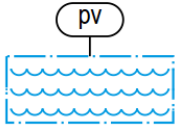
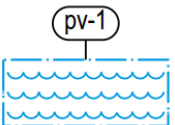
	YHDYSKUNTATEKNISEN HUOLLON ALUE TAI KOHDE ET, et Alueella voi sijaita yhdyskuntateknisen huollon toimintoja, kuten vedenottamo.
	YHDYSKUNTATEKNISEN HUOLLON ALUE ET-1 Mellanaavan jätevedenpuhdistamo.
	MAA-AINESTENOTTOALUE EO/MP Maankamaran aineksen otto on sallittua erillisen suunnitelman mukaisesti. Ottoluvan lakattua alue tulee maisemoida. Kauttaviivan jälkeinen merkintä osoittaa alueen pääkäyttötarkoituksen ottoluvan päättymisen jälkeen.
	LUONNONSUOJELUALUE SL-1 Inarijärvi on suojeltu luontodirektiivin mukaisena SAC-alueena (Natura-alue). Alue kuuluu myös rantojen suojeluohjelmaan. Alueella ei saa suorittaa sellaisia toimenpiteitä, jotka saattavat vaarantaa alueen suojeluarvoja. Toimenpiteet, jotka ovat tarpeen suojeluarvojen säilyttämiseksi tai palauttamiseksi, kuitenkin sallitaan. Natura-alueelle suunnitellusta toimenpiteestä tulee ilmoittaa ennakoon Lapin ELY-keskukselle (LSL 37 §). (ks. lisätietoa ilmoitusvelvollisuudesta kaavamerkinnän MPY kohdasta)
	LUONNONSUOJELUALUE SL-2 Ivalojokisuisto on suojeltu sekä luontodirektiivin mukaisena SAC-alueena että lintudirektiivin mukaisena SPA-alueena (Natura-alue). Ivalojoen suiston suot kuuluvat soiden suojeluohjelmaan. Natura-alueelle suunnitellusta toimenpiteestä tulee ilmoittaa ennakoon Lapin ELY-keskukselle (LSL 37 §). (ks. lisätietoa ilmoitusvelvollisuudesta kaavamerkinnän MPY kohdasta)
	ERÄMAA-ALUE Se Erämaalain (62/1991) nojalla perustettu erämaa-alue. Erämaa-alueiden hoito- ja käyttösuunnitelmissa tulee ottaa huomioon valtakunnallisesti ja seudullisesti merkittävät veneretkeily-, moottorikelkkailu- ja ulkoilureitit. Alueiden hoidon ja käytön järjestämisestä päätetään hoito- ja käyttösuunnitelmassa, jonka laatii erämaalain velvoittamana Metsähallitus ja vahvistaa ympäristöministeriö.
	NATURA 2000 -VERKOSTOON KUULUVA ALUE -nat Alue on suojeltu luontodirektiivin mukaisena SAC- ja/tai lintudirektiivin mukaisena SPA-alueena. Alueen suojeluarvojen huomioon ottamisesta on säädetty LSL 34, 35 ja 39 §:ssä. Natura-alueelle suunnitellusta toimenpiteestä tulee ilmoittaa ennakoon Lapin ELY-keskukselle (LSL 37 §). (ks. lisätietoa ilmoitusvelvollisuudesta kaavamerkinnän MPY kohdasta)

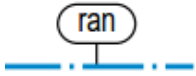
MP	MAA- JA METSÄTALOUS- SEKÄ PORONHOITOVALTAINEN ALUE MP Alueella turvataan nykyisten elinkeinojen, kuten maa- ja metsätalouden sekä valtionmaalla myös poronhoidon ja muiden luontaiselinkeinojen harjoittamismahdollisuudet. Aluetta voidaan käyttää pääasiallista käyttötarkoitusta merkittävästi haittaamatta myös muihin käyttötarkoituksiin. Alueella sallitaan metsälainsäädännön ja metsänhoitosuosituksen puitteissa tapahtuva metsien hoito ja käyttö. Erityislainsäädännön perusteella voidaan osoittaa valtionmaan rantavyöhykkeelle luontais- ja sivuelinkeinojen kannalta välttämättömiä rakennuksia. Rantavyöhykkeellä em. rakennuspaikan rakennusten yhteenlaskettu kerrosala on enintään 40 k-m².
MPU	MAA- JA METSÄTALOUS- SEKÄ PORONHOITOVALTAINEN ALUE, JOLLA ON ERITYISTÄ ULKOILUN OHJAAMISTARVETTA MPU Alue muodostaa ekologisen käytävän ja se mahdollistaa viherysteystarpeet. Alueen käytön suunnittelussa on metsätalouden ja valtionmaalla myös poronhoidon harjoittamismahdollisuuksien säilyttämisen lisäksi kiinnitettävä huomiota ulkoilumahdollisuuksia parantavien ja ulkoilusta aiheutuvia haittoja vähentävien ulkoilupolkujen ja -reittien järjestelymahdollisuuksiin. Alueelle suuntautuu ulkoilupainetta ja sillä on ulkoilun ohjaamistarpeen vuoksi tarkoitus toteuttaa ulkoilureittejä levähdys- ja muine tukialueineen. Alueella on sallittua vain maa- ja metsätaloutta sekä valtionmaalla myös poronhoitoa palveleva rakentaminen (MRL 43.2§). Rakentamisen sopeuttamiseen maisemaan on kiinnitettävä erityistä huomiota. Alueella sallitaan metsälainsäädännön ja metsänhoitosuosituksen puitteissa tapahtuva metsien hoito ja käyttö alueen erityisluonteen edellyttämällä tavalla siten, että maisemalliset ja muut ympäristölliset arvot säilyvät.
MPY	MAA- JA METSÄTALOUS- SEKÄ PORONHOITOVALTAINEN ALUE, JOLLA ON YMPÄRISTÖARVOJA MPY Alueella on sallittua vain maa- ja metsätaloutta sekä valtionmaalla myös poronhoitoa palveleva rakentaminen (MRL 43.2§). Rakentamisen sopeuttamiseen maisemaan on kiinnitettävä erityistä huomiota. Alueella sallitaan metsälainsäädännön ja metsänhoitosuosituksen puitteissa tapahtuva metsien hoito ja käyttö seuraavien poikkeuksin/täsmennyksin: Alueella ei saa tehdä avohakkuita eikä rantoja rajaavaa puustoa saa kokonaan poistaa (MRL 41.2§). Natura-alueelle suunnitellusta toimenpiteestä tulee ilmoittaa ennakoon Lapin ELY-keskukselle (LSL 37 §). TIETOA ILMOITUSVELVOLLISUUDESTA: Ilmoitusvelvollisuus koskee toimenpidettä, jos sillä saattaa olla merkittävä heikentävä vaikutus Natura 2000 -verkoston alueen suojeluperusteena oleville luonnonarvoille. Esimerkiksi kaikenlainen maaperän tai vedenpohjan kaivaminen, kasvillisuuden raivaaminen tai muu luontoa muuttava toiminta on sellaista, joista on syytä ilmoittaa. Ilmoitusvelvollisuus koskee vain sellaisia toimenpiteitä, jotka eivät edellytä viranomaisen lupaa tai ilmoittamista viranomaiselle jonkin muun

	lain perusteella. Lähtökohtaisesti kyse on siis yleensä varsin pienimuotoisista toimenpiteistä. Ilmoitusvelvollisuus voi koskea esimerkiksi: • kiinteistön sisäisen yksityistien rakentamista • latu- tai polkureitin rakentamista, • maa-ainesten tai turpeen kotitarveottoa, • pellonraivausta • sellaista vähäistä ojitusta, joka ei edellytä vesilain mukaista ilmoitusta, • geologista tutkimusta, • sellaista metsänkäsittelyyn liittyvää toimenpidettä, josta ei metsälain 14 §:n mukaan ole tarpeen tehdä metsänkayttöilmoitusta, kuten kotitarvehakkuu, • kiinteistön sisäisen sähköjohdon rakentaminen, • vesijohdon ja viemärin rakentaminen, jos se ei edellytä maankäyttö- ja rakennuslain tai vesilain mukaista lupaa tai päätöstä, • jotain muuta vastaavaa alueeseen kohdistuvaa toimenpidettä, jossa alueen nykyinen • käyttömuoto muuttuu tai nykyisen käyttömuodon ylläpitäminen edellyttää luontoa muuttavaa toimenpidettä Lisätietoa ilmoitusvelvollisuudesta ympäristöhallinnon internetsivuilta: https://www.ymparisto.fi/fi/luvut-ja-velvoitteet/luonnonsuojelun-luvat-ja-ilmoitukset/
	VESIALUE W
	LUONNON MONIMUOTOISUUDEN KANNALTA ERITYISEN TÄRKEÄ ALUE - luo Metsä- ja/tai vesilakikohde tai muu luontokohde. Ympäristön tilaan vaikuttavia toimenpiteitä suoritettaessa on kiinnitettävä huomiota siihen, ettei alueen luontoarvoja vaaranneta tai heikennetä.
	LUONNON MONIMUOTOISUUDEN KANNALTA ERITYISEN TÄRKEÄ ALUE - luo-3 Uhanalainen tai vaarantunut laji tai luontotyyppi. Kohteen luontoarvoja ei saa vaarantaa tai heikentää.
	LUONNONSUOJELULAIN NOJALLA SUOJELTAVA KOHDE -sl-1 Luontodirektiivin liitteiden II ja IV lajin esiintymä ja/tai luonnonsuojelulain 64 §:n nojalla suojeltu luontotyyppi. Kohteen luontoarvoja ei saa vaarantaa tai heikentää.
	ARVOKAS HARJUALUE TAI MUU GEOLOGINEN MUODOSTUMA -ge Valtakunnallisesti arvokas moreenimuodostuma, Sammakkovaara MOR-Y13-226. Arvokkaat harjalueet; Nellim-Hirvasmäki, Ahvenkutupjärvenharju ja Alumavaara.

	Suunnittelussa ja rakentamisessa tulee huomioida, että ympäristöä muokataan mahdollisimman vähän ja rakennukset ja niille johtavat kulkuyhteydet sopeutuvat maisemaan.								
	RANTOJENSUOJELUOHJELMA-ALUE -rs Alue kuuluu valtioneuvoston periaatepäätöksen 20.12.1990 mukaiseen rantojensuojeluohjelmaan.								
	VALTAKUNNALLISESTI ARVOKAS RAKENNETTU KULTTUURIYMPÄRISTÖ rky-nro rky-1 Nellimin kylä / Kolttasaamelaisten asutuspaikat rky-2 Kevärinne / Kolttasaamelaisten asutuspaikat rky-3 Nikola (Sarmijärvi) / Kolttasaamelaisten asutuspaikat rky-4 Tsarmi-Lompolo / Inarinsaamelaisten vuosimuuton talvi- ja kesäpaikat rky-5 Tsarmivuono / Inarinsaamelaisten vuosimuuton talvi- ja kesäpaikat Alueella tehtävien toimenpiteiden lähtökohdaksi on otettava kulttuurihistoriallisesti merkittävä ympäristö, jonka arvot säilytetään. Alueella tapahtuva uudis- ja korjausrakentaminen ja muut suoritettavat toimenpiteet on sopeutettava rakennetun kulttuuriympäristön ominaispiirteisiin, taajamakuvallesiin, kulttuurihistoriallisiin ja/tai maisemallisiin arvoihin. Erityistä huomioita tulee kiinnittää rakennusten sijoitteluun, mittakaavaan, mittasuhteisiin ja materiaalivalintoihin. Valtakunnallisessa inventoinnissa mainittua rakennuskohdetta ei saa purkaa ilman MRL 127 §:n mukaista lupaa. Rakennusten ja muun ympäristön olennaisista muutoksista on pyydettävä museoviranomaisen lausunto.								
	KULTTUURIHISTORIALLISESTI MERKITTÄVÄ ALUE TAI KOHDE sr-nro Rakennusten ja rakenteiden arvot tulee säilyttää. Kohdetta ei saa purkaa ilman MRL 127 §:n mukaista lupaa. Alueella tehtävien toimenpiteiden lähtökohdaksi on otettava kulttuurihistoriallisesti merkittävä ympäristö, jonka arvot säilytetään. Alueella tapahtuva uudis- ja korjausrakentaminen ja muut suoritettavat toimenpiteet on sopeutettava rakennetun kulttuuriympäristön ominaispiirteisiin, taajamakuvallesiin, kulttuurihistoriallisiin ja / tai maisemallisiin arvoihin. Erityistä huomioita tulee kiinnittää rakennusten sijoitteluun, mittakaavaan, mittasuhteisiin ja materiaalivalintoihin. Aluetta koskevista merkittävistä suunnitelmista ja toimenpiteistä on museoviranomaiselle varattava tilaisuus lausunnon antamiseen. Kohdenumero, joka on esitetty sr-merkinnän jälkeen viittaa kaavaselostuksen luetteloon. <table border="0"> <tr> <td>1. Kaisanranta</td><td>5. Tervon tila</td></tr> <tr> <td>2. Ortonen</td><td>6. Nyyssölän kenttä</td></tr> <tr> <td>3. Sulkusjärvi, Nellimö</td><td>7. Sarmijärvi</td></tr> <tr> <td>4. Nellimin uittoränni</td><td></td></tr> </table>	1. Kaisanranta	5. Tervon tila	2. Ortonen	6. Nyyssölän kenttä	3. Sulkusjärvi, Nellimö	7. Sarmijärvi	4. Nellimin uittoränni	
1. Kaisanranta	5. Tervon tila								
2. Ortonen	6. Nyyssölän kenttä								
3. Sulkusjärvi, Nellimö	7. Sarmijärvi								
4. Nellimin uittoränni									
	KULTTUURIHISTORIALLISESTI ARVOKAS VANHA TIELINJA s-nro 1. Ns. Petsamontie Alueella olevat tierakenteet tulee säilyttää. Alueelle tehtävistä								

	toimenpiteistä ja suunnitelmista on neuvoteltava museoviranomaisen kanssa. Kohdenumero, joka on esitetty s- merkinnän jälkeen viittaa kaavaselostuksen kohdan 5.2.8 luetteloon.
	VALTAKUNNALLISESTI ARVOKAS MAISEMA-ALUE -ma Nellimin asutusmaisemat (YM/2021/70). Alueen suunnittelun lähtökohdaksi on otettava maisema, jonka arvot säilytetään. Alueen uudisrakentaminen ja muut toimenpiteet on sopeutettava maiseman ominaisluonteeseen ja erityispiirteisiin. Erityistä huomiota tulee kiinnittää rakennusten sijoitteluun, mittakaavaan, mittasuhteisiin ja materiaalivalintoihin. Aluetta koskevista merkittävistä suunnitelmista ja toimenpiteistä on museoviranomaiselle varattava tilaisuus lausunnon antamiseen.
	VALTAKUNNALLISESTI ARVOKAS PERINNEMAISEMA-ALUE -ma-3 Sarmijärvi. Alueelle tehtävissä suunnitelmissa, esim. rakennuslupien myöntämisen yhteydessä, tulee huomioida maisematekijät.
	KOLTTA-ALUE -ka Merkinnällä osoitetaan likimääräisesti koltta-alue (253/1995) määritellyn koltta-alueen raja. Koltta-alueella valtion ja kunnan viranomaisten on varattava kolttien kyläkokoukselle ja koltthaneuvostoille tilaisuus lausunnon antamiseen kolttien elinkeinoja ja elinolosuhteita koskevissa laajakantoisissa ja periaatteellisissa asioissa. OHJE: Koltta-alue on määritelty kolttalain 2 §:ssä sanallisesti. Rajauksen tulkinta tulee tehdä kolttalain perusteella.
SM nro 	KIIINTEÄ MUINAISJÄÄNNÖS Muinaismuistolain (295/1963) rauhoittama kiinteä muinaisjäännös. Alueen kaivaminen, peittäminen, muuttaminen ja muu siihen kajoaminen on muinaismuistolain nojalla kielletty. Muinaisjäännösaluetta koskevista toimenpiteistä ja maankäyttösuunnitelmista on kuultava museoviranomaista. Muinaisjäännöksen laajuus tulee selvittää alueelliselta vastuumuseolta. Kaava-alueelta löydettyt kohteet on luetteloitu kaavaselostukseen ja tarkemmat kuvaukset ovat maisema- ja kulttuuriselvityksen liitteessä 1.
	SEUTUTIE st
	YHDYSTIE yt
	PÄÄKOKOOJATIE
	TIELIIKENTEN YHTEYSTARVE
10 000	RAKENNUSOIKEUS KERROSALANELIÖMETREINÄ
p 3 000	RAKENNUSOIKEUS KERROSALANELIÖMETREINÄ, JOKA ON

	KÄYTETTÄVISSÄ PALVELURAKENTAMISEEN
○ ○ ○ ○	OHJEELLINEN ULKOILUREITTI
□ □ □ □ □ □	OLEMASSA OLEVA MOOTTORIKELKKAILU-URA/-REITTI
□ □ □ □ □ □	OHJEELLINEN MOOTTORIKELKKAILU-URA/-REITTI
	VENESATAMA
	RAJAVARTIOSTON HARJOITUSALUEET -rajav
	VOIMAJOHTO Jatkosuunnittelussa on huomioitava sekä rakentamisrajoitusalueet että tarve johtokäytävän laajentamiselle. Z
	OHJEELLINEN UUSI VOIMAJOHTO Voimajohdon tarkemmassa suunnittelussa tulee huomioida linjalle sijoittuvien luontokohteiden säilyminen voimajohdon linjauksessa ja/tai johtopylväiden sijoituksessa.
	VEDENHANKINTAA VARTEN TÄRKEÄ POHJAVESIALUE (1-luokka) -pv pv-alueilla tapahtuvaa rakentamista ja muita toimintoja rajoittavat YSL 16 §:n ja 17 §:n mukaiset maaperän ja pohjaveden pilaamiskiellot sekä VL 3. luvun 2 §:n mukainen pohjaveden muuttamiskielto. Alueelle ei saa sijoittaa pinta- tai pohjaveden laatua vaarantavia toimintoja. Rakentaminen, maankaivuu ja metsänhoitotoimenpiteet on tehtävä siten, ettei aiheuteta pohjaveden laatumuutoksia tai pysyviä muutoksia pohjaveden korkeuteen. Kaikkien jätevesien, myös puhdistettujen, imeyttäminen maaperään on kielletty.
	MUU VEDENHANKINTAAN SOVELTUVA (2-luokka) POHJAVESIALUE -pv-1 Alueen soveltuvuutta vedenhankintaan ei ole tutkittu.
	TULVAUHANALAINEN ALUE (RASTERIMERKINTÄ) Ivalojoen rannat ovat monin paikoin tulvauhanalaista aluetta. Kaavamerkintä ei osoita tulvauhanalaisen alueen yksiselitteistä laajuutta, vaan se tulee selvittää tarvittaessa tapauskohtaisesti. Tällä yleiskaavalla ei ratkaista eikä osoiteta uutta rantarakentamista tulvauhanalaisella alueella. Tulvauhanalaisilla alueilla olevilla rakennuspaikoilla ei sallita uusia rakennuslupia edellyttäviä toimenpiteitä ilman, että alueen tulvauhkaan liittyvät riskit on yksiselitteisesti selvitetty. Rakentaminen edellyttää MRL 116 §:n mukaisten vaatimusten täyttymistä.
	RAJANYLITYSPAIKKA

	RANTA-ASEMAKAAVOITETTU ALUE (RASTERIMERKINTÄ)
	VYÖHYKE, JOLLA ON NOUDATETTU EMÄTILATAKASTELUA RANTARAKENNUSOIKEUDEN MÄÄRITTELYSSÄ -ran Rantoja rajaavan puuston käsittelyssä tulee huomioida rantametsien maisemalliset arvot metsälainsäädännön ja metsänhoitosuosituksen puitteissa.
	OLEVA LOMARAKENNUSPAIKKA
	OLEVA ASUINRAKENNUSPAIKKA
	UUSI RAKENNUSPAIKKA
1	LUKU MERKINNÄN JÄLJESSÄ OSOITTA ALUEEN RAKENNUSPAIKKOJEN ENIMMÄISMÄÄRÄN
/1	LUKU (/1) AO-1 TAI RA-2 MERKINNÄN JÄLJESSÄ OSOITTA ALUEEN RAKENNUSPAIKKOJEN ENIMMÄISMÄÄRÄN
	YLEISKAAVA-ALUEEN RAJA

6.3.1 Yleiset määräykset ja suositukset

Rakentaminen ranta-alueilla

Yleiskaavaa voidaan käyttää ranta-alueilla sijaitsevilla AO -, RA-, RM/saa- ja RM-alueilla rakennusluvan myöntämisen perusteena (MRL 72.1§).

Ranta-alueelle tai -vyöhykkeelle sijoittuvilla MP-, MPU- ja MPY- alueilla ei ole rakennusoikeutta, ellei kaavamerkinnöin ole toisin osoitettu (MRL 43.2§). Tilojen rantarakennusoikeudet on osoitettu RA- ja AO-alueille.

Rakentamiseen osoitettujen alueiden rajoista voidaan poiketa pohjakartan tarkkuusvaatimusten puitteissa.

Valtionmaille osoitetuilla uusilla RA-rakennuspaikoilla tulee suorittaa arkeologinen inventointi ja luontoarvojen selvitys ennen rakennusluvan myöntämistä, mikäli niitä ei ole tehty kaavoituksen yhteydessä.

Rakennuspaikka ei saa olla tulvauhanalainen (MRL 116§). Alaville alueille rakennettaessa tulee huomioida tulva- ja kosteusvahinkojen vaara. Kosteudelle alttiit rakennusosat on sijoitettava Inarijärvellä alimman rakentamiskorkeuden N2000 +121,48 m (N60 +121,28 m) yläpuolelle ja muilla vesistöillä enintään 0,5 m ylemmäksi kuin kerran 100 vuodessa laskettu korkein tulvakorkeus (HW 1/100), elleivät kaavan hyväksymisen jälkeen valmistuvat selvitykset muuta osoita, taikka rakennusluvan myöntävä viranomais ei olosuhteista johtuen vaadi rakennusta sijoitettavaksi korkeammalle. Mikäli em. rakentamiskorkeus on joskus ylitetty (jääpatotulva), on tämä korkeampi korkeus otettava määrääväksi korkeudeksi alimpia rakentamiskorkeuksia määritettäessä. Niillä alueilla, joilla HW 1/100 laskentaa ei ole tehty, alimmat rakentamiskorkeudet määritetään tapauskohtaisesti suurimpien havaittujen tulvakorkeuksien perusteella.

Yleiskaavan perusteella ei voida suoraan myöntää rakennuslupia ranta-asemakaava- tai asemakaava-alueille. Yleiskaavassa esitetty ratkaisu voidaan asemakaavoitettavaksi osoitetuilla alueilla huomioida yhtenä rakennuslupa- / suunnittelutarveratkaisujen perusteena, ennen kuin alueelle on laadittu asemakaava.

Rakennushankkeeseen ryhtyvän tulee osoittaa rakennuspaikan rakennettavuus ja tarvittaessa toimenpiteet rakennuspaikan vahvistamiseksi rakennusluvan yhteydessä maankäyttö- ja rakennusasetuksen 49 §:n mukaisesti tehtävän selvityksen (perustamis- ja pohjaolosuhteet) lisäksi.

Yleisten teiden varsilla ennen rakennusluvan myöntämistä on uusille rakennuspaikoille haettava liittymälupa tai liittymän käyttötarkoituksen muutoslupa. Uusia teitä rakennettaessa tulee kiinnittää erityistä huomiota siihen, ettei niiden rakentamisesta aiheudu merkittäviä maisemallisia vaurioita.

Asemakaava-alueen ulkopuolella rakentamisen tulee olla matalaa, enintään II-kerroksista ja ympäristöön sopivaa. Rakennusten sijoittelussa, mitoituksessa ja ulkoasussa on huomioitava perinteinen rakentamistapa sekä soveltuvuus maisemaan.

Rakentaminen tulee tapahtua alueen ympäristöarvoja loukkaamatta. Rakennukset ja muut rakennelmat, kuten lipputangot, eivät saa nousta vallitseva puuston yläpuolelle. Rakennusten ja vesistön väliin tulee jättää suojapuustoa niin, että rakennukset eivät merkittävästi näy järvelle.

Kyläkeskusten ulkopuolella loma-asuntojen etäisyys rantaviivasta tulee olla vähintään 30 metriä. Erillisen saunarakennuksen ja talousrakennuksen etäisyys rannasta tulee olla vähintään 20 metriä.

Alueen yksityiskohtaisemmassa kaavoituksessa sekä rakennesuunnittelussa tulee ottaa huomioon valtioneuvoston antamat sisämelutasoja koskevat ohjearvot.

Alueiden rakentamisessa noudatetaan kunnan rakennusjärjestyksessä olevia määräyksiä, ellei kaavassa ole toisin osoitettu.

Tällä yleiskaavalla ei rajoiteta (lukuun ottamatta kaavassa todettuja erityisen merkittäviä luontokohteita) eikä ole ratkaistu mahdollisia uusia maa-, kivi- ja kallioainesten ottoon liittyviä toimintoja ja aluevarauksia. Edellä mainitut toiminnot ratkaistaan tarvittaessa erillishankkeina.

Yli 50 m korkeista tuulivoimaloiden rakentamisesta tulee pyytää lausunto Puolustusvoimien pääesikunnalta.

Sähkölinjoja saariin vedettäessä, vesistöjen ylityksissä ja saarten ranta-alueilla on aina käytettävä vesistö- ja maakaapeleita ilmajohtojen sijasta.

Luonnonsuojelualueilla olevilla ja niihin rajautuvilla loma-asuntotonteilla on venepaikkojen ja väylien ruoppaaminen kielletty.

Veneväylien ja reittien rakentamiseen ja ylläpitoon tarvittavat turvalaitteet voidaan rakentaa maa-alueille, ellei maa-alue ole erityisesti varattu rakentamiseen.

Jätevesien käsittely

Jätevesien käsittelyssä noudatetaan kulloinkin voimassa olevaa jätevesilainsäädäntöä ja -asetusta sekä Inarin kunnan rakennusjärjestystä ja ympäristönsuojelumääräyksiä. Jätevedet on käsiteltävä ympäristönsuojeluviranomaisen hyväksymällä tavalla.

Ranta-alueilla ja pohjavesialueilla talousjätevesien käsittelyssä tulee saavuttaa pilaantumiselle herkiltä alueilta vaadittavat puhdistustasot.

Loma-asuntoalueilla, jotka eivät ole yleisen tai ryhmäkohtaisen viemäriverkoston piirissä, suositellaan kuivakäymälöitä tai kompostoivia käymälöitä.

7. VAIKUTUSTEN ARVIOINTI

7.1 Menettely

Osayleiskaavan sosiaalisia ja ympäristövaikutuksia on arvioitu asiantuntijatyönä laadittujen selvitysten pohjalta sekä viranomaisilta, maanomistajilta, asukkailta ja muilta osallisilta kaavoitusprosessin aikana saatujen kannanottojen perusteella.

7.2 Kaavan vaikutusten tarkastelu; keskeisiä vaikutuksia

Kaavoituksen keskeisiä vaikutuksia on arvioitu seuraavien tekijöiden osalta:

- Vaikutukset ihmisten elinoloihin ja elinympäristöön
- Vaikutukset maa- ja kallioperään, veteen, ilmaan ja ilmastoon
- Vaikutukset kasvi- ja eläinlajeihin, luonnon monimuotoisuuteen ja luonnonvaroihin
- Vaikutukset alue- ja yhdyskuntarakenteeseen, yhdyskunta- ja energiatalouteen sekä liikenteeseen
- Vaikutukset taajama- ja kyläkuvaan, maisemaan, kulttuuriperintöön ja rakennettuun ympäristöön

Kaavaratkaisu; tarkasteltava asia	Nykytila	Kaavoituksen vaikutus
Vaikutukset ihmisten elinoloihin, terveyteen ja viihtyvyyteen		
Uuden rakentamisen määrä ja sijoittuminen	- Asutus keskittyy kyläkeskuksiin ja pääteiden varsille.	- Uutta pysyvää rakentamista ei osoiteta kyläkeskusten ulkopuolelle ranta-alueelle - Pysyvää asutusta ohjataan Keväjärven, Veskonien ja Nellimin kyliin AT-alueille
Työpaikat; -mahdollisuus elinkeinon harjoittamiseen - sosiaaliset vaikutukset - työllisyys	- Työpaikat sijoittuvat pääasiassa Ivaloon ja Saariselälle. - Alueen työttömyys on korkealla tasolla.	- Tiiviit, volyymiltaan riittävän suuret matkailurakentamisen kehittämiskohteet lisäävät alueen työpaikkoja. - Kaavalla on osoitettu uusia aluevarauksia matkailurakentamiselle ja kylmätekniikan testaustoimintaan. - Kasvava matkailijoiden määrä aiheuttaa myös välillisesti työpaikkoja esim. kaupan alalle ja kuljetukseen. - Matkailun välittömät ja välilliset ja vaikutukset näkyvät laajemmin, kun kehittäminen ei keskity pelkästään Saariselälle - Nellimiin osoitettu matkailurakentaminen voi parantaa suunnittelualueen pohjoisosien väestön työllisyyttä ja lyhentää työmatkaa.
Palvelut; - saatavuus	Palvelut keskittyvät Ivaloon ja Saariselälle.	- palvelut ovat edelleen Ivalossa ja Saariselällä - Nellimin asukkaille

- saavutettavuus		matkailurakentamiseen liittyvät palvelut tarjoavat uusia matkailuun liittyviä palveluja aikaisempaa lähempää - Matkailurakentamisen kohteet voivat lisätä kysyntää palvelutarjonnan kehittämiseen myös Nellimin kylällä
Liikkuminen; - liikenneturvallisuus - liikenneyhteydet, - joukkoliikenne - reitistöt	Asutus keskittyy tärkeimpien teiden varsille	- Nellimintie on osoitettu toteutuneen mukaisesti - Yleiskaavalla on osoitettu tieliikenteen yhteystarve Veskonien kylän ja Nanguniemen matkailupalvelualueen välille - kaavoitus ei aiheuta merkittävää muutosta liikenneyhteyksiin, liikenneturvallisuuteen tai joukkoliikenneyhteyksiin, sillä asutus keskittyy edelleen tärkeimpien pääteiden varsille sekä kyläkeskuksiin. - yhdyskuntarakennetta tiivistävä malli tukee yhteyksien kehittämistä ja turvallisuuden parantamista - kaavassa on osoitettu moottorikelkkailun ja ulkoilun pääreitistöt
Virkistys; vapaa-ajanvietto, ulkoilualueet	Ympäröivä luonto toimii virkistys- ja ulkoilualueena.	- Ympäröivä luonto toimii edelleen virkistys- ja ulkoilualueena, erämaaluonto lähellä - Kaavassa on osoitettu maa- ja metsätalous sekä poronhoitovaltaisen alueet, joilla on ulkoilunohjaamistarvetta (MPU). Alueet muodostavat ekologisen verkoston ja se mahdollistaa viherysteystarpeet - Maisemallisesti ja virkistysarvoltaan merkittävien valtion metsäalueiden säilyminen metsäisinä on turvattu Nangunniemen rantametsien ja Sarminiemen sisäosien metsäalueiden osalta, joilla metsähakkuut tulee suorittaa peitteisen metsätalouden menetelmin, eikä selkeästi Inarijärvelle näkyviä hakkuita saa toteuttaa. - kaavassa on osoitettu moottorikelkkailun ja ulkoilun pääreitistöt sekä valtion retkeily- ja ulkoilualueet. Nellimin RM-1-alueen pohjoispuoli, joka kuuluu Natura 2000 -verkostoon, on osoitettu ympäristöllisesti aralle alueelle sijoittuvaksi virkistysalueeksi.

Ympäristön laatu; -elinympäristön viihtyisyys - terveys - turvallisuus	- Erämaaluonto on lähellä. - Reitistöt ovat helposti saavutettavissa.	- Kaavaratkaisulla säilytetään alueen erämaaluontoa mm. keskittämällä asutus sekä matkailurakentaminen tietyille, niille parhaiten sopiville paikoille. - Uudet rantarakennuspaikat on pyritty sijoittamaan lähelle olevia rakennuspaikkoja, ja rakennuspaikkojen sijoittelussa on huomioitu ympäröivät olosuhteet - Keskeiset liikenneväylät säilyvät ennallaan ja niitä (mm. liikenneturvallisuus, melun torjunta) kehitetään nykyiseltä pohjalta. - Rakentamisessa huomioidaan valtioneuvoston antamat ohjeet melusta - tieyhteys Veskoniemestä Nanguniemen matkailualueelle lyhentäisi alueiden etäisyyttä - Ivalojoen osoittaminen tulvauhanalaiseksi alueeksi ohjaa rakentamista pois tulvaherkimmiltä alueilta rakennuslupavaiheessa. Nykyiset rakennuspaikat Ivalojokivarressa on osoitettu omilla erityismerkinnöillä. Ivalojokivarren rantarakentamista ei ole ratkaistu tässä kaavassa. - Uuden asuinrakentamisen määrä ei aiheuta olennaista muutosta nykytilanteeseen. Mikäli kyläalueille kohdistuu yksittäisiä pientalohankkeita merkittävämpiä rakennushankkeita, tulee arvioida yksityiskohtaisemman maankäytön suunnittelun ja asemakaavoituksen tarve.
Asumisperinne	- Alueella on paikallista omaperäistä asumiskulttuuria	- Kaavamääräyksillä tuetaan kylien paikallisen kulttuurin säilymistä. Uusi rakentaminen ohjataan olemassa oleviin kyliin.

Vaikutukset maa- ja kallioperään, veteen, ilmaan ja ilmastoon sekä kasvi- ja eläinlajeihin, luonnon monimuotoisuuteen ja luonnonvaroihin

Uudet rakentamisalueet; määrä ja sijainti	- Suurin osa kaava-alueesta on rakentamatonta - nykyinen rakentaminen on keskittynyttä	- kaava-alueesta on edelleen suurin osa koskematonta, erämaatyypistä luontoa - asutusrakenne on tiivistynyt - uudet matkailurakentamisyksiöt on keskitetty, jolloin luonnolle aiheutetaan mahdollisimman vähän haittaa - rantarakennuspaikkojen sijoittelussa on huomioitu ympäristö- ja
---	--	--

		kulttuuriarvot
Liikkuminen; uudet reitistöt	- Kelkkareitit kulkevat usein Natura-alueiden läpi	- Entistä selvempi ero erämaa-alueiden ja ohjelmapalvelualueiden välillä, kun noudatetaan maakuntakaavan ja kunnan laatiman reitistösuunnitelman mukaisia reittejä kelkkailussa.
Ranta-alueiden maankäyttö; mitoitusperusteet	- suurin osa alueen rannoista on suojeltu - alueella voimassa oleva kaavoitus ei ole perustunut mitoitusvyöhykkeisiin, vaan yhteen käytettyyn mitoituslukuun	- rantarakentaminen on osoitettu mitoitusvyöhykkeittäin määräytyvän mitoitusluvun mukaan. Ranta-rakennuspaikkojen sijoittelussa huomioidaan luontoarvojen säilyttäminen ja maisematekijät - suurin osa rannoista säilyy edelleen rakentamattomina
Suojelualueet; Natura-alueet, Tsarmitunturin erämaa-alue, muut	- Suojelualueet sijaitsevat pääosin verraten kaukana kehittämiskohteista, lähimmillään Ivalojokisuistossa	- kaavoituksen vaikutukset suojelualueisiin ovat vähäiset
Luonnonarvoiltaan herkät alueet	- sijoittuvat pääasiassa lahtien pohjukoihin ja kuruihin / notkoihin, lisäksi ekologiset yhteydet, pohjavesialueet, arvokkaat harjualet ja moreenimuodostuma	- kaavoituksen vaikutukset ovat vähäiset, ekologiset yhteydet, pohjavesialueet, harjualet ja moreenimuodostuma on huomioitu - uusia rakennuspaikkoja ei ole sijoitettu herkille paikoille - Alumavaaran pohjavesi-/harjualetteen laidalle on osoitettu viisi uutta rakennuspaikkaa, joista ei arvioida aiheutuvan merkittäviä vaikutuksia - kyläasutuksen täydennysrakentaminen pohjavesialueilla ja pääosalla arvokkailla harjualetta edellyttää asemakaavoitusta, jossa selvitetään ja ohjataan tarkemmin rakentamista
Uhanalaiset lajit	- sijaintitiedot osin epätarkat	- rakentamisalueilla tai läheisyydessä sijaitsevien lajien sijainnin tarkempi selvittäminen tärkeää. - erityisen tärkeitä ovat kaava-alueella sijaitsevat luontodirektiivin liitteiden II ja IV lajit, joiden tiedossa olevat esiintymät on otettava maankäytössä huomioon. Tunnetut esiintymät on merkitty sl-1 merkinnöillä. - kaavan vaikutukset uhanalaislajistoon ovat käytettävissä olevien tietojen perusteella pääosin vähäiset. Uutta rantarakentamista ei ole osoitettu sl-1 kohteiden läheisyyteen. - Peskanlahden vanhan asuinkentän

		perinneympäristöön sijoittuva silmälläpidettävän ketonoidanlukko-kasvin esiintymä on muodostunut alueelle kulttuurivaikutuksen myötä. Kohde on merkitty kaavaan luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeänä kohteena luo-3-kohdemerkinnällä, jonka luontoarvoja ei saa vaarantaa tai heikentää. Kohteen säilyminen tulee huomioida uuden rakennuspaikan suunnittelussa, luvituksessa ja rakentamisessa.
Vaikutukset alue- ja yhdyskuntarakenteeseen, yhdyskunta- ja energiatalouteen sekä liikenteeseen		
Yhdyskuntarakenne, taajamat, kyläalueet	Asutus keskittyy Nellimin, Veskonien, Akujärven ja Keväjärven kyliin.	- tukee olemassa olevaa yhdyskuntarakennetta - Kylissä tavoitteena on nykyisen asukasmäärän säilyminen. - Tiivis rakenne mahdollistaa edulliset yhdyskuntataloudelliset kustannukset.
Pysyvä asuminen	Pysyvä asuminen on keskittynyt Nellimin, Veskonien, Akujärven ja Keväjärven kyliin.	- Olemassa olevat kylät on osoitettu kyläalueiksi, jonne voidaan sijoittaa uutta rakentamista, joka on sovitettava huolellisesti maisemaan ja kyläkuvaan. - Pohjavesialueille sijoittuville kyläalueille on annettu kaavamääräys, jonka mukaan täydennysrakentaminen edellyttää asemakaavoitusta, jossa selvitetään ja ohjataan tarkemmin rakentamista - Muilla kyläalueilla asemakaavoitusta ei suoraan edellytetä, mutta vähäistä merkittävämpi täydennysrakentaminen tulee suunnitella asemakaavoituksella, jolla tutkitaan ja osoitetaan tarkemmin kullekin alueelle sopiva rakentamisen määrä
Loma-asuminen	Loma-asutus on muodostunut yksittäisiksi lomarakennuspaikoiksi etupäässä Inarijärven rannalle. Rakennuspaikat on osoitettu Inarijärven osayleiskaavassa 1995 sekä ranta-asemakaavoissa.	- Kaavassa on toteutettu maanomistajien tasapuolista kohtelua osoittamalla yksityisten maille rantarakennuspaikkoja. - Rantarakentamisessa on otettu huomioon alueen luonto- ja maisema-arvot mitoitusvyöhykkeissä ja rakentamisen sijoittelussa. - Valtionmaalle on osoitettu yksittäisiä lomarakennuspaikkoja vain Nanguvuonolle ja Sarmilompolalle. Muu rakentaminen keskitetään muutamaa suureen matkailurakentamiseen

		yksikköön.
Matkailu - matkailurakentaminen - Nellim - Sarmilompola - Lompolanjärvi - Virtaniemi - Peuravuono - ohjelmapalvelualueet	Kaavalla osoitettava matkailurakentaminen keskittyy Nellimiin, Sarmilompolaan, Lompolanjärvelle sekä Virtaniemen ja Peuravuonon alueille.	- Matkailurakentamiselle on osoitettu riittävän suuri ja kannattavan toiminnan mahdollistava kehittämiskohde Nellimiin. - Lisäksi on osoitettu pienemmät matkailurakentamisen yksiköt Sarmilompolaan ja Virtaniemen entisen rajavartioaseman alueelle sekä Lompolanjärvelle ja entisen Peuravuonon sahan alueelle. - Kaavassa on osoitettu matkailun ohjelmapalvelualueita. - Matkailurakentamisen kohdetarjonta on monipuolista ja alueen ominaispiirteisiin perustuvaa. - Mahdollisuuksia uusille ohjelmapalveluyrittäjille. - Palvelujen keskittäminen tietyille alueille vähentää olemassa olevalle asutukselle ja luontoon kohdistuvia häiriöitä.
Muut elinkeinot - metsätalous - poronhoito	Alueella harjoitetaan metsätaloutta sekä poronhoitoa. Lisäksi pienemmässä määrin muita luontaiselinkeinoja.	- Alueella turvataan nykyisten elinkeinojen harjoittamismahdollisuudet. - Poronhoidolle tärkeät alueet on jätetty uudisrakentamisen ulkopuolelle.
Palvelut - saatavuus - saavutettavuus	Palvelut ovat pääosin Ivalossa ja Saariselällä	- Ivalon taajaman laajenemisalueet mahdollistavat palvelujen sijoittumisen aikaisempaa vapaammin, mikä voi parantaa niiden saavutettavuutta. - Kaavassa osoitetut uudet matkailurakentamisen kohteet mahdollistavat uusien matkailupalveluiden syntymistä ja esim. ravintolapalveluja on mahdollista saada mm. Nellimissä.
Liikenne ja liikenneturvallisuus - tiet - lentoliikenne - joukkoliikenne -reitit	Pääliikenneväylä on Ivalosta Nellimiin johtava tie. Veskonientie on kehitettävä tieyhteys	- Kaavoituksen lähtökohtana on ollut tukeutua olemassa olevaan tieverkostoon - Reitit on osoitettu hyväksytyn reittisuunnitelman mukaisesti; suunnitellut reitit vähentävät maaston kulutusta sekä kelkkailusta aiheutuvia häiriöitä. - Veskonien kylän ja Nanguniemen matkailualueen välille on osoitettu tieliikenteen yhteystarve - Veskonien tiehanke ja Nanguniementie tarvitsevat

		kehittämistoimia luodakseen edellytyksiä elinkeinojen kehittämiseksi. - Tsarmitunturin erämaa-alueelle on osoitettu moottorikelkkailun yhteystarve - Hankealueelle ei ole osoitettu rakenteita, jotka estäisivät Ivalon lentokentän kehittämistä
Tekninen huolto - kunnallistekniset verkostot - energian siirto	Alueella on 110 kV sähkölinja Ivalosta valtakunnan rajalle.	- Kaavassa on huomioitu nykyinen 110 kV Kaitakoski-Ivalo-voimajohto sekä ohjeellisella merkinnällä sen viereen suunnitteilla oleva uusi 110 kV johtolinja Virtaniemen ja Keväjärven välille. - Kaava rakentuu pääasiassa olemassa olevan kunnallisteknisen verkoston varaan, mikä on taloudellisesti edullista. - uudet matkailun kehittämiskohteiden sijoittelussa on huomioitu olemassa oleva kunnallistekninen verkosto ja sen hyödyntäminen. - Uudet matkailurakentamisen kehittämiskohteet voivat tarvita uutta kunnallisteknistä verkostoa, mikä voi aiheuttaa lisäkustannuksia.
Erityisalueet - kylmätekniikan alueet - Rajavartiolaitoksen alueet - Maa-ainesten ottoalueet - Yhdyskuntateknisen huollon alueet	-Suunnittelualueella sijaitsee Mellanaavan kylmätekniikan/ testirata-alueita. -Ivalon taajaman läheisyydessä on rajavartiolaitoksen harjoitusalue. - Rajavartiolaitoksen Virtaniemen rajavartioasema (poistunut käytöstä) - Vedenottamot	- Kaavassa on osoitettu olemassa oleva kylmätekniikan-alue ja sen suunnitellut laajennusalueet - Kaavassa on osoitettu Rajavartiolaitoksen tarvitsemat alueet - Kaavaan on merkitty olemassa olevat vedenottamot - Kaavaan on merkitty Keväjärven 2-lkan pohjavesialueelle sijoittuva maa-ainesten ottoalue voimassa olevan maa-ainesluvan mukaisesti Kaavaan on merkitty Mellanaavan jätevedenpuhdistamo voimassa olevan asemakaavan mukaisesti
Vaikutukset kyläkuvaan, maisemaan, kulttuuriperintöön ja rakennettuun ympäristöön		
Kylärakenne ja kyläkuva	Kylärakenteen muodostavat Ivalon keskustaajama ja muutamat pienemmät kylät pääteiden ja vesistöjen varrella	- Olemassa oleva kylärakenne säilyy - kyläkuvan säilymiseen on kiinnitetty erityistä huomiota
Uusi asuinrakentaminen; mitoitus, sijoittuminen	Uusi asuinrakentaminen sijoittuu pääasiassa olemassa oleviin kyliin.	- Kaava ohjaa uuden asuinrakentamisen kyläalueiden yhteyteen. - Alueelle ei ole tiedossa merkittävää rakentamispainetta. Kyläalueiden

		täydentyminen yksittäisillä asuinrakennuksilla ei aiheuta olennaista muutosta nykytilanteeseen. - Mikäli kyläalueille kohdistuu yksittäisiä pientalohankkeita merkittävämpiä rakennushankkeita, tulee arvioida yksityiskohtaisemman maankäytön suunnittelun ja asemakaavoituksen tarve. Asemakaavoituksella tutkitaan tarkemmin kyläalueille soveltuva täydennysrakentamisen määrä ja sijoittuminen.
Uusi lomarakentaminen; mitoitus, sijoittuminen	Uusi lomarakentaminen sijoittuu pääosin yksityiselle maalle sekä Nanguvuonoon valtionmaalle.	- Uudet lomarakennukset sijoittuvat vähintään 30 m etäisyydelle ja saunat vähintään 20 metrin etäisyydelle rantaviivasta. Tämä vähentää rakentamisesta ja valaistuksesta koituvia maisemahaittoja. Valtion rantarakentamisoikeutta on keskitetty isommille matkailupalvelualueille mm. Nellimiin, mikä säästää muita rantoja rakentamiselta.
Maisematekijät		- Kaavassa on huomioitu alueen tärkeimmät maisema-arvot. - Maisemallisesti ja virkistysarvoltaan merkittävien valtion metsäalueiden säilyminen metsäisinä on turvattu Nanguniemen rantametsien ja Sarminiemen sisäosien metsäalueiden osalta, joilla metsähakkuut tulee suorittaa peitteisen metsätalouden menetelmin, eikä selkeästi Inarijärvelle näkyviä hakkuita saa toteuttaa. Valtion Nanguniemen rantametsien alueilla on rajoitettu tien rakentamista ja edellytetty sen perustuvan maisematyölupaan, maisemaselvitykseen ja kokonaissuunnitelmaan, jolla tulee minimoida mm. maisemaan aiheutuvat vaikutukset.
Kulttuuriympäristöt ja muinaismuistot	- Alueen kulttuuriympäristöarvoista ja muinaismuistoista on tietoa. - Suunnittelualueella on runsaasti maisema-arvoja, kulttuuriympäristöarvoja sekä muinaismuistoja.	- Kaavoituksen taustaselvityksiin on koottu tieto alueen kulttuuriympäristöarvoista ja muinaismuistoista - Kulttuuriympäristöarvot on osoitettu kaavakartalla - Uusi rakentaminen ei aiheuta haittaa kulttuuriympäristöarvoille - Kyläalueella rakennettaessa on kiinnitettävä erityisesti huomioita

		paikalliseen kulttuuriin - Alueelta on laadittu muinaisjäännösselvityksiä, jotka on huomioitu rakennuspaikkojen sijoituksessa. Muinaisjäännöskohteet tulee huomioida myös tarkemmassa suunnittelussa. Valtionmaille viime vaiheessa osoitetuilta 8 rakennuspaikalta tulee tehdä arkeologinen inventointi ennen rakennusluvan myöntämistä. VR-1/v-alueille suunniteltavilta tielinjoilta tulee laatia arkeologinen selvitys. - Asemakaavoitettavilla alueilla täydennetään muinaismuistotietoja asemakaavoituksen yhteydessä tarvittaessa
Saamelainen kulttuuri, paikallinen omaleimainen kulttuuri, henkinen kulttuuriperintö	Suunnittelualue kuuluu kokonaan saamelaisten kotiseutualueeseen. Suunnittelualueen pohjoisosat kuuluvat Koltta-alueeseen.	- Kaavaprosessissa annetaan saamelaiskäräjille sekä koltthaneuvostolle mahdollisuus esittää kaavasta mielipiteensä - Kulttuuriympäristöselvityksessä on huomioitu myös saamelaiskulttuurin arvot - Uudet rakentamisalueet eivät aiheuta haittaa saamelaiskulttuurille vaan tukevat kulttuurin säilymistä mahdollistamalla asumisen perinteisillä asuinsijoilla. Uusien rantarakennuspaikkojen sijoittelussa on huomioitu saamelaisille tärkeät paikat, kolttakentät, perinteiset nuottakalastuspaikat sekä tiedossa olevat laidunalueet. - Nellimissä on erityisesti huomioitu paikallisen kulttuurin arvot ja matkailualueen asemakaavoituksessa on kiinnitettävä erityistä huomiota matkailutoimintojen yhteensovittamiseen kolttakulttuurin kanssa. - koltta-alueen rajausta on tarkistettu maakuntakaavaehdotuksen mukaiseksi

7.3 Vaikutukset luonnonympäristöön

7.3.1 Luonnonympäristö

7.3.1.1 Arvokkaat luontokohteet

Yleiskaavatyötä varten valmistuneessa luontoselvityksessä on esitetty kaava-alueen tärkeät luontokohteet sekä uhanalaisten lajien esiintymät. Laaditut luontoselvitykset ovat erillisinä selvityksinä osana kaava-asiakirjoja. Tiedot uhanalaisten lajien esiintymisestä on tarkistettu

kaavaehdotuksen laatimisen yhteydessä tammikuussa 2023 ja esiintymätiedot on päivitetty kaavakartalle.

Kaava-alueen laajuuden takia uhanalaisten lajien esiintymätietoja ei voitu tarkistaa maastossa kattavasti luontoselvityksen yhteydessä. Tämän takia rakennettavilla ja kehitettävillä alueilla sijaitsevien uhanalaisten lajien esiintymätiedot ja elinympäristöt on syytä tarkistaa esimerkiksi asemakaavoituksen yhteydessä.

Arvokkaat luontokohteet on huomioitu kaavan sisällössä ja uusien rakennuspaikkojen sijoittelussa.

7.3.1.2 Pohjavesialueet

Kaavaratkaisussa on huomioitu pohjavesien säilyminen.

Kaavassa on osoitettu vedenhankintaa varten tärkeinä pohjavesialueina (pv) Alumavaaran ja Nellimön 1-luokan pohjavesialueet sekä niillä sijaitsevat pohjavedenottamot ET-merkinnöillä. Keväjärven 2-luokan pohjavesialue ja Ahvenkutu järven 3-luokan pohjavesialue on kaavassa osoitettu merkinnällä pv-1 muu pohjavesialue.

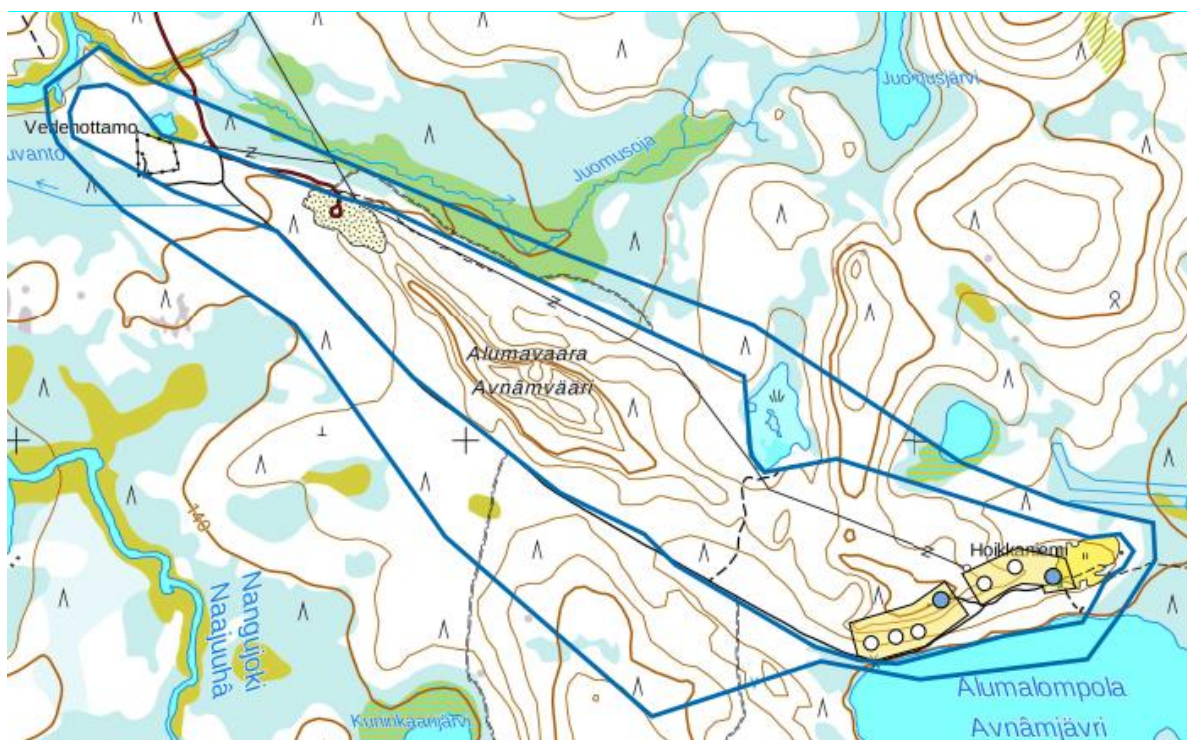
Pv-alueen määräyksen mukaan rakentamista ja muita toimintoja rajoittavat YSL 16 §:n ja 17 §:n mukaiset maaperän ja pohjaveden pilaamiskiellot sekä VL 3. luvun 2 §:n mukainen pohjaveden muuttamiskielto. Alueelle ei saa sijoittaa pinta- tai pohjaveden laatua vaarantavia toimintoja. Rakentaminen, maankaivuu ja metsänhoitotoimenpiteet on tehtävä siten, ettei aiheuteta pohjaveden laatu muutoksia tai pysyviä muutoksia pohjaveden korkeuteen. Kaikkien jätevesien, myös puhdistettujen, imeyttäminen maaperään on kielletty.

Lisäksi kaavassa on annettu jätevesien käsittelyä koskeva yleismääräys, jonka mukaisesti ranta-alueilla ja pohjavesialueilla talousjätevesien käsittelyssä tulee saavuttaa pilaantumiselle herkiltä alueilta vaadittavat puhdistustasot.

Nellimön ja Keväjärven pohjavesialueilla sijaitseva nykyinen kyläasutus on osoitettu kaavassa kyläalueena (AT-1). Aluerajauksiin sisältyy myös rakentamattomia alueita, joilla kyläasukseen täydentäminen on mahdollista. Täydennysrakentamismahdollisuudet sijoittuvat olemassa olevan tiestön ja rakentamisen yhteyteen. Kyläaluetta ei ole osoitettu Nellimön vedenottamon läheisyyteen. AT-1-alueilla rakentaminen edellyttää asemakaavoitusta, jonka yhteydessä tulee selvittää alueen pohjavesiolosuhteet ja rakentamisen pohjavesivaikutukset. Asemakaavoituksessa voidaan myös antaa tarkempia pohjavesien suojelua koskevia määräyksiä.

Keväjärven 2-luokan pohjavesialueelle on osoitettu voimassa olevien lupien mukainen maa-ainesten ottoalue (EO/MP). Maa-ainesten otto on sallittua erillisen suunnitelman mukaisesti ja ottotoiminta vaatii mm. maa-aineslain (555/1981) mukaisen luvan, jossa ottamistoiminta ja sen vaikutukset harkitaan tapauskohtaisesti. Kaavamääräyksen mukaan alue on maisemoitava ottoluvan lakattua.

Alumavaaran pohjavesialueelle on osoitettu viisi uutta emätilamitoituksella muodostuvaa lomarakennuspaikkaa. Rakennuspaikkojen siirtäminen muualle ei ole mahdollista, koska maanomistajalla ole muuta soveltuvaa ranta-aluetta. Rakentaminen on luonteeltaan nykyistä rakennetta täydentävää. Rakennuspaikat on sijoitettu alueella jo olevien rantarakennuspaikkojen yhteyteen, jolloin voidaan hyödyntää jo olevaa tieyhteyttä ja sähkölinjaa. Rakennuspaikat sijaitsevat myös etäällä vedenottamosta (n. 2 km), eikä niiltä aiheudu pintavaluntaa vedenottamon suuntaan. Rakentamisessa tulee huomioida pohjavesialueelle ja jätevesien käsittelylle annetut määräykset.

Kuva 7-1. Uusien rakennuspaikkojen sijoittuminen Alumavaaran pohjavesialueelle. Sinisellä viivarajauksella on osoitettu pohjavesialue ja pohjaveden muodostumisalue. Uudet rakennuspaikat on merkitty valkoisilla ympyröillä, nykyinen loma-asutus sinisillä ympyröillä.

7.3.1.3 Arvokkaat harjualueet ja muut geologiset muodostumat

Kaavassa on osoitettu arvokkaina harjualueen tai muun geologisen muodostuman merkinnällä (ge) Sammakkovaaran valtakunnallisesti arvokas kumpumoreenimuodostuma sekä Nellim-Hirvasmäen, Ahvenkutojärvenharjun ja Alumavaaran arvokkaat harjualueet. Kohteisiin liittyy sekä geologisia että maisemallisia arvoja.

Kaavamääräyksen mukaan suunnittelussa ja rakentamisessa tulee huomioida, että ympäristöä muokataan mahdollisimman vähän ja rakennukset ja niille johtavat kulkuyhteydet sopeutuvat maisemaan.

Sammakkovaaran kohteessa yleiskaava ei muuta alueen nykyistä maankäyttöä, eikä kaavasta aiheudu sille vaikutuksia.

Nellim-Hirvasmäen harjaluueella sijaitseva nykyinen kyläasutus on osoitettu kaavassa kyläalueena (AT-1) pohjavesialueelle kuuluvilta osin ja AT-alueena pohjavesialueen ulkopuolella sijaitsevan Maajärven ja Santajärven välisen alueen osalta. Aluerajauksiin sisältyy myös rakentamattomia alueita, joilla kyläasutuksen täydentäminen on mahdollista. Täydennysrakentamismahdollisuudet sijoittuvat olemassa olevan tiestön ja rakentamisen yhteyteen. AT-1-alueilla kaavasta ei aiheudu suoria vaikutuksia harjaluueelle, koska rakentamiselta edellytetään asemakaavoitusta, jonka yhteydessä voidaan antaa tarkempia harjaluueen suojelua koskevia määräyksiä. AT-alueella asemakaavoituksen tarve ratkaistaan tapauskohtaisesti. Arvokkaalle harjaluueelle rakentamisen edellytykset tutkitaan tarvittaessa suunnittelutarveratkaisulla.

Ahvenkuttajärvenharjun alueelle yleiskaava ei muuta alueen nykyistä maankäyttöä, eikä kaavasta aiheudu alueelle suoria vaikutuksia. Mikäli alueen kautta on tarve järjestää kulkuyhteys Kotalompolalle ja Perätysjärville osoitetuille viidelle uudelle loma-asunnon rakennuspaikalle, voidaan hyödyntää alueen nykyisiä tielinjoja. Mikäli tarvitaan tieyhteyksien parantamista tai jatkamista, tulee ne toteuttaa kaavamääräyksen edellyttämällä tavalla huomioiden harjumaisemaan sopeutuminen, jolloin merkittäviä vaikutuksia harjumaisemaan ei aiheudu.

Alumavaaran pohjavesialueelle on osoitettu viisi uutta emätilamitoituksella muodostuvaa lomarakennuspaikkaa. Rakennuspaikat on sijoitettu alueella jo olevien rantarakennuspaikkojen yhteyteen, jolloin voidaan hyödyntää jo olevaa tieyhteyttä ja sähkölinjaa. Kaavassa osoitettujen rakennuspaikkojen rakentaminen tulee sopeuttaa harjumaisemaan kaavamääräyksen edellyttämällä tavalla, jolloin merkittäviä vaikutuksia harjumaisemaan ei aiheudu.

7.3.2 Yleiskaavan vaikutukset suojelualueisiin ja niiden luontoarvoihin

Yleiskaava-alueella tai sen läheisyydessä sijaitsee useita Natura 2000 -alueverkostoon kuuluvia alueita, joiden suojelu on toteutettu eri tavoin:

- Inarijärvi (FI1300212) on suojeltu luontodirektiivin mukaisena SAC-alueena. Alue on kooltaan 89 960 ha. Alue kuuluu myös rantojensuojeluohjelmaan (RSO120124).
- Ivalojoen suisto (FI1300211; 1124 ha) on suojeltu sekä luontodirektiivin mukaisena SAC-alueena että lintudirektiivin mukaisena SPA-alueena. Ivalojoen suiston suot kuuluvat soidensuojeluohjelmaan (SSO120583).
- Tsarmitunturin erämaa (FI1300205; 16 758 ha) on suojeltu luontodirektiivin mukaisena SAC-alueena. Natura-alueeseen kuuluu erämaalain nojalla suojeltu Tsarmitunturin erämaa (EMA120008).

Yleiskaavan vaikutuksia Natura-alueisiin tarkastellaan erikseen raportoidussa Natura-arviossa, joka on kaavaselostuksen liitteenä 4.

7.3.3 Rantojensuojeluohjelma-alue

Ivalon alueen yleiskaavassa rantojensuojeluohjelma-alueelle osoitetut uudet, rakentamattomat rantarakennuspaikat (yhteensä noin 2,8 ha) vievät Inarijärven rantojensuojeluohjelma-alueen pinta-alasta yhteensä 0,003 %. Rantojensuojeluohjelma-alueelle suunnitelluilla rakentamisalueilla ei sijaitse ympäristöstään erottuvia erityisen tärkeitä elinympäristöjä tai tiedossa olevia uhanalaisten lajien elinympäristöjä lukuun ottamatta Peskanlahden vanhalle asuinkentälle sijoittuvaa ketonoidanlukon (silmälläpidettävä) esiintymää, jonka viereen on kaavassa osoitettu rakennuspaikka. Peskanlahti on historiallinen asuinpaikka. Muut rantojensuojeluohjelma-alueelle osoitetut rakennuspaikat sijoittuvat olevien, rakennettujen rakennuspaikkojen välittömään läheisyyteen (Kaikunuora, Paksuvuono). Kaikunuoran ja Peskanlahden rakennuspaikat ovat voimassa olevan Inarijärven osayleiskaavan mukaisia. Osayleiskaavan kaksi muuta uutta rantarakennuspaikkaa sijoittuvat olevan asuinrakenteen keskelle Paksuvuonoon. Maisemallisesti uudet rakennuspaikat eivät näy Inarijärven suurmaisemassa, koska ne on sijoitettu Inarijärven pienempiin lahtiin. Uusi rakentaminen ei siten vaaranna Inarijärven erämaisyyden säilymistä tai alueen luonnonsuojelullisia arvoja.

7.3.4 Uudet asuinalueet, loma-asutus

Nellimin kyläaluevaraus ulottuu kylän itäpuolella Nellimöjärveen asti. Lännessä kyläalue ulottuu Nellimövuonon eteläpuolella Vuopajanlahden itäreunaan ja erillisenä Käärmeniemen kärkeen. Nellimövuonon pohjukassa sijaitseva Nellimin niityt on paikallisesti arvokas perinnemaisema. Perinnebiotooppi on otettava kyläalueen rakentamisessa huomioon. Uhanalaisten lajien esiintymät on huomioitu uusien asuinalueiden ja loma-asutuksen sijoituksessa.

7.3.5 Matkailurakentaminen

Nelliminniemen majoituspalvelualue (RM-1) on käsitelty liitteenä 4 olevassa Natura-arvioinnissa.

Nanguniemen Veskoniemessä kyläalueeksi (AT) merkityltä alueelta ei ole tarkistettujen uhanalaistietojen perusteella tiedossa uhanalaisten lajien esiintymiä.

Luontomatkailun haittoja ovat herkkien ympäristöjen kuluminen ja yleisesti roskaantuminen. Luonnonsuojelualueilla kulumista ja roskaantumista voidaan lieventää ja ehkäistä ohjatuilla reiteillä, riittäväillä taukopaikoilla ja ihmisten ohjeistuksella. Matkailualueiden ja reittien suunnittelussa huomioidaan saatavilla olevat luontotiedot sekä alueilta tehty selvitykset.

7.3.6 Kylmätekniikan alueet

Luonnosvaiheessa Ivalon taajaman koillispuolelle Mellanaavalle merkitty testirata-alue sijoittui eteläosastaan osittain Ivalojoen Suiston soidensuojeluohjelman alueelle. ELY-keskuksen kanssa pidetyssä työneuvottelussa 3.5.2018 todettiin, että soidensuojeluohjelman rajausta on vanhentunut, koska suojelu on jo toteutettu. Maakuntakaavassa rajausta on, mutta pohjoisimman lapin osalta soidensuojeluohjelman alueet tullaan käymään läpi lähivuosina ja alueet, joita ei toteuteta jäävät jatkossa maakuntakaavamerkinnöistä pois. Ivalojoen suiston suojelua toteutetaan luonnonsuojelulailla, alue kuuluu Ivalojokisuiston Natura-alueeseen ja täten kaavaluonnoksessa esitetty soidensuojeluohjelma-alueita kuvaava alerajaus on poistettu.

Test World suunnittelee Mellanaavan testialueen laajentamista ja laajennusalueelle on suunniteltu uusia ulkotestiratoja ympärivuotiseen käyttöön. Laajennushankkeeseen liittyen alueelta on laadittu Ivalojokisuiston Natura-arviointi. Natura-arvioinnin mukaan testiradan toiminnalla ei ole vaikutusta Ivalojokisuiston Natura-alueen suojeluperusteena mainittuihin liitteen I lintulajeihin tai alueella säännöllisesti levähtäviin lintuihin eikä testausalueen laajentamisesta arvioida aiheutuvan merkittäviä vaikutuksia Ivalojoen suistoon. Natura-arviointia on käytetty yleiskaavan taustatietona.

7.3.7 Yksityiset maat Ivalojokisuiston Natura-alueella

Kaavaehdotuksessa rakentamattomat yksityiset maat Ivalojokisuiston Natura-alueella on merkitty MPY-alueena. Natura-arvioinnista saadun palautteen huomioimiseksi ELY-keskuksen kanssa sovittiin pinta-alatarkastelun laatimisesta yksityisten mailla sijaitsevien Natura-alueen suojeluperusteena olevien luontotyyppien osalta. Natura-arvioinnin päivitystä ei katsottu tarpeelliseksi. Lapin ELY-keskus on inventoinut maastokaudella 2022 Ivalojokisuiston Natura-alueen suojelualueiden ulkopuolisia luontotyyppieitä. Inventoinnit liittyvät Natura-verkoston päivitykseen, jonka yhteydessä Natura-tietolomakkeen tietoja (luontotyyppieitä ja niiden pinta-aloja) päivitetään. Lapin ELY-keskus on toimittanut biotooppikuvioaineiston loppuvuodesta 2022, ja aineistoa on hyödynnetty alla olevassa taulukossa esitetyssä yksityismaiden pinta-alatarkastelussa. Natura-tietolomakkeen päivitysprosessi on vielä kesken ja tiedot Natura-alueen luontotyypeistä saattavat vielä muuttua. Taulukon tiedot suojeluperusteena olevista luontotyypeistä perustuvat nykyiseen Ivalojokisuiston Natura-tietolomakkeeseen, jota on päivitetty 2018.

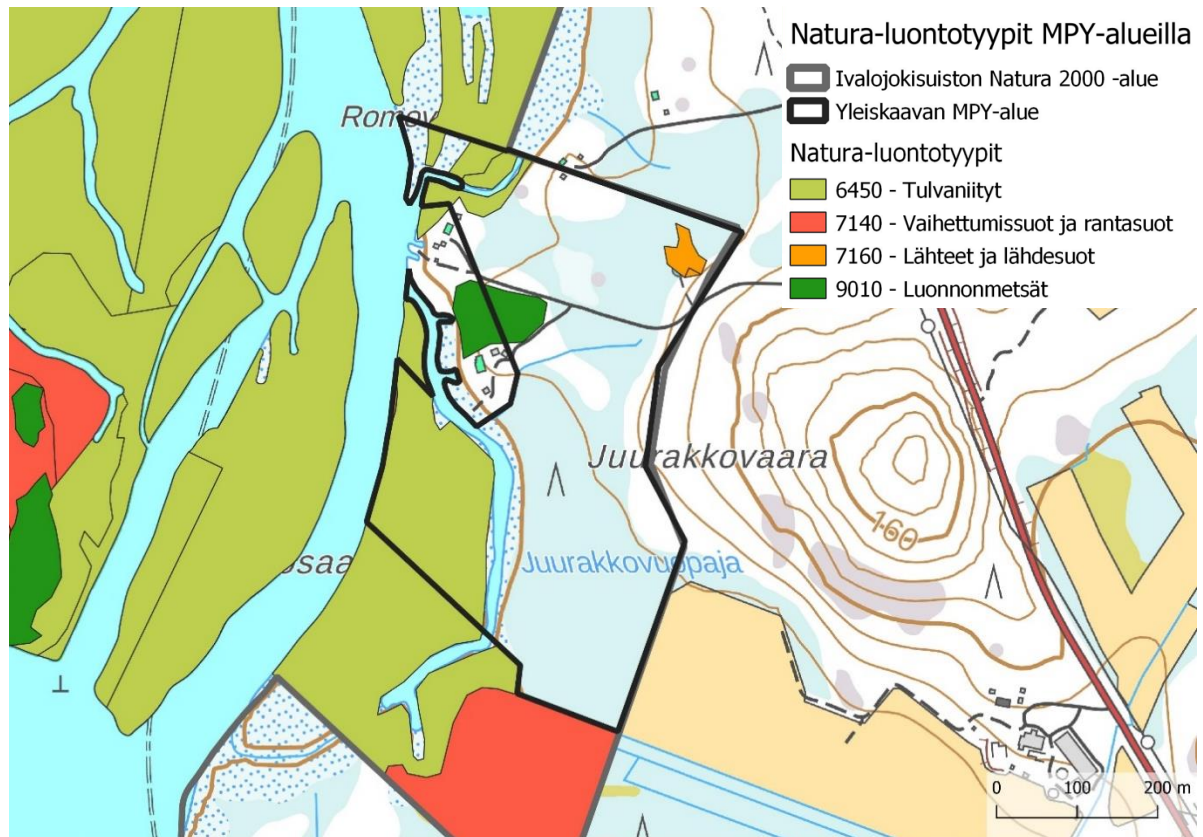
Natura-alueelle sijoittuvia yksityisiä rakentamattomia maita on osoitettu MPY-alueena yhteensä 40,5 hehtaaria. Natura-alueen koko pinta-ala on noin 1124 hehtaaria. MPY-alueille sijoittuvat luontotyypit on esitetty seuraavilla kartoilla (Kuva 7-2, Kuva 7-3 ja Kuva 7-4).

Taulukko 7-1. Ivalojokisuiston Natura-alueella sijaitsevien yksityisten maiden vaikutukset Natura-alueen suojeluperusteena oleville luontodirektiivin luontotyypeille. Pinta-alatiedot perustuvat Lapin ELY-keskuksen biotooppikuvioaineistoon 2022 sekä Ivalojokisuiston Natura-tietolomakkeeseen niiltä osin, kun tiedot puuttuvat ELY-keskuksen aineistosta.

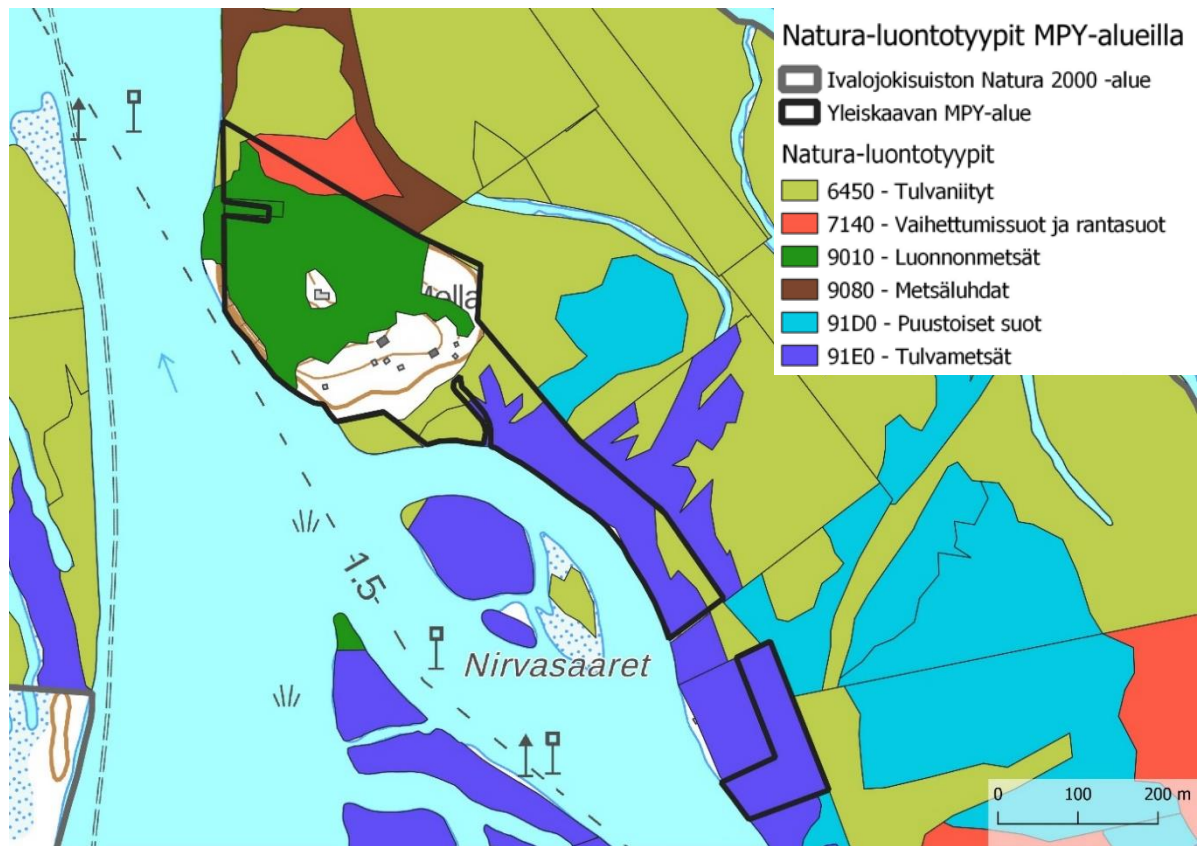
Natura luontotyyppi % / ha koko Natura- alueen pinta-alasta	MPY-alueella % / ha koko Natura-alueen luontotyyppien pinta- alasta	Kuvaus, sijainti vaikutusalueella, vaikutukset
3110 Karut kirkasvetiset järvet (21) 13 % / 150 ha	Ei mukana ELY- keskuksen biotooppikuvio- aineistossa. Karttatarkastelun perusteella 0 % / 0 ha.	Hiekkamaiden niukkamineraaliset niukkaravinteiset vedet. Natura-alueen rajausta Inarinjärven alueella kuuluu tähän luontotyyppiin, Luontotyyppiä ei esiinny MPY-alueella. Lähimmillään luontotyyppiä esiintyy noin 1,5 km etäisyydellä. Ei vaikutuksia pitkästä etäisyydestä johtuen.
3160 Humuspitoiset järvet ja lammet (25) <1 % / 8,5 ha	0 % / 0 ha	Humuspitoiset järvet ja lammet. Luontotyyppiä ei esiinny MPY-alueilla. Lähimmillään luontotyyppiä esiintyy noin 0,4 km etäisyydellä. Vaikutuksia voisi aiheutua vesien likaantusestaysämpäroivän maankäytön vuoksi. Ei vaikutuksia pitkästä etäisyydestä johtuen.

Natura luontotyyppi % / ha koko Natura- alueen pinta-alasta	MPY-alueella % / ha koko Natura-alueen luontotyyppin pinta- alasta	Kuvaus, sijainti vaikutusalueella, vaikutukset
3210 Fennoskandian luonnontilaiset jokireitit (26) 34% / 383 ha	Ei mukana ELY- keskuksen biotooppikuvio- aineistossa. Karttatarkastelun perusteella 0 % / 0 ha.	Fennoskandian luonnontilaiset jokireitit. Ivalojoki kuuluu tähän luontotyyppiin. Luontotyyppiä ei esiinny MPY-alueella. MPY-alueet rajautuvat luontotyyppiin kuuluvaan Ivalojokeen. Vaikutuksia voi aiheutua vesien likaantumisesta vahinkotapauksissa. Yksittäisten vahinkotapahtumien vaikutukset veden laatuun laajemmin ovat kuitenkin epätodennäköisiä joen suuren vesitilavuuden vuoksi. Vaikutukset epätodennäköisiä, kun MPY alueella huomioidaan kaavamääräykset.
6450 Tulvaniityt (41) 24 % ha / 274 ha	2 % / 6 ha	Pohjoiset, boreaaliset tulvaniityt. Luontotyyppiä esiintyy pääosin Juurakkovuopajan ja Nirvamellan MPY-alueilla. Tulvaniityt ovat kosteita alueita, joten niille ei todennäköisesti kohdistu maa- ja metsätaloustoimintoja tai niihin liittyvää rakentamista. Luontotyyppille ei arvioida aiheutuvan merkittäviä heikentäviä vaikutuksia.
7140 Vaihtumissuot ja rantasuot (47) 4 % / 40,8 ha	0,7 % / 0,3 ha	Minerotrofiset nevat ja avo- ja pensaikkoluhdat sekä pinnanmyötäisesti soistuvat rantasuot. Minerotrofisista nevoista tyyppiin kuuluvat suot, jotka eivät ole osana mitään yhdistymää. Oleellinen osa tyyppiä ovat vesistöjen varsien luhdat. Luontotyyppiä esiintyy vähäisesti Nirvamellan MPY-alueella. Vaihtumissuot- ja rantasuot ovat kosteita alueita, joten niille ei todennäköisesti kohdistu maa- ja metsätaloustoimintoja tai niihin liittyvää rakentamista. Luontotyyppille ei arvioida aiheutuvan merkittäviä heikentäviä vaikutuksia.
7310 Aapasuot (53) Priorisoitu luontotyyppi 15 % / 168 ha	0 % / 0 ha	Aapasuot. Luontotyyppiä ei esiinny MPY-alueilla. Salaväylän varren MPY-alue rajautuu Neitiaavan suoalueeseen, jonne luontotyyppiä on kuvioitu. Ei vaikutuksia.
9010 Luonnonmetsät (59) Priorisoitu luontotyyppi 7 % / 76 ha	7 % / 5 ha	Boreaaliset luonnonmetsät. Vanhat luonnonmetsät sekä luonnontilaiset paloalat ja palon jälkeen luonnontilaisina kehittyneet nuoret metsät. Luontotyyppiä esiintyy laajimmin Nirvamellan MPY-alueella ja lisäksi vähäisesti Juurakkovuopajan MPY-alueella. Maa- ja metsätaloustoimien sijoituessa luontotyyppin alueelle, aiheutuu paikallisesti luontotyyppille suoria vaikutuksia. Kaavamääräyksen mukaan avohakkuu on kielletty. Metsänhoitosuosituksen mukainen metsien hoito on sallittu. Mikäli luonnonmetsien metsänhoito tehdään luontotyyppin ominaispiirteet huomioiden, kuten säästämällä vanhoja ja kookkaita puita sekä lahoppuustoa, jäävät vaikutukset vähäiseksi koko Natura-alueen mittakaavassa.
91D0 Puustoiset suot (69) Priorisoitu luontotyyppi 7 % / 79 ha	0 % / 0 ha	Kosteiden tai märkien turvemaiden havu- tai lehtipuumetsät. Tyyppiin kuuluu useita puustoisia räme- ja korpityyppejä sekä niiden nevakasvillisuuden kanssa muodostamia yhdistelmätyyppejä. Luontotyyppiä ei esiinny MPY-aleilla. Nirvamellan, Riita-autton ja Salaväylän varren MPY-alueet rajautuu alueisiin, jonne luontotyyppiä on kuvioitu. Ei vaikutuksia.
91E0 Tulvametsät (70) Priorisoitu luontotyyppi 6 % / 67 ha	17 % / 11 ha	Jokien mukanaan kuljettaman aineksen sedimentoitumisen seurauksena muodostuneilla mailla kasvavat, vuosittaisen säännöllisen tulvan alaiset puustoltaan luonnontilaiset tai lähes luonnontilaiset metsät. Luontotyyppiä esiintyy Nirvamellan, Riita-autton ja Salaväylän varren MPY-alueilla. Maa- ja metsätaloustoimien sijoituessa luontotyyppin alueelle, aiheutuu paikallisesti luontotyyppille suoria vaikutuksia. Kaavamääräyksen mukaan avohakkuu on kielletty eikä rantoja rajaavaa puustoa saa kokonaan

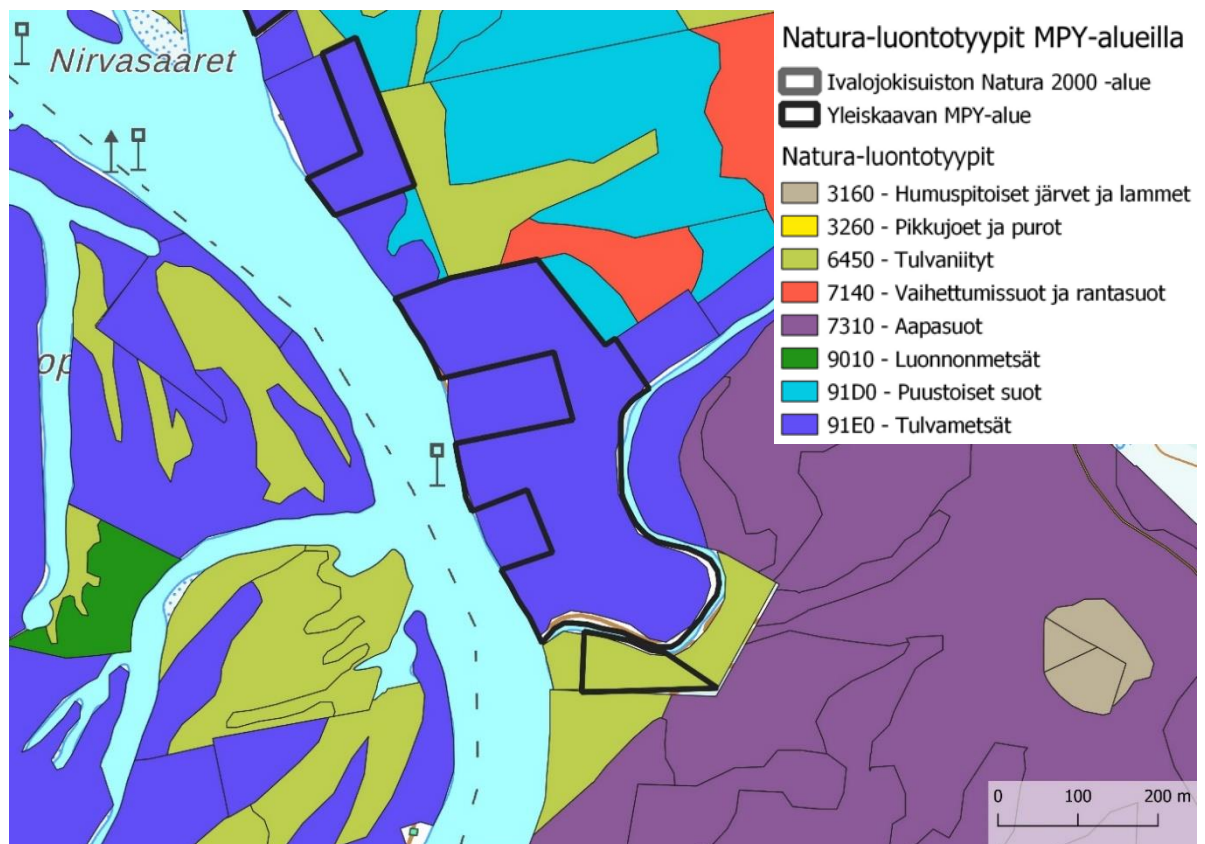
Natura luontotyyppi % / ha koko Natura- alueen pinta-alasta	MPY-alueella % / ha koko Natura-alueen luontotyyppin pinta- alasta	Kuvaus, sijainti vaikutusalueella, vaikutukset
		poistaa. Metsänhoitosuositusten mukainen metsien hoito on sallittu. Tulvametsän ominaispiirteiden säilyminen vaatii vuosittaista tulvaa. Mikäli tulvametsien metsänhoito tehdään luontotyyppin rakennepiirteitä suojaten ja edistään ei merkittäviä heikentäviä vaikutuksia arvioida aiheutuvan.

Kuva 7-2. Ivalojokisuiston Natura-alueen luontotyytit Juurakkovuopajan MPY-alueella.

Kuva 7-3. Ivalojokisuiston Natura-alueen luontotyytit Nirvamellan ja Riita-autton MPY-alueilla.

Kuva 7-4. Ivalojokisuiston Natura-alueen luontotyytit Salaväylän varren MPY-alueilla.

Taulukko 7-2. Ivalojokisuiston Natura-alueella sijaitsevien yksityisten maiden vaikutukset muihin Natura-alueella esiintyviin luontotyypeihin. Pinta-alatiedot perustuvat Lapin ELY-keskuksen biotooppikuvioaineistoon 2022.

Natura luontotyyppi % / ha koko Natura- alueen pinta-alasta	MPY-alueella % / ha koko Natura-alueen luontotyyppin pinta- alasta	Kuvaus, sijainti vaikutusalueella, vaikutukset
2060 Pikkujoet ja purot <1 % / 1 ha	0 % / 0 ha	Havumetsävyöhykkeen puroja sekä pieniä jokia. Pohjan laatu vaihtelee ja vesi voi olla kirkasta, humuksista tai savista. Veden ravinteisuus ja happamuus voivat vaihdella. Eliöstöön kuuluu putkilokasveja, sammalia, leviä, vesihyönteisiä, kaloja ja nilviäisiä. Luontotyyppi ranta-alueineen tarjoaa eliöstölle hyvin monenlaisia elinympäristöjä ja on merkittävä mm. vaelluskalakannoille. Luontotyyppiä ei esiinny MPY-alueilla. Lähimmillään luontotyyppiä esiintyy n. 0,5 km etäisyydellä Salaväylän MPY-alueella. Salaväylän varren MPY-alue on luontotyyppiltään pääosin tulvametsää ja voimakkaat metsänhoitotoimenpiteet voisivat vaikuttaa alajuoksulla sijaitsevaan pikkujoet ja purot -luontotyyppin alueeseen luontoarvoja heikentävästi ravinne- ja kiintoainekuormituksen vuoksi. Mikäli tulvametsien metsänhoito tehdään luontotyyppin rakennepiirteitä suojaten ja edistään ei merkittäviä heikentäviä vaikutuksia arvioida aiheutuvan.
7160 Lähteet ja lähdesuot (48) <1 % / 0,2 ha	100 % / 0,2 ha	Fennoskandian lähteet ja lähdesuot. Luontotyyppiin kuuluu avolähteiköt, hetteiköt, tihkupinnat ja lähdesuot sekä lähteistä laskevien purojen lähdekasvillisuus. Kasvillisuutta leimaa pohjaveden jatkuva virtaus. Luontotyyppiä esiintyy vähäisesti Juurakkovuopajan MPY-alueella. Lähdettä todennäköisesti hyödynnetään juomaveden ottoon. Vaikutuksia kohteelle voi aiheutua, jos lähteen ympäristössä tai sen alueella tehdään maan muokkauksia, jotka voivat vaikuttaa lähteen luonnontilaa heikentävästi. Hankkeesta ei arvioida aiheutuvan merkittäviä heikentäviä vaikutuksia luontotyyppille, kun MPY-alueelle asetetut kaavamääräykset huomioidaan.
9080 Metsäluhdut Priorisoitu luontotyyppi <1 % / 4 ha	0 % / 0 ha	Ohutturpeisia, puustoisia soita, joita luonnehtii pintavesien pysyvä tai pitkäaikainen vaikutus. Luontotyyppiä ei esiinny MPY-alueilla, mutta yksi esiintymä rajautuu Nirvamellan MPY-alueeseen. Koska metsäluhtien säilyminen edellyttää säännöllistä ja voimakasta pintavesivaikutusta ja vesitalouden häiriintymättömyyttä, on luontotyyppi herkkä paitsi esiintymään kohdistuville, myös etävaikutuksille, mm. metsätaloustoimille. Hankkeesta ei arvioida aiheutuvan merkittäviä heikentäviä vaikutuksia luontotyyppille, kun MPY-alueelle asetetut kaavamääräykset huomioidaan.

7.3.8 Muut alueet

7.3.8.1 Nellimöjärvi

Nellimöjärven pohjoispuoli on kaavassa merkitty MPU-alueeksi. Alueelle on merkitty lapinleinikin (*Ranunculus lapponicus*) esiintymiä. Lapinleinikki ei ole luokiteltu valtakunnallisesti uhanalaiseksi (LC, elinvoimainen) eikä se ole myöskään alueellisesti uhanalainen, mutta se on koko maassa rauhoitettu, luontodirektiivin liitteiden II ja IV laji sekä Suomen kansainvälinen vastuulaji. Keskimöjoen varsi on kaavassa merkitty VR/v -alueeksi. Keskimöjoen varteen on kaavassa merkitty silmälläpidettävän (NT) liekokäävän (*Gloeophyllum protractum*) esiintymä. Liekokäävän elinympäristöä ovat runsaasti lahoppua sisältävät vanhat, kuivahkot ja karut kankaat. Ulkoilurakenteiden kehittäminen MPU- ja VR/v -alueilla ei todennäköisesti heikennä lajien esiintymistä, mutta alueelle rakennettaessa täytyy lajien esiintymätiedot ottaa huomioon.

7.3.8.2 Haapakuru

Nellimin eteläpuolella sijaitseva Haapakuru on merkitty MPU-alueeksi. Kuruun on kaavassa merkitty silmälläpidettävän (NT) liekokäävän esiintymä. Ulkoilurakenteiden kehittäminen alueella

ei todennäköisesti heikennä lajien esiintymistä, mutta alueelle rakennettaessa täytyy lajin esiintymätieto ottaa huomioon.

7.3.9 Luonnonarvoiltaan herkäät alueet, uhanalaiset lajit

Ivalon alueen yleiskaava-alueella luonnonarvoiltaan herkäät alueet sijoittuvat yleensä rannoilla lahtien poukamiin ja sisämaassa vaarojen välisiin kuruihin ja notkoihin. Useissa luontoselvityksen luontokohteissa nämä molemmat tekijät yhdistyvät esimerkiksi Inarinjärveen laskevissa soistuvissa purontoikoissa ja lahtien luhtarannoissa. Herkkiä alueita ovat myös hiekkaiset kuivat ja karukkokankaat, joissa pintamaan poistaminen mahdollistaa maa-aineksen kulkeutumisen ja alueiden erodoitumisen. Metsähallituksen alue-ekologisen suunnittelun yhteydessä muodostettujen ekologisten yhteyksien avulla turvataan ja parannetaan lajien kulkeutumista. Ekologiset yhteydet on merkitty kaavaan MPU-merkinnällä.

Uhanalaisten lajien esiintymätiedot on tarkistettu toista kaavaehdotusta valmisteltaessa. Uhanalaiset tai vaarantuneet lajit tai luontotyypit on merkitty kaavaan luo-3 -merkinnällä. Luontodirektiivin liitteen II ja IV-lajit on merkitty kaavaan sl-1-merkinnällä.

Eläimistön pesinnän kannalta herkäät alueet tulee selvittää ennen kaikkea retkeily- ja kulkureitistöä suunniteltaessa. Asuin- ja matkailurakentamisalueilla esiintyviä uhanalaisia lajeja on käsitelty edellä.

7.3.10 Rantojen kulutuskestävyys

Inarinjärven rannalla Nellimin kyläalueella on aikaisemmassa selvityksessä merkitty kulutuskestävyydeltään tallea huonosti kestäviä ranta-alueita. Näiden kohteiden ominaispiirteet tulisi selvittää tarkemmin rakentamisen yhteydessä. Inarinjärven ranta-alueella uusiksi rakennuskohteiksi merkityt paikat sijoittuvat pääosin kulutuskestävyydeltään hyvälle tai keskinkertaisille alueille.

7.4 Vaikutukset maisemaan, kulttuuriin ja kulttuuriympäristöön

7.4.1 Kylärakenne ja kyläkuva

Kaavoitus ei aiheuta haittaa alueen kylärakenteelle ja kyläkuvalle, koska kaavassa säilytetään nykyinen kylärakenne ja määrätään, että uudisrakentaminen on sovitettava huolellisesti maisemaan ja kyläkuvaan.

7.4.2 Uusi rakentaminen; mitoitus, sijoittuminen

Kaavassa osoitettu uusi rakentaminen sijoittuu pääasiassa olemassa oleviin kylään tai niiden lähialueille. Asuinalueiden sijoittamisessa on huomioitu erityisesti poronhoidon tarpeet.

Alueelle ei ole tiedossa merkittävää rakentamispainetta. Kyläalueiden täydentyminen yksittäisillä asuinrakennuksilla ei aiheuta olennaista muutosta nykytilanteeseen. Mikäli kyläalueille kohdistuu yksittäisiä pientalohankkeita merkittävämpiä rakennushankkeita, tulee arvioida yksityiskohtaisemman maankäytön suunnittelun ja asemakaavoituksen tarve. Asemakaavoituksella tutkitaan tarkemmin kyläalueille soveltuva täydennysrakentamisen määrä ja sijoittuminen. Asemakaavoitusta varten laaditaan tarkemmat selvitykset ja arvioidaan vaikutukset tarkemmalla tasolla sekä ohjataan rakentamista siten, että maiseman ja kulttuuriympäristön arvoja ei vaaranneta.

Matkailualueet on yleiskaavassa osoitettu laajoina aluevarauksina, jotta asemakaavoitusvaiheessa voidaan löytää kulttuuri- ja luonnonarvojen kannalta paras ratkaisu uuden rakentamisen sijoittelussa.

7.4.3 Maisematekijät

Kaavassa on huomioitu alueen maisema-arvot, eikä kaavoitus aiheuta haittaa niille. Suunnittelualueen suurmaiseman rakenne ja maisemalliset vyöhykkeet säilyvät ennallaan, sillä suurin osa kaava-alueesta on osoitettu niiden nykyisen käyttötarkoituksen mukaisesti metsätalouteen ja poronhoitoon. Inarinjärven maisemallisesti ja virkistysarvojen kannalta merkittävillä rantametsäalueilla sekä Sarminiemen sisäosien metsäalueilla sallitaan valtion mailla metsätaloushakkuut vain maisematyöluvalla peitteisen metsätalouden menetelmin, eikä selkeästi

Inarijärvelle näkyviä hakkuita saa toteuttaa. Rakentamisen sijoittelussa on huomioitu sekä kauko- että lähimaiseman arvot sekä Nanguniemen maisemakuvaan. Maisema-analyysin perusteella on osoitettu rakentamiseen hyvin ja heikosti sopivat alueet.

7.4.4 Kulttuuriympäristöarvot ja muinaismuistot

Suunnittelualueella on runsaasti kulttuuriympäristöarvoja sekä muinaismuistoja. Kaavoituksen taustaselvityksiin on koottu tieto alueen kulttuuriympäristöarvoista ja muinaismuistoista. Kulttuuriympäristöarvot on huomioitu kaavoituksessa kohdemerkinnöin. Uusi rakentaminen ei aiheuta haittaa alueen kulttuuriympäristöarvoille, sillä se on sijoitettu pääasiassa alueille, joilla ei ole erityisiä kulttuuriympäristöarvoja. Kiinteät muinaisjäännökset on suojeltu suoraan muinaismuistolaille ja ne on osoitettu kaavakartalla kohde- ja aluemerkinnoin.

7.4.5 Saamelainen kulttuuri, paikallinen omaleimainen kulttuuri, henkinen kulttuuriperintö

Suunnittelualue kuuluu kokonaan saamelaisten kotiseutualueeseen ja Nanguvuonon länsipuolista aluetta lukuun ottamatta myös koltta-alueeseen. Kulttuuriympäristöselvityksessä on huomioitu saamelaisen kulttuurin arvot osana alueen muuta paikallista kulttuuria, ja kaavassa osoitetaan saamelaishistoriallisia kohteita, kuten esimerkiksi kenttiä ja poroerotuspaikkoja. Uudet rakentamisalueet on sijoitettu kaavassa siten, etteivät ne aiheuta haittaa saamelaiselle kulttuurille, poronhoidolle ja muulle luontaiseläimistöä. Uusi matkailupalvelualue taloudellisine seurannaisvaikutuksineen luo uusia työpaikkoja Nellimiin ja mahdollistaa asumisen perinteisillä asuinsijoilla. Matkailu parantaa esim. perinteisten käsityöammattien harjoittamisen kannattavuutta ja mahdollistaa kolttakulttuurin erityispiirteiden esittelemisen matkailijoille. Kaavalla varaudutaan Nellim-Kirkkonieni tieyhteyden toteutumiseen.

Rantarakennuspaikkojen sijoittelussa on huomioitu luontaiseläimistön tarpeet (mm. tunnetut laidunalueet) ja olemassa olevat kolttakentät. Luontaiselinkeinojen harjoittajilla on mahdollisuus rakentaa MP-alueiden rantavyöhykkeelle alle 40 k-m² rakennelmia. Kaavaprosessissa annetaan saamelaishistoriallisille sekä koltthaneuvostolle mahdollisuus esittää kaavasta mielipiteensä. Kyläalueiden rakentamisessa on huomioitava kylien oleva rakenne, rakennustapa ja maisematekijät. Kaavalla ei vaikeuteta luontaiselinkeinojen ja perinteisen elämäntavan harjoittamista (esim. metsästys, kalastus, poronhoito).

Kaavassa osoitetaan myös merkittävimmät jälleenrakennuskauden kohteet.

Valtakunnallisesti merkittävälle maisema-alueelle *Nellimin asutusmaisemat* sijoittuva Nellimin matkailupalvelualue RM-1 tulee rakentaa matalana ja maisemaan sopivana alueena. Alue on määrätty asemakaavoitettavaksi.

7.5 Vaikutukset yhdyskunnan rakenteeseen ja toimintoihin

Kaavassa osoitettu maankäyttö on luonteeltaan nykyrakennetta ja -toimintoja täydentävää. Loma-asutus lisääntyy erityisesti Inarijärven rannalla sekä yksityisten omistamilla ranta-alueilla kaikilla yli 4 ha vesistöillä. Alue säilyy luonteeltaan erämaisena maa- ja metsätalousalueena sekä poronhoitoalueena. Kaavassa huomioidaan nykyinen ja suunniteltu 110 kV voimajohto. Kaavaratkaisulla ei ole merkittäviä vaikutuksia alueen yhdyskuntarakenteeseen tai alueella harjoitettaviin toimintoihin.

7.6 Vaikutukset kaavoitukseen ja suunnitelmiin

Yleiskaava on ohjeena ranta-asemakaavaa muutettaessa ja asemakaavoja laadittaessa.

7.7 Vaikutukset terveellisyyteen, turvallisuuteen ja viihtyisyyteen

7.7.1 Tulva

Rakennuspaikka ei saa olla tulvauhanalainen (MRL 116§). Alaville alueille rakennettaessa tulee huomioida tulva- ja kosteusvahinkojen vaara. Kosteudelle alttiit rakennusosat on sijoitettava Inarijärvellä alimman rakentamiskorkeuden N2000 +121,48 m (N60 +121,28 m) yläpuolelle ja muilla vesistöillä vähintään 0,5 m ylemmäksi kuin kerran 100 vuodessa laskettu korkein tulvakorkeus (HW 1/100), elleivät kaavan hyväksymisen jälkeen valmistuvat selvitykset muuta osoita, taikka rakennusluvan myöntävä viranomainen ei olosuhteista johtuen vaadi rakennusta

sijoitettavaksi korkeammalle. Mikäli em. rakentamiskorkeus on joskus ylitetty (jääpatotulva), on tämä korkeampi korkeus otettava määrääväksi korkeudeksi alimpia rakentamiskorkeuksia määritettäessä. Niillä alueilla, joilla HW 1/100 laskentaa ei ole tehty, alimmat rakentamiskorkeudet määritetään tapauskohtaisesti suurimpien havaittujen tulvakorkeuksien perusteella.

Inarijärvellä korkein havaittu tulvakorkeus on N2000 +120,15 m (N60 +119,95 m) ja Ivalojoella Koppelon kylän ja Neitiaavan kohdalla N2000 +121,10 m (N60 +120,90 m). Inarijärvi on säännöstelty ja säännöstelyn yläraja on N2000 +119,98 m (N60 +119,78 m). Ivalojoelle ei ole osoitettu uutta rantarakentamista joen tulvaherkkyiden vuoksi.

Kaavaehdotusvaiheessa Ivalojoen ranta-alueen tulvauhanalaista aluetta on tarkistettu Oukosenperän alueella. Alue ei ole tulvauhanalaista aluetta ja sitä kuvaava rasteri on poistettu alueelta.

7.7.2 Eroosio

Ivalojokivarteen ei ole osoitettu uutta rantarakentamista rantojen eroosioherkkyyden vuoksi. Inarijärvellä järven säännöstely vähentää sekä eroosiota että tulvariskiä.

7.7.3 Voimalinjat

Uudet rakennuspaikat on osoitettu vähintään 50 metrin etäisyydelle kantaverkon nykyisestä ja suunnitellusta voimalinjasta. Myös oleva rakennuskanta sijaitsee riittävällä etäisyydellä.

7.7.4 Viihtyisyys

Lisääntyvä rantarakentaminen vähentää vapaan rannan osuutta suunnittelualueella. Rakentamisen keskittäminen jättää kuitenkin valtaosan suunnittelualueen järvistä rakentamisen ulkopuolelle, joten alueen erämaisuus ei ole uhattuna.

7.7.5 Kylmätekniikan alue

Ivalojokisuiston natura-arvioinnin yhteydessä laaditun melumallinnuksen (Ramboll 2016) mukaan Mellanaavan toiminnan laajentumisen jälkeisessä tilanteessa toiminta täyttää nykyisen ympäristöluvan mukaiset raja-arvot. Toiminnan laajenemisesta aiheutuvat melutasot rajoittuvat suurelta osin laajennusalueen sisäpuolelle eikä raja-arvon ylityksiä esiinny ympäristössä.

7.8 Vaikutukset yhdyskuntatalouteen

7.8.1 Matkailu

Matkailurakentamisessa on valittu lähtökohdaksi rakentamisen keskittäminen muutamaan kohteeseen, joiden sijaintipaikat on valittu siten, että ne aiheuttavat mahdollisimman vähän haittaa alueen luonto-olosuhteille ja maisemalle. Matkailukohteet eivät aiheuta haittaa alueen nykyiselle pysyvälle tai loma-asutukselle. Ne sijaitsevat olemassa olevien liikenneyhteyksien varrella. Tavoitteena on muodostaa riittävän suuria matkailupalveluyksiköitä, joiden majoituskapasiteetti ja asukasmäärä mahdollistavat palvelujen kuten esim. ravintolatoimintojen ja perusohjelmalvelujen kannattavan tuottamisen.

Ivalon alueen yleiskaavan suurimmat matkailualuevaraukset on määritelty kysyntälähtöisesti kansainvälisen markkinaselvityksen pohjalta. Alueet tukeutuvat Ivalon lentokenttään sekä osittain yhteistyöhön Saariselän kanssa ja osittain E4-tien matkailijavirtoihin. Aluevaraukset ovat sen verran suuria, että niillä on mahdollista kehittää kannattavaa liiketoimintaa.

Matkailupalvelualueiden sijoittelussa on huomioitu erityisesti luonnonsuojelualueet siten, että uudella rakentamisella ei aiheuteta haittaa luontoarvoille. Lähtökohtana matkailurakentamisen toteuttamisessa on kaupallinen yritystoiminta, joka tukee kunnan kehittämistavoitteita. Matkailurakentaminen ei aiheuta haittaa metsätalouden ja poronhoidon harjoittamiselle, sillä niiden tarvitsemat aluevaraukset on huomioitu matkailualueiden sijoittelussa.

Ivalon alueen yleiskaavan osa-alueiden 4-10 suunnittelun alkuvaiheessa (2005) tehtiin taloudellisten vaikutusten arviointi erilaisille kehittämisvaihtoehdoille. Vertailuun otettiin 100 mökin tai 100 hotellihuoneen yksikkö. Taloudellisia vaikutuksia on arvioitu ainoastaan

ulkopaikkakuntalaisten mökinomistajien tai matkailijoiden osalta. (Paikallisten asukkaiden omistus ei tuo alueelle lisärahaa, mutta paikallisten asukkaiden mökkiomistuksen taloudelliset vaikutukset heijastuvat asumisviihtyvyyden kautta.) Laskennassa ei huomioitu myöskään rakentamisen aikaisia tuloja tai työpaikkoja.

Arvioinnin perusteella todettiin, että yksityisten lomamökit Inarijärvellä tai muilla erämaajärvillä tuottavat vain vähän tuloa ja työpaikkoja alueelle. Huomioiden myös välilliset ja johdetut työllisyysvaikutukset todettiin, että 100 mökkiä erämaajärvellä tuottaa n. 100 000 euroa välitöntä matkailutuloa, yhden pysyvän työpaikan, 2700 euroa kunnallisveroa ja 16 000 euroa kiinteistöveroa. Vastaavasti laskettiin Saariselällä sijaitsevan 100 hotellihuoneen tuottavan n. 2 milj euroa välitöntä matkailutuloa n. 20 pysyvää työpaikkaa, 67 000 euroa kunnallisveroa ja 25 000 euroa kiinteistöveroa. Näiden väliin sijoituivat yksityisten omistamat vuokrattavat lomamökit (n. 100 kpl) Saariselällä, jotka tuottivat n. 10 pysyvää työpaikkaa. Erot talous- ja työllisyysvaikutusten välillä johtuvat mm. seuraavista seikoista: erämaajärvien mökkien käyttöaste jää pieneksi, niissä majoittuvien rahankäyttö jää vähäiseksi ja kohdistuu vähittäiskauppaan, joka työllistää selvästi vähemmän liikevaihtoa kohden kuin matkailuala. Nämä laskennat vaikuttivat osaltaan kaavoitusratkaisuihin.

Arvioitaessa kaavassa esitettyjen kaupallisten matkailun kehittämiskohteiden vaikutuksia, voidaan arvioida 100 majoitusyksikön (esim. yksi mökkikylän mökki = yksi majoitusyksikkö) aiheuttavan n. 12 pysyvää työpaikkaa, n. 35 000 euron vuosittaiset kunnallisverotulot ja n. 17 000 euron vuosittaiset kiinteistöverotulot (arviointi tehty vuonna 2005 sen aikaisessa hintatasossa).

Lapin matkailu on keskittynyt matkailukeskuspainotteiseksi. Lentokenttien ja matkailukeskusten muodostamat toiminnalliset vaikutusalueet ovat aluerakenteen lähtökohta ja kentän läheisyys on merkittävä kilpailutekijä. Varsinaisten matkailukeskusten lisäksi Lapissa on suuri joukko yksittäisiä matkailukohteita ja nähtävyyksiä, joista suosituimmat sijaitsevat tärkeiden kauttakulkuteiden läheisyydessä. Muu Lappi on käytännöllisesti katsoen suurten matkailijavirtojen ulkopuolella.

Lapin matkailustrategian (2019) mukaan Saariselkä on yksi Lapin matkailukeskuksesta. Strategian mukaan matkailukeskusvetoinen ajattelutapa ei sulje pois muiden alueiden kehittämistä. Keskusten ulkopuoliset alueet tarjoavat rauhallisen ja luonnonläheisen vaihtoehdon suurille keskuksille ja lisäävät näin Lapin matkailutarjonnan monipuolisuutta. Matkailukeskusvetoisessa kehittämistavassa haasteena on ympäröivien alueiden integroiminen mukaan keskusten kasvuun.

Lapin liitto on päivittänyt Lapin matkailustrategian vuonna 2021 huomioiden koronapandemian matkailulle aiheuttamat haasteet ja vaikutukset. Päivitys tehtiin siitä lähtökohdasta, että monet alkuperäisen matkailustrategian pitkän aikavälin kehittämisteemat ja tavoitteet ovat edelleen ajankohtaisia ja valideja. Sen sijaan matkailun tilannekuva ajantasaistettiin ja kasvutavoitteita tarkennettiin. Strategian mukaan on todennäköistä, että matkailun kasvu keskittyy edelleen matkailukeskusten lähialueille. (Lapin matkailustrategia 2021)

7.8.2 Maa- ja metsätalous sekä poronhoito

Maa- ja metsätalous- sekä poronhoitovaltaisilla alueilla turvataan erityisesti nykyisten elinkeinon harjoittamismahdollisuudet. Kaavassa ei ole asetettu näitä toimintoja haittaavia aluevarauksia tai kaavamääräyksiä. Aluevarauksissa on huomioitu paliskuntien tarpeet. Poronhoitoon ja metsätalouteen tarkoitetuilla alueilla mahdollistetaan myös muu käyttötarkoitus esim. matkailua tukeva toiminta silloin kun se ei merkittävästi haittaa alueen pääasiallista käyttötarkoitusta. Luonto- ja maisema-arvot on huomioitu osoittamalla ne kaavassa omalla kaavamääräyksellään.

Poronhoidon vaatimat erityiset alueet, kuten vasoma-alueet ja kulkureitit on huomioitu osoitettaessa uusia alueita asuin- ja matkailurakentamiseen.

7.8.3 Kylmätekniikan alue

Kaavoituksen yhtenä tavoitteena on ollut tukea suunnittelualueen taloudellista kehitystä ja työllisyyttä. Olemassa oleva testirata-alue laajennussuunnitelmineen on huomioitu kaavassa.

7.8.4 Liikenne ja reitit

Suunnitelma tukee olemassa olevaa liikenneverkostoa ja sen kehittämistä. Matkailurakentaminen sijoittuu riittävän lähelle Ivalon lentoasemaa olemassa olevien tieyhteyksien päähän. Nanguniemen matkailualueelle osoitetaan yhteystarve Veskonien kyläalueelta. Toteutuessaan tieyhteys hyödyntää sekä Veskonien kylää lisääntyvinä matkailijavirtoina, olemassa olevien loma-asuntojen käyttäjiä että matkailualueelle saapuvia matkailijoita. Kaavassa osoitetut ulkoilu- ja moottorikelkkailureitit/urat perustuvat pääosin kunnan tekemään reittiselvitykseen, joten kaavaratkaisu tukee myös virkistys- ja vapaa-ajan toimintojen kehittämistä nykyiseltä pohjalta ottaen samalla huomioon, etteivät uudet aluevaraukset aiheuta haittaa eri yhteystarpeille. Tsarmitunturin erämaa-alueelle osoitetaan yhteystarve moottorikelkkailureitille.

7.8.5 Asutus ja rakentaminen

Ivalojokivarren osoittaminen kauttaaltaan tulvauhanalaiseksi alueeksi estää tutkitusti tulvauhanalaisilla tai eroosioherkillä paikoilla uusia rakennuslupia vaativat rakennus/korjaustoimenpiteet. Tämä vaikuttaa alueella asuviin, ja sillä on todennäköisesti rakennuspaikan taloudellista arvoa laskeva vaikutus. Toisaalta kaavamääräyksellä estetään uusien rakennuspaikkojen syntyminen tulvauhanalaisille paikoille. Olemassa olevat rakennuspaikat Ivalojokivarressa on osoitettu omilla erityismerkinnöillään. Ivalojokivarren tai alle 4 ha järvien rantarakentamisesta ei ole selvitetty tässä kaavassa.

7.9 Vaikutukset sosiaalisiin oloihin

Kaavaan liittyvät keskeiset sosiaaliset vaikutukset painottuvat pysyvän asumisen ja loma-asumisen sekä matkailurakentamisen tarpeiden ja toimintojen yhteensovittamiseen ja näiden suhteeseen muihin elinkeinoihin.

7.9.1 Pysyvä asutus

Pysyvä asutus osoitetaan kyläaluemerkinnöillä pääasiassa olemassa olevan kylärakenteen sisään ja sen lähiympäristöön. Lähtökohtana on, että uusi rakentaminen tukeutuu olemassa olevaan yhdyskuntarakenteeseen. Kaavassa osoitettu asutusrakenne pohjautuu nykyiseen kunnallistekniseen verkostoon ja sen kehittämiseen. Rakentamisen sijoittelussa on huomioitu alueen luonto- ja maisema-arvot. Uusi asutus tukee olemassa olevaa palvelurakennetta ja liikenneverkoston säilymistä.

Paikallisen kulttuurin säilymistä tuetaan kaavamerkinnöillä, jotka mahdollistavat elinkeinojen kehittämisen ja saamelaiskulttuurin huomioimisen. Kylissä on mahdollisuus jatkaa perinteistä elämäntapaa, sillä uudet toiminnot sijoitetaan olemassa olevaan kylärakenteeseen, sen perinteisiä arvoja kunnioittaen. Lisääntyvä matkailuelinkeino voi aiheuttaa ristiriitatilanteita pysyvän asutuksen läheisyydessä.

Ranta-alueille ei ole osoitettu uusia pysyvän asutuksen AO-rakennuspaikkoja.

7.9.2 Loma-asutus

Uutta loma-asutusta ei osoiteta Valtionmaalle Nanguvuonoa ja Sarmilompolaa lukuun ottamatta. Tämä tukee suunnittelun tavoitteita alueen erämaisena pysymisestä. Rakennuspaikat osoitetaan emätilatarkastelun mukaisesti maanomistajan tasapuolinen kohtelu huomioiden. Rakentaminen perustuu Inarijärven rannalla teoreettisen mitoituslukuun 5 ja kyläalueiden välittömässä läheisyydessä mitoituslukuun 7 rakennuspaikkaa/rantaviivakilometri. Uusi rakentaminen on sijoitettu rakentamiskelpoisille rannoille, ja sijoittelussa on huomioitu ympäristö- ja maisema-arvot. Rakennuspaikkoja on kaavaprosessin aikana siirretty myös maanomistajien toiveesta toisille, maanomistajaa paremmin palveleville paikoille. Suurin osa Inarijärven rannoista kuuluu valtion omistukseen ja niitä hallinnoi metsähallitus. Rakentaminen määrittellään valtion omistamilla alueilla matkailurakentamisen periaatteiden nojalla.

Loma-asutusta osoitetaan 4 ha suurempien vesistöjen rannoille yksityiselle maalle. Laskennallisena mitoitusarvona käytetään näillä alueilla mitoitusvyöhykekartan mukaisesti joko 3-5, 5 tai 7 rakennuspaikkaa muunnettua rantaviivakilometriä kohden. Ivalojoelle uutta asutusta ei osoiteta joen tulvaherkkyiden vuoksi.

Loma-asutuksen keskittyminen kaava-alueelle sen uusille rakennuspaikoille purkaa rakentamispaineita muualta Inarin kunnasta ja Inarijärveltä. Koko kunnan pinta-alaan suhteutettuna yhdyskuntarakenne loma-asumisen osalta tiivistyy. Huomattava osa uusista rakennuspaikoista sijoittuu jo olemassa olevan lomarakentamisen läheisyyteen. Loma-asutuksen lisääntyminen tuo tuloja etenkin kaupallisiin palveluihin ja lisääntyvä väkimäärä tukee kylien palveluiden säilymistä. Uusia lomarakennuspaikkoja sijoitettaessa on huomioitu alkuperäisväestön arvot ja tarpeet.

7.9.3 Työpaikat ja palvelut

Volyymiltaan riittävän suuret matkailurakentamisen kehittämiskohteet lisäävät alueen työpaikkoja. Kaavalla ei varsinaisesti osoiteta uusia aluevarauksia muille elinkeinoille kuin matkailurakentamiselle ja nykyisille palvelujen alueille. Kasvava matkailijoiden määrä luo kuitenkin myös välillisesti työpaikkoja esim. kaupan alalle ja kuljetukseen. Matkailun välittömät ja välilliset vaikutukset tuntuvat laajemmin, kun kehittäminen ei keskity pelkästään Saariselälle. Nellimiin osoitettu matkailurakentamisen kohde voi parantaa erityisesti suunnittelualueen pohjoisosien väestön työllisyyttä ja lyhentää työmatkaa. Alueelle suuntautuva työmatkaliikenne ei määrältään ole kovin merkittävää. Uudet matkailualueet vaikuttavat eniten paikallisesti (luonto, kulttuuriympäristö, paikalliskulttuuri), mutta ne myös lisäävät liikennettä. Nellimin matkailualueen rakentamisen tehokkuusluku jää alhaiseksi $e=0,02$.

Palvelut sijaitsevat pääosin Ivalossa ja Saariselällä lähellä suurinta osaa asutuksesta. Kaavassa osoitetut uudet matkailurakentamisen alueet tarjoavat erityisesti Nellimin asukkailla uusia palveluja, kuten esim. ravintolapalveluja ja matkailun ohjelmapalveluja aikaisempaa lähempää. Lisäksi matkailurakentamisen kohteet voivat lisätä kysyntää palvelutarjonnan kehittämiseen myös Nellimin kyläalueilla. Uusi tieyhteys Veskoniemestä Nanguvuonon matkailualueelle parantaisi kylässä asuvien mahdollisuuksia työskennellä matkailualueella ja lyhentää työmatkaa.

7.9.4 Väestö

Tilastokeskuksen väestöennusteen mukaan kunnan asukasmäärän ennustetaan nousevan vuoteen 2030 saakka, jonka jälkeen sen ennustetaan laskevan vuoteen 2040 mennessä noin 6170 asukkaaseen. Kuntaliiton ikärakenne-ennusteen mukaan väestönkasvu jatkaa nousuaan vuoteen 2040 saakka hieman yli 7200 asukkaaseen. Luomalla alueelle uusia työpaikkoja mahdollistetaan työikäisen väestön määrän kasvaminen, mikä samalla tarkoittaa mahdollisuutta lasten ja nuorten määrän lisääntymiseen. Kaavan toteutuva rakentaminen ja uudet työpaikat mahdollistavat väkiluvun nousun Tilastokeskuksen ennusteeseen verrattuna.

8. YLEISKAAVAN SUHDE VALTAKUNNALLISIIN ALUEIDENKÄYTTÖTAVOITTEISIIN SEKÄ POHJOIS-LAPIN MAAKUNTAKAAVAAN

8.1 Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

Valtion ja kuntien viranomaisten tulee toiminnassaan ottaa huomioon valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet ja edistää niiden toteutumista. Valtioneuvosto on päättänyt nykyisistä valtakunnallisista alueidenkäyttötavoitteista 14.12.2017 ja ne ovat tulleet voimaan 1.4.2018. Päätös korvasi valtioneuvoston 30.11.2000 päättämät ja 13.11.2008 tarkistamat tavoitteet.

Seuraavassa on esitetty, miten uudistetut valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet on otettu huomioon tässä kaavassa.

8.1.1 Toimivat yhdyskunnat ja kestävä liikkuminen

Edistetään koko maan monikeskuksista, verkottuvaa ja hyviin yhteyksiin perustuvaa aluerakennetta ja tuetaan eri alueiden elinvoimaa ja vahvuuksien hyödyntämistä. Luodaan edellytykset elinkeino- ja yritystoiminnan kehittämiseksi sekä väestökehityksen edellyttämälle riittävälle ja monipuoliselle asuntotuotannolle.

Luodaan edellytykset vähähiiliselle ja resurssitehokkaalle yhdyskuntakehitykselle, joka tukeutuu ensisijaisesti olemassa olevaan rakenteeseen. Suurilla kaupunkiseuduilla vahvistetaan yhdyskuntarakenteen eheyttä.

Edistetään palvelujen, työpaikkojen ja vapaa-ajan alueiden hyvää saavutettavuutta eri väestöryhmien kannalta. Edistetään kävelyä, pyöräilyä ja joukkoliikennettä sekä viestintä-, liikkumis- ja kuljetuspalveluiden kehittämistä.

Merkittävät uudet asuin-, työpaikka- ja palvelutoimintojen alueet sijoitetaan siten, että ne ovat joukkoliikenteen, kävelyn ja pyöräilyn kannalta hyvin saavutettavissa.

Toteutuminen kaavassa: Yleiskaavalla pyritään antamaan alueen elinkeinoille kehittämismahdollisuuksia ja siten uusia työpaikkoja. Yleiskaava turvaa paikallisten elinkeinojen kehittämisen. Erityistä huomiota on kiinnitetty poronhoidon jatkumiseen suunnittelualueella ohjaamalla rakentamista. Matkailuelinkeinoa tuetaan uusilla matkailupalveluvarauksilla. Kylmäteknologian kehittämiseksi on osoitettu sekä nykyinen alue että sen suunniteltu laajennusalue. Olevat kylät on osoitettu kaavassa kyläalueiksi AT, jotka on varattu kyläasutukselle ja sitä tukeville elinkeinoille, kuten matkailulle ja palveluille.

Yleiskaavaratkaisulla tuetaan kyläverkoston toimivuutta sekä palvelujen saatavuutta. Yleiskaavassa hyödynnetään olemassa olevaa yhdyskuntateknistä infrastruktuuria keskittämällä pysyvä asutus kyliin. Veskonien kylän elinvoimaisuutta tuetaan osoittamalla uusi tieliikenteen yhteystarve Nanguniemen matkailualueelle.

Uudet lomarakennuspaikat keskittyvät yksityisten maille lähelle olemassa olevia rakennuspaikkoja jättäen laajoja valtion maa-alueita rakentamatta.

8.1.2 Tehokas liikennejärjestelmä

Edistetään valtakunnallisen liikennejärjestelmän toimivuutta ja taloudellisuutta kehittämällä ensisijaisesti olemassa olevia liikenneyhteyksiä ja verkostoja sekä varmistamalla edellytykset eri liikennemuotojen ja -palvelujen yhteiskäyttöön perustuville matka- ja kuljetusketjuille sekä tavara- ja henkilöliikenteen solmukohtien toimivuudelle.

Turvataan kansainvälisesti ja valtakunnallisesti merkittävien liikenne- ja viestintäyhteyksien jatkuvuus ja kehittämismahdollisuudet sekä kansainvälisesti ja valtakunnallisesti merkittävien satamien, lentoasemien ja rajanylityspaikkojen kehittämismahdollisuudet.

Toteutuminen kaavassa:

Kaavaratkaisu perustuu nykyisen liikenneverkon hyödyntämiseen.

Koko Ivalon paliskunnan alue kuuluu Jäämeren käytävän alueeseen. Yleiskaavassa on huomioitu Jäämeren käytävän tavoitteet kehittämiskäytäväksi. Alueelle on osoitettu uusia matkailupalvelujen alueita.

Suunnittelualueella ei sijaitse valtakunnallisesti merkittäviä satamia tai lentoasemia. Virtaniemeen on merkitty rajanylityspaikka.

8.1.3 Terveellinen ja turvallinen elinympäristö

Varaudutaan sään ääri-ilmiöihin ja tulviin sekä ilmastonmuutoksen vaikutuksiin. Uusi rakentaminen sijoitetaan tulvavaara-alueen ulkopuolelle tai tulvariskien hallinta varmistetaan muutoin.

Ehkäistään melusta, tärinästä ja huonosta ilmanlaadusta aiheutuvia ympäristö- ja terveyshaittoja.

Haitallisia terveysvaikutuksia tai onnettomuusriskejä aiheuttavien toimintojen ja vaikutuksille herkkien toimintojen välille jätetään riittävän suuri etäisyys, tai riskit hallitaan muulla tavoin.

Suuronnettomuusvaaraa aiheuttavat laitokset, kemikaaliratapihat ja vaarallisten aineiden kuljetusten järjestelyratapihat sijoitetaan riittävän etäälle asuinalueista, yleisten toimintojen alueista ja luonnon kannalta herkistä alueista.

Otetaan huomioon yhteiskunnan kokonaisturvallisuuden tarpeet, erityisesti maanpuolustuksen ja rajavallvonnan tarpeet ja turvataan niille riittävät alueelliset kehittämisedellytykset ja toimintamahdollisuudet.

Toteutuminen kaavassa:

Kaavassa on huomioitu sään ääri-ilmiöt ja tulvat sekä ilmastonmuutoksen vaikutukset. Ivalojoki on osoitettu kokonaisuudessaan tulvauhanalaiseksi alueeksi, jonka rantarakentamista ei yleiskaavassa ole ratkaistu. Tulvauhanalaisella alueella olevilla rakennuspaikoilla ei sallita uusia rakennuslupia edellyttämiä toimenpiteitä. Olemassa olevat rakennuspaikat Ivalojokivarressa on osoitettu omilla kaavamerkinnoillään. Lisäksi kaavassa on annettu yleismääräys alimmasta rakentamiskorkeudesta.

Pohjavesialueet on huomioitu uusien asuinalueiden sijoittamisessa, ja vedenottamot on osoitettu omalla alue- tai kohdemerkinnällä. Kaavassa annetut määräykset jätevesien käsittelystä ehkäisevät jätevesistä koituvia haittoja vesistöille.

Suunnittelualueella on voimassa yleinen melua koskeva kaavamääräys, jonka mukaan rakentamisessa on huomioitava valtioneuvoston antamat melutasoja koskevat ohjeet. Tarkemmin melukysymykset ratkaistaan ennen asemakaavaa rakennuslupavaiheessa tai asemakaavoituksen yhteydessä.

Peuravuonon entisen sahan alueelle osoitetun matkailupalvelualueen määräyksessä edellytetään, että maaperän pilaantuneisuus on selvitettävä viimeistään rakennuslupaa haettaessa ja maaperä puhdistettava viimeistään rakentamisen aikana ympäristöviranomaisen hyväksymällä tavalla.

Suunnittelualueella ei sijaitse suuronnettomuusvaaraa aiheuttavia laitoksia tai toimintoja.

Kaavassa on osoitettu rajavartioston harjoitusalueet.

8.1.4 Elinvoimainen luonto- ja kulttuuriympäristö sekä luonnonvarat

Huolehditaan valtakunnallisesti arvokkaiden kulttuuriympäristöjen ja luonnonperinnön arvojen turvaamisesta.

Edistetään luonnon monimuotoisuuden kannalta arvokkaiden alueiden ja ekologisten yhteyksien säilymistä.

Huolehditaan virkistyskäyttöön soveltuvien alueiden riittävyydestä sekä viheralueverkoston jatkuvuudesta.

Luodaan edellytyksen bio- ja kiertotaloudelle sekä edistetään luonnonvarojen kestävää hyödyntämistä. Huolehditaan maa- ja metsätalouden kannalta merkittävien yhtenäisten viljely- ja metsäalueiden sekä saamelaiskulttuurin ja -elinkeinojen kannalta merkittävien alueiden säilymisestä.

Toteutuminen kaavassa:

Yleiskaavassa on osoitettu valtakunnallisesti arvokkaat rakennetun kulttuuriympäristön kohteet, valtakunnallisesti ja maakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet, tunnetut muinaismuistot sekä arvokkaat luontokohteet. Kaavoituksen kuluessa tietoja on täydennetty luontoa ja arkeologiaa koskevilla lisäselvityksillä.

Kaavamääräyksillä turvataan alueiden maisemallisia ja virkistysarvoja. Inarijärven maisemallisesti ja virkistysarvoltaan merkittäville rantametsäalueille ja Sarminiemen sisäosien metsäalueille on alueen säilymiseksi metsäisenä annettu kaavamääräys, jonka mukaan alueella ei saa suorittaa metsätaloushakkuita muutoin, kuin maisematyöluvalla peitteisen metsätalouden menetelmin, eikä selkeästi Inarijärvelle näkyviä hakkuita saa toteuttaa.

Uudet rantarakennuspaikat on pyritty mahdollisuuksien mukaan sijoittamaan toistensa läheisyyteen siten, että rakennuspaikkojen viihtyisyys ei kärsi. Rakennuspaikkojen sijoittelussa on huomioitu myös ympäristötekijät sekä rakennuspaikkojen rakentamiskelpoisuus. Loma-asutuksen mitoituksella on turvattu luonnonarvoiltaan arvokkaiden ranta-alueiden säilyminen ja loma-asumisen viihtyisyys. Samalla on huolehdittu maanomistajien tasapuolisesta kohtelusta.

Matkailualueiden sijoittelun perustana on ollut maakuntakaavan mukainen matkailun kehittämisvyöhyke. Suurimmat matkailualueet sijoittuvat juuri tälle vyöhykkeelle.

Yleiskaavassa on osoitettu olemassa olevat ja ohjeelliset moottorikelkkailureitit sekä moottorikelkkailun yhteystarve Tsarmitunturin erämaahan. Reittien pohjalla on kunnassa tehty reitistösuunnitelma ja maakuntakaava.

8.1.5 Uusiutumiskykyinen energiahuolto

Varaudutaan uusiutuvan energian tuotannon ja sen edellyttämien logististen ratkaisujen tarpeisiin. Tuulivoimalat sijoitetaan ensisijaisesti keskitetysti usean voimalan yksiköihin.

Turvataan valtakunnallisen energiahuollon kannalta merkittävien voimajohtojen ja kaukokuljettamiseen tarvittavien kaasuputkien linjaukset ja niiden toteuttamismahdollisuudet. Voimajohtolinjauksissa hyödynnetään ensisijaisesti voimassa olevia johtokäytäviä.

Toteutuminen kaavassa:

Alueelle ei ole suunnitteilla tuulivoimaloita eikä yleiskaavassa osoiteta tuulivoimatuotantoon soveltuvia alueita.

Alueella tai sen läheisyydessä ei sijaitse valtakunnallisen energiahuollon kannalta merkittäviä kaasuputkia. Yleiskaavassa on huomioitu nykyinen ja suunniteltu 110 kV voimajohtolinjaus ja voimajohtokäytävälle on jätetty riittävät aluevaraukset.

8.2 Pohjois-Lapin maakuntakaava

Ivalon alueen yleiskaavaehdotuksessa on huomioitu Pohjois-Lapin maakuntakaavassa esitetyt alueidenkäyttötavoitteet MRL 32 §:n mukaisesti. Toisin sanoen yleiskaavan

alueidenkäyttöratkaisujen taustalla on Pohjois-Lapin maakuntakaava. Hyväksyttynä yleiskaava tulee saman periaatteen mukaisesti ohjaamaan asemakaavoitusta, jolloin valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet toimivat kaikilla suunnittelun tasoilla kaavoituksen lähtökohtana. Pohjois-Lapin voimassa oleva maakuntakaava on tullut voimaan 28.1.2008. Maakuntakaavan uudistus on ollut käynnissä yleiskaavaprosessin aikana. Pohjois-Lapin maakuntakaava 2040 on hyväksytty Lapin maakuntavaltuustossa 20.5.2024. Tullessaan voimaan Pohjois-Lapin maakuntakaava 2040 kumoaa aiemman maakuntakaavan.

8.2.1 Luonto- ja kulttuuriympäristöinä erityiset kokonaisuudet

Yleiskaavalla edistetään Lapin tunturialueen säilymistä luonto- ja kulttuuriarvojen kannalta erityisen merkittävänä aluekokonaisuutena. Yleiskaavassa tunnistetaan alueen luonnonolojen ja kulttuuriarvojen erityisluonne ja tuetaan paikallista perinteistä kulttuuria. Suunnittelun yhtenä lähtökohtana on pidetty saamelaiskulttuurin ja elinkeinojen kehittämistä, ja tähän tavoitteeseen päästään osoittamalla suurin osa suunnittelualueesta metsätalous- ja poronhoitovaltaiseksi alueeksi. Uusien aluevarausten, kuten loma-asuntoalueiden, matkailualueiden ja reittien sijoittamisessa on huomioitu poronhoidon vaatimukset ja kolttakenttien sijoittuminen. Kaavassa on osoitettu saamelaiskulttuurille merkittävät valtakunnallisesti arvokkaat rakennetut kulttuuriympäristöt (rky).

8.2.2 Maakuntakaava ja sen tavoitteiden toteutuminen yleiskaavassa

Ivalon paliskunnan alue on osoitettu maakuntakaavassa saamelaisten kotiseutualueeksi, jolla on mm. varattava saamelaiskäräjille mahdollisuus tulla kuulluksi. Alueella on otettava huomioon saamelaiskulttuurin harjoittamisen edellytykset ja kiinnitettävä erityistä huomiota saamelaisten mahdollisuuksiin ylläpitää ja kehittää kulttuurimuotoonsa kuuluvia elinkeinoja. Metsähallituksen hallinnassa olevien luonnonvarojen hoito, käyttö ja suojelu on sovitettava yhteen. Poronhoidon edellytykset on turvattava. Lisäksi maakuntakaavassa on merkitty koltta-alueen raja. Yleiskaavassa on huomioitu yllä mainitut saamelaiskulttuuriin ja poronhoitoon liittyvät edellytykset. Maakuntakaavan tavoin suurin osa kaava-alueesta on osoitettu metsätalous- ja poronhoitovaltaiseksi alueeksi. Yleiskaavassa on erityisesti määrätty, että alueella turvataan nykyisten elinkeinojen, kuten metsätalouden ja poronhoidon sekä muiden luontaiselinkeinojen harjoittamismahdollisuudet. Kaavaselostuksessa on kuvattu poronhoidon vaatimat laidunkierrot ja laidun alueet. Kaavakartoille on osoitettu maakuntakaavan mukainen koltta-alueen rajaus.

Maakuntakaavassa osoitetut kulttuuriympäristöarvot on huomioitu yleiskaavassa. Valtakunnallisesti, maakunnallisesti ja paikallisesti arvokkaat kohteet ja alueet on osoitettu vyöhykkeinä ja kohdemerkinnöin kaavakartalla sekä tarkemmin kohdekuvauksina selostuksen liitteenä olevassa maisema- ja kulttuuriympäristöselvityksessä. Valtakunnallisesti ja maakunnallisesti arvokkaat kohteet on myös luetteloitu kaavaselostuksessa. Maakuntakaavassa on osoitettu Nellimin –Sarmijärven ympäristö maaseudun kehittämisen kohdealueeksi, jolla korostuu saamelaiskulttuuri. Yleiskaavassa tuetaan Nellimin kylän elinvoimaisuutta ja saamelaiskulttuurin säilymistä osoittamalla alue kyläalueeksi. Uuden matkailualueen osoittaminen Nellimin kylän läheisyyteen lisää osaltaan kylän elinvoimaisuutta. Matkailualueen rakentamisessa tulee ottaa huomioon paikallisen kulttuurin arvot. Pohjoisin osa yleiskaavasta kuuluu lisäksi koltta-alueeseen. Myös kolttasaamelaisten kulttuuriarvot on huomioitu yleiskaavassa muun muassa uusien rantarakennuspaikkojen sijoittelussa. Kyläkuvaan sopii väljästi rakentuva pienimittakaavainen rakennuskanta. Kyläraitin varteen tulisi jäädä avoimia maisemanäkymiä.

Veskonien kalastajakulttuuriin pohjaava kysäasutuksen alue on osoitettu kyläalueen merkinnällä. Rakentamisen sijoittelussa tulee huomioida nauhamainen kylärakenne sekä näkymien säilyminen ympäröivään vesistöön. Kalastajakylän perinteeseen kuuluvat venelaiturit ja sataman laiturirakennelmat.

Maakuntakaavassa on osoitettu Inarijärven ympäristö mm. Nanguniemi, Sarminiemi ja Nellim matkailun vetovoima-alueeksi ja matkailun ja virkistysten kehittämisen kohdealueeksi. Lapin liitto painottaa maakuntakaavan ratkaisussa maankäyttöliiden aluevarausten lisäksi myös aluekehityksen näkökulmaa. Tavoitteena ovat kehitystä eteenpäin vievät ratkaisut ja liiton

mukaan kaavan kehittämisvyöhykkeet ovat kehittämisspoliittisia linjauksia, eivätkä varsinaisia aluerajauksia.

Yleiskaavassa on haettu näiltä kehittämisvyöhykkeiltä alueet, jotka sopivat parhaiten matkailun kehittämisen kohteeksi. Matkailurakentamista keskitetään erityisesti Nellimin Konkiloniemeeseen. Samalla tuetaan Nellimin kylää. Sarmilompolon entisen kalanviljelylaitoksen alueelle ja Virtaniemeen on osoitettu 4000 k-m² RM-alueet ja Lompolajärvelle 500 k-m² RM-alue. Lisäksi Peuravuonon entisen sahan alueelle on osoitettu 6000 k-m² RM-alue. Matkailurakentamisen kohteet sijoittuvat pääosin maakuntakaavan kehittämisvyöhykkeille. Matkailurakentaminen on mahdollista toteuttaa vaiheittain ja Nellimin alueella on palvelurakentamiselle osoitettu oma rakennusoikeutensa. Matkailun kehittämiskohteiden määrittely ja sijoittaminen yleiskaavassa perustuu kaavan taustaselvitysten (mm. luonto- ja maisemaselvitys sekä kansainvälinen maankäytön markkinaselvitys) pohjalta tehtyyn analyysiin. Lisäksi on huomioitu erityisesti poronhoidon tarpeet ja luontaiselinkeinojen tarpeet keskittämällä matkailurakentaminen muutamaan kohteeseen, jolloin vapaata luonnontilaista, mm. poronhoitoon soveltuvaa aluetta säilyy mahdollisimman paljon.

Maakuntakaavan keskuskylät on osoitettu kylien nykyisen asutusrakenteen mukaisilla aluerajauksilla yleiskaavassa kyläasutukselle ja sekä sitä tukeville elinkeinoille, kuten matkailulle ja palveluille. Kaavamääräyksen mukaan uudisrakentaminen on sovitettava huolella maisemaan ja kyläkuvaan.

Maakuntakaavassa on osoitettu Ivalon pohjoispuolella, Mellanaavan läheisyydessä sijaitseva Peuravuonon saha seudullisesti merkittäväksi teollisuus- ja varastoalueeksi. Alue on osoitettu yleiskaavassa matkailupalveluiden alueeksi, koska teollinen toiminta alueella on loppunut, eikä teollista jatkokäyttöä alueelle ole tiedossa. Veskonieniemi on osoitettu maakuntakaavassa virkistys- ja matkailukohteeksi. Yleiskaavassa osoitetaan Veskonien kyläalue. Kyläalueella on erityisesti huomioitava alueen virkistysarvot sekä matkailun kehittäminen.

Yleiskaavassa on huomioitu maakuntakaavassa osoitetut liikenteen sekä rajavartioston tarvitsemat aluevaraukset sekä muut erityisalueet. Maakuntakaavassa osoitetut moottorikelkkailureitit/-urat ja ulkoilureitit sisältyvät Inarin kunnanvaltuuston hyväksymään reittisuunnitelmaan, jonka mukaisesti reitit on osoitettu yleiskaavassa.

Maakuntakaavassa osoitetut alueen luontoarvot ja suojelualueet on osoitettu myös yleiskaavassa.

Seuraavassa taulukossa on käsitelty kaavamääräyksittäin maakuntakaavan tavoitteet alueella ja niiden toteuttaminen yleiskaavassa. Kappaleessa 2.2.2 on selostettu tarkemmin maakuntakaavan sisältöä.

Maakuntakaavan tavoite	Toteutuminen yleiskaavassa
Meluhaittojen ehkäisemiseksi ja ympäristön viihtyisyyden turvaamiseksi maankäytön, liikenteen ja rakentamisen lupamenettelyssä on otettava huomioon valtioneuvoston päätös melutasojen ohjearvoista.	Annettu koko kaava-alueetta koskeva yleismääräys.
Maankäytön suunnittelussa on otettava huomioon arvokkaat luonnonympäristöt, arvokkaat maisema-alueet ja rakennetut kulttuuriympäristöt sekä kiinnitettävä erityistä huomiota rakennetun ympäristön laatuun.	Kaavassa on osoitettu arvokkaat luonnonympäristöt, maisema-alueet ja rakennetut kulttuuriympäristöt ja kaavamääräyksillä tarkennettu mm. rakentamisen korkeutta ja uudisrakentamisen soveltumista maisemaan.
Maisemallisesti herkillä alueilla, kuten tunturialueilla, jokien ja järvien rannoilla sekä pääteiden, matkailukeskusten, retkeilyreittien ja taajamien läheisissä metsissä	Metsienkäsittelystä on annettu erityiset ohjeet eri alueille. Maisemallisesti ja virkistysarvoltaan merkittävillä rantametsäalueilla ja Sarminiemen sisäosien metsäalueilla alueen

metsänkäsittelytoimenpiteet on suunniteltava huolellisesti ottaen huomioon maiseman ominaispiirteet ja pyrittävä välttämään suuria muutoksia.	metsäinen ilme säilytetään sallimalla metsänhakkuut vain maisematyöluvalla peitteisen metsätalouden menetelmin.
Ranta-alueilla taajamatoimintojen alueiden (A) ulkopuolella vapaan rantaviivan osuus tulee olla vähintään puolet muunnetusta rantaviivasta.	Koko kaava-alueen mittakaavassa tavoite toteutuu helposti. Uudisrakentaminen on keskitetty nykyisen loma-asutuksen yhteyteen ja jätetty erämaisemmat alueet rakentamisen ulkopuolelle. Alle 4 ha järville tai jokivarsiin ei ole osoitettu uutta rantarakentamista.
Ranta-alueilla tulee turvata rannan suuntainen kulkuyhteys.	Uudet loma-rakennuspaikat ovat pääosin omarantaisia, niiden takana rannan suuntainen kulkuyhteys on mahdollista.
Tulva-, sortuma- ja vyörymävaara-alueet on osoitettava yleis- ja asemakaavoissa joko alueina tai rakentamisrajoituksina. Rakennuspaikkoja ei saa suunnitella sijoitettavaksi alueille, joilla on tulvan, sortuman tai vyörymän vaaraa.	Ivalojokivarren rantarakentamista ei tutkittu yleiskaavatasolla joen tulva- ja eroosioherkkyyden vuoksi. Uudisrakentaminen alueelle vaatii poikkeusluvan ja tarkemmat selvitykset. Alueella ei ole sallittu rakennuslupaa vaativat toimenpiteet, ellei rakennuspaikan rakentamiskelpoisuutta ole selvitetty. Koko kaava-alueelle on annettu yleismääräys kosteudelle alttiiden rakennusosien sijoittamisesta.
Malminetsintä ja siihen liittyvät toimenpiteet alueella on turvattava.	Yleismääräys
Poronhoidon ja muiden luontaiselinkeinojen alueidenkäytölliset toiminta- ja kehittämisedellytykset on turvattava M-, M-1-, Ms-, MU-, MU-1-, S-, SL- ja Se-alueilla. Metsätaloutta, turvetuotantoa, matkailutoimintoja ja loma-asutusta suunniteltaessa on otettava huomioon poronhoidolle tärkeät alueet. Suunniteltaessa valtion maita koskevia, poronhoidon harjoittamiseen olennaisesti vaikuttavia toimenpiteitä on neuvoteltava asianomaisen paliskunnan edustajien kanssa.	Poronhoidolle tärkeät alueet on jätetty rantarakentamisen ulkopuolelle. Paliskunnan kanssa on neuvoteltu asuin-, loma-, matkailu- ja kylmäteknologia-alueiden sijoittumisesta.
Suojelu- (S), luonnonsuojelu- (SL) ja erämaa-alueiden (Se) hoito- ja käyttösuunnitelmista on pyydettävä lausunto alueen kunnilta, Lapin liitolta, Lapin ympäristökeskukselta, Lapin työvoima- ja elinkeinokeskukselta, Saamelaiskäräjiltä saamelaisten kotiseutualueella ja kolttien kyläkokoukselta koltta-alueella, Paliskuntain yhdistykseltä, alueen paliskunnilta sekä muilta viranomaisilta ja yhteisöiltä, joiden toimialaan suunnitelma liittyy.	Yleiskaavassa ei ole tehty hoito- ja käyttösuunnitelmia.
Rakennuksia tai muita huomattavia rakenteita ei tule suunnitella sijoitettavaksi maisemallisesti aroille paikoille, kuten kapeisiin niemenkärkisiin ja kannaksille sekä	Rakennusten sijoittelussa on huomioitu maisematekijät yhtenä tekijänä.

rantamaisemaa hallitsevien kumpareiden huipulle.	
Rakentamisrajoitus: Maankäyttö- ja rakennuslain 33 §:n mukainen ehdollinen rakentamisrajoitus on voimassa virkistys- tai suojelualueeksi taikka liikenteen tai teknisen huollon verkostoja tai alueita varten osoitetuilla alueilla (V, LL, EN, EJ, S, SL, SM, SR, Se, sr, vt, kt, st, yt, tv, sähkölinja). Rajoitus laajennetaan koskemaan puolustusvoimien alueita (EP), suojavyöhykkeitä (sv) sekä tärkeitä ja vedenhankintaan soveltuvia pohjavesialueita.	Aluevaraukset on esitetty yleiskaavassa.
Suojelumääräykset: Suunniteltaessa sellaisen alueen käyttöä, jolla on kiinteä muinaisjäännös, on neuvoteltava Museoviraston kanssa. Ilman muinaismuistolain nojalla annettua lupaa on kiinteän muinaisjäännöksen kaivaminen, peittäminen, muuttaminen, vahingoittaminen, poistaminen ja muu siihen kajoaminen kielletty. Lupaa haetaan ympäristökeskukselta, jonka on kuultava asiassa Museovirastoa.	Kaava-alueella on tehty täydentäviä arkeologisia inventointeja. Rakennuspaikkojen sijoittelussa on huomioitu kiinteät muinaisjäännökset. Muinaisjäännöksistä annettu oma kaavamääräys.
Suunniteltaessa suojelualueen tai suojeluohjelmaan kuuluvan alueen käyttöä on neuvoteltava luonnonsuojelusta ja alueen hallinnasta vastaavien viranomaisten kanssa. Natura 2000 alueisiin kohdistuvien vaikutusten arvioinnin tarveharkinta ja tarvittaessa vaikutusten arviointi on tehtävä luonnonsuojelulain 65 ja 66 §:n mukaisesti. (huom! pykälät uudessa laissa 35 ja 39 §)	Suojelualue- ja -suojeluohjelma -asioissa on neuvoteltu sekä Lapin ELY-keskuksen että Ympäristöministeriön kanssa. Alueella on tehty yksi Natura-arvioinnin tarveharkinta ja kaksi Natura-arviointia.
Saamelaisten kotiseutualue ”Viranomaisten on varattava saamelaiskäräjille tilaisuus tulla kuulluksi ja neuvotella kaikista laajakantoisista ja merkittävistä toimenpiteistä, jotka voivat välittömästi ja erityisellä tavalla vaikuttaa saamelaisten asemaan alkuperäiskansana ja jotka koskevat saamelaisten kotiseutualueella yhdyskuntasuunnittelua, valtionmaan, suojelualueiden ja erämaa-alueiden hoitoa, käyttöä, vuokrausta ja luovutusta, kaivoskivennäisten valtausta ja kaivospiirin perustamista tarkoittavia lupahakemuksia taikka muuta vastaavaa saamelaisten kieleen, kulttuuriin tai heidän asemaansa alkuperäiskansana alueiden käyttöön liittyvää asiaa. (Määräys perustuu lakiin saamelaiskäräjistä	Saamelaiskäräjien kanssa on neuvoteltu. Aluevarauksien sijoittelusta on neuvoteltu paliskunnan kanssa poronhoidon edellytysten turvaamiseksi. Loma-asutuksen sijoittelussa on huomioitu kolttien kalakentät. Metsien hoitoa suunnittelualueella on ohjeistettu.

974/1995, 9§)” ”Metsähallituksen hallinnassa olevien luonnonvarojen hoito, käyttö ja suojelu on sovitettava yhteen Saamelaiskäräjistä annetussa laissa tarkoitetulla saamelaisten kotiseutualueella siten, että saamelaisten kulttuurin harjoittamisen edellytykset turvataan, sekä poronhoitolaissa tarkoitetulla poronhoitoalueella siten, että poronhoitolaissa säädetyt 34 velvoitteet täytetään. (Laki Metsähallituksesta 1378/2004, 4.2 §)” ”Porotalouden ja luontaiselinkeinojen rahoituslain mukaisissa toimenpiteissä on kiinnitettävä erityistä huomiota saamelaisten mahdollisuuksiin ylläpitää ja kehittää kulttuurimuotoonsa kuuluvia elinkeinoja saamelaisten kotiseutualueella. (Porotalouden ja luontaiselinkeinojen rahoituslaki 45/2000, 1.2 §)” Merkintään on liitetty myös suositus: ”Saamelaisten kotiseutualueella metsätalouden tulisi käyttää luontaista uudistamista sille soveltuvilla kohteilla ja välttää maanpinnan voimakasta käsittelyä.	
Koltta-alue ”Koltta-alueella valtion ja kunnan viranomaisien on varattava kolttien kyläkokoukselle ja koltthaneuvostoille tilaisuus lausunnon antamiseen kolttien elinkeinoja ja elinolosuhteita koskevissa laajakantoisissa ja periaatteellisissa asioissa. (Määräys perustuu kolttalakiin 253/1995, 44 ja 56 §.)”	Ivalon paliskunnan alue kuuluu osittain koltta-alueeseen. Maakuntakaavan mukainen koltta-alueen raja on merkitty kaavakarttoihin.
Jäämeren käytävä ” Jäämeren käytävää kehitetään kansainvälisenä liikennekäytävänä, jonka maankäytön suunnittelussa tulee kiinnittää erityistä huomiota liikenteen sujuvuuteen ja turvallisuuteen, liikenteen ja matkailun palveluihin, liikenneympäristön laatuun sekä luonnon-, maisema- ja kulttuuriympäristö-arvoihin. Maankäytön suunnittelussa on otettava huomioon korkealuokkaisen maantien sekä energia- ja tietoliikennejohtojen tilavaraukset ja rajoitukset ympäröivälle maankäytölle.”	Koko Ivalon paliskunnan alue kuuluu Jäämeren käytävän alueeseen. Yleiskaavassa on huomioitu Jäämeren käytävän tavoitteet kehittämiskäytäväksi. Alueelle on osoitettu uusia matkailupalvelujen alueita. Kaavassa on huomioitu energiahuollon tarpeet osoittamalla mm. voimajohtolinjat kaavassa. Uudisrakentamista ei ole osoitettu voimalinjojen varoalueille. Inarijärvelle näkyvillä maisemallisesti ja virkistysarvoltaan merkittävillä valtion rantametsäalueilla metsätaloushakkuita saa suorittaa vain maisematyöluvalla peitteisen metsätalouden menetelmin. Nellim-Kirkkoniemi tieyhteyden rakentamiseen on varauduttu osoittamalla informatiivinen merkintä uusia palveluita varten Nellimiin. Virtaniemen rajanylityspaikka on osoitettu omalla kaavamerkinnällä. Kaavassa on myös osoitettu Tsarmitunturin

	erämaa-alue, luonnonsuojelualueet, tärkeät luontokohteet, suojeluohjelma-alueet sekä kulttuuriympäristön kannalta arvokkaat kohteet ja alueet.
Matkailun vetovoima-alue, matkailun ja virkistyskehitteksen kehittämissen kohdealue Aluetta tulee kehittää matkailukeskusten, maaseutumatkailun, palvelujen ja reitistöjen yhteistoiminnallisena kokonaisuutena alueen pääkäyttötarkoitusten kanssa yhteen sopivalla tavalla.	Vyöhykkeelle on Inarijärven alueella sijoitettu Nellimin ja Nanguniemen matkailupalvelujen alueet, metsähallituksen rakennuspaikat ja koiravaljakoille suunniteltu vyöhyke.
mk-1, Maaseudun kehittämisen kohdealue, jolla korostuu saamelaiskulttuuri, Alueella tulee säilyttää ja kehittää monipuolisesti maaseudun elinkeinoja, palveluja, asutusta ja kulttuuriympäristöä. Alueella tulee pyrkiä saamelaiskulttuurille ja muulle paikalliselle perinteelle ominaisen rakentamistavan säilyttämiseen ja kehittämiseen.	Nellimin kylä on osoitettu valtakunnallisesti arvokkaaksi rakennetuksi kulttuuriympäristöksi ja Nellimin asutusmaisema on todettu kaavassa valtakunnallisesti merkittävänä maisema-alueena. Uudisrakentaminen on sovitettava maisemaan ja kyläkuvaan. Alueelle saa sijoittaa matkailu- ym. palveluja.
Merkinnällä A osoitetaan rakentamisalueita asumiselle ja muille taajamatoiminnoille, kuten keskustatoiminnoille, palveluille ja teollisuudelle, pääväyliä pienempiä liikenneväyläalueita, virkistys- ja puistoalueita sekä erityisalueita.	Uudet pientalovaltaiset asuinalueet on osoitettu AP-merkinnöillä ja ovat erillispientalojen asuinalueet AO:lla.
Kohdemerkinnällä at osoitetaan keskuskylä, joilla sijaitsee tai joille suunnitellaan tai joilla pyritään säilyttämään maaseudun peruspalveluita ja joita voidaan pitää sopivina rakentamisalueina. Keskuskyläin liittyy sama kaavamääräys kuin maaseudun kehittämisen kohdealueisiin: Alueella tulee säilyttää ja kehittää monipuolisesti maaseudun elinkeinoja, palveluja, asutusta ja kulttuuriympäristöä.	Nykyiset kyläalueet laajenemisalueineen on osoitettu kaavassa AT-alueina. Kylissä on mahdollista kehittää elinkeinoja, palveluja, asutusta ja kulttuuriympäristöä.
Teollisuus- ja varastoalueet Merkinnällä T osoitetaan seudullisesti merkittäviä teollisuus- ja/tai varastotoimintojen alueita.	Peuravuonon sahan alue on jäänyt pois teollisesta käytöstä ja on kaavassa muutettu matkailupalveluiden alueeksi.
Virkistysalueet ja virkistys-/matkailukohteet Merkinnällä V osoitetaan seudullisesti merkittäviä, alueellisesti laajoja tai taajamarakenteen ja taajaman viherväylien kannalta tärkeitä alueita. Alueilla on voimassa MRL 33 §:n mukainen rakentamisrajoitus. Virkistysalueeksi tai virkistys-/matkailukohde -merkinnällä osoitetaan vähintään seudullisesti merkittävät taajama-, matkailu- ja kyläalueiden ulkopuoliset virkistysalueet.	Nellimiin on osoitettu V-alue ja V/n-alue Nellimiin matkailualueen rantaosaan ja lisäksi V/r-alueet valtion tarpeisiin. Veskonien kylä on osoitettu AT-merkinnällä.
Valtatie, kantatie, seututie, yhdystie	Osoitettu maakuntakaavan mukaisina.

Moottorikelkkailureitti	Osoitettu sekä maakuntakaavan että kunnan reitistösuunnitelman mukaiset reitit/urat.
Moottorikelkkailureitti, yhteystarve	Osoitettu maakuntakaavan mukaisina.
Ulkoilureitti	On osoitettu keskeiset ulkoilureitit.
Sähkölinja (110 kV:n ja sitä suuremmat)	Osoitettu maakuntakaavan mukaisina. Rantarakennuspaikkojen sijoittelussa huomioitu sähkölinjan vaatima varoetäisyys.
Erityisalueet Merkinnällä E osoitetaan alueita, joilla on tietty erityistarkoitus ja joilla liikkuminen on yleensä rajoitettua.	E-1 -merkinnällä on osoitettu maakuntakaavan mukaiset kohteet (kylmäteknologia-alue)
Puolustusvoimien tai rajavartiolaitoksen alueet Merkinnällä EP osoitetaan sellaiset puolustusvoimien tai rajavartiolaitoksen pysyvässä käytössä olevat tai sellaiseksi suunnitellut varuskunta-, harjoitus- ja vastaavat alueet, joilla liikkuminen on rajoitettua	Rajavartiolaitoksen harjoitusalueet on merkitty rajav-merkinnällä.
Suojelualueet Inarijärven S-merkintään liittyy myös aluekohtainen määräys; "S 3025: Alueelle voidaan suunnitella sijoitettavaksi yleiskaavassa osoitettavalla luontoon ja maisemaan sopivalla tavalla retkeilyn taukopaikkoja, alueella olevien matkailupalvelujen kehittämistä ja mv-vyöhykkeen sisällä mantereella myös uusia matkailupalveluja. Suunniteltavien matkailupalveluiden tulee olla ympäristövaikutuksiltaan vähäisiä."	On osoitettu yleiskaavassa SL-1 merkinnällä. Alueen välittömään läheisyyteen on osoitettu Nellimiin RM-1-alue, josta on tehty Natura-arviointi.
SL osoitetaan luonnonsuojelulain nojalla suojeltuja tai suojeltavaksi tarkoitettuja alueita. Alueilla on voimassa MRL 33 §:n mukainen rakentamisrajoitus.	On osoitettu yleiskaavassa.
Muinaismuistoalueet "Suunniteltaessa sellaisen alueen käyttöä, jolla on kiinteä muinaisjäännös, on neuvoteltava Museoviraston kanssa. Ilman muinaismuistolain nojalla annettua lupaa on kiinteän muinaisjäännöksen kaivaminen, peittäminen, muuttaminen, vahingoittaminen, poistaminen ja muu siihen kajoaminen kielletty. Lupaa haetaan ympäristökeskukselta, jonka on kuultava asiassa Museovirastoa."	On osoitettu yleiskaavassa kaikki suunnittelualueelta inventoidut sm-kohteet, alueella tehty täydentäviä inventointeja.
Rakennussuojelualueet Merkinnällä SR osoitetaan kirkkolain, rakennussuojelulain ja -asetuksen tai maankäyttö- ja rakennuslain nojalla suojeltuja tai suojeltavaksi tarkoitettuja alueita.	Suojellut tai suojeltaviksi tarkoitetut rakennukset, rakennusryhmät tai kohteet on osoitettu sr- ja s-merkinnöillä.

Merkinnällä Se osoitetaan erämaalain (62/91) nojalla perustettuja erämaa-alueita, jotka on perustettu erämaaluonteen säilyttämiseksi, saamelaiskulttuurin ja luontaiselinkeinojen turvaamiseksi sekä luonnon monipuolisen käytön ja sen edellytysten kehittämiseksi. Alueilla on voimassa MRL 33 §:n mukainen rakentamisrajoitus. Maakuntakaavassa on annettu maankäyttöluokkaa koskeva määräys: "Erämaa-alueiden hoito- ja käyttösuunnitelmissa tulee huomioida valtakunnallisesti ja seudullisesti merkittävä veneretkeily-, moottorikelkkailu- ja ulkoilureitit."	Erämaat osoitettu Se-merkinnöillä maakuntakaavan mukaisesti. Tsarmitunturin erämaa-alueelle on osoitettu seudullisesti tärkeä moottorikelkkailun yhteystarve.
Metsätalous- ja poronhoitovaltainen alue Merkinnällä M-1 osoitetaan pääasiassa metsätalouteen ja poronhoitoon tarkoitettuja alueita, joita voidaan käyttää pääasiallista käyttötarkoitusta sanottavasti haittaamatta ja luonnetta muuttamatta myös muihin tarkoituksiin.	Yleiskaavassa on osoitettu metsäalueet pääsääntöisesti MP-alueina. Muiden aluevarausten sijoittelussa on ollut lähtökohtana poronhoidon ja paikalliskulttuurin huomioiminen. Metsätaloutta tulee harjoittaa käypien metsänhoitosuosittelujen mukaisella tavalla.
Metsätalous- ja poronhoitovaltainen alue, joilla on erityistä ulkoilun ohjaamistarvetta Merkinnällä MU-1 osoitetaan alueita, jotka on tarkoitettu pääasiassa metsätalouteen ja poronhoitoon, joille suuntautuu ulkoilupaineita ja joille on tarkoitus sijoittaa ulkoilun ohjaamistarpeen vuoksi polkuja tai ulkoilureittejä levähdys- ja muine tukialueineen.	Yleiskaavassa on osoitettu MPU-alueita.
Kulttuuriympäristön tai maiseman vaalimisen kannalta tärkeät alueet "Alueen suunnittelussa on turvattava merkittävien kulttuurihistoriallisten ja maisemallisten arvojen säilyminen	Alueet on osoitettu yleiskaavassa rky-, sr- ja ma-3 -merkinnöillä
Tärkeät tai vedenhankintaan soveltuvat pohjavesialueet	Pohjavesialueet on osoitettu yleiskaavassa.
Rantojensuojeluohjelman mukainen alue	On osoitettu yleiskaavassa.
Paliskunnan raja. Moottorikelkkailu- ja ulkoilureitit tulee suunnitella niin, että ne risteävät mahdollisimman harvoissa kohdissa paliskunnan esteaidan tai muun pysyvän poroaidan kuten työ- ja laidunkiertaidan ja että porojen kulku aidan läpi reitin kohdalta pyritään estämään.	Paliskunnan aidat on huomioitu reittien, RA-, AP- ja RM-alueiden sijoittelussa.

9. OSAYLEISKAAVAN TOTEUTTAMINEN

9.1 Oikeusvaikutukset

Yleiskaavan keskeisiä oikeusvaikutuksia ovat:

- Yleiskaava on luonteeltaan sekä strateginen, matkailun kehittämistä ohjaava, että ranta-alueiden osalta rantarakentamista ohjaava kaava.
- Kaavalla turvataan alueen nykyisten elinkeinojen, metsätalouden ja poronhoidon harjoittamismahdollisuudet.
- Asemakaavoitettaviksi osoitetut alueet sekä toteutukseltaan yli 500 k-m² matkailurakentamisen kohteet (RM, RM/saa, RM-1) toteutetaan asemakaavoituksella.
- Yleiskaavassa on erityinen määräys koskien ranta-alueelle osoitettuja lomarakennuspaikkoja (RA), pysyvän asutuksen alueita (AO) ja alle 500 k-m² jääviä matkailurakentamisen alueita (RM). Määräyksen nojalla pääasiassa em. rantaan tukeutuvaan rakentamiseen tarvittavat rakennusluvut voidaan myöntää suoraan yleiskaavan pohjalta.
- Inarijärven osayleiskaavassa osoitetut rakennuspaikat säilyvät.
- Yleiskaava ohjaa asema- ja ranta-asemakaavojen laatimista.
- Kaavassa on osoitettu luonto-, maisema- ja kulttuuriympäristöarvot, jotka tulee ottaa huomioon tulevassa alueidenkäytön suunnittelussa ja alueelle toteutettavissa maankäyttöön liittyvissä hankkeissa.
- Kaavassa on osoitettu matkailua tukeviin ohjelmalvelutoimintoihin ja -reitteihin suunnatut alueet. Alueet toteutetaan tarkemman suunnittelun avulla hankekohtaisesti.
- Kaavassa on osoitettu kylmätekniikan ja rajavartioston tarvitsemat erityisalueet. Toiminnan tarvitsemat luvat toteutetaan erityislainsäädännön nojalla.

9.2 Toteuttamisen vaihteellisuus

Nellimin matkailurakentamisen alue voidaan toteuttaa vaihteellain. Alueen toteuttaminen vaatii asemakaavaa.

9.3 Detaljakaavoitus ja muut toteuttamistoimenpiteet

Suurin osa yleiskaavan aluevarauksista toteutetaan asemakaavoituksilla. Ranta-alueella on erityinen määräys, jonka mukaan rakennusluvut voidaan myöntää suoraan yleiskaavan nojalla AO-, RA-, RM/saa- ja RM-alueille.

9.3.1 Tulkintaohje rakennuslupamenettelyyn

Rakennusluvut kaavan mukaisina määräyksen tarkoittamilla alueilla voidaan käsitellä suoraan yleiskaavan perusteella.

Yleiskaavan muilla alueilla rakennuslupia käsiteltäessä otetaan huomioon kaavan oikeusvaikutukset seuraavasti:

Ehdollisen rakentamisrajoituksen (43.1 §) alueet

Esimerkiksi MPU- ja MPY-alueet rantavyöhykkeen tai -alueen ulkopuolella.

Ensin rakennuslupaviranomainen harkitsee, vaikeuttaako haettu hanke yleiskaavan toteutumista.

Mikäli arvioidaan, että ei vaikeuta, lupa voidaan myöntää, jos muut rakennuslupan edellytykset täyttyvät. Vaikeutumista harkitaan kaavan tavoitteiden, haetun hankkeen, alueen olosuhteiden jne. kannalta.

Jos arvioidaan, että vaikeuttaa, mutta luvan epäämisestä aiheutuu maanomistajalle huomattavaa haittaa, eikä kunta tai valtio (SL) lunasta aluetta tai suorita haitasta korvausta, lupa voidaan myöntää. Haitan aiheutumista maanomistajalle arvioidaan mm. sen mukaan, mitä muita mahdollisuuksia maanomistajalla on hankkeen sijoittamiselle ja esimerkiksi omistussuhteen muutoksia yleiskaavan hyväksymisen jälkeen ei oteta huomioon.

Jos hanke vaikeuttaa, mutta ei aiheuta maanomistajalle huomattavaa haittaa, lupaa ei myönnetä. Tällöin on mahdollista hakea poikkeamista kaavasta. Poikkeamiselle ei tosin pääsääntöisesti näissä tilanteissa ole laissa säädettyjä edellytyksiä. Mahdollisen poikkeamisasian ratkaisee kunta.

9.3.2 Ehdottoman rakentamisrajoituksen (43.2 §) alueet

MPU- ja MPY- alueet sekä kaikki sellaiset rantavyöhykkeen tai -alueen rajaamat alueet, joilla ei ole rakennusoikeutta.

Ensin harkitaan samoin kuin edellä, vaikeuttaako hanke yleiskaavan toteutumista. Vaikeutumista harkitaan kaavan tavoitteiden, haetun hankkeen, alueen olosuhteiden jne. kannalta.

Jos ei vaikeuta, lupa voidaan myöntää, jos muut rakennusluvan edellytykset täyttyvät. Pääsääntöisesti vain yleiskaavan mukainen hanke ei vaikeuta sen toteutumista.

Jos hanke vaikeuttaa eli pääsääntöisesti jos hanke poikkeaa yleiskaavan käyttötarkoituksesta tai määräyksestä, rakennusluvan edellytyksenä on poikkeamisen saaminen tästä rajoituksesta. Poikkeamisen ratkaisee kunta. Poikkeamisen edellytykset on säädetty lain 171.2 §:ssä. Siten poikkeaminen ei saa mm. aiheuttaa haittaa kaavoitukselle, vaikeuttaa luonnonsuojelun eikä rakennetun ympäristön suojelun tavoitteita.

9.3.3 Suositus metsien käsittelylle

Metsäalue	Suositus metsien käsittelylle
MP	Metsätaloudessa on kiinnitettävä huomiota poronhoidon edellytysten turvaamiseen valtionmaalla; Jäkälämailla ei tule tehdä laajoja avo- tai siemenpuuhakkuuta. Ylitiheiden taimikoiden ja nuorten metsiköiden harvennus parantavat jäkälien kasvuolosuhteita. Luppometsät pyritään käsittelemään kevättalvella ja hyvillä jäkälämailla tulee välttää kesäaikaista puunkorjuuta. Metsien käsittelyssä noudatetaan käyviä metsähoitosuosituksia sekä valtionmaalla että yksityisissä metsissä. Kasvupaikkojen ja metsien rakenteen mukaan voidaan käyttää erirakenteisen metsän hakkuuta, uudistusikäisten metsien väljennyshakkuuta ja pienaukkohakkuuta. Yleisten teiden varsilla tehtävissä hakkuissa on huomioitava maisematekijät.
MPU	Metsien virkistyskäyttöarvoon vaikuttavat metsän kauneus, kulkukelpoisuus, luonnontilaisuus, rannan läheisyys, järeän puuston määrä, puulajien vaihtelu, lehtipuiden osuus sekä pensaas ja alikasvos. Metsäalueen hoidossa tulee huomioida alueellinen vaihtelu, monipuolisuus, kuvioiden vaihteleva koko ja muoto. Maaston ja metsänkäsittelyn pienipiirteisyyteen sekä toisaalta erämaatunnelman lisäämiseen tulee kiinnittää huomiota. Erityisalueilla on huomioitava alueiden merkitys ekologisina käytävinä ja/tai astinkivinä. Metsätaloustoiminnassa otetaan huomioon metsien kaikki käyttömuodot. Kaikessa hakkuutoiminnassa on huolehdittava, että reitit pysyvät auki.
MPY	Luonnonsuojelullisesti arvokkaat aarniometsät tulee jättää hakkuiden ulkopuolelle. Uhanalaiskohteiden ympäristö on säilytettävä siten, ettei lajin elinkelpoisuus heikkene. Natura-alueella tulee huomioida, että suojelun perusteena olevien lajien ja niiden elinympäristöjen tai luontotyyppien merkittävä heikentäminen on

	kiellettyä ja Natura-alueelle suunnitellusta toimenpiteestä tulee ilmoittaa ennakkoon Lapin ELY-keskukselle (LSL 37 §). Lisätietoa ilmoitusvelvollisuudesta on selostuksen kohdassa 7.3 Yleiskaavan kaavamerkinnot - MPY.
Ranta-alueet	Rantapuusto on säilytettävä käsittelemättömänä. Pienet saaret, kapeat niemet ja kalliorannat tulee säästää hakkuilta. Luontaisessa uudistamisessa tulee siemen- ja suojapuuston tiheyttä säädellä siten, että rannan tuntumassa se on täystiheä ja harvenee asteittain normaaliin tiheyteen.

9.4 Jatkosuunnitelmat

Yleiskaava luo pohjan asemakaavoitukselle sekä muulle tekniselle suunnittelulle. Yleiskaavan lisäksi rakentamista ohjaa alueella kunnan rakennusjärjestys.

Mikäli eläintalouden suuryksikön sijoittaminen alueelle tulee vireille, on syytä harkita karjatilaa ja sen lähiympäristön asemakaavoitusta, jotta rakennusten tarkka sijainti, koko sekä mahdolliset haittojen vähentämiseksi tarpeelliset tekniset ratkaisut voitaisiin määritellä.

9.5 Seuranta ja jälkiarviointi

Maankäytön suunnittelusta vastaavien kunnan elimien tulee seurata rakennustoiminnan kehitystä ja tarpeita. Mikäli rakentaminen alkaa kehittyä eri tavoin kuin on arvioitu tai rakentaminen vaatii merkittäviä poikkeamia osayleiskaavan ratkaisusta, tulee ryhtyä toimiin kaavan saattamiseksi ajan tasalle.

Osayleiskaavan laatimiseksi kerättyjä perustietoja tulisi päivittää ja pitää ajan tasalla. Tietojen hankinta ja ajan tasalla pitäminen vähentää pitkällä tähtäimellä sitä työmäärää, joka tarvitaan eri suunnitelmien perustietojen hankkimiseksi.

10. OSAYLEISKAAVAN SUUNNITTELUVAIHEET JA HYVÄKSYMINEN

10.1 Suunnitteluvaiheet

Inarin kunnanhallitus on tehnyt päätöksen Ivalon alueen yleiskaavan laatimisesta osa-alueille 1, 2 ja 3 5.3.2012. Osayleiskaavan laatiminen aloitettiin keväällä 2012. Tarkemmat suunnitteluvaiheet on listattu selostusosan alkuun.

10.2 Sidosryhmätyöskentely

10.2.1 Tiedottaminen ja mielipiteen esittäminen

Tilaisuuksista ja materiaalien nähtävilläolosta ilmoitetaan kuuluttamalla kunnan ilmoitustaululla, nettisivuilla ja lehdistössä. Esittelyjen yhteyteen varataan mahdollisuus mielipiteen esittämiseen kaavahankkeen suhteen. Maanomistajilla ja muilla asianosaisilla on mahdollisuus tutustua kaavan aineistoon Inarin kunnan Teknisellä osastolla koko kaavaprosessin ajan. Lisäksi asianosaisilla on mahdollisuus hankkia puhelimitse yksityiskohtaista tietoa kaavoituksen etenemisestä myös suoraan suunnittelijalta.

MRA 30 §:n mukainen mielipiteen esittäminen vireillä olevasta yleiskaavasta on tapahtunut/tapahtuu seuraavasti:

06.06.2012-	Kuulutus kaavan vireilletulosta ja OAS nähtävillä
08.04.-08.05.2015	Yleiskaavaluonnos nähtävillä
20.03.-23.04.2019	1. Yleiskaavaehdotus (päivätty 17.12.2018) nähtävillä
___.__.-___.__.2024	2. Yleiskaavaehdotus 27.5.2024 nähtävillä

10.2.2 Luonnosvaiheen lausunnot

Osayleiskaavaluonnoksen nähtävillä olon aikana viranomaisilta ja muilta tahoilta saatiin yhteensä 12 lausuntoa. Lausunnon antoivat Lapin ELY-keskus, Lapin liitto, Saamelaismuseum Siida, Museovirasto, Metsähallitus, 3. Logistiikkarykmentti, Paliskuntain yhdistys, Ivalon paliskunta, Inarin Luonnonystävät ry, Inarin kunnan tekninen lautakunta, Senaatti-kiinteistöt ja Kitisijäniemen tiekunta.

10.2.3 1. Ehdotusvaiheen lausunnot (koskien 17.12.2018 päivättyä kaavaehdotusta)

Osayleiskaavaehdotuksen nähtävillä olon aikana viranomaisilta ja muilta tahoilta saatiin yhteensä 12 lausuntoa kaavaehdotuksesta ja 2 lausuntoa kaavan Natura-arvioinnista. Lausunnon kaavaehdotuksesta antoivat Lapin ELY-keskus, Lapin liitto, Saamelaismuseum Siida, Metsähallitus, Puolustusvoimien 3. Logistiikkarykmentin esikunta, Paliskuntain yhdistys, Ivalon paliskunta, Inarin Luonnonystävät ry, Inarijärvi-yhdistys ry, Inarin kunnan ympäristöyksikkö, Nellim-Keväjäjärven ja Näätämon alueiden koltaneuvostot ja Kitisijäniemen tiekunta.

Lisäksi Lapin ELY-keskus ja Metsähallitus antoivat lausunnon osayleiskaavan Natura-arvioinnista.

10.2.4 Saamelaiskäräjälain mukaiset neuvottelut

03.12.2018	Saamelaiskäräjälain 9 § mukainen neuvottelu
08.01.2019	Saamelaiskäräjälain 9 § mukainen neuvottelu

10.2.5 Viranomaisneuvottelut

12.06.2012	Viranomaisneuvottelu Lapin ELY:ssä
12.05.2017	Työneuvottelu Lapin ELY:ssä
03.05.2018	Työneuvottelu Lapin ELY:ssä
15.01.2020	Työneuvottelu Lapin ELY:ssä

10.3 Kunnanhallitus 11.12.2023

Osayleiskaavaehdotusta II (4.12.2023) käsiteltiin kunnanhallituksessa 11.12.2023, joka päätti palauttaa kaavan valmisteluun valtion omistamia Inarijärven rantametsiä koskevien kaavamääräysten osalta.

10.4 Virallisen kaavaehdotuksen hallintokäsittely

10.4.1 Nähtävillepano

Inarin kunnanhallitus käsitteli kaavaehdotuksen nähtäville asettamista kokouksessaan __.__.2024. Kaavaehdotus asetettiin MRA 19 §:n mukaisesti julkisesti nähtäville __.__.2024 väliseksi ajaksi ja siitä pyydettiin lausunnot seuraavilta tahoilta:

1. Lapin liitto
2. Lapin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
3. Saamelaismuseum Siida
4. Kolttien kyläkokous/koltthaneuvosto
5. Inarin kunnan rakennusvalvonta
6. Inarin kunnan ympäristöyksikkö
7. Ivalon paliskunta
8. Paliskuntain yhdistys ry
9. Saamelaiskäräjät
10. Inarin Luonnonystävät ry

11. LÄHDELUETTELO

AIRIX Ympäristö 2011. Inarijärvi – osayleiskaavan muutos ja laajennus.

Finlex 2018. www.finlex.fi ajantasainen lainsäädäntö

Inarin kunta. Internet-sivut. www.inari.fi

Inarin kunta 2014. Rakennusjärjestys 2014

Inarin kunta 2018. Kaavoituskatsaus 2018

Inarin kunta 2005. Kansainvälinen markkinaselvitys 2005, Luottamuksellinen

Inarin kunta 2009. Vesihuollon kehittämissuunnitelma 2009

Inarin kunta. Ympäristönsuojelumääräykset 2009, päiv. 2014

Kolttakulttuurikeskus 2018. Internet-sivut.

www.kolttasaamelaiset.fi/kolttakulttuuri/kolttasaamelaisten-historia

Kulttuuriympäristön palveluikkuna. www.kyppi.fi

Lapin ELY-keskus 2013. Inarijärven tilan kehittyminen vuosina 1960-2009. Yhteenvetoraportti. Raportteja 108/2013.

Lapin liitto 2018. Internet-sivut. www.lapinliitto.fi

Lapin luotsi 2019. Internet-sivut. luotsi.lappi.fi

Magga & Ojanlatva 2014. Saamelaisalueen kulttuurimaisemat ja maisemanähtävyydet – Inari. 24.11.2014. Ehdotus Enontekiön, Inarin ja Utsjoen kuntien sekä Sodankylän kunnan Lapin paliskunnan alueen valtakunnallisesti ja maakunnallisesti arvokkaiksi maisema-alueiksi. Saamelaisalueen valtakunnallisesti arvokkaiden maisema-alueiden inventointi 2014.

Saamelaiskäräjät 2014. Internet-sivut www.samediggi.fi 17.3.2014

Metsäkeskus 2018. Metsäkeskuksen paikkatietoaineisto www.metsaan.fi/paikkatietoaineistot 20.4.2018

Museovirasto 2018. Valtakunnallisesti merkittävät rakennetut kulttuuriympäristöt RKY. www.rky.fi 16.4.2018

Pöyry Finland Oy 2010. Ivalon alueen yleiskaavan kaavamateriaali

Seitap 2011. Nellimvuonon Vuopajan ranta-asemakaavaluonnos

Seitap 2013a. Nellimön ranta-asemakaavamuutos

Seitap 2013b. Mielgnjargan ranta-asemakaavamuutos

Seitap 2013c. Sarmilompolon ranta-asemakaava

Tilastokeskus 2014 ja 2018. Väestöennuste.

Valtioneuvoston päätös valtakunnallisista alueidenkäyttötavoitteista 14.12.2017

Ympäristöhallinnon verkkopalvelu. Internet-sivut. www.ymparisto.fi